

พระรูปปั้นหล่อเหมือน
พ่อขุนผาเมือง

● มโนปุพพกมา ธมมา ●

สำนักคั่นคว่ำทางวิญญาน

หนังสือ

ผู้เขียน

ฉบับอิเล็กทรอนิกส์ครั้งที่ ๑

เจ้าของผลงาน

ผู้อำนวยการ

บรรณาธิการ

ผู้จัดการ

ผู้จัดทำทุน

ผู้จัดรูปเล่มหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ผู้ออกแบบปก

คณะพิสูจน์อักษร

ผู้ประสานงาน

ผู้ให้คำปรึกษาเรื่องหนังสือ

อิเล็กทรอนิกส์

เจ้าของลิขสิทธิ์

ประวัติการสร้างอนุสาวรีย์

พ่อขุนผาเมือง

ศรีเพ็ญ จัตูหะศรี

อุดม สืบหล้า

จุลทัศน์ พยาฆรานนท์

มกราคม ๒๕๖๔

สำนักคั่นคว่ำทางวิญญาน

ศรีเพ็ญ จัตูหะศรี

ผ่องผิว พัฒนประภาพันธ์

ทวี ลีลาเวชบุตร

ชลิกา โรจนโกศล

ศมานันท์ ถนัดธรรมกุล

บริษัท ปารมิตา สตูดิโอ จำกัด

สำนักคั่นคว่ำทางวิญญาน

สอาด แก้วเกษ

สุภาณี หงส์เงิน

ทวี ลีลาเวชบุตร

กิตติ รัตนศรีวิจิตร

นริศ เร Chiangแสน

ศุภกฤต ลีลาเวชบุตร

พงษ์เพชร อมรสิทธิ์

ดร.นันทพล โรจนโกศล

มูลนิธิพร รัตนสุวรรณ

๔๗/๒ ถ.สามเสน บางลำพู

กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐

โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๒๐๒๕

ประวัติการสร้าง
อนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมือง

โดย ศรีเพ็ญ จัตตะศรี

อุดม สืบหล้า

และ

อาจารย์จุลทัศน์ พยาฆรานนท์

จัดพิมพ์โดยสำนักค้นคว้าทางวิญญาน

ราคา ๕๐ บาท

สถิติการพิมพ์

พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๒๓ จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม
” ๒ พ.ศ. ๒๕๒๙ ” ๒,๐๐๐ ”
” ๓ พ.ศ. ๒๕๓๕ (กระดาษปอนด์)
จำนวน ๕,๐๐๐ เล่ม

หนังสือ

“ประวัติการสร้างอนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมือง” เล่มนี้
มูลนิธิพร รัตนสุวรรณ จัดทำขึ้นใหม่
ในรูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book)
เมื่อเดือนมกราคม ๒๕๖๔

คำนำ

อนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมือง ได้ทำพิธีเททองหล่อ เมื่อวันที่มาฆบูชา ปี ๒๕๒๑ โดยรับสั่งของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ซึ่งในปีนี้ตรงกับวันพุธที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑ ฉะนั้น วันมาฆบูชาปีนี้จึงเป็นวันเพ็ญพุธ ซึ่งถือกันว่า เป็นวันสำคัญอย่างหนึ่งทางพระพุทธศาสนา (พระพุทธเจ้าตรัสรู้ในวันพุธขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖) แต่แล้วพระองค์ก็ยังไม่ได้รับสั่งว่า จะให้จัดการสร้างฐานสำหรับเป็นที่ตั้งอนุสาวรีย์เมื่อไร รอมานานจนกระทั่ง ก่อนจะถึงวันวิสาขบูชาปี ๒๕๒๓ ไม่นานพระองค์ก็เสด็จมารับสั่งให้จัดการทำพิธีวางศิลาฤกษ์สร้างฐานขึ้น ในวันวิสาขบูชา ซึ่งปีนี้ตรงกับวันพฤหัสบดีที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๒๓ และเมื่อทำพิธีวางศิลาฤกษ์แล้ว ก็ให้จัดการดำเนินการสร้างต่อไปจนกว่าจะสำเร็จ แต่ก็ยังไม่ได้รับสั่งว่า จะให้นำอนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมืองมาประดิษฐาน

เมื่อไร แต่ก็รู้เป็นการแน่นอนแล้วว่า จะให้สร้างฐานที่ไหน
ในบริเวณศูนย์พัฒนาศาสนา

ความเป็นมาในการสร้างอนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมือง
คุณศรีเพ็ญ จัตุหะศรี คุณอุดม สืบหล้า ผู้ช่วยศึกษาธิการ
จังหวัดเพชรบูรณ์ และอาจารย์จุลทัศน์ พยาฆรานนท์
อาจารย์วิทยาลัยเพาะช่าง ได้บันทึกไว้โดยละเอียดตั้งแต่
แรก และเนื่องจากอนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมืองได้สร้างขึ้น
โดยวิธีติดต่อทางสมาธิ แล้วบอกให้จิตรกรเขียนขึ้นตาม
ที่เห็นในสมาธิ ฉะนั้นอนุสาวรีย์ที่สร้างขึ้นนี้จึงกล้ายืนยัน
ได้ว่า “เป็นอนุสาวรีย์ที่สร้างได้เหมือนตัวจริง” เพราะ
พระองค์ได้เสด็จมาทุกครั้งในเวลาที่จะเสกสัตภาพของ
พระองค์ และแม้ในเวลานั้นรูปที่จะทำเป็นแบบสำหรับ
หล่อด้วยโลหะ พระองค์ก็เสด็จมาเป็นแบบให้ คือแปลว่า
ทุกสิ่งทุกอย่างที่หล่อขึ้นมานั้น ตรงกับความเป็นจริงที่
เห็นในสมาธิทุกอย่าง สิ่งที่หล่อขึ้นได้ไม่เหมือนของจริง
ก็คือเรื่องเกี่ยวกับสีเท่านั้น แต่ถึงกระนั้นในรูปที่เขียนไว้
พระองค์ทรงแต่งพระภูษาอย่างไร สีอะไร ก็ได้เขียนไว้
เหมือนทุกอย่าง

อนุสาวรีย์ของบุคคลในอดีตที่ล่วงมาแล้วนับเป็นร้อย ๆ ปี ซึ่งไม่มีรูปเขียน รูปปั้น หรือรูปแกะสลักใด ๆ ปรากฏอยู่เลย แต่ก็สามารถสร้างได้เหมือนตัวจริงทุกประการนั้น สำหรับในเมืองไทยข้าพเจ้ากล้าพูดได้ว่า เพิ่งมีที่นี่แห่งเดียวเป็นครั้งแรก ส่วนในประเทศอื่นจะมีใครทำไว้ที่ไหนบ้าง อันนี้ข้าพเจ้าไม่ทราบ และประวัติในการติดต่อซึ่งใช้เวลานานหลายปีกว่าจะได้พบพระองค์ จนกระทั่งได้ขอเขียนพระรูป และได้ทำการสร้างเป็นอนุสาวรีย์นั้นยากลำบากเพียงใด มีอุปสรรคอย่างไร มีการพิสูจน์อย่างไรว่าได้พบกับพระองค์จริง พระองค์รับสั่งว่าอย่างไรบ้าง ตลอดจนกระทั่งทำไมทางราชการจึงมอบภาระให้สร้าง แต่แล้วก็ไม่เอาตามแบบที่ทางสำนักค้นคว้าทางวิญญูณาณได้จัดทำขึ้น ทั้งหมดนี้ได้บันทึกไว้อย่างละเอียด และบันทึกกันไว้หลายคน ซึ่งได้รวบรวมนำมาพิมพ์ไว้ในเล่มนี้ทั้งหมดแล้ว

นอกจากนี้ยังได้นำเรื่อง การเขียนรูปคุณกิจจา ตันตีสวรรณา กับรูปคุณผาด กาญจนารมย์ มาพิมพ์ไว้ในตอนท้ายด้วย ทั้งนี้ก็เพื่อจะยืนยันว่า “ข้อที่อ้างว่า

อนุสาวรีย์ได้สร้างขึ้นมาเหมือนตัวจริงนั้น เรามีข้อพิสูจน์ที่ชัดเจนจริง ๆ” ทั้งนี้ก็เพราะคุณภิกจา กับคุณผาดทั้ง ๒ คนนี้ เพิ่งตายไม่นาน เมื่อเขียนรูปทั้ง ๒ คนนี้ออกมา มีผู้รับรองว่าเขียนได้เหมือนตัวจริง เป็นการเขียนโดยวิธีติดต่อทางสมาธิ เช่นเดียวกับการเขียนรูปพ่อขุนผาเมือง รูปทั้ง ๒ นี้คือหลักฐานที่ชัดเจนที่สุดซึ่งแสดงว่า “อนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมืองที่สร้างขึ้นนี้ เป็นพระรูปที่สร้างได้เหมือนรูปร่างลักษณะของพ่อขุนผาเมืองจริง ๆ” ขอให้อ่านจากรายงานที่คุณศรีเพ็ญ จัตุหะศรี บันทึกไว้แล้วท่านก็จะทราบได้เองว่า เรื่องนี้เราทำกันอย่างมีหลักฐาน ไม่ได้ทำขึ้นมาลอย ๆ โดยอาศัยการคาดคะเนหรือจินตนาการ

แต่อย่างไรก็ดี เนื่องจากเรื่องนี้เป็นเรื่องที่ผิดแผกจากความนึกคิดของคนทั้งหลายเป็นอันมาก เข้าใจทำนองเป็นเรื่องเหลือเชื่อ คนที่ไม่เคยทราบผลงานของสำนักค้นคว้าทางวิญญานมาก่อน จะไม่ยอมเชื่อเป็นอันขาด แต่การที่เรื่องนี้พอทำขึ้นมาก็มีคนเชื่ออยู่มาก ก็เพราะข้าพเจ้าได้ออกหนังสือวิญญาน ซึ่งเป็นหนังสือ

รายเดือนมานานแล้วตั้งแต่ปี ๒๕๐๘ จนถึงปัจจุบันก็
 เป็นเวลา ๑๖ ปีแล้ว และได้แสดงผลงานการติดต่อทาง
 วิทยุญาณมามาก จนเป็นที่รู้และเชื่อถือกันได้ทั่วไปในหมู่
 นักศึกษาชั้นปัญญาชน ฉะนั้นปฏิกิริยาในอันที่จะแสดง
 ออกถึงความไม่เชื่อหรือกล่าวหาว่า เป็นการหลอกลวง
 นั้นจึงมีน้อย เพราะถ้าหากใครจะแสดงออกซึ่งปฏิกิริยา
 ดังที่กล่าวมา เราก็มักมีพวกนักศึกษา พวกชั้นปัญญาชน
 ตลอดทั้งผู้หลักผู้ใหญ่ในวงราชการเป็นจำนวนมากที่
 สนับสนุนงานนี้ ซึ่งท่านเหล่านี้สามารถชี้แจงแทน
 ข้าพเจ้าได้ว่า งานที่ทำขึ้นนี้เป็นงานสุจริต เป็นงานมี
 หลักวิชา มีเหตุมีผล สามารถพิสูจน์ได้ว่าเป็นเรื่องจริง
 ฉะนั้นข้าพเจ้าจึงไม่เป็นห่วงในเรื่องนี้เลย แต่ก็ยอมรับ
 ว่า งานนี้มีอุปสรรคมาก และยากมากที่สุดกว่าจะสร้าง
 ขึ้นมาได้ ดังจะเห็นได้จากพระดำรัสของสมเด็จพระ
 นเรศวรมหาราช ซึ่งรับส่งเมื่อเร็ว ๆ นี้เอง คือเมื่อวันที่
 ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๒๓ เวลา ๗.๑๐ น. ที่บ้านพักใน
 ศูนย์พัฒนาศาสนา ดังนี้ :-

อย่าลืมว่า อุปสรรคครั้งนี้ใหญ่หลวงนักในการที่จะวางศิลาฤกษ์ตั้งอนุสาวรีย์ของพ่อขุนผาเมือง จนมาถึงเหตุการณ์เมื่อ ๘๐๐ กว่าปีที่ผ่านมา ในขณะที่พระองค์ร่วมกับพ่อขุนบางกลางท่าวเพื่อที่สุโขทัย มอบแผ่นดินให้กับคนไทยนั้น มีอุปสรรคมากมายเพียงไร เมื่อพระองค์ทำการสำเร็จแล้ว ก็ต้องยกสุโขทัยให้กับพ่อขุนบางกลางท่าวเป็นกษัตริย์พระองค์แรกของชาติไทย พระองค์ต้องเป็นผู้เสียสละ ดังนั้นทุกคนเห็นไหมว่า อนุสาวรีย์ของพ่อขุนผาเมืองนั้นมีอยู่ ๒ แห่งที่จะต้องเกิดขึ้น ทำไมนะ ทำไมจะต้องมีสองแห่งให้เลือกด้วย ดังนั้นอุปสรรคนั้นไม่ใช่มาแต่เฉพาะในโลกแห่งวิญญูณเท่านั้น อุปสรรคในโลกมนุษย์ก็ใหญ่หลวงนัก จึงทำการอย่างระมัดระวัง

พวกเราจงตั้งจิตอธิษฐานว่า จะต้องยกให้พระผู้เสียสละ พ่อขุนผาเมืองจะต้องยืนโดดเด่นประดุจภูผา เป็นกำแพงขวางกั้นให้อุปสรรคทุกอย่าง อย่าได้เข้ามาแผ้วพานในผืนแผ่นดินไทย ขอให้พระองค์จงเกิดปิติโสมนัสในสิ่งซึ่งพระองค์นานนักหนาแล้ว ๗๐๐ กว่าปีกว่าจะได้มายืนตระหง่านอยู่ ณ ที่แห่งนี้ แต่อย่าลืมว่า

กว่าจะได้มายืนอยู่ที่ตรงนี้นั้นจะเป็นไปได้หรือไม่ จงตั้ง
จิตอธิษฐานให้ดี อุปสรรคนั้นใหญ่หลวง ใหญ่หลวง
เหลือเกินแล้ว.....พ่อขุนผาเมือง พระ
ผู้ทรงเสียดสละจะต้องได้ขึ้นตระหง่านขึ้นบนผืนแผ่นดินไทย
โดยไม่มีสิ่งใดมาแผ้วพานพระองค์.....
พ่อขุนบางกลางท่าวก็พร้อมแล้วที่จะให้พระองค์ขึ้นเด่นตั้ง
ตระหง่านอยู่ ณ ที่แห่งนี้.....ตระเบ็งตรอินทร-
บดินทร์ศรีอินทราทิตย์

พระดำรัสที่ตรัสนี้ ได้ถอดข้อความมาจากเทพ
เคราะห์ดีมากที่ในวันนั้นข้าพเจ้าได้เตรียมเทพไว้ แต่ก็
ไม่ได้คาดคิดมาก่อนว่าพระองค์จะเสด็จมาประทับทรง
ในเวลานั้น เพราะในขณะที่พระองค์ประทับทรงนั้นเป็น
เวลาที่ทุกคนกำลังนั่งสมาธิกันอยู่ คือโดยปกติ ภายหลังจาก
จากการทำวัตรสวดมนต์ในตอนเช้าแล้ว ก็จะนั่งสมาธิกัน
วันนั้นมีอยู่ด้วยกันทั้งหมดประมาณ ๑๐ คน

จากพระดำรัสที่คัดลอกมาให้ดูนี้ ท่านทั้งหลาย
จงสังเกตดูเอาเองว่า งานนี้ทำได้ยากอย่างยิ่ง ดังที่พระองค์
ได้ตรัสไว้จริงหรือไม่ อุปสรรคนั้นมีมากทั้งในโลก

แห่งวิญญูณและโลกมนุษย์ ข้อความที่มีเส้นจุด ๆ นั้น คือช่วงเวลาทีพระองค์ทึ่งจ้งหะหยุดนิ่ง ไม่รับสั่งอะไร คล้าย ๆ กับจะทรงใคร่ครวญ หรือไตร่ตรองอะไรก่อน แล้วจึงได้รับสั่ง ในช่วงทีเจียบเสียงไปนี้ จะกินเวลา ประมาณ ๑๕ วินาที บางครั้งก็ ๒๐ วินาที

ข้อความในหนังสือเล่มนี้ ทั้งหมดไม่ได้เขียนขึ้น ใหม่ หากแต่ได้รวบรวมมาจากทีเคยเขียนลงในหนังสือ วิญญูณทั้งหมดมาพิมพ์ไว้ในเล่มเดียวกัน เพื่อจะได้ แจกให้กับผู้ที่จะมาในงาน ทำพิธีวางศิลาฤกษ์สร้างฐาน อนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมือง ทั้งนี้ก็เพื่อท่านทั้งหลายจะได้ ทราบประวัติความเป็นมาในการสร้างอนุสาวรีย์นี้ อย่าง น้อยก็เพื่อยืนยันว่า :-

ครั้งแรกทางสำนักค้นคว้าทางวิญญูณมิได้คิดทำ ขึ้นเอง หากแต่จะทำให้กับทางราชการ แต่ทางราชการ ไม่รับ จึงต้องนำมาประดิษฐานไว้ที่ศูนย์พัฒนาศาสนา และอีกอย่างหนึ่งก็เพื่อแสดงผลงานของสำนักค้นคว้า ทางวิญญูณให้เป็นที่ประจักษ์ชัดว่า “เดี๋ยวนี้เราสามารถ ทีจะเขียนรูปและสร้างรูปบุคคลในอดีตได้เหมือนตัวจริง

โดยวิธีติดต่อทางสมาธิ” ซึ่งผลงานอันนี้จะเป็นการพิสูจน์ถึงเรื่องคนเราตายแล้วไม่สูญ ตายแล้วก็ยังมีชีวิตมีตัวตนอยู่ในโลกของวิญญาณ ในเมื่อคน ๆ นั้นยังไม่สิ้นกิเลสตามหลักธรรมที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสสอนไว้ ซึ่งเรื่องนี้แม้ทางราชการจะไม่ขอร้องให้ทำ ก็ตั้งใจว่าจะทำอยู่แล้ว และจากพระดำรัสของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชนั้นหมายความว่า ต่อไปทางสำนักคันคว้าทางวิญญาณก็จะได้จัดการสร้างอนุสาวรีย์พ่อขุนบางกลางท่าวขึ้นอีกพระองค์หนึ่งด้วย และเมื่อมีโอกาสก็จะสร้างขึ้นอีกหลายพระองค์ ตามพระรูปของอดีตพระมหากษัตริย์ที่ได้เขียนไว้แล้ว เป็นการสร้างอนุสาวรีย์ที่เหมือนตัวจริง

พร รัตนสุวรรณ

๑๙ พฤษภาคม ๒๕๒๓

สำนักคันคว้าทางวิญญาณ (ชั่วคราว)

๔๗/๒ ถนนสามเสน บางลำภู กรุงเทพมหานคร

โทร. ๒๕๒๒๐๒๕ เข้าตรอกข้างร้านตัดเสื้อมิตรชาย

ข้างอยู่ใกล้ ๆ กับถนนลำพู ทางเข้าวัดสังเวช ฯ

คำนำ

ในการพิมพ์ครั้งที่ ๓

หนังสือเรื่องพ่อขุนผาเมืองได้จัดพิมพ์ครั้งแรกเมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๒๓ ซึ่งเรื่องที่น่ามาพิมพ์ในครั้งนั้น ได้รวบรวมมาจากเรื่องที่ได้เขียนลงในหนังสือวิญญานทั้งหมด และแต่ละตอนจะมีหมายเหตุบอกไว้ว่าเขียนเมื่อไร ลงในหนังสือวิญญานฉบับไหน เดือนอะไร ปีอะไร บอกไว้ทั้งหมด และเขียนโดยใครบ้าง ซึ่งเรื่องที่น่ามาลงนั้นได้เล่าเรื่องมาตั้งแต่เริ่มไปสืบค้นหาพ่อขุนผาเมืองครั้งแรก ตั้งแต่ปี ๒๕๑๖ จนกระทั่งได้พบและติดต่อกับพระองค์ได้โดยวิธีการเข้าทรง และการติดต่อทางสมาธิ ตลอดจนกระทั่งขอเขียนพระรูปเพื่อนำมาเป็นแบบสร้างเป็นอนุสาวรีย์ ซึ่งเรื่องราวทั้งหมดนี้ **คุณอุดม สืบหล้า** ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้บันทึกไว้ และยังมีของ **อาจารย์จุลทัศน์ พยาฆรานนท์** เขียนประวัติพ่อขุนผาเมืองในทางประวัติศาสตร์ และ

โบราณคดี เพื่อเป็นข้อพิสูจน์ว่า เรื่องพระรูปของพ่อขุน
ตลอดทั้งประวัติที่ได้มาจากการติดต่อทางวิญญานนั้น
เป็นเรื่องที่พิสูจน์ได้ว่าเป็นจริงในทางประวัติศาสตร์

นอกจากนี้ยังมีเรื่องที่ **คุณศรีเพ็ญ จัตุหะศรี** ได้
เขียนเล่าไว้ตั้งแต่เริ่มออกไปค้นหาพ่อขุนผาเมืองจน
กระทั่งได้พบ และในที่สุดก็ได้ทำการหล่อพระรูปขึ้นมา
เรื่องราวทั้งหมดนี้ได้รับรวบรวมจัดพิมพ์เป็นเล่มขึ้นก่อน
เพื่อให้ทันแจกในวันที่จะทำพิธีวางศิลาฤกษ์สร้างฐาน
อนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมือง ซึ่งสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
รับสั่งให้จัดทำในวันวิสาขบูชา ปี ๒๕๒๓ ซึ่งปีนี้ตรงกับ
วันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๒๓ ฉะนั้นหนังสือเรื่องพ่อขุน
ผาเมืองนี้ จึงต้องรีบพิมพ์ให้เสร็จก่อนวันที่ ๒๙ พฤษภาคม
๒๕๒๓ เพราะจะต้องนำไปแจกแก่ผู้ที่มาในงานนี้ และ
เรื่องต่าง ๆ ที่รวบรวมมาจากหนังสือวิญญาน ที่นำมา
พิมพ์เป็นเล่มนั้น จึงจบลงเพียงถึงตอนทำพิธีวางศิลาฤกษ์
สร้างฐานอนุสาวรีย์เท่านั้น และเรื่องทั้งหมดนี้ก็จัด
พิมพ์มาแล้ว ๒ ครั้ง โดยที่ครั้งที่ ๒ ก็มีเนื้อเรื่องอย่าง
เดียวกันกับครั้งที่ ๑ ทุกประการ

แต่ในการจัดพิมพ์รวบรวมเป็นครั้งที่ ๓ นี้ ได้นำเรื่องเกี่ยวกับ การก่อสร้างฐานอนุสาวรีย์ การนำพระรูปไปประดิษฐาน และการทำฐานที่ตั้งให้เสร็จ รวมทั้งทำรั้วรอบฐานเสร็จเรียบร้อยทุกอย่างด้วย ซึ่งเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ได้มีอยู่ในภาคผนวกของเล่มนี้ ขอให้ดูจากสารบัญของภาคผนวก แล้วก็จะรู้ว่า มีเรื่องอะไรที่เพิ่มเติมขึ้นมาบ้าง

หนึ่งในภาคผนวกนี้ที่ได้มีกล่าวถึงเรื่องพระเจดีย์อิสราภาพฯ ด้วยนั้น ก็เพราะในช่วงที่กำลังทำการก่อสร้างฐานอนุสาวรีย์นั้น สมเด็จพระนเรศวรมหาราช รับสั่งให้ทำงานเกี่ยวกับพระเจดีย์ ฯ ด้วย และเขียนเรื่องนี้ลงพร้อมกันในหนังสือวิญญาน ฉะนั้นเวลาคัดลอกนำมาพิมพ์จึงได้มีเรื่องเกี่ยวกับพระเจดีย์ ฯ ติดมาด้วย

พร รัตนสุวรรณ

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๙

สารบาญ

หน้า

- การสร้างอนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมือง
โดย ศรีเพ็ญ จัตูทะเลศรี ๑-๔๗
- ความเบื้องต้น ๑
- การพบแคมป์สนครั้งแรก ๗
- การพบพ่อขุนผาเมืองครั้งแรก ๙
- เหตุไรพ่อขุนผาเมืองจึงเลื่อนหายไปจาก
ประวัติศาสตร์ ๑๒
- เริ่มเขียนพระรูปพ่อขุนผาเมือง ๑๕
- ลางสังหรณ์ที่บอกล่วงหน้าว่า
พระรูปนี้ทางราชการจะไม่ได้สร้าง ๑๖
- การประทับทรงครั้งแรกของพ่อขุนผาเมือง ๑๘
- ครั้งแรกทางราชการจังหวัดเพชรบูรณ์ลงมติ
ให้สร้างอนุสาวรีย์ตามแบบของสำนักคั่นควัว
ทางวิญญาน ๒๑
- การขัดแย้งจากกรมศิลปากร ๒๓
- ลงมือปั้นพระรูปพ่อขุนผาเมือง ๒๔

	หน้า
• การนำทองแดงขึ้นทูลเกล้าถวาย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	๒๗
• พิธีหล่อพระรูปพ่อขุนผาเมือง	๓๑
• พ่อขุนผาเมืองเสด็จมาในเวลาเททอง	๓๙
• สมเด็จพระนเรศวรมหาราชรับสั่งให้สร้างฉัตร เก้าชั้นยอดนภสุรย์	๔๑
• สมเด็จพระนเรศวรมหาราชรับสั่งให้ทำพิธีช่วย บ้านเมืองและให้ทอดผ้าป่า ๑๐๘ องค์	๔๕
• การทัศนจักรทางจิต ตอนที่เกี่ยวกับเมืองรัต บันทิกโดย อุดม สืบหล้า	๔๘-๖๘
• พบเมืองเดิด	๕๐
• ได้ยินเสียงพ่อขุนผาเมืองครั้งแรก	๕๙
• รูปแบบพระเจดีย์ในสมัยพ่อขุนผาเมือง	๖๓
• การทัศนจักรทางจิต ตอน “พบพ่อขุนผาเมือง”	๖๙-๙๐
• ราชธานีจางวาง	๗๐
• บ้านดงเมือง	๗๓

หน้า

- ศูนย์ค่า ๗๔
- พ่อขุนผาเมืองประทับคนทรง ๘๐
- การทัศนากจรทางจิต
 - ตอนพ่อขุนผาเมืองประทับคนทรง ๙๑-๑๑๖
 - ตอนพิธีบวงสรวงขอเสกที่พระรูปพ่อขุนผาเมือง ๙๒
 - ตอนพ่อขุนผาเมืองประทับทรงเดือนพีน้อง
ชาวไทย ๑๐๖
 - ถอดความจากเทปตามภาษาไทยเดิม ๑๐๙
 - ถอดความเรียงตามศัพท์ภาษาไทยเดิม ๑๑๐
 - แปลความจากภาษาไทยเดิมเป็นภาษาไทย
ปัจจุบัน ๑๑๑
- พ่อขุนผาเมือง จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์
 - โดย อาจารย์จุลทัศน์ พยาฆรานนท์ ๑๑๗-๑๓๔
 - อธิบายเครื่องราชูปถัมภ์พ่อขุนผาเมือง
 - โดย อาจารย์จุลทัศน์ พยาฆรานนท์ ๑๓๕-๑๖๕

- การเขียนรูปบุคคลในโลกทิพย์ ผู้ซึ่งตายไปไม่นาน
โดย ศรีเพ็ญ จัตตะศรี ๑๖๗-๑๗๗
- ไปเขียนรูปคุณกัจจา ต้นตีสวรรณนา ๑๖๗
- ไปเขียนรูปคุณผาด กาญจนารมย์ ๑๗๘

สารบัญภาคผนวก

- วันวิสาขบูชา พุทธศักราช ๒๕๒๓ พิธีทอดผ้าป่า
วางศิลาฤกษ์สร้างฐานอนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมือง
- วันขึ้นที่จะสร้างฐานที่ตั้งฯ พ่อขุนผาเมือง ๑๙๕
 - เตรียมงานวันวางศิลาฤกษ์สร้างฐานพ่อขุน ฯ ๑๙๗
 - อุปสรรคในการทำพิธีวางศิลาฤกษ์ ๒๐๐
 - พิธีวางศิลาฤกษ์ ๒๐๒
 - ทำพิธีโยงด้ายสายสิญจน์จากหอประชุม
พระเจดีย์อิสรภาพฯ ถึงฐานอนุสาวรีย์ ๒๐๖
 - วันวิสาขบูชา วันทำพิธีวางศิลาฤกษ์ ๒๑๑
 - บรรยากาศในโลกทิพย์วันทำพิธีวางศิลาฤกษ์ ๒๑๓

หน้า

- พระดำรัสพ่อขุนผาเมืองวันทำพิธี ๒๑๕
- พระดำรัสสมเด็จพระนเรศวร ฯ วันทำพิธี ๒๑๕
- **คาถาเสกไม้มงคล** ๒๑๗
- รับสั่งให้สร้างแท่นที่ตั้งและให้นำพระรูป
พ่อขุนผาเมืองขึ้นประดิษฐาน ๒๒๗
- วันที่รับสั่งให้นำพระพุทธรินทราย
ขึ้นประดิษฐานที่ซุ้มพระเจดีย์อิสราภาพฯ ๒๓๐
- วันเตรียมงานเพื่อจะนำพระพุทธรินทราย
ขึ้นประดิษฐานที่ซุ้มพระเจดีย์ ฯ ๒๓๒
- วันทำพิธีนำพระพุทธรินทราย ขึ้นประดิษฐาน
บนพระเจดีย์ ฯ พระอาทิตย์ทรงกลดตลอดเวลา ๒๔๑
- รื้อนั่งร้านพระเจดีย์ ฯ เป็นการถาวร
- เตรียมงานต่างๆ เพื่อนำพระรูปพ่อขุนฯ จากโรงหล่อ
มาตั้งบนฐานที่ตั้งที่ศูนย์พัฒนาศาสนา ๒๕๕
- สมเด็จพระนเรศวร ฯ รับสั่งวิธีการที่จะนำพ่อขุนฯ
จากกรุงเทพ ฯ มาที่ศูนย์พัฒนาศาสนา ๒๕๗

	หน้า
• เหตุบังเอิญหรือปาฏิหาริย์ที่การยกพ่อขุนฯ ขึ้นรถเสร็จทันเวลาที่กำหนดไว้	๒๕๑
• ขบวนรถที่นำพ่อขุนผาเมืองจากกรุงเทพฯ มาถึงศูนย์พัฒนาศาสนา มีเหตุการณ์ ที่ไม่คาดฝันหลายอย่าง	๕๒๒
• สมเด็จพระนเรศวรฯ รับสั่งให้ตั้งชื่อว่า “พระรูปปั้นหล่อเหมือนพ่อขุนผาเมือง”	๒๕๕
• ทำพิธีหลายอย่างในระหว่างนำพ่อขุนผาเมือง ขึ้นประดิษฐานบนแท่น	๒๕๘
• พระดำรัสสมเด็จพระนเรศวรฯ และพ่อขุนผาเมือง ภายหลังประดิษฐานพระรูปเสร็จเรียบร้อย	๒๕๙
• เหตุการณ์ในโลกทิพย์นับตั้งแต่เริ่มนำพ่อขุนฯ จากโรงหล่อจนกระทั่งประดิษฐานเสร็จ	๒๖๑
• คำจารึกบนแผ่นหินแกรนิต	๒๖๕
• ๘๐๐ ปีแห่งความหลัง	๒๗๑
• รักเพื่อให้แต่พ่อขุนผาเมือง	๒๙๕

พ่อขุนผาเมือง ซึ่งอาจารย์ลาวัญญ์ อูปอินทร์
เขียนตามคำบอกของคุณศรีเพ็ญ จัตูหะศรี

วันบวงสรวงพ่อขุนผาเมืองที่บริเวณโรงเรียนบ้านห้วยโป่ง
ต. บ้านโสก อ. หล่มสัก จ. เพชรบูรณ์ ในวันที่ ๗ กรกฎาคม
๒๕๑๘ เพื่อขออนุญาตเขียนพระรูป และในวันนั้นอาจารย์ จุลทัศน์
พยาฆรานนท์ ได้สะเก็ดพระรูปตามคำบอกของ คุณศรีเทีญ

การสร้าง อนุสาวรีย์พ่อผาเมือง

ความเบื้องต้น

เมื่อเอ่ยพระนาม “พ่อขุนผาเมือง” บางคนก็อาจจะไม่รู้จักหรือแม้แต่เคยได้ยิน แต่สำหรับคนที่เคยเรียนประวัติศาสตร์มาบ้างพอสมควร ก็คงจะพอทราบได้ว่า ราวปี พ.ศ. ๑๗๐๐ เศษ ซึ่งนักประวัติศาสตร์โบราณคดีบันทึกไว้ว่า ขอมกำลังเรืองอำนาจกดขี่ข่มเหงคนไทย ในดินแดนสุวรรณภูมิ ณ ที่สุโขทัยได้มีคนไทยคือ พ่อขุนผาเมือง เจ้าเมืองราด และ พ่อขุนบางกลางท่าว เจ้าเมืองบางยาง ได้รวบรวมคนไทยตีขอมจนหมดอำนาจลง ยึดกรุงสุโขทัยได้ พ่อขุนผาเมืองเสียสละยกให้พ่อขุนบางกลางท่าวเป็นกษัตริย์ครองกรุงสุโขทัยเป็นปฐมกษัตริย์ทรงพระนามว่า พ่อขุนศรีอินทราทิตย์

* วิทยุณณ ฉบับที่ ๗ - ๘ กรกฎาคม - สิงหาคม ๒๕๒๐

นับแต่บัดนั้นเป็นต้นมา พระนามของพระองค์ก็เลือนหายไปจากหน้าประวัติศาสตร์ ไม่มีใครได้กล่าวถึงหรือบันทึกไว้ที่ไหนอีกเลย ว่า พระองค์เสด็จไปประทับอยู่ ณ สารทศิไค ส่วนมากเมื่ออ่านหรือเรียนรู้เรื่องแคไหน ก็จะมีอยู่บ้างเหมือนกันที่นักประวัติศาสตร์โบราณคดีบางคนสนใจศึกษาค้นคว้าสืบสาวราวเรื่องต่อมา แต่ก็มีอาจจะได้ความกระจ่างชัด

จึงด้วยความกตัญญูรู้คุณของข้าราชการบ้านาญ พ่อคำ คหบดีประชาชนชาวเพชรบูรณ์ - หล่มสัก ในอันที่จะเทิดพระเกียรติของพ่อขุนผาเมือง เจ้าเมืองราด ซึ่งจากหลักฐานทางโบราณสถานเป็นที่เชื่อได้แน่ชัดว่า เมืองราดของพ่อขุนผาเมือง ตั้งอยู่ที่ เป็นตำบลห้วยโป่ง อำเภอลหล่มสักขณะนี้ ได้ร่วมแรงร่วมใจกันคิดสร้างอนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมืองขึ้น เพื่อให้ชาวไทยทั่วไปได้รู้จักและรำลึกถึงองค์พระผู้วางพื้นฐานต่อสู้ และร่วมก่อสร้างให้ไทยเป็นไทยเริ่มตั้งแต่สุโขทัยสืบต่อมา ได้ร่วมประชุมปรึกษาหารือกับข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ของจังหวัด ซึ่งขณะนั้นมี นายศักดิ์ศิลป์ สุขะชาติ เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด

นายกิตติ ประทุมแก้ว เป็นปลัดจังหวัด นายปอ ชาวสอาด เป็นศึกษาธิการเขต ๗ นายอุดม สืบหล้า เป็น ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด เป็นต้น ในที่สุดก็มีความเห็น เป็นที่ตกลงร่วมกันว่า จะก่อสร้างอนุสาวรีย์พ่อขุนผา เมืองเป็นที่แน่นอนทางจังหวัดจึงได้เริ่มดำเนินการ ต่าง ๆ เป็นขั้นตอนตามความเป็นไปในอันที่จะให้ได้ สร้างอนุสาวรีย์ขึ้น

อนึ่ง ในคณะกรรมการก่อสร้างอนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมืองนี้มีหลายคน เป็นต้นว่า นายกิตติ ประทุมแก้ว นายอุดม สืบหล้า พ.ต.อ. กมล ศรีสอาด อดีต ผู้กำกับ การตำรวจ จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้ทราบถึงผล งานค้นคว้าทางวิญญานของอาจารย์พร รัตน์สุวรรณ ก็มีความกระตือรือร้นที่อยากจะทราบประวัติความเป็นมา และได้ภาพที่เหมือนตัวจริงของพ่อขุนผาเมือง เพื่อจะได้เอามาเป็นแบบสร้างอนุสาวรีย์ จึงได้มีจดหมายติดต่อมาทางอาจารย์พร โดยเฉพาะคุณอุดม สืบหล้า ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด ก็ได้มาพบและสนทนากับ อาจารย์พร ถึงที่สำนักค้นคว้าทางวิญญานหลายครั้ง

อันที่จริงแต่เดิมการค้นคว้าทางวิญญาณของเราส่วนมากทำแต่งงานปัจจุบันเฉพาะหน้า ในอันที่จะให้ได้ข้อเท็จจริง มีหลักฐานพิสูจน์ที่แน่นอนเป็นที่เชื่อถือได้ของปัญญาชน เพื่อให้คนทั่วไปยอมรับในเรื่องกฎของกรรม เรื่องตายแล้วเกิดให้เข้าใจถึงความเป็นมาเป็นไปของชีวิตเพื่อทุกคนจะได้ดำเนินชีวิตในปัจจุบันอย่างถูกต้องและมีความสุข ไม่หลงมกมายหวังพึ่งแต่สิ่งภายนอก เพราะสันติสุขที่แท้จริงหาได้จากภายในจิตใจของตัวเอง ซึ่งจะยังผลให้ทุกคนมีศีลธรรมเกิดจากตัวเอง และแล้วความสงบสุขก็จะเกิดขึ้นในสังคมทั่วไป เราไม่ได้นึกเลยไปไกลถึงการพิสูจน์อดีตพระมหากษัตริย์ หรือบุคคลสำคัญในอดีตเท่าไรนัก เพราะเป็นการยากแก่การพิสูจน์ที่จะให้คนทั่วไปยอมรับได้ ถึงแม้ในขณะนั้นเราจะได้เขียนพระรูปพ่อขุนรามคำแหงมหาราชไว้แล้ว และกำลังเขียนพระรูปอดีตมหาราชของไทยเราอยู่ก็ตาม แต่ก็ยังไม่มีอะไรเป็นหลักฐานที่จะพิสูจน์ยืนยันได้

เมื่ออาจารย์พรได้รับจดหมายที่ติดต่อมา จึงได้บอกให้ข้าพเจ้าลองติดต่อถามจากพ่อฤๅษี สรายากัสว่า

ท่านได้รู้จักพ่อขุนผาเมืองหรือไม่ และเรามีวิธีที่จะพบพระองค์ได้อย่างไร พอฤๅษีก็บอกว่า ไม่รู้จักและก็ยังไม่ทราบเหมือนกันว่า จะสืบทราบหรือพบพระองค์ได้โดยวิธีใด จะต้องลองสอบถามจากพ่อขุนรามคำแหงมหาราชดูว่า เมื่อครั้งพระองค์ยังมีพระชนม์ชีพอยู่ในโลกมนุษย์นั้นได้เคยรู้จักและพบกับพ่อขุนผาเมือง ซึ่งเป็นพระปิตุลา (ลุง) ของพระองค์หรือไม่ และเมื่อทั้งสองพระองค์ได้มามีชีวิตอยู่ในโลกทิพย์แล้ว มีโอกาสได้พบกันบ้างหรือเปล่า ผลปรากฏว่าพระองค์ได้เคยรู้จักกันเมื่อครั้งยังเป็นมนุษย์อยู่ในโลกนี้ และเมื่อได้ละทิ้งกายเนื้อมาแล้ว ก็ได้พบกันบ้างเป็นครั้งคราวที่ต่างฝ่ายต่างก็มาเกี่ยวข้องกับโลกมนุษย์ แต่ตามปกติแล้วจะไม่พบกันเลย เพราะอยู่กันคนละภูมิและจะไปมาหาสู่กันก็ไม่ได้ นอกเสียจากว่าต่างฝ่ายต่างออกจากภูมิของตนเองมาเกี่ยวข้องกับโลกมนุษย์ ซึ่งโอกาสที่จะเหมาะมาพร้อม ๆ กันก็ยาก จึงเป็นอันว่าเราจะต้องรอคอยพร้อมกันนี้อาจารย์พรก็มีความคิดว่า เราควรจะไปให้ถึงที่ ๆ พระองค์เคยประทับอยู่เมื่อครั้งยังอยู่ในโลกมนุษย์

จึงปรึกษากันว่าเราควรจะไปจังหวัดเพชรบูรณ์กัน เพื่อ
โชคจะอำนวยให้เราได้พบพระองค์ ณ ที่นั่นบ้าง

ด้วยยานพาหนะของคุณสาธิต - คุณพิศสมร
ศรีศรีวิชัย อาจารย์พร รัตนสุวรรณ อาจารย์จุลทัศน์
พยามรานนท์ คุณวันเพ็ญ อมรสิริทธิ์ และข้าพเจ้าก็ได้ออก
เดินทางไปจังหวัดเพชรบูรณ์ ราวปลายเดือนพฤษภาคม
๒๕๑๖ ซึ่งเป็นการไปเป็นครั้งแรก เราได้ แวะไปหา
คุณอุดม สืบหล้า ที่แผนกศึกษาธิการจังหวัด ในศาลากลาง
จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อที่จะให้คุณอุดมพาไป ณ สถานที่ ๆ
คิดว่าเป็นเมืองрадของพ่อขุนผาเมือง แต่วันนั้นโชค
ไม่ดี ไม่พบคุณอุดม ได้ทราบแต่เพียงว่า คุณอุดมไปให้
การอบรมลูกเสือ พวกเราก็ไม่ทราบว่า จะหาตัวคุณ
อุดม ได้อย่างไร และตรงที่คิดว่าจะเป็นเมืองรานั้น
อยู่ที่ไหน เพราะจังหวัดเพชรบูรณ์ก็ไม่ใช่เล็ก ๆ อีก
ประการหนึ่ง เราก็ไม่รู้จักใครเลย จึงตัดสินใจเดินทาง
ไปถึงหล่มสักไปแวะดูเจดีย์เก่าแก่และที่ตั้งค่ายลูกเสือ
พ่อขุนผาเมือง แต่ก็ไม่พบสิ่งใดพอที่จะเป็นจุดเริ่มต้น
ให้เราพบพ่อขุนผาเมืองได้ เมื่อรู้สึกว่่าหมดหวังและไม่ได้

เรื่องอะไรแล้ว คุณसार-คุณพิศมร ศรศรีวิชัย เจ้าของ
ยานพาหนะ ซึ่งเป็นผู้ที่คุ้นเคยกับคุณบรรเจิด คั่นวงศ์
เจ้าของไร่ปีเอ้น ที่ตำบลแคมป์สน อำเภอหล่มสัก จึงได้
ชวนให้พวกเราไปเที่ยวแวะชมไร่กัน

การพบแคมป์สนครั้งแรก

โดยปกติแล้ว ไม่ว่าข้าพเจ้าจะไปเที่ยวที่ไหนที่
เป็นสถานที่ต่างถิ่นจากที่เคยไป ข้าพเจ้าจะต้องเข้าสมาธิ
ดูทุกครั้งและทุกแห่งว่า สภาพภูมิในโลกทิพย์ที่ซ่อน
อยู่กับโลกมนุษย์ส่วนนั้นเป็นอย่างไร และ ณ ที่ตำบล
แคมป์สนนี้เอง สภาพภูมิประเทศทิวทัศน์ที่เราได้สัมผัส
และมองเห็นสวยงามชวนฝัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งอากาศ
สดชื่นสบายมากกว่าที่อื่นเท่าที่เคยผ่านพบมา จนทำ
ให้อาจารย์พรเกิดความรู้สึกว่า น่าจะจัดให้มีสถานที่
ฝึกสมาธิขึ้น เพราะในระยะนี้อาจารย์พรเองก็กำลัง
ตระเวนไปในที่ต่าง ๆ หลายแห่งโดยไปใช้เวลาพักนั่งฝึก
สมาธิเจริญวิปัสสนา เพื่อที่จะหาที่ที่เหมาะสมในอันที่จะ
พาบุคคลผู้สนใจไปฝึกสมาธิด้วย อันที่จริงสถานที่ที่
กรุงเทพฯ ก็พอมีอยู่แล้ว แต่ยังไม่เหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการ

ความวิเวกจริง ๆ และต้องการใช้เวลาหลาย ๆ วันในอันที่จะแสวงหาความสงบสุขและความหลุดพ้นของชีวิต

เมื่อข้าพเจ้าเข้าสู่สมาธิภูมิในโลกทิพย์ก็เห็นเป็นภูมิสวรรค์ของเทพเจ้าชั้นสูง มีแต่พลังแห่งความสุขสดชื่นสวยงามแผ่กระจายอยู่ตลอดเวลา ซึ่งเหตุการณ์ต่อมาทำให้ ณ ที่ตำบลแคมป์สนแห่งนี้ กลายมาเป็นที่ตั้งพระเจดีย์อิสรภาพอนุสรณ์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช และศูนย์พัฒนาศาสนา แต่ข้าพเจ้าจะไม่ขอกกล่าวไว้ ณ ที่นี้ เพราะเป็นเหตุการณ์ที่ข้าพเจ้าได้บันทึกไว้แล้วในเรื่อง “การก่อสร้างพระเจดีย์อิสรภาพ ฯ” สำหรับในตอนนี ข้าพเจ้าจะได้กล่าวถึงเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับพ่อขุนผาเมือง และว่าเพราะเหตุใดสำนักคัมภีร์ทางวิญญูณจึงต้องหล่อพระรูปของพระองค์ให้เหมือนตัวจริง และในลักษณะท่าทางที่พระองค์ต้องการ และทรงมาประทับเป็นแบบให้เสกัตสร้างเป็นอนุสาวรีย์ด้วยโลหะ ทองแดง โตขนาด ๒ เท่าตัวคนจริง ทั้ง ๆ ที่เราไม่เคยคิดมาก่อนเลยว่าจะต้องมาลงมือทำ เราตั้งใจเพียงแต่ว่าอยากจะพบพระองค์ เพื่อที่จะได้ทราบประวัติความเป็นมา

ของพระองค์บ้าง พร้อมทั้งเมื่อพบแล้วจะเพียงขอเสกัศ
ภาพเป็นแบบสร้างอนุสาวรีย์ ให้แก่ชาวเพชรบูรณ์-
หล่มสัก ที่มาขอร้องให้ช่วยติดต่อและอยากจะได้อนุสาวรีย์
ที่เหมือนตัวพระองค์ท่านจริง ๆ เท่านั้น ส่วนการก่อสร้าง
ก็เป็นเรื่องของทางจังหวัดที่จะจัดทำต่อไป แต่การกลับ
กลายเป็นว่า บัดนี้ ทางสำนักค้นคว้าทางวิญญูณ เรา
กำลังลงมือหล่อพระรูปของพระองค์ และทางจังหวัด
เพชรบูรณ์ก็กำลังจัดทำอีกเช่นเดียวกัน ซึ่งความขัดแย้ง
และความเป็นไปต่าง ๆ นี้ข้าพเจ้าจะได้กล่าวต่อไปว่า
ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น ทั้ง ๆ ที่เราก็ไม่ต้องการให้เป็นไป
เช่นที่ว่านี้เลย

การพบพ่อขุนผาเมืองครั้งแรก

จากการไปเพชรบูรณ์เมื่อปลายเดือนพฤษภาคม
๒๕๑๖ แล้ว พวกเราก็ยังไม่ละความพยายามที่จะหา
วิธีติดต่อกับพระองค์ เพราะจะได้เป็นที่แน่นอนว่าเรา
จะติดต่อกับพระองค์ได้หรือไม่ได้ เพื่อแจ้งให้บุคคลที่
เป็นกรรมการจัดสร้างอนุสาวรีย์บางท่านที่มาขอร้อง
เราไว้ นั้นให้ทราบต่อไป พวกเราได้เดินทางไปเพชรบูรณ์ -
หล่มสักอีก ๒-๓ ครั้ง ก็ได้พบอุปปาติกท่านหนึ่งโดยวิธี

ติดต่อทางสมาธิ และมีคุณอุดม สืบหล้าร่วมอยู่ด้วยทุกครั้ง ซึ่งพวกเราเองแน่ใจว่าเป็นพระองค์แน่ แต่โอปปาติกะท่านนั้น ยังไม่ยินดียอุมที่จะเปิดเผยนามให้เราทราบ และพวกเราเองก็ยังหาข้อเท็จจริงที่จะมาพิสูจน์ยืนยันกับคนอื่น ๆ ไม่ได้ว่า โอปปาติกะท่านนั้น คือ พ่อขุนผาเมือง (เพราะการทำงานของเรานี้ทุกอย่าง เพื่อที่จะเปิดเผยให้คนทั่ว ๆ ไปทราบนั้นจะต้องมีหลักฐานและข้อพิสูจน์ที่จะยืนยันได้ เราจะไม่เชื่อและแล้วก็นำไปเปิดเผยแพร่ในเมื่อเพียงแต่ได้หลักฐานจากเฉพาะคำบอกเล่าเป็นอันขาด)

อีกประการหนึ่งในระยะนี้ คือตั้งแต่เดือนกรกฎาคมปี ๒๕๑๖ ถึงตลอดปี ๒๕๑๗ เป็นระยะที่ประเทศชาติบ้านเมืองกำลังระส่ำระสายวุ่นวาย จึงทำให้การทำงานของเราล่าช้าไปมาก จนมาปลายปี ๒๕๑๗ เมื่อองค์สมเด็จพระนเรศวรมหาราชเสด็จมารับสั่งให้พวกเรากระทำพิธีลือยกเก็ดอนุสรณ์ และให้วางศิลาฤกษ์พระเจดีย์อิสราภาพ ณ ตำบลแคมป์สน อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จึงทำให้พวกเราได้เดินทางไปเพชรบูรณ์

หล่มสักบ่อยขึ้น และมีโอกาสได้พบพระองค์ พร้อมทั้งได้หลักฐานข้อพิสูจน์ยืนยันที่จะเปิดเผยได้ว่า พระองค์คือ พ่อขุนผาเมือง เจ้าเมืองราด พระผู้ทรงร่วมกับพ่อขุนบางกลางท่าวต่อสู้กับพวกขอม ตั้งกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี โดยให้พ่อขุนบางกลางท่าวเป็นปฐมกษัตริย์ทรงพระนามว่า “พ่อขุนศรีอินทราทิตย์” และได้มอบ “นางเสือง” น้องสาวสุดที่รักให้เป็นพระมเหสี ซึ่งถึงแม้พระองค์จะไม่ได้อยู่กับคนไทยอันสุดแสนรักก็ขอฝากสายเลือด ซึ่งจะเกิดจากนางเสืองพระน้องนางของพระองค์กับพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ สหายรักร่วมน้ำสาบาน อีกทั้งเป็นญาติสนิทได้เป็นกษัตริย์อยู่กับคนไทยสืบต่อไปสำหรับพระองค์เองซึ่งเป็นนักรบรูปร่างและเก่งกาจสามารถมากจนเป็นที่เลื่องลือ และเป็นที่หลงรักของ “นางสิงหเทวี” หรือ “สิงขรเทวี” พระราชธิดากษัตริย์ขอม และเป็นที่ยำเกรงของกษัตริย์ขอมมากจนต้องหาอุบายเพื่อที่จะให้ได้พระองค์ไว้ (ซึ่งพระองค์ก็ทำเหมือนไม่รู้เท่าทันยอมอยู่ในอุบายแต่โดยดี เพราะมองเห็นช่องทางที่จะชนะขอมได้ และคนไทยก็จะได้ตั้งตัวเป็นอิสระ

ได้เสียทีโดยไม่ต้องถูกกดขี่อีกต่อไป) โดยได้ยกพระราช-
 ธิดาสุดแสนรักให้ พร้อมทั้งแต่งตั้งพระนามถวายเป็น
 พระเกียรติว่า **กมรเต็งอัญศรีอินทรบดินทราทิตย์**
 หมายความว่า พระองค์ได้รับเกียรติให้มีศักดิ์เป็นเจ้าเมือง
 เสมอกัน ซึ่งพระนามนี้เองที่พระองค์ได้มอบให้เป็น
 พระนามของพ่อขุนบางกลางท่าว เมื่อขึ้นครองกรุงสุโขทัย
 ว่า “**พ่อขุนศรีอินทราทิตย์**” เพื่อที่จะได้เป็นที่เกรงขาม
 ของพวกขอมต่อไป ซึ่งคงยังความผิดหวังให้แก่กษัตริย์
 ขอมมาก เพราะถ้าพระองค์เป็นกษัตริย์เสียเองก็คงจะ
 ต้องไม่วายที่ขอมจะต้องมีอำนาจ และก็จะเป็นที่หวาด
 ระแวงของคนไทยด้วยกันเอง แล้วเมื่อไรคนไทยจึงจะมี
 อิสระที่แท้จริง ทำให้เรามองเห็นน้ำพระทัยที่เสียสละ
 อย่างแท้จริงของพระองค์

เหตุไรพ่อขุนผาเมืองจึงเลื่อนหายไปจากประวัติศาสตร์

เมื่อพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ขึ้นครองกรุงสุโขทัยแล้ว
 พระองค์ก็กลับไปยังเมืองราดตามเดิม ก็ถูกรบร้าวจาก
 พระนางสิงหเทวี ให้อภัยกองทัพกลับไปตีเอากรุงสุโขทัยคืน
 มาให้ได้ ทำให้พระองค์ตกอยู่ในภาวะที่สับสนจะหนทาง

จึงได้หนีจากสิงหนวัติและเมืองรัตไป ล่องไปตามลำน้ำป่าสักพักอยู่เมืองศรีเทพชั่วคราว แล้ววกไปทางเวียงจันทน์ เมืองไชย เมืองเชษฐ รอนแรมไปเรื่อย ๆ ซึ่งก็เหน็ดเหนื่อย กินเวลานับเป็นปี ๆ ทีเดียว แล้วในที่สุดไปพักอยู่แหล่งสุดท้ายคือ เมืองละเม็ง ซึ่งเป็นหมู่บ้านเล็ก ๆ อยู่เหนือเชียงแสนไปไม่กี่กิโลนั้ก ตอนที่อยู่ละเม็งนี้เอง พระองค์ได้มีโอกาสได้สร้างบุญกุศลบ้าง โดยได้บูรณะพระธาตุจอมกิติซึ่งเป็นพระธาตุที่ปู่ของพระองค์มาสร้างไว้ ขณะนั้นทรุดโทรมมาก พระองค์เข้าสู่ภูมิในโลกทิพย์ ณ ที่ซ่อนอยู่กับโลกมนุษย์ตรงนี้เอง

ขณะที่พระองค์ล่องไปตามลำน้ำป่าสักนี้เอง ก็ได้ข่าวว่า พระนางสิงหนวัติโกรธแค้นได้ทำการเผาเมืองรัตจนเป็นเถ้าถ่านหมดทั้งเมือง และออกติดตามพระองค์มา ซึ่งยังความโทม่นสมาสู่พระองค์เป็นอย่างยิ่ง พระองค์เข้าใจถึงความรักและภักดีของพระนาง แต่ก็สุดที่จะเข้าใจกันได้แล้ว นอกจากนี้แล้วพวกขอมก็คอยติดตามพระองค์ เพื่อที่จะส่งข่าวไปยังกษัตริย์ขอมอีกด้วย แม้พ่อขุนบางกลางท่าวเองก็ให้คนออกติดตาม เพื่อที่จะ

ให้ความคุ้มครองแก่เพื่อนรัก แต่ก็ไม่อาจจะทราบได้ เช่นกันว่า พระองค์เสด็จไปสู่ ณ สารทศใด เพราะพระองค์ ได้กระทำตัวเป็นเสมือนคนสามัญให้เข้ากับทุกคนได้ เสียแล้ว มาบัดนี้ เมื่อมาอยู่ในภูมิทิพย์แล้วพระองค์ มีโอกาสได้พบพระนางบ้างเป็นครั้งคราว และต่างก็มี ความสุขไปตามวิถีทางของตัวเอง

ข้อความที่ข้าพเจ้าเล่ามาให้ฟังนี้ เป็นความย่อ ประมวลเรื่องราวที่ติดต่อกับพระองค์ทางสมาธิ ซึ่งรายละเอียดและหลักฐานยืนยันทางประวัติศาสตร์โบราณคดี อาจารย์จุลทัศน์ พยาฆรานนท์ ได้เขียนเอาไว้แล้วใน หนังสือวิญญานฉบับเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน ๒๕๑๙ และคุณอุดม สืบหล้า ก็ได้เขียน ‘การทัศนจรทางจิต เกี่ยวกับเมืองราดของพ่อขุนผาเมือง’ ลงในหนังสือ วิญญานฉบับเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม ๒๕๑๘ ‘การ ทัศนจรทางจิตพบพ่อขุนผาเมือง’ ฉบับเดือนมีนาคม- เมษายน ๒๕๑๙ ‘การทัศนจรทางจิตตอนพ่อขุนผา เมืองประทับคนทรง’ ฉบับเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม ๒๕๑๙

เริ่มเขียนพระรูปพ่อขุนผาเมือง

เมื่อเป็นที่แน่ใจพร้อมทั้งมีหลักฐานยืนยันเช่นนี้แล้ว พวกเราจึงขอเขียนภาพของพระองค์ และขอแบบที่จะสร้างเป็นอนุสาวรีย์ว่า พระองค์จะทรงต้องการลักษณะท่าทางอย่างไร จึงได้จัดทำพิธีบวงสรวงขึ้น ณ ที่บริเวณโรงเรียนบ้านห้วยโป่ง ตำบลบ้านโสก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งพวกเราสันนิษฐานว่าเป็นเมืองрадของพ่อขุนผาเมือง ขึ้นเมื่อวันอาทิตย์ที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๑๘ เวลา ๐๙.๐๐ น. ในวันนี้เป็นวันที่พ่อขุนผาเมืองนัดว่า พระองค์จะเสด็จมาเป็นแบบให้เสกต์

ขณะที่พวกเรากำลังทำพิธีบวงสรวงอยู่นั้น พระองค์ก็เสด็จมาพร้อมทั้งบริวารมากมาย ข้าพเจ้าได้บอกให้อาจารย์จุลทัศน์ พยาฆรานนท์ เสกต์ภาพตามแบบที่พระองค์ทรงต้องการที่จะให้เป็นแบบสร้างอนุสาวรีย์ ของพระองค์ ซึ่งเรื่องราวต่าง ๆ อาจารย์จุลทัศน์ และ คุณอุดม สืบหล้า ได้บรรยายไว้อย่างละเอียดและก็ได้นำลงในหนังสือวิญญานตามที่กล่าวไว้แล้วนั้น หลังจากให้อาจารย์จุลทัศน์เสกต์ภาพไว้ในวันบวงสรวงแล้ว

อาจารย์พรก็ได้มาขอรับรองอาจารย์ลาวัณย์ให้ช่วยเขียนภาพของพระองค์เพิ่มเติม และเขียนเป็นภาพสีน้ำมัน ซึ่งพระองค์ก็ได้ทรงพระกรุณาเสด็จมาเป็นแบบอีกหลายครั้งจนภาพที่เขียนเหมือนพระองค์จริง ๆ พร้อมกันนี้ก็ได้อาจารย์สมโภช อุปอินทร์ เสกิตแบบรูปปั้นของพระองค์ที่จะเป็นตัวอย่างในการสร้างอนุสาวรีย์ด้วย

กลางสังหรณ์ที่บอกล่วงหน้าว่า

พระรูปนี้ทางราชการจะไม่ได้สร้าง

ขณะที่กำลังเสกิตแบบอยู่นั้น พระองค์รับสั่งว่า “เราเป็นคนอาภัพที่ไม่มีใครรู้จัก แน่ใจแล้วหรือว่าลักษณะท่าทางซึ่งเราต้องการเช่นนี้จะได้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป มันมีอุปสรรคมาก และเป็นไปได้ยากอย่างยิ่งนะที่คนทั่วไปจะได้เห็นและรู้จักตัวเราที่แท้จริง คนมักจะได้อุบัติเราแต่ในรูปอื่นเสมอ” ข้าพเจ้าได้ทูลตอบพระองค์ไปว่า “แน่นอน พระรูปของพระองค์ตามที่ต้องประสงค์นี้ จะต้องเป็นที่รู้จักของคนทั่วไปอย่างไม่มีปัญหา (ซึ่งขณะนั้นยังไม่มีปัญหาอะไรจริง ๆ เพราะทางจังหวัดก็คงเอาตามแบบที่เราพิสูจน์นี้ ข้าพเจ้าไม่ได้

คาดคิดว่าจะเกิดมีปัญหาขึ้นในภายหลัง ซึ่งอันนี้ข้าพเจ้าคิดว่า พระองค์คงจะทรงเล็งเห็นอยู่แล้ว แต่ไม่ทรงปริปากให้พวกเราทราบแต่อย่างใด คงจะถึงความตั้งใจจริงของพวกเขา(ระมัง)

ในการทำพิธีบวงสรวงรวมทั้งการเสกสัตภาพเสกสัตแบบและการติดต่อทางสมาธิกับพระองค์ทุกครั้ง คุณอุดม ก็เป็นผู้รายงานให้ทางคณะกรรมการสร้างอนุสาวรีย์ พ่อขุนผาเมืองทราบตามลำดับโดยตลอด อาจารย์พร กับข้าพเจ้าก็ได้ไปเล่าให้ นายศักดิ์ศิลป์ สุขะชาติ ผู้ว่าราชการจังหวัดในขณะนั้นทราบด้วย เพราะในระหว่างนี้ เราก็ได้ไปเชิญที่จะให้ท่านไปร่วมงานวางศิลาฤกษ์ พระเจดีย์อิสรภาพฯ ด้วย คุณกิตติ ประทุมแก้ว ปลัดจังหวัด ซึ่งขณะนั้นได้เข้ามาเรียนในวิทยาลัยการปกครองอยู่ที่ธัญญบุรี ก็ได้มาถึงสำนักค้นคว้าทางวิญญาณเพื่อขอร้องให้ทางสำนักช่วยติดต่อกับพ่อขุนผาเมือง โดยมี คุณผ่องผิว พัฒนประภาพันธ์ คอยต้อนรับ คุณกวีพาแก้ว เจ้าของโรงเรียนผดุงวิทย์ที่หล่มสักและเพื่อน ๆ ซึ่งมีส่วนร่วมในการรับรู้ที่จะทำการก่อสร้างอนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมือง ก็ติดตามเรื่องราวตลอด รวมทั้งวันที่

กระทำพิธีบวงสรวง ก็ได้มาร่วมซักถามประวัติของพ่อขุนผาเมืองด้วย

การประทับทรงครั้งแรกของพ่อขุนผาเมือง

เมื่อประมวลเรื่องราวได้ทั้งหมดดังนี้แล้ว พวกเราจึงได้นัดที่จะให้คณะกรรมการ รวมทั้งประชาชนชาวหล่มสัก เพชรบูรณ์ ได้มีโอกาสพบกับพ่อขุนผาเมือง รวมทั้งจะได้ร่วมปรึกษาหารือให้เป็นที่แน่นอนว่า จะเอาแบบไหนเป็นแบบสร้างอนุสาวรีย์ เพราะในช่วงระหว่างเวลาที่พวกเราติดต่อ และทำการพิสูจน์เรื่องราวเกี่ยวกับพ่อขุนผาเมืองอยู่นี้ ทางจังหวัดก็ได้ดำเนินการตามขั้นตอนติดต่อกับทางกรมศิลปากรที่จะให้ได้แบบสร้างอนุสาวรีย์ เช่นเดียวกัน จึงได้นัดกันทุก ๆ ฝ่าย ณ ค่ายลูกเสือพ่อขุนผาเมือง อำเภอหล่มสัก ในวันอาทิตย์ที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๑๘ ก่อนเวลา ๐๙.๐๐ น. เพราะในเวลา ๐๙.๐๐ น. นั้น เป็นเวลาที่พ่อขุนผาเมืองจะเสด็จมา

เช้าวันอาทิตย์ที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๑๘ คณะของพวกเราจากกรุงเทพฯ รวมเกือบ ๒๐ คน ได้แวะรับคุณอุดม สืบหล้า ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดที่บ้านพักจังหวัดเพชรบูรณ์ แล้วจึงเลยไปถึงบริเวณค่ายลูกเสือ

พ่อขุนผาเมืองที่หล่มสักราว ๑๘.๔๐ น. ณ ที่นั้นเราได้พบข้าราชการ ทหาร ตำรวจ ประชาชน มารอพร้อมกันอยู่ด้วยความสนใจประมาณร้อยละยี่สิบห้า ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ระดับจังหวัด มีท่านผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์ ขณะนั้น (คุณศักดิ์ศิลป์ สุขะจาติ) ท่านผู้กำกับการตำรวจภูธรเพชรบูรณ์ ทนายความในจังหวัดเพชรบูรณ์ (คุณสมบูรณ์) และนักข่าวหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นชาวเพชร เป็นต้น

ข้าราชการผู้ใหญ่ระดับอำเภอหล่มสัก ก็มีนายอำเภอหล่มสัก ศึกษาธิการอำเภอหล่มสัก หัวหน้าหมวดศึกษาธิการอำเภอหล่มสัก นายกเทศมนตรีเทศมนตรีเทศบาลอำเภอหล่มสัก คณะกรรมการลูกเสืออำเภอหล่มสัก และนายทหารจากค่ายกรมผสมส่วนหน้าที่ฐานบินหล่มสัก คุณปอ ขาวสะอาด ศึกษาธิการเขต ๒ พิษณุโลก พร้อมทั้งภรรยา รวมทั้งคณะครูของอำเภอหล่มสักที่สนใจร่วมกับประชาชนอีกเป็นจำนวนมาก

พอคณะเราไปถึงคุณอุดม สืบหล้า ก็ได้แนะนำท่านที่กล่าวมาข้างบนนั้นให้เราารู้จัก ความรู้สึกของ

ข้าพเจ้าขณะนั้นอิงอล สับสน จับต้นชนปลายไม่ถูก ไม่ทราบว่าจะตัวเองได้ทำตัวอย่างไรไปบ้าง แล้วความรู้สึกก็หนักถึงวูบสลีกลงจนเงียบหาย มารู้สึกตัวอีกครั้งหนึ่ง จึงได้รู้ตัวว่า เมื่อสักครู่นี้ผ่านมานั้นถูกพ่อขุนผาเมือง ประทับทรง พุดออกมาเป็นภาษาไทยเดิมโบราณ ซึ่งข้อความละเอียด คุณอุดม สืบหล้า ได้เขียนมาลงในหนังสือวิญญานฉบับเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม ๒๕๑๙ ดังที่ได้กล่าวอ้างมาแต่ตอนต้นแล้วนั้น ข้าพเจ้าจะไม่ขอกล่าวซ้ำอีก ทุกคนในสถานที่นั้นให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ของพ่อขุนผาเมือง หลังจากพักพอหายเพลียแล้วจึงมีการซักถามกันอีกมากมาย โดยวิธีติดต่อทางสมาธิ พ่อขุนผาเมืองประทับอยู่ให้พวกเรา ได้ซักถามจนเวลา ๑๑.๐๐ น. จึงเสด็จกลับ ซึ่งทุกคนก็ได้รับปากและเต็มใจในอันที่จะสร้างอนุสาวรีย์ เพื่อเทิดพระเกียรติของพระองค์ จากนั้นจึงได้มีการพุดจากกันถึงแบบในการก่อสร้างว่า จะสร้างตามแบบที่พระองค์ต้องการ ซึ่งทางสำนักค้นคว้าทางวิญญานพิสุจน์ติดต่อกับพระองค์ หรือว่าจะสร้างตามแบบที่ทางกรมศิลปากร

ออกแบบ ซึ่งในการตัดสินใจนี้ทางจังหวัดจะต้องเป็นผู้เลือก

**ครั้งแรกทางราชการจังหวัดเพชรบูรณ์
ลงมติให้สร้างอนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมืองตามแบบของ
สำนักคั่นคว่าทางวิญญูณ**

ในที่สุดมติในวันนั้นก็ตกลงว่า จะเอาตามแบบของสำนักคั่นคว่าทางวิญญูณ รวมทั้งให้ทางสำนักคั่นคว่าทางวิญญูณนี้หาช่างปั้น และหล่อพระรูปของพระองค์อีกด้วย เมื่อได้ทราบเช่นนั้นข้าพเจ้าก็รู้สึกหนักอึ้งทันที เพราะพวกเราไม่ได้คาดคิดและเตรียมการมาก่อน ว่าจะต้องลงมือทำ เราไม่เคยมีประสบการณ์ในด้านนี้มาก่อน คิดเพียงเพื่อเมื่อพบพระองค์พร้อมทั้งได้หลักฐานการพิสูจน์ และได้แบบสร้างอนุสาวรีย์ตามแบบที่พระองค์ทรงพอพระทัยแล้วก็มอบให้ทางจังหวัดนำไปดำเนินการเท่านั้น เมื่อเหตุการณ์กลับกลายเป็นเช่นนี้ อาจารย์พรจึงได้เรียนถามในที่ประชุมกันว่า แน่ใจแล้วหรือว่าจะให้ทางสำนักคั่นคว่าทางวิญญูณลงมือทำ

จะไม่เป็นการขัดกับแบบที่ทางกรมศิลปากรออกแบบมา หรือ แล้วทางกรมศิลปากรจะยอมให้คนอื่นทำละหรือ ในเมื่อไม่ได้ทำตามแบบที่กรมศิลปากรออกแบบมาให้ คุณปอ ขาวสะอาด ซึ่งขณะนั้นอยู่ในตำแหน่งเป็นศึกษาธิการ เขต ๒ พิษณุโลก รวมทั้งกรรมการอื่น ๆ ด้วย บอกว่าไม่น่าจะมีปัญหาอะไร ในเมื่อเป็นเรื่องของจังหวัด จะเอาแบบไหนก็ได้ (เรื่องราวทั้งหมดนี้ได้ถ่ายภาพและบันทึกเทปไว้ด้วย) จึงเป็นอันว่าพวกเราก็ต้องรับภาระเรื่องนี้ไปดำเนินการ

อาจารย์พร รัตนสุวรรณ จึงได้มาขอร้องอาจารย์ สมโภช อุปอินทร์ ซึ่งเป็นช่างปั้นฝีมือดีมากจนเป็นที่ ยอมรับของช่างฝีมือปั้นด้วยกันให้ช่วย รวมทั้งให้ช่วย ติดต่อโรงหล่อที่ไว้ใจได้ด้วย อันที่จริงอาจารย์สมโภช ก็ไม่ค่อยจะมีเวลามากนัก แต่ในที่สุดก็ยอมตกลงเพราะ อาจารย์สมโภช พี่นเดิมก็เป็นคนหล่มสักอยู่แล้ว และ อีกประการหนึ่งก็ด้วยความคุ้นเคยและเกรงใจกัน

การขัดแย้งจากกรมศิลปากร

จากวันที่ตกลงกันแล้วไม่กี่วัน คุณศักดิ์ศิลป์ สุขะจาติ และคุณปอ ขาวสะอาด ก็ลงมากรุงเทพฯ ติดต่อกับทางกรมศิลปากร ในวันนั้นอาจารย์พร และข้าพเจ้าได้ไปด้วย ก็ได้เรื่องมาว่า ทางกรมศิลป์ฯ ไม่ว่าจะทางจังหวัดจะให้ใครทำก็ได้แต่ต้องทำตามอย่างที่กรมศิลป์ฯ ออกแบบให้จึงจะรับรองได้ ถ้าจะทำตามแบบอื่นทางกรมศิลป์ฯ ก็ไม่รับรองไม่รู้

ทางจังหวัดเพชรบูรณ์จึงได้มาปรึกษากับอาจารย์พรว่า จะให้ทางสำนักค้นคว้าทางวิญญาน หล่อพระรูปของพระองค์ แต่ให้ทำตามแบบที่กรมศิลปากรออกแบบให้ ซึ่งอันนี้เอง ทำให้พวกเราเสียใจมาก พวกเราไม่ใช่พวกรับจ้างสร้างหรือทำอนุสาวรีย์ที่ว่า สักแต่ว่าอยากจะทำและอีกประการหนึ่งพวกเราก็ไม่ได้ตั้งใจที่จะทำมาก่อนอยู่แล้ว แต่เหตุการณ์ต่อมาทำให้พวกเราลงมือดำเนินการและเราก็ได้รับปากกับพระองค์ไว้แล้ว พวกเราทำเพื่อพระองค์ก็ต้องทำอย่างที่พระองค์ทรงต้องการนี้เองกระมังที่พระองค์จึงรับสั่งมาตั้งแต่แรกตอนเริ่มเสก

รูปแบบว่า พระองค์เป็นคนอาภัพ เป็นการยากอย่างยิ่ง
ที่คนทั่วไปจะได้รู้จักตัวพระองค์ที่แท้จริง นอกจากรู้จัก
ในรูปอื่นเหมือนอย่างเหตุการณ์ในอดีตที่ผ่านมา

จึงเป็นอันว่าทางสำนักคั่นคว้าทางวิญญานก็
ต้องลงมือปั้นและหล่อพระรูปของพ่อขุนผาเมือง ตามที่
พระองค์ทรงมาประทับเป็นแบบให้เสกิต ส่วนทางจังหวัด
ก็ลงมือทำอีกรูปหนึ่งตามแบบของกรมศิลปากร มองดู
ตามรูปการณเหมือนจะขัดแย้งกัน แต่อันที่จริงแล้วไม่มี
อะไรซึ่งจะขัดแย้งกันเลย เพราะอนุสาวรีย์ของคน ๆ หนึ่ง
อาจจะออกมาหลายรูปหลายแบบก็เป็นได้ ในเมื่อต่างก็
สร้างขึ้นมาเป็นเครื่องสักการะ เพื่อแสดงความกตัญญู
กตเวทิตาเทิดพระเกียรติรำลึกถึงเช่นเดียวกัน

ลงมือปั้นพระรูปพ่อขุนผาเมือง

อาจารย์สมโภชได้ลงมือปั้นพระรูปพ่อขุนผาเมือง
อย่างประณีตบรรจง สวยงามเหมือนตัวพระองค์ท่าน
จริง ๆ อย่างที่พระองค์ทรงต้องการ ประทับยืนเป็น
สง่าพร้อมที่จะปราบอริราชศัตรู ให้ความอบอุ่นปกป้อง

คุ้มครอง พระหัตถ์ขวาทือทวนซึ่งเป็นอาวุธประจำตัวที่
ถนัดในเวลาประทับบนหลังอาชา พระหัตถ์ซ้ายกุมบ่วง
บาศ ซึ่งเป็นอาวุธที่ตกทอดมาจากบรรพบุรุษของพระองค์
เบื้องหลังพระปฤษฎางค์สะพายดาบอีก ๒ เล่ม บัดนี้ก็ได้
ขึ้นหุ่ดิน แล้วเทพิมพ์เป็นหุ่ขี้ผึ้งเสร็จเรียบร้อยแล้ว
กำลังรออยู่แต่ให้ทางโรงหล่อผูกเหล็กเข้าดิน ทำพิมพ์
ก็พร้อมที่จะหล่อเป็นโลหะทองแดงได้ทันที คงอีกไม่นาน
จนเกินรอ พวกเราชาวไทยก็จะได้เห็นพระรูปหล่อด้วย
ทองแดง โตขนาด ๒ เท่าตัวคนจริงของพ่อขุนผาเมือง
พระผู้มีน้ำพระทัยอันเต็มเปี่ยมไปด้วยการเสียสละตัวอย่าง
ของบุคคลซึ่งทำความดีเพื่อความดี มิได้หวังถึงความ
สุขสมเป็นสิ่งที่ตอบแทน

ขณะนี้ยังไม่ได้ตกลงใจแน่นอนเลยว่ เมื่อพระ
รูปหล่อของพระองค์เสร็จเรียบร้อยแล้ว จะได้ประทับยืน
อยู่ ณ ที่ใด ฉะนั้น ฐานรองรับพระรูปจึงยังไม่ได้ลงมือ

หมายเหตุ :- เรื่องที่คุณศรีเพ็ญเขียนลงในหนังสือวิญญูณฉบับเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม ๒๕๒๐ จบเพียงเท่านี้ และต่อจากนี้ก็ได้อธิบายเรื่องการไปเชียงใหม่ เพื่อนำแผ่นทองแดง ๙ แผ่น ไปมอบให้กับ อาจารย์ภาवास บุญนาครองราชเลขา เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าถวาย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจิมให้แล้วจะได้นำแผ่นทองแดงทั้ง ๙ แผ่นนี้ มาเข้าพิธีเททองหล่อพระรูปพ่อขุนผาเมือง ซึ่งจะมีขึ้นในวันมาฆบูชาปี ๒๕๒๑ ซึ่งตรงกับวันเพ็ญพุธที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑ และที่ต้องขึ้นไปเชียงใหม่ก็เพราะในขณะนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงประทับอยู่ที่ภูพิงค์ราชนิเวศน์ ข้อความที่คุณศรีเพ็ญเล่าไว้นี้ แต่เดิมได้เขียนลงในหัวข้อเรื่อง การก่อสร้างพระเจดีย์อิสราภาพ อนุสรณ์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ซึ่งคุณศรีเพ็ญได้เขียนติดต่อกันมาโดยลำดับ และข้อความต่อไปนี้เป็นข้อความที่ได้ตัดมาจากเรื่องนี้ โดยเลือกเอาเฉพาะตอนที่เกี่ยวกับการสร้างอนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมือง ซึ่งได้เขียนลงในหนังสือวิญญูณฉบับเดือนมีนาคม-เมษายน ๒๕๒๑ ดังต่อไปนี้

การนำแผ่นทองแดงขึ้นทูลเกล้าถวาย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

“บ่ายวันศุกร์ที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑ ทาง
ธนาคารกรุงเทพฯ จำกัด สำนักงานใหญ่ ถนนสีปอ
ได้เชิญ อาจารย์พร รัตนสุวรรณ ให้ไปบรรยายให้พนักงาน
ของธนาคารฟังในหัวข้อเรื่อง “สมาธิกับการทำงาน”
ในวันนั้น นอกจากอาจารย์พรจะได้บรรยายถึงประโยชน์
และความจำเป็นของสมาธิกับการทำงานแล้ว ยังได้
อธิบายเกี่ยวโยงมาถึงเรื่องโอบปาติกะด้วยว่า ในบางครั้ง
เทพเจ้าผู้ศักดิ์สิทธิ์ที่ได้เข้ามามีบทบาทกับชีวิตประจำวัน
ของเรา โดยเฉพาะถ้าเราเข้าไปเกี่ยวข้องอย่างถูกต้อง
ไม่หลงมกมาย ก็จะได้รับประโยชน์อย่างมากมาย แต่ถ้า
คนเราไม่ได้ศึกษาให้เข้าใจอย่างถ่องแท้แล้ว จงอย่าสนใจ
จะเป็นการดีที่สุดเพื่อความปลอดภัยของตัวเอง เราจงหวัง

ฟังตัวเอง พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ว่า อตตาทิ อตตโนนาโถ
 ตนเป็นที่พึ่งของตน และจงดำเนินชีวิต แต่ในทางที่ดีไว้
 เสมอ แล้วเทพเจ้าผู้ศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ จะเข้ามาช่วยเราเอง
 โดยที่ท่านเทพเจ้าเหล่านั้น ท่านจะไม่สนใจเลยว่า เราจะ
 ตอบแทนท่านด้วยสิ่งใดหรือไม่ เพราะเมื่อท่านได้เห็น
 บุคคลที่ท่านเข้าไปช่วยเหลือดำเนินชีวิตไปได้ด้วยดีแล้ว
 อนุโมทนาจิตก็จะบังเกิดขึ้นแก่ท่าน ความเบิกบานแจ่มใส
 ที่ท่านได้รับนี้เอง คือสิ่งตอบแทนที่มนุษย์ได้ทำให้แก่
 ท่านเหล่านั้นแล้ว โดยที่มนุษย์เราไม่ต้องไปกระทำสิ่งใด
 ที่เป็นวัตถุให้กับท่านเลย

ในขณะที่อาจารย์พรกำลังปาฐกถาอยู่นั้น คุณ
 ผ่องผิว พัฒนประภาพันธุ์ และข้าพเจ้าซึ่งได้ติดตามไป
 ด้วยก็นั่งฟังอยู่ด้วยจิตใจกังวลว่า พรุ่งนี้เช้าจะเดินทางขึ้น
 เชียงใหม่ อะไร ๆ ก็ยังไม่พร้อม การติดต่อกับผู้ใหญ่ก็ยัง
 ไม่เป็นผล จะทำอย่างไรกันดีนะ ขณะที่กำลังสรวนอยู่
 กับความคิดนี้เอง ความรู้สึกของข้าพเจ้าก็วูบตึงเจ็บสวด
 ได้พบกับท่านพระครูบาศรีวิชัย ท่านบอกกับข้าพเจ้าว่า

ท่านมารับ พรุ่งนี้จะไปเชียงใหม่หรือไม่ ข้าพเจ้าเกิดความปีติดีใจอย่างเหลือล้น หมดกังวลว่า ทุกอย่างจะต้องเรียบร้อยอย่างแน่นอน ถึงแม้จะยังไม่ได้ติดต่ออะไรไว้ก็ตาม เมื่อกลับมาถึงสำนักค้นคว้าทางวิญญาณในตอนเย็น ข้าพเจ้าจึงได้บอกให้อาจารย์พรและทุกคนทราบ ซึ่งก็ทำให้ทุกคนเบาใจไปได้บ้าง

เช้าวันเสาร์ที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑ พวกเรา ๑๑ คนมี อาจารย์พร รัตนสุวรรณ คุณสาธิต-คุณพิศมร คุณพรทิพา ศรศรีวิชัย คุณยงยุทธ-คุณเกษร ประไพหลง คุณศักดิ์ชัย เกียรติวงศ์หงส์ คุณสุภาณี หงษ์เงิน คุณวัลยา เสาวภาพ คุณผ่องผิว พัฒนประภาพันธุ์ และข้าพเจ้า ออกเดินทางโดยรถตู้โตโยต้าไต่หน้า เวลา ๐๗.๐๐ น. คุณสาธิตทำหน้าที่เป็นสารที มาถึงแคมป์สนนมัสการพระเจดีย์อิสราภาพฯ อาจารย์พรสั่งงานแล้วจึงเดินทางต่อไปถึงพิชญโลก แวะนมัสการหลวงพ่พระพุทธรชินราช จึงได้ตรงดิ่งขึ้นเชียงใหม่ ถึงสุดทางซูปเปอร์ไฮเวย์ที่จะเลี้ยวเข้าตัวเมืองเชียงใหม่ ๑๘.๐๐ น.พอดี

กำลังโพล้เพล้ พวกเราปรึกษากันว่าจะทำอย่างไรกันต่อไปดี จะไปทางไหน ไปหาใครก่อน เพราะการเตรียมตัวล่วงหน้าไว้นั้นไม่ได้เรื่องอะไรเลย ข้าพเจ้าจึงได้เข้าสมาธิพบท่านพระครูบาศรีวิชัย ท่านบอกว่ายังไม่ต้องเข้าตัวเมืองเชียงใหม่ ให้ขับรถเลยขึ้นไปดอยสุเทพก่อน พวกเราจึงปฏิบัติตาม ขึ้นดอยสุเทพไปทั้งที่ค่ำแล้ว อาหารและที่พักก็ยังไม่ทราบว่าจะอยู่ ณ ที่แห่งใด

การขับรถเลยขึ้นไปดอยสุเทพ ตามคำแนะนำของท่านพระครูบาศรีวิชัยนั้น เป็นเหตุทำให้พวกเราได้รับความปลอดภัยและเบาใจในทุกสิ่งทุกอย่าง เพราะงานสำคัญ ซึ่งพวกเราตั้งใจมุ่งมั่นหมายไว้ใน การขึ้นเชียงใหม่ คราวนี้นั้นสำเร็จลุล่วงรวดเร็วเกินคาดหมาย รวมทั้งได้ที่พักหลับนอน โดยไม่ต้องไปตระเวนหาในเวลาค่ำคืน พวกเราพักทำธุระอยู่เชียงใหม่ ๒ วัน โดยได้รับความเอื้อเฟื้อรับรองให้ความสะดวกทุกอย่างจาก คุณหมอจำลองและอาจารย์พริ้มเพรา ดิษยวงนิช สำหรับท่านพระครูบาศรีวิชัยแล้ว ท่านเป็นเทพเจ้าผู้ศักดิ์สิทธิ์ที่

ช่วยเหลือให้พวกเราทำงานได้อย่างสะดวก ปราศจาก
อุปสรรคนานาประการ

พิธีหล่อพระรูปพ่อขุนผาเมือง

เมื่อเดินทางกลับจากเชียงใหม่แล้ว พวกเราก็
ได้มาเร่งเตรียมงานหล่อพระรูปพ่อขุนผาเมือง เพราะ
ใกล้วันที่ทรงกำหนดเข้ามาทุกที องค์กรสมเด็จพระนเรศวร-
มหาราช เสด็จมารับสั่งว่า “ในการหล่อพระรูปนี้ จะ
ต้องทำสังฆทานเลี้ยงเพลพระสงฆ์ ๙ รูป ให้บูชา
พระฤกษ์ด้วยดอกไม้ทุกชนิด โดยเฉพาะดอกไม้ประดับ
แดงจะขาดไม่ได้ ผลไม้ทุกชนิดเท่าที่จะหาได้ เครือ
กล้วยที่ยังคงมีดอกติดอยู่ ในเวลา ๐๙.๐๙ นาฬิกา
ให้ทำพิธีเททองหล่อพระรูปซึ่งเป็นแผ่นทองแดงลง
ดวงเมืองและพลังมงคล ๙ แผ่น* นั้น เวลาเที่ยงตรง
(๑๒.๐๐ นาฬิกา) ซึ่งเป็นเวลาที่พระอาทิตย์ ส่องแสง
ตรง เปล่งพลังกล้าแข็งที่สุด จงจำไว้ว่า ผาเมือง กำแพง
เมือง กำแพงเมืองของชนชาวไทยจะต้องแข็งแกร่ง

* แผ่นทองแดงลงดวงเมืองและพลังมงคล ๙ แผ่นนี้เอง เป็น
เหตุให้พวกเราต้องขึ้นถึงเชียงใหม่

ประดุจหินผา การทำพิธีหล่อพระรูปพ่อขุนผาเมืองใน
ครั้งนี้ จึงเปรียบประดุจดังหล่อกำแพงเมือง พ่อขุนผา-
เมืองพระผู้ทรงเสียดละ เป็นผู้ก่อกำเนิดวางรากฐาน
แก่ชนชาติไทย เราจึงมีความกตัญญูต่อพระองค์”

ดังนั้นในระยะนี้จึงเป็นระยะที่อาจารย์พร และ
พวกเรายุ่งและเหน็ดเหนื่อยกันมาก เพราะจะทำพิธีหล่อ
พ่อขุนผาเมืองที่โรงหล่อในกรุงเทพมหานคร ต้องตระ-
เตรียมงานหลายอย่าง การก่อสร้างพระเจดีย์อิสรภาพฯ
ที่แคมป์สน อำเภอหล่มสัก ก็ยังคงดำเนินอยู่หยุดยั้ง
ไม่ได้ เมื่อไม่ได้คอยควบคุมใกล้ชิดช่างก็มักจะทำงาน
ล่าช้าอแง อะไรขาดนิดหน่อยก็พลอยไม่ทำงาน อาจารย์
พรต้องคอยดูแลแก้ปัญหาให้อยู่ตลอดเวลา ระยะทาง
จากกรุงเทพฯ ถึงแคมป์สน ๔๑๒ กิโลเมตร จึงอยู่ในภาวะ
ที่อึดอัดที่สุด เพราะต้องควบคุมงานทั้งสองด้าน แต่จะ
อย่างไรก็ดีทุกอย่างก็ทำได้โดยไม่มีอะไรเสียหาย และก็
เป็นที่น่าสังเกตด้วยว่า ช่วงระยะเวลาเช่นนี้สภาวะการณ์
ของบ้านเมืองที่อยู่ในสภาวะที่ไม่ปลอดภัยโปร่ง ข่าวนิวเป็น

ไปในรูปต่างๆ มีการระเบิดเกิดขึ้นทำให้ตกใจในกรมพลาดิจการตำรวจ ประชาชนทั่วไปตกอยู่ในสภาวะสับสนวุ่นวาย ทั้งในทางเศรษฐกิจการเงิน จิตใจเร่าร้อนหาความสงบไม่ได้ ไม่ว่าจะหันหน้าไปทางทิศใดก็มักจะพบแต่ความอึดอัดโดยทั่ว ๆ ไป จนชนชั้นผู้นำประเทศก็ไม่ทราบว่าจะแก้ไขและทำประการใดดี แต่ด้วยความอดทนอดกลั้นอันเป็นนิสัยประจำของคนในชาติเรา พยายามทำแต่ในสิ่งที่ดีงามในทางที่ตัวเองคิดว่าดีที่สุด จึงทำให้เหตุการณ์เป็นไปอย่างในปัจจุบันที่เป็นไปอยู่ในขณะนี้

อย่างไรก็ดีอันนี้เป็นข้อสังเกตของข้าพเจ้าเอง เพราะพระองค์เคยรับสั่งอยู่เสมอว่า พระเจดีย์อิสราภาพฯ คือสัญลักษณ์ของบ้านเมือง ถ้าเหตุการณ์หรือความเป็นไปสิ่งใดที่เกิดขึ้นเกี่ยวข้องกับพระเจดีย์อิสราภาพฯ แล้วก็มักจะมีเหตุการณ์อะไร สะท้อนให้พวกเราสังเกต เห็นได้บ้างพอสมควร พวกเราท่านจงมาคอยสังเกต พิสูจน์กันต่อไปอีกเถิดว่า เมื่อพระเจดีย์อิสราภาพฯ อนุสรณ์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช สำเร็จโดยสมบูรณ์เรียบร้อยแล้ว ความเป็นไปต่าง ๆ จะออกมาในรูปใด

เพราะพระเจดีย์อิสรภาพฯ นี้จะเป็นประจักษ์พยานที่ออกมาในรูปของวัตถุที่จะพิสูจน์ว่า สิ่งที่เราเรากำลังร่วมมือกันทำอยู่ในขณะนี้ นั้น งามายเพียงใดหรือไม่ เพราะทุกสิ่งทุกอย่างทำตามที่พระองค์รับสั่งมาทั้งรูปแบบของพระเจดีย์ การดำเนินงานและความเป็นไป หมายความว่า พวกเราทุกคนเป็นแต่เพียงคนทำงานตามคำสั่งของพระองค์เท่านั้น ซึ่งเมื่อมองดูอย่างธรรมดาแล้วก็ช่างเป็นเรื่องที่งามายเสียเหลือเกิน

การเตรียมงานทุกอย่างเป็นไปอย่างรีบร้อน เพราะใกล้ถึงวันที่จะทำพิธีหล่อพระรูปพ่อขุนผาเมืองเข้ามาทุกทีพวกเราทุกคนช่วยกันภาวนาขออย่าได้มีอุปสรรคอะไรเลย และขอให้พวกเราหาสิ่งของดอกไม้ผลไม้ที่จำเป็นให้ได้ครบ คืบวันอังคารที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑ ฝนในกรุงเทพฯ ตกลงมาได้ทั้งคืน ทำให้พวกเรานี้กวิตกกันอยู่ว่าพรุ่งนี้เป็นวันเพ็ญพุธขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๓ (วันมาฆบูชา) ถ้าฝนยังตกอยู่อย่างนี้ พวกเราจะหล่อพระรูปพ่อขุนผาเมืองได้อย่างไร เพราะเตาหล่อตั้งอยู่กลางลานไม่มีหลังคา แต่ก็พอเข้าใจขึ้นขึ้นมาบ้างว่า ไม่เป็นไร

งานของพระองค์ทุกอย่างจะต้องเป็นไปได้ อุปสรรค
แม้จะมีมากมายเพียงใด แต่ก็ไม่เคยยับยั้งทำลายเราได้
ในเมื่อพวกเราตั้งใจทำงานอย่างแท้จริง พวกเราจะต้อง
บรรลุถึงเป้าหมายอย่างแน่นอน

เช้าวันเพ็ญพุธที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑ ฝนยังคงโปรยปรายอยู่ทั่วไป พวกเราทุกคนรวมกันประมาณเกือบ ๓๐ คน เตรียมตัวออกจากสำนักคันคว้าทางวิญญานบางลำภู ดอกไม้ผลไม้ทุกอย่างครบที่จะต้องนำไปจัดพิธีที่โรงหล่อ ซึ่งตั้งอยู่ถนนจรัสสนิทวงศ์ ยังคงขาดอยู่ แต่ดอกประดู่แดงที่รับสั่งว่าให้ขาดไม่ได้นั้น ดอกประดู่แดงนี้ คุณสุรศักดิ์ ฉวีวงศ์ ผู้ซึ่งรับอุปการะในการหล่อพระรูปพ่อขุนผาเมืองในครั้งนี้ให้ก่อนรับปากไว้ว่าจะหามาให้ที่สำนักฯ ในตอนเช้าของวันพิธี ข้าพเจ้ารออยู่ด้วยจิตใจที่กระวนกระวาย จนพวกเราเตรียมของขึ้นรถที่จะขนไปโรงหล่อกันเรียบร้อยแล้วดอกประดู่แดงก็ยังไม่มา แต่พอรถของพวกเรากำลังจะเคลื่อนที่ออกเต็กคนรถของคุณสุรศักดิ์ ก็นำดอกประดู่แดงมาถึงพอดี ทำให้ทุกคนโล่งใจไปได้ นอกจากดอกประดู่แดงแล้ว

คุณสุรศักดิ์ ยังได้ให้เด็กกรวมเอาดอกไม้อื่น ๆ มาผสมไปด้วยอีกหลายอย่าง ทำให้ได้ะพีธีสังเวชพระฤกษ์สวยงามมากจนบางคนที่มาช่วยในพิธีออกปากชม ถามว่าจ้างใครมาจัดโต๊ะดอกไม้ ผลไม้ เป็นเงินเท่าใด

เมื่อไปถึงโรงหล่อทุกคนดูคึกคักตื่นเต้น เพราะสิ่งที่ปรากฏแก่สายตาคือที่กลางลานหน้าโรงพิธีนั้นไฟที่เตาเผาหุ่นยังคงลุกโชนเพราะยังไม่ได้ราไฟ รอบเตาเผาหุ่น ก็เป็นเบ้าหลอมทองแดงเตรียมเท ขณะนั้นฝนขาดเม็ดแล้ว แต่อากาศยังคงมีดครึ้มอยู่ พวกเรารีบช่วยกันจัดดอกไม้ ผลไม้กันคนละไม้คนละมือ เพราะจวนเวลาบูชาพระฤกษ์แล้ว

๐๙.๐๙ น. แม้จะยังไม่เรียบร้อยนักก็ตาม แต่ก็สวยงามมาก ถึงเวลาพอดีอาจารย์พร รัตน์สุวรรณ ประธานในพิธีจุดธูปเทียนชุมนุมเทวดา กล่าวโอวาท การหล่อพระรูปพ่อขุนผาเมืองโดยปากเปล่า นำพวกเราทุกคนสวดมนต์และนั่งสมาธิ ใช้เวลาทั้งหมด ๔๙ นาที ข้าพเจ้าเข้าสมาธิเกือบตลอดเวลา ขณะนั้นแสงสีในโลภทิพย์ดูสวยงามเยือกเย็น เปรียบเสมือนการรับรู้

ของเหล่าเทพเจ้าทั้งมวลโดยการเปล่งพลังรัศมีให้แจ่ม
กระจ่างขึ้น ทุกคนที่อยู่ในโรงพิธีก็ได้สัมผัสกับความเยือก
เย็นนี้ด้วยโดยทั่วกัน

หลังจากบูชาพระฤกษ์แล้ว พวกเราก็แยกย้าย
กันเตรียมภัตตาหารเพล ถวายสังฆทานพระสงฆ์ ๙ รูป
มีผู้เลื่อมใสศรัทธาในพ่อขุนผาเมืองหลายคนทยอยกัน
มาเรื่อย ๆ (ในการหล่อพระรูปพ่อขุนผาเมืองนี้ พวกเราไม่ได้บอกใคร
เลยนอกจากคนที่คุ้นเคยกันเองจริง ๆ ก็บอกกันด้วยปากเปล่าบ้าง
โทรศัพท์ไปชวนบ้าง ไม่มีการออกหนังสือเชิญหรือข่าวประกาศเลย จึง
คิดว่าคงจะไม่มีใครไปร่วมเท่าใดนัก แต่พอถึงเวลาจริงๆ เข้าก็มีผู้คนไป
ร่วมกันมากมายร่วม ๒๐๐ คน รวมทั้งผู้หลักผู้ใหญ่ด้วย) ท่านเจ้า
คุณพระพรหมคุณาภรณ์ เลขาธิการมหาจุฬาลงกรณ-
ราชวิทยาลัยซึ่งท่านกรุณามาเป็นประธานพิธีฝ่ายพระ
สงฆ์ท่านเจ้าคุณพระวิสุทธสมโพธิ และพระภิกษุที่อยู่
ในคณะบริหารของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย รวม
ทั้งหมด ๙ รูป มาถึงตอนเกือบ ๑๑ นาฬิกา อาจารย์พร
จตุรูปเทียนอาราธนาศีล อาราธนาพระปริต พระสงฆ์
สวดมนต์แล้วฉันภัตตาหาร ขณะที่กำลังช่วยกันประเคน
อาหารพระสงฆ์นี้เอง ท่านเจ้าคุณพระพรหมคุณาภรณ์

ได้ถามข้าพเจ้าขึ้นว่า ศรีเพ็ญรู้ไหม ผา แปลว่าอะไร
 ข้าพเจ้าเรียนตอบท่านว่า ผา แปลว่า คำแพง ท่านเจ้า
 คุณกล่าวสืบต่อไปอีกว่า อ้อ ! ฉะนั้นผาเมืองก็แปลว่า
 กำแพงเมืองซินะ หล่อพ่อขุนผาเมืองก็หมายความว่า
 หล่อกำแพงเมือง เป็นเคล็ดสำคัญดี ข้าพเจ้าได้แต่ยิ้มรับ
 กับท่านเจ้าคุณด้วยความดีใจปลาบปลื้ม ที่ท่านเจ้าคุณ
 คิดเข้าใจความหมายอย่างเดียวกับที่องค์สมเด็จพระ
 นเรศวรมหาราชรับสั่ง ซึ่งเพราะความหมายในลักษณะนี้
 ข้าพเจ้ายังไม่ได้พูดหรือเอ่ยให้ใครฟังเลย

ใกล้เที่ยงเข้ามาทุกที พระภิกษุฉันอาหารยังไม่ทันจะเรียบร้อยดี ข้าพเจ้าจึงได้เอ่ยกับท่านเจ้าคุณขึ้น
 ลอย ๆ ว่า จะต้องเททองหล่อพระรูปพ่อขุนผาเมือง
 ตอนเที่ยงตรงพอดี ท่านเจ้าคุณซึ่งท่านทราบเวลาดีอยู่แล้ว
 ก็ได้บอกพระภิกษุทุกองค์เตรียมตัว สำหรับพวกเราทุกคน
 ก็เตรียมตัวคอยเวลาด้วยความระทึกใจ องค์สมเด็จพระ
 พระนเรศวรมหาราช ซึ่งพระองค์เป็นประธานเสด็จมา
 รับสั่งกับข้าพเจ้าว่า ให้ทุกคนที่มาร่วมในพิธีนยีนเรียง
 แถวกันจับด้ายสายสิญจน์ ซึ่งโยงมาจากโตะพิธีโตะหมู่

บูชาพระพุทธเจ้ามายังพระภิกษุสงฆ์ แล้วโยงต่อไปถึง
ปลายด้ามวัตถุที่อาจารย์พร รัตนสุวรรณ และ อาจารย์
จุลทัศน์ พยาฆรานนท์ ประธานในพิธีจับ เททองมงคล
ลงในบ้ำ เป็นอันว่าทุกคนที่มาร่วมในพิธีนี้ได้ช่วยกันเท
ทองหล่อพระรูปพ่อขุนผาเมือง

พ่อขุนผาเมือง

เสด็จมาในเวลาเททอง

เที่ยงตรงพอดี ความรู้สึกของข้าพเจ้าจึงอลวน
เวียนไม่เป็นตัวของตัวเอง ไม่รู้สึกตัวว่าได้ทำอะไรลงไป
บ้าง รู้สึกแต่เพียงว่าเหมือนหนึ่งตัวเองได้เข้าไปสู่ประรำ
พิธีงานสมโภช เห็นพ่อขุนผาเมืองแต่งองค์ทรงเครื่อง
นักรบครบครัน ภูษาสีน้ำเงินเข้มประทับยืนเป็นสง่า
พระหัตถ์ขวาจับด้ามทวนตั้งตรง พระหัตถ์ซ้ายถือบ่วง
บาศน์อยู่เหนือราชรถซึ่งมีอาชาสีขาวยาวสองตัวสีนิลสองตัว
เทียมอยู่ เตรียมพร้อมที่จะออกวิ่งได้ทันทีถ้ากระตุกสาย
บังเหียน แวดล้อมด้วยเหล่าทหารหาญ ผู้คนทั้งผู้ชาย
ผู้หญิงล้วนแล้วแต่แต่งตัวสวยงาม กำลังทำพิธีถวาย
สักการะแด่พระองค์ โดยมีองค์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

เป็นประธาน พ่อขุนผาเมืองตรัสว่า “เป็นความปลื้มใจ
จนสุดประมาณที่ได้รับการยกย่อง ขอสันติสุขของงอกงาม
แต่ท่านผู้เจริญเถิด” องค์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
ไม่รับสิ่งตอบในสิ่งใด นอกเสียจากสายพระเนตรที่
แสดงออกถึงการคารวะอย่างแท้จริง ขณะนั้นพลังแสง
สีในโลกทิพย์ออบอวลสวยงาม เสียงดนตรีแผ่วเบาอยู่
ตลอดเวลา บรรยากาศสงบเยือกเย็น ข้าพเจ้ารู้สึกเป็น
ตัวของตัวเองอีกครั้งหนึ่ง ก็คือเห็นทุกคนที่มาพร้อมในพิธี
มือจับสายสิญจน์หลับตาสงบนิ่ง พนักงานชุลมุลอยู่
กับการเททองจากเบ้าหลอมลงสู่แบบหุ่น ข้าพเจ้ามา
ทราบภายหลังว่า ในขณะที่ข้าพเจ้ากำลังไม่รู้สึกรู้สีกตัวไม่
เป็นตัวของตัวเอง (คนอื่น ๆ มองดูก็คิดว่าข้าพเจ้ารู้สึก
ตัวดี) นั้น เมื่อเริ่มเททอง ข้าพเจ้าก็ได้นำทุกคนร้องเพลง
สดุดีพ่อขุนผาเมือง เพลงชาติ เพลงสดุดีมหาราชา เพลง
ราชาเป็นสง่าแห่งแคว้น แล้วก็เพลงสรรเสริญพระบารมี
พระสงฆ์ทั้ง ๙ รูปก็สวดขยันโต เสียงผสมผสานกันก้อง
กระหึ่มทั่วโรงพิธี ทุกคนที่เข้าร่วมในพิธีและจับด้าย

สายสัญญาณอยู่นั้น รู้สึกว่าตัวเองได้รับพลังแห่งความปลื้ม
ปีติเยือกเย็นโดยทั่วกัน

เมื่อเสร็จพิธีแล้ว ผนึกก็ไปรยปรายลงมาบางเบา
อยู่ชั่วประมาณ ๒-๓ นาที องค์กรสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
รับสั่งว่า “งานการหล่อพระรูปพ่อขุนผาเมือง หล่อกำแพง
เมืองเทิดพระเกียรติพ่อขุนผาเมือง พระผู้ทรงถูกลี้มมา
แปดร้อยกว่าปีสำเร็จลงแล้ว บ้านเมืองราชอาณาจักรของเราจะ
มีแต่ความสุขความเจริญ เพราะรู้จักกตัญญูกตเวทิตา
ต่อผู้มีพระคุณ”

สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

รับสั่งให้สร้างฉัตรเก้าชั้นยอดนพสุรย์

จากนั้น พวกเราทุกคนก็ได้ร่วมกันรับประทาน
อาหารกลางวัน มีบางคนติดธุระกันบ้าง ไม่ได้รับประทาน
อาหารก็ทยอยยกกลับก่อน พวกเรากลับถึงสำนัก
ค้นคว้าทางวิญญูณราว ๑๔.๓๐ น. อาจารย์พรต้อง
รีบเดินทางขึ้นไปแคมป์สนอีก เพราะมีคนจัดรถบัสไป
นมัสการพระเจดีย์อิสราภาพฯ คอยอยู่ที่แคมป์สนแล้ว

คุณยงยุทธ ประไพหลง ก็ดีเหลือเกินรับอาสาขับรถพา อาจารย์พร ขึ้นไปทันเวลา ข้าพเจ้าขอติดตามไปด้วย ออกเดินทาง ตอน ๑๕.๐๐ น. ถึงแคมป์สนเวลา ๑๙ นาฬิกาเศษ ได้ไปแวะนมัสการเวียนเทียนองค์พระเจดีย์ อิศรภาพ ฯ ก่อน ขณะนั้นพระจันทร์เต็มดวงโผล่ขอบฟ้า ทางด้านทิศตะวันออกมาลอยเด่นแจ่มใสกระจ่างแล้ว เพราะเป็นวันมาฆบูชา องค์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช เสด็จมา อีกพร้อมทั้งรับสั่งว่า **เหนืยอดพระเจดีย์อิสรภาพฯ นี้ จะต้องเป็นฉัตร ๙ ชั้น และบนยอดฉัตรเป็น นพสุรย์** ข้าพเจ้าได้บอกแก่อาจารย์พร อาจารย์พรไม่ได้พูดอะไรมากนักเพียงแต่บอกว่า เอาไว้บอกให้อาจารย์ จุลทัศน์ ช่วยเขียนแบบ แล้วสั่งให้ช่างทำมาให้ทันทีแล้วกัน ข้าพเจ้าถามอาจารย์พรว่า นพสุรย์ คืออะไร อาจารย์พร ตอบว่าก็ไม่รู้เหมือนกัน เมื่อเสร็จจากเนินพระเจดีย์ ฯ จึงได้เลยมาถึงมาหอประชุม พบพวกที่คอยอยู่ซึ่งเป็นพวก ที่มากับรถบัสกำลังคอยอยู่ด้วยความกระวนกระวายใจ แต่แล้วทุกคนก็สบายใจเมื่อเห็นอาจารย์พรเดินทางไปถึง

ในระยษะนี้ก็เป็นระยษะที่เริ่มจะบุโม่เสคสีทองที่องค์พระเจดีย์อิสรภพฯ ของพระองค์ คุณจูรี ลิมศิลา ก็ได้ส่งช่างมา ช่างเริ่มตบแต่งปูนบนองค์พระเจดีย์ส่วนรัตนโกสินทร์ การบุโม่เสคสีทองนี้จะต้องเริ่มบุตั้งแต่ส่วนยอดพระเจดีย์ลงมา เดิมทีเดี๋ยวพระองค์ไม่ได้รับสั่งถึงเรื่องฉัตร ดังนั้นช่างที่ทำพระเจดีย์ตรงส่วนยอด จึงไม่ได้ทำเตรียมไว้สำหรับจะสวมฉัตร เลยเกิดปัญหาขึ้นมาว่าเราจะบุโม่เสคไปก่อนได้อย่างไร ในเมื่อยังไม่ได้ทำส่วนยอดพระเจดีย์ไว้สวมฉัตร ข้าพเจ้าได้เล่าเรื่องที่พระองค์ได้มารับสั่งถึงเรื่องฉัตรให้อาจารย์จุลทัศน์ฟัง และได้ถามถึงเรื่องนพสุรย์ ซึ่งอาจารย์จุลทัศน์ได้อธิบายไว้ดีมากแล้ว ข้าพเจ้าจะขอร้องขอความกรุณาจาก อาจารย์จุลทัศน์ให้ช่วยเขียนถึงความหมายของนพสุรย์มาให้

อาจารย์พรและข้าพเจ้าได้ปรึกษาอาจารย์จุลทัศน์เกี่ยวกับเรื่องยอดพระเจดีย์ด้วยว่า เพราะครั้งแรกเราไม่ได้ทำไว้สำหรับสวมฉัตร จะมีวิธีแก้ไขอย่างไร อาจารย์จุลทัศน์ก็บอกว่า ถ้าอย่างนั้นก็ต้องทุบยอดพระเจดีย์ออก

จนถึงแกนเหล็กข้างใน และเสริมแกนไว้สำหรับสวมก้านฉัตร แล้วค่อยปั้นปูนเข้าไปใหม่ ข้าพเจ้าก็ได้โทรศัพท์ปรึกษาคุณจური ลิมศิลา ตามที่อาจารย์จุลทัศน์แนะนำ คุณจურიบอกว่า “ไม่ได้เด็ดขาด เป็นตายอย่างไรผมจะทูลขอร้องพระเจดีย์ไม่ได้ ใครจะทูลก็มาทูลเองก็แล้วกัน สำหรับผมแล้วลองทูลขอร้องพระเจดีย์ แบบนี้ผมก็ทำไม่ได้แล้ว คุณศรีเพ็ญจะให้ใครมาทูลขอร้องพระเจดีย์ได้อย่างไร ในเมื่อพระเจดีย์คืออะไรคุณศรีเพ็ญก็รู้ ผมทำไม่ได้ ใครทำได้จะมาทำก็ทำไป” ข้าพเจ้าตกใจ ไม่คาดคิดว่าจะกลายเป็นเรื่องใหญ่โตอย่างนี้ จึงค่อยๆ ปรึกษาคุณจურიว่า ถ้าไม่ทูลแล้วคุณจურიมีวิธีจะทำอย่างไรได้หรือไม่ คุณจურიตอบทันทีว่า “ผมทำได้ ผมเป็นช่าง ผมมีวิธีทำที่ไม่จำเป็นต้องทูล” เมื่อได้ฟังอย่างนั้น ความสบายใจ ความโล่งใจปลอดโปร่งก็เกิดขึ้นทันที คุณจური แก้วไขสถานะการณได้โดยเราจะสวมฉัตรเหนือยอดพระเจดีย์ได้ (เหตุการณ์เกี่ยวกับเรื่องยอดพระเจดีย์นี้ กินเวลาหลายวัน กว่าจะเรียบร้อยอย่างที่ข้าพเจ้าบันทึกไว้นี้ ขณะที่กำลังเริ่มมีเหตุการณ์เกี่ยวกับพระเจดีย์เช่นนี้ ข้าพเจ้าก็เริ่มตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับเหตุการณ์บ้านเมืองเหมือนกัน คือ ในระยะนั้นก็เป็นระยะใกล้วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๒๑ ซึ่งเป็นวันครบรอบปีที่เกิดกบฏ มีนาคม ๒๕๒๐ ชาวสื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับพวกยังเติร์กคุกรุ่นรุนแรง)

สมเด็จพระนเรศวรมหาราชรับสั่งให้ทำพิธี ช่วยบ้านเมืองและให้ทอดผ้าป่า ๑๐๘ องค์

เริ่มแต่คืนวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๒๑ ที่สำนัก
คั่นคว่ำทางวิญญูณได้ทำพิธี โดยรับสั่งของพระองค์คือ
ได้นำแผนที่ประเทศไทย ซึ่งมีรายชื่อจังหวัด อำเภอ
ตำบลที่สำคัญทั้งหมดมาวางทาบติดลงบนโคม ซึ่งเขียน
พระนามพ่อขุนผาเมือง ดวงเมืองและของสำคัญจำเป็น
อีกบางอย่าง นำไข่ทุกชนิดตั้งแต่ชนิดใหญ่สุดคือ ไข่ห่าน
และเล็กสุดคือ ไข่นกจำนวน ๗๒ ลูก เขียนชื่อ จังหวัด
ต่าง ๆ บนไข่แต่ละลูก แต่ละจังหวัดแล้ววางลงบน
ตำแหน่งในแผนที่ประเทศไทยนั้น เส้นรอบขอบอาณา
เขตปักด้วยดอกดาวเรือง จำปี บานไม่รู้โรย ดอกรัก
พร้อมด้วยดอกไม้นี้ ก็ปักเป็นตัวหนังสือเหนือแผนที่
ประเทศไทยว่า ซาติ ศาสน์ กษัตริย์ ในแผนที่โรยด้วย
ถั่วงาทุกชนิด ข้าวเปลือก ข้าวสาร ข้าวตอก ดอกไม้
แล้วจึงปักรูปเทียนและดอกบัว ทำพิธีสวดมนต์บูชา
พระรัตนตรัย สิ่งศักดิ์สิทธิ์และเทพเจ้าทั้งมวล เวลา
๑๙.๐๐ น. ทุกวัน จนถึงคืนวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๒๑

เมื่อเสร็จพิธีแล้วให้นำผ้าขาวห่อสิ่งของในพิธีเหล่านี้ไป ถ่วงลงในแม่น้ำเจ้าพระยา เวลา ๐๐.๐๐ นาฬิกา และ ในคืนนี้เอง ที่พระองค์เสด็จมารับสั่งสืบต่อจากที่เคยรับ สั่งไว้เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๒๐ เรื่องให้ทอดผ้าป่า ๑๐๘ องค์นั้น บัดนี้พระองค์ได้ทรงกำหนดวันให้ทำพิธี วันวิสาขบูชา ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ปีมะเมีย ซึ่งตรงกับ วันอาทิตย์ที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๒๑ ซึ่งเป็นการแปลก เหมือนกันที่ในวันที่ทรงกำหนดให้เป็นวันวิสาขบูชา ตรงกับ วันอาทิตย์ คือเมื่อปี ๒๕๑๙ ที่ทำพิธีวางศิลาฤกษ์พระ เจดีย์ก็เป็นวันวิสาขบูชาที่ตรงกับวันอาทิตย์เช่นเดียวกัน (วิสาขบูชาปี ๒๕๑๙ และวิสาขบูชาปี ๒๕๒๐ ไม่ตรงกับวันอาทิตย์) และวันที่ก็เป็นวันที่ ๒๑ ของปี ๒๕๒๑ อาจารย์พร และพวกเราทุกคน จึงได้ลงมือเร่งเตรียมงาน ได้ออก หนังสือชี้แจงแก่สมาชิกหนังสือวิญญูณ และคนที่คุ้น เคยกัน ซึ่งเรื่องราวของการตระเตรียมงาน จนถึงวัน พิธีที่พระเจดีย์อัสราภ ๓ อนุสรณ์สมเด็จพระนเรศวร- มหาราช และศูนย์พัฒนาศาสนาในครั้งนี้ ข้าพเจ้าจะ เอาไว้เล่าให้ฟัง เมื่อพิธีทุกอย่างเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว

อันที่จริง ความกังวลต่าง ๆ ยังไม่หมดไปจากจิตใจของข้าพเจ้าว่า คนทั่วไปจะคิดอย่างไร ผ้าป่าทั้งหมดตั้ง ๑๐๘ องค์กร จะหาครบได้อย่างไรและจะหาสิ่งใดเป็นเครื่องตอบแทนแก่เจ้าของผ้าป่าแต่ละองค์กร พ่อฤๅษีจึงปลอบใจว่า อย่าคิดมากนักเลย งานเสี่ยงทายของพระองค์ผลจะออกมาในรูปใดไม่ต้องกังวลถึง จงพยายามทำให้ดีที่สุดเท่าที่ความสามารถมีอยู่ เพื่อให้งานเสี่ยงทายของพระองค์ในครั้งนี้ปรากฏผลออกมาแต่ในทางนิมิตที่ดี สำหรับสิ่งตอบแทนแก่เจ้าของผ้าป่าแต่ละองค์กรและผู้ร่วมสมทบนั้น เป็นภาระของพระองค์ จงคอยทำตามที่ได้รับสั่งให้ดีที่สุดเท่าที่นั่นเป็นพอ ข้าพเจ้าจึงสบายใจขึ้นบ้าง มีกำลังใจจัดผ้าป่ากองกลางพิเศษ “**พระฤๅษีอสิตดาบส**” ซึ่งเป็นดาบสองค์เดียวที่ทำนายสิริธัตถะกุมาร เป็นนัยเดียวว่า จะได้ตรัสรู้สำเร็จเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

การทัศนอาจรทางจิต ฯ

ที่เกี่ยวกับเมืองรัต ของ พ่อขุนผาเมือง

บันทึกโดย “อุดม สืบหล้า”

*วันนั้นเป็นพุธที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๑๘ คณะ
ของอาจารย์พร รัตนสุวรรณ ผู้เชี่ยวชาญด้านคันค้ำ
ทางวิญญาณ มีสำนักคันค้ำทางวิญญาณอยู่ที่ เลขที่
๔๗/๒ ถนนสามเสน บางลำภู กรุงเทพมหานคร พร้อม
ทั้งคุณศรีเพ็ญ จัตุหะศรี ผู้มีสมาธิจิตขั้นสามารถล่วงรู้
ถึงอดีตย้อนหลังไปนับนานปีแห่งยุคอดีตประวัติศาสตร์
และสามารถติดต่อกับ “โอปปาติกะ” (ผู้ที่ละจากกาย
หยาบของมนุษย์ไปเกิดอยู่ในโลกทิพย์ หรือในโลกของ
วิญญาณ) ของบุคคลในอดีตได้อย่างอัศจรรย์ คุณ
ศรีเพ็ญจัตุหะศรี จึงเป็นเสมือนเครื่องมือสื่อสารหรือจะ
เรียกว่าเป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ก็ได้ ที่เป็นสื่อกลาง

* วิญญาณ ฉบับที่ ๑๑-๑๒ พฤศจิกายน-ธันวาคม ๒๕๑๘

ในการรายงานสภาพการณ์ระหว่างโลกมนุษย์และโลกแห่งโอปปาติกะ (วิญญาณ) ให้แก่อาจารย์พรรัตนสุวรรณ ได้ค้นคว้าในเรื่องวิญญาณโดยสะดวก และยังมีบุคคลสำคัญที่จำเป็นต้องกล่าวก็คือ อาจารย์จุลทัศน์ พยาฆรานนท์ อาจารย์ในโรงเรียนเพาะช่าง ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางศิลปสถาปัตยกรรมสมัยต่าง ๆ และมีความรู้ทางประวัติศาสตร์ และโบราณคดีเป็นอย่างดี อาจารย์จุลทัศน์ พยาฆรานนท์ นี้แหละเป็นผู้แปลรหัสจากสมาธิจิตที่คุณศรีเพ็ญ จัดหุหะศรีติดต่อกับ “โอปปาติกะ” หรือ “สภาวะการณ์ของโลกโอปปาติกะ” ออกมาเป็นเรื่องราวของประวัติศาสตร์ได้อย่างถูกต้องยิ่งขึ้น ทั้งขณะนี้ได้มาพบกับข้าพเจ้าที่สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเพชรบูรณ์ ถนนนิกรบำรุง หน้าวัดมหาธาตุ เมื่อเวลา ๑๔.๑๕ น. เพื่อจะไปสำรวจเรื่องราวประวัติศาสตร์ของพ่อขุนผาเมือง เจ้าเมืองราดซึ่งอยู่ในท้องที่อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ระยะทางจากจังหวัดเพชรบูรณ์ไปอำเภอหล่มสักไปทางทิศเหนือในเส้นทางซูเปอร์ไฮเวย์ สระบุรี-หล่มสัก มีระยะทาง ๔๔ กิโลเมตรขณะนี้เราเริ่ม

เดินทางพร้อมกันเมื่อเวลา ๑๔.๓๕ น. โดยพาหนะรถยนต์ของอาจารย์พร รัตนสุวรรณ ซึ่งนำมาจากกรุงเทพฯ มุ่งตรงไปยังอำเภอหล่มสัก

พบเมืองเกิด

จากทางแยกชุมทางหล่มสัก (ทางหลวงหมายเลขที่ ๒๑ ซึ่งสามารถแยกไปภาคต่าง ๆ ได้สะดวกเช่น หล่มสัก-ชุมแพ หล่มสัก-เลย หล่มสัก-พิษณุโลก และ หล่มสัก-สระบุรี) เราแยกไปทางหล่มสัก-ชุมแพ รถยนต์วิ่งมาได้ประมาณ ๕ กิโลเมตรจากทางแยก เลยหมู่บ้านปากดุก ตำบลหนองไขว่ จวนจะเข้าตำบลปากช่อง อำเภอหล่มสัก ตรงโรงเรียนบ้านโนนทองมีทางแยกไปสู่เมืองนครเดิด ระยะทางไม่ถึง ๒ กิโลเมตรดี ซึ่งมีทรางเมืองโบราณของขอมสมัยศตวรรษที่ ๑๖-๑๗ อีกเมืองหนึ่ง ตรงที่ตั้งนครเดิดเรียกในปัจจุบันว่าบ้านดงเมืองขึ้นกับตำบลลานป่า อำเภอหล่มสักเช่นกัน พอรถยนต์วิ่งเลยหมู่บ้านปากดุกมาประมาณ ๑ กิโลเมตร รถยนต์ที่คณะเรานั่งได้รับความกระเทือนอย่างแรงประหนึ่งวิ่งข้ามขอนไม้ขวางทาง รถยนต์ล้อยและกระแทก

กับพื้นถนนดั่งปิงสนั้นพร้อมกับมีกลิ่นเหม็นไหม้อบอวลไปทั่วรถ รถยนต์วิ่งคลานไปอีกสักหนอยเครื่องก็ดับสนิท พวกเราจึงลงจากรถโดยงุนงไม่ทราบสาเหตุว่า เกิดเหตุอะไรขึ้น เนื่องจากรถยนต์นั่งเป็นรถโพลคสวาเกินเครื่องอยู่ท้าย พวกเราจึงต้องช่วยกันรื้อกระเปาะและสัมภาระลงเกือบหมด เพราะคณะของอาจารย์พร รัตนสุวรรณ เตรียมขึ้นเขาไปพักบนแคมป์สน ซึ่งเป็นสำนักงานแห่งใหม่ที่จะมาจัดเป็นศูนย์อบรมทางจิตแก่นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจทั่ว ๆ ไป เพราะบนแคมป์สน อากาศสบาย บรรยากาศสงบสูงกว่าระดับน้ำทะเล ๑๐๐๐ กว่าฟุต เมื่อเปิดเครื่องท้ายดูจึงพบว่าสายพานต่อเครื่องจักรหลุดเครื่องจึงดับ แต่ก็หาสาเหตุที่รถยนต์กระแทกจนกระดอนเสมือนชนขอนไม้ไม่พบ เพราะถนนก็เพิ่งลาดยางแบบทางซูปเปอร์ไฮเวย์ โดยฝีมือนายช่างไทย ร่วมกับความช่วยเหลือของนายช่างออสเตรเลีย เป็นทางราบเรียบอย่างดีปราศจากเครื่องกีดขวาง

ขณะที่คนขับรถแก้ไขเครื่องอยู่นั้น คุณศรีเพ็ญ จิตุหะศรี กำลังยื่นหมิวทิวทัศน์ป่าเขาอยู่รอบ ๆ ใกล้ ๆ

รถยนต์ ก็ปรากฏการณ์ทางสมาธิจิตของคุณศรีเพ็ญ
จัตุหะศรี ดิ่งเข้าสมาธิโดยไม่ตั้งใจ พบเห็นโอปปาติกะ
(วิญญูณ) ในรูปบุคคลสมัยโบราณ ทั้งหญิงและชาย
กำลังปลูกผักปลูกต้นไม้ในไร่อยู่ทั่ว ๆ ไป ทั้งหญิงและ
ชายนุ่งผ้าคล้ายจุงกระเบน บางคนผู้ชายก็ไม่ใส่เสื้อ
ผู้หญิงมีผ้าคล้องแบบห่มตะเบงมาน ผมเกล้าสูงเป็นมุ่น
มวย ใบหน้าแบน ๆ ผิวขาวทุกคน คุณศรีเพ็ญ จัตุหะศรี
จึงถอนออกจากสมาธิจิตบอกเรื่องราวที่เห็นแก่อาจารย์
พร รัตนสุวรรณ อาจารย์พรดีใจมาก เห็นว่าการมาสืบ
เรื่องราวเมืองรัตของพ่อขุนผาเมืองคงจะได้ผล จึงรีบ
ให้คุณศรีเพ็ญ จัตุหะศรี เข้าสมาธิจิตใหม่เพื่อสอบถาม
โอปปาติกะ (วิญญูณ) ที่พบเห็นในสมาธิเหล่านั้นว่า
“พวกเรามาถึงเขตเมืองหรือยัง และเห็นพ่อขุนผาเมืองไหม
พ่อขุนผาเมืองอยู่ที่ใด” เมื่อคุณศรีเพ็ญเข้าสมาธิจิตไป
พบพวกโอปปาติกะพวกนั้นอีกที ก็ปรากฏว่าโอปปาติกะ
เหล่านั้นหน้าตาแตกต่างกัน เห็นพวกเราเหมือนเห็นคน
แปลกหน้าหรือคนประหลาดที่ไม่เหมือนกับพวกของเขา
การพูดจาปรากฏว่าต่างฟังกันไม่รู้เรื่อง พูดง่าย ๆ ก็คือ

คุณศรีเพ็ญฟังภาษาพูดของโอบปาติกะนั้นไม่ออก และในทำนองเดียวกัน โอบปาติกะพวกนั้นก็คงฟังภาษาพูดของคุณศรีเพ็ญไม่รู้เรื่องเช่นกัน เลยทำให้ไม่ทราบว่าเป็นโอบปาติกะเหล่านั้นไม่ทราบที่ใช้ภาษาพูดอะไรและเป็นคนของเผ่าไหนในโบราณนั้น จึงเลยไม่รู้ประวัติความเป็นมา คุณศรีเพ็ญพยายามเข้าสมาธิจิตไปติดต่อหลายครั้งหลายครา จนแล้วจนรอดก็ไม่สามารถรู้เรื่องกันได้ คุณศรีเพ็ญจึงถอนออกจากสมาธิจิต ก็พอดีคนรถแก้ไขรถเสร็จ (ระยะที่เครื่องยนต์ดับและระยะที่คุณศรีเพ็ญพบกับโอบปาติกะในทางสมาธิจิต เป็นระยะเวลาประมาณ ๑๕.๒๔ น.) เมื่อสตาร์ทรถติดพวกเราก็รีบเดินทางต่อไปเพื่อให้ถึงบริเวณเมืองรัตของพ่อขุนผาเมือง (ปัจจุบันเรียกบริเวณนี้ว่าบ้านห้วยโป่ง ตำบลบ้านโสก อำเภอหล่มสัก) พวกเราเดินทางเรื่อยมาจนถึงประมาณ กิโลเมตรที่ ๙ บริเวณแคมป์เครื่องมือกลหรือศูนย์เครื่องมือกลหล่มสัก-ชุมแพ ซึ่งเป็นที่เก็บเครื่องมือกลในการทำทางหล่มสัก-ชุมแพ โดยการร่วมมือระหว่างไทยกับออสเตรเลีย มีบ้านพักคนงาน นายช่างฝรั่งออสเตรเลีย

นายช่างไทยตลอดจนโรงงานต่าง ๆ เรียงรายไปประหนึ่งเมืองหนึ่ง ศูนย์นี้ตั้งในเขตหมู่บ้านศรีจันดาธรรม ตำบลปากช่อง ดำเนินการสร้างทางสายหล่มสัก-ชุมแพ ในโครงการ ๕ ปี ระยะทางจากหล่มสักถึงชุมแพ ๑๐๓ กิโลเมตร นับเป็นทางเปิดจากภาคอีสานผ่านภาคกลางไปสู่ภาคเหนือได้ระยะที่สั้นที่สุด อำเภอหล่มสักอนาคตจะกลายเป็นศูนย์กลางประเทศ ระหว่างเหนือ-ใต้-ออก-ตก (พ่อขุนผาเมืองเคยประทับทรงคุณศรีเพ็ญ จัตุหะศรีว่า ดินแดนแห่งนี้จะเป็นเพชรรัตนสุวรรณภูมิต่อไป) เมื่อถึงบริเวณหน้าศูนย์เครื่องมือกลหล่มสัก -ชุมแพ พวกเราจึงเลี้ยวทางซ้ายมือ มีป้ายบอกระยะทางว่า “ไปบ้านหวาย ๗ กิโลเมตร ทางเส้นนี้แหละ เราจะผ่านบริเวณที่ตั้งเมืองรัต เลี้ยวห่างจากศูนย์เครื่องมือกลไปเพียง ๔ กิโลเมตร ก็จะผ่านเนินเขาลูกรังเตี้ย ๆ เนินหนึ่งทางซ้ายมือเวลาเข้าไป มีพระพุทธรูปก่ออิฐบนเนินเขาลูกรังองค์ใหญ่พอสมควร เราขอเรียกเนินเขานี้ว่า “เนินพระ” ด้านขวามือตรงข้ามกับเนินพระจะมีตระพังขังน้ำอยู่บริเวณกว้างยาวมากจนถนนที่เข้าไปต้องผ่ากลาง

ตระพัง ตระพังแห่งนี้มีชื่อเรียกว่า “ตระพังวัดอุมงค์” และ “ตระพังดงสร้างแป้น” เลยตระพังวัดอุมงค์และตระพังดงสร้างแป้นเข้าไป ทราบว่ายังมีทรากวัดโบราณอีก ๒ วัด คือวัดอุมงค์และวัดหนองแก (ยังไม่มีเวลาเข้าไปสำรวจ ทราบว่าพังทะลายเหลือแต่ทรากเจดีย์ทั้งสองแห่ง จากฝีมือนักเลงขุดหาทรัพย์สินโบราณ) สำหรับตระพังวัดอุมงค์ และตระพังดงสร้างแป้นไม่ได้แวะลงจากรถยนต์เพียงดูกันบนรถ คงไปแวะดู “ตระพังหนองผือ” ตระพังแห่งนี้ น้ำแห้งขอดไปมาก บางแห่งก็ตื้นเขินไปมาก บางตอนถูกคลองชลประทานสมัยปัจจุบันขุดตัดผ่านเลยกลายเป็นที่นาของชาวบ้านไป (ความจริงตระพังก็คือสระเก็บน้ำขนาดใหญ่ ใช้กินอาบของคนสมัยก่อนสุขุขทัย ในบริเวณเมืองราดยังเหลือตระพังอยู่ ๔ ตระพัง คือตระพังวัดอุมงค์ ตระพังดงสร้างแป้น ตระพังหนองแกและตระพังหนองผือ เนื่องจากขาดการบูรณะและรักษา ตระพังเหล่านี้จึงแห้งตื้นเขินไป ประชาชนไม่ทราบจึงเข้าใจว่าเป็นหนองน้ำ) เมื่อดูลักษณะตระพังน้ำพอสมควรเราก็ข้ามสะพานคลองชลประทาน

แล้ว จอดลงหมู่บ้านข้างหน้าเพื่อดูสถานที่ที่มีข้าวสารดำ พวกเราลงจากรถทุกคนก้ม ๆ เงย ๆ ค้นหาเมล็ดข้าวสารดำตามพื้นดินปนลูกรัง ทั้งในบริเวณบ้านและนอกบริเวณบ้านของชาวบ้าน ข้าวสารดำนี้หาได้ง่ายมากเมื่อฝนตก ะดินละลายก็จะปรากฏว่า มีเมล็ดข้าวสารดำ ไหลล่อยอยู่บนพื้นดิน บ้างก็จมอยู่ในดินพอเห็นสามารถ แคะเอาขึ้นมาได้ ปรากฏว่าทั้งคณะอาจารย์จุลทัศน์ พยาฆรานนท์ เป็นผู้พบก่อนคนอื่น ๆ ต่อจากนั้นคนนั้น คนนี้ก็พบกันเรื่อย ๆ ลักษณะข้าวสารดำบอกว่าเป็น พันธุ์ข้าวเหนียว มีรอยเส้นเปลือกเป็นริ้วในเนื้อข้าวสาร แต่ไม่ถึงกับแข็งเป็นหิน สามารถใช้มือให้ยุ่ยเป็นผงได้ อาจารย์จุลทัศน์ พยาฆรานนท์ บอกว่ามีอายุ (ข้าวสารดำ) ประมาณ ๖๐๐ ถึง ๗๐๐ ปี ไม่ถึง ๑๐๐๐ ปี จึงยังไม่แข็งเป็นหิน ณ ที่นี้พวกเราสันนิษฐานว่าคงเป็นบริเวณที่เก็บสะสมเปลือกข้าวปลาอาหารของชาวเมือง คราวพ่อขุนผาเมืองลอบยกพลหนีนางสิงขรเทวีพระชายา ร่วมมือกับพ่อขุนบางกลางท่าว เจ้าเมืองบางยาง (อำเภอ นครไทย จังหวัดพิษณุโลก) ไปตีกรุงสุโขทัยให้พ้นจากอิทธิพล

ของขอมที่ปกครองทวารวดีต่อคนไทยจนเป็นผลสำเร็จ
ตั้งราชอาณาจักรสุโขทัยเป็นไทยตั้งแต่นั้นมา

ฝ่ายนางสิงขรเทวีเป็นราชธิดาของขอมจึงค้น
พ่อขุนผาเมือง ที่เอาใจออกห่างจากพ่อตา ผู้เป็นเจ้ากรุง
นครธมเมืองขอม จึงเอาไฟเผาคลังข้าวปลาอาหารเป็น
การตัดสะเบียงอันเป็นขุมกำลังของพ่อขุนผาเมืองเจ้า
เมืองรัตใหม่ไปสิ้นทั้งเมือง (เรื่องนี้ ตอนที่ข้าพเจ้ามา
รับราชการเป็นศึกษาธิการอำเภอหล่มสัก เมื่อปี ๒๕๑๒
คณะครูได้พามาสำรวจเมืองรัตเป็นครั้งแรก ขณะที่มาดู
บริเวณที่มีข้าวสารดำและกำลังเก็บตามผิวดินทั่ว ๆ ไปอยู่
ก็บังเกิดเหตุอัศจรรย์ไฟลุกไหม้ขอนไม้ที่เจ้าของบ้านกอง
ไว้จะใช้เป็นฟืนอยู่ติดใกล้ ๆ บ้านที่พวกเรากำลังค้นหา
ข้าวสารดำ ที่ว่าเป็นที่น่าอัศจรรย์ก็คือเมื่อคืนฝนตกกอง
ฟืนยังเปียกหมาด ๆ อยู่ และขณะที่เรากำลังค้นหา
ข้าวสารดำฝนก็ตกพริ้ว ๆ จู่ ๆ ไฟก็ลุกไหม้ขึ้นจนพวกเรา
(ข้าพเจ้ากับครู) ต้องช่วยเจ้าของบ้านดับไฟที่กำลังลุก
ไหม้กองฟืนอยู่นั้น เพราะเกรงจะลุกไหม้ถึงบ้าน เพราะ
บ้านลั่นแต่่มงหลังคาด้วยหญ้าคา เหตุการณ์ครั้งนี้

เหมือนจะบอกเหตุว่า ที่นี้ชะเคยเป็นที่เก็บเสบียงของพ่อขุนผาเมือง ที่นางสิงขรเทวีเผาตัดกำลังไปในครั้งกระนั้น ขณะที่พวกเรากำลังค้นหาเก็บข้าวสารดำ (คณะอาจารย์กับข้าพเจ้า) ก็พอดีครูสอนโรงเรียนใกล้เคียง โรงเรียนเล็กสอนเดินกลับผ่านมาจึงมาแวะทักทาย และช่วยไปขอข้าวสารดำที่ชาวบ้านเขาเก็บเอาไว้มากให้ประมาณอีก ๑ กำมือใหญ่ ๆ จึงนับว่าพวกเราได้ข้าวสารดำเป็นที่ระลึกพอสมควร ข้าวสารดำของพ่อขุนผาเมืองนี้ประชาชนมีความเชื่อถือว่าเป็นของศักดิ์สิทธิ์ เช่นเดียวกับข้าวตอกพระร่วงของกรุงสุโขทัย และก็ยังเป็นที่น่าแปลกอีกอย่างหนึ่ง แม้จะมีประชาชนขุดค้นหาไปร่อนล้างน้ำ สำหรับขายให้แก่ผู้สนใจสักเท่าไรก็ตาม ในบริเวณดังกล่าวนี้ก็ไม่รู้จักหมด ยังคงพบข้าวสารดำอยู่เรื่อย ๆ บางพวกถึงกับนำเมล็ดข้าวสารดำไปฝังหลังพระสมเด็จ ปลุกเสกเป็นของขลังเรียกกัน “พระสมเด็จข้าวสารดำ” เป็นที่นิยมแก่ชาวอำเภอหล่มสักและใกล้เคียงเป็นอันมาก ไม่ว่าใครไปเที่ยวหล่มสัก ก็ต้องไปหาข้าวสารดำของพ่อขุนผาเมือง ไว้เป็นวัตถุมงคลอยู่เสมอ

จนปัจจุบันซื้อขายข้าวสารดำถึงลิตรละ ๘๐-๑๐๐ บาท
ไปแล้ว

ไต่ยินเสียงพ่อขุนผาเมืองครั้งแรก

ออกจากบริเวณที่มีข้าวสารดำ เลี้ยวซ้ายเข้าไป
ดูบริเวณวัดโพน ซึ่งอยู่ห่างจากบริเวณข้าวสารดำไม่เกิน
๕๐๐ เมตร ปัจจุบันทิ้งร้างไม่มีพระจำพรรษา ยังคงมี
ศาลาทำบุญและฟังธรรม กุฏิสงฆ์ พระวิหาร และที่
สำคัญก็คือ พระเจดีย์ก่ออิฐไม่ฉาบปูนอายุมากอยู่อีก
องค์หนึ่งเคยถูกนักเลงทำลายหาของโบราณแต่ทราบว่
ยังไม่ได้อะไรไป อาจารย์จุลทัศน์ พยาฆรานนท์ สนใจ
มากเดินสำรวจชั้นแนวอิฐที่ก่อต่าง ๆ สรุปผลได้ว่าเป็น
ศิลปยุคสุโขทัยตอนต้น แต่มีร่องรอยเพียงจากฐานถึง
กลางองค์เจดีย์เท่านั้น จากกลางองค์เจดีย์ขึ้นไปถูกเสริม
และเปลี่ยนแปลงไปเป็นศิลปล้านช้างหรือเวียง-จันทน์
มีอายุตอนบนไม่ถึง ๑๐๐ ปี แต่ตอนล่างและฐานมีอายุ
กว่า ๖๐๐-๗๐๐ ปี รูปพรรณสัณฐานแบบเดียวกับ
พระเจดีย์สุโขทัยที่อยู่หลังพระวิหารวัดมหาธาตุ ในตัว
เมืองจังหวัดเพชรบูรณ์ ส่วนทรากพระวิหารมีสำรวจ

แนวเนื้ออิฐก่อ และการวางแนวอิฐแล้วกลับอยู่ในยุค
ต้นของอยุธยา ตั้ววิหารเดิมคงพังทะลายไปหมดแล้ว
คงจะมาบูรณะใหม่ราวยุคต้นอยุธยาโดยคนมาอยู่ใน
ยุคหลัง ขณะที่พวกเรามีแต่สนใจ อาจารย์จุลทัศน์
พยาฆรานนท์ ชี้ชมแบบศิลปสถาปัตยกรรมลักษณะ
โบราณคดีของวัดโพชนอยู่ ก็ได้ยินคุณศรีเพ็ญ จัตุหะศรี
บอกว่าได้เข้าสมาธิจิตพบเห็นรอบ ๆ บริเวณวัดโพชนเป็น
บริเวณเมืองหนาแน่นใหญ่โต ปลูกบ้านสลัซบซ้อน
ลักษณะเป็นบ้านเรือนไม้บ้าง เป็นฝากระดานบ้าง เป็น
ฝาไม้ไผ่สานลายขัดแตะ หลังคาส่วนใหญ่มุงด้วยใบตอง
ตึง (ใบพลวง) และมีรั้วไม้ไผ่ขัดสลายเป็นแนวเขตบ้าน
ลักษณะแบบบ้านในชนบทภาคเหนือ (ลานนาไทย) และ
ขณะนั้นก็ได้ยินเสียงจากโอปปาติกะทักทายต้อนรับว่า
“เรายินดีต้อนรับที่มายเยี่ยมเมืองเรา เราขอบใจมากที่มาย
เยี่ยมเมืองเรา” แต่คุณศรีเพ็ญ จัตุหะศรี บอกว่าได้ยิน
แต่เสียงไม่พบตัวบุคคลที่พูด แต่ในสมาธิจิตรู้ว่าเป็น
เสียงของพ่อขุนผาเมือง อาจารย์พร รัตนสุวรรณ ได้
บอกให้คุณศรีเพ็ญ จัตุหะศรี ให้เข้าสมาธิจิตใหม่ขอพบ

พ่อขุนผาเมืองให้ได้ ถ้าไม่พบก็ให้สอบถามจากชาวโอบปาติกะที่อยู่ในบริเวณเมืองแทน แต่คุณศรีเพ็ญ จัตุหะศรี ก็ไม่สามารถติดตามพ่อขุนผาเมืองพบได้ พบแต่ชาวโอบปาติกะที่เป็นชาวเมืองก็พูดจาฟังภาษาพูดไม่รู้เรื่อง เช่นเดียวกับที่พบทางบ้านปากดุกที่ผ่านมาตอนต้นเช่นกัน

พวกเราชมสถานที่ต่าง ๆ ด้วยตาเนื้อ คุณศรีเพ็ญ จัตุหะศรี คนเดียวที่สามารถชมด้วยสมาธิจิตและตาทิพย์ เมื่อเห็นว่าไม่ได้เรื่องราวสืบหน้าต่อไป จึงพากันขึ้นรถยนต์ เคลื่อนย้ายข้ามสะพานลำห้วยโป่ง ไปฝั่งตรงกันข้าม เพื่อไปที่วัดทุ่งที่มีพระเจดีย์องค์ใหญ่มาก ตอนพวกเราข้ามลำห้วยโป่ง ข้าพเจ้าจึงอธิบายถึงสภาพลำห้วยโป่ง ว่าน่าจะเกิดจากแรงงานของคนในสมัยเมืองรัตของพ่อขุนผาเมือง ขุดเป็นลำคลองส่งน้ำหรือลำประโดง ชักน้ำมาเก็บไว้ในตระพังต่าง ๆ ในเมืองรัตดังกล่าว ข้างต้นมากกว่า ประชาชนไม่ทราบจึงเรียกเป็นลำห้วยไป เพราะลำห้วยนี้ไม่ได้เกิดจากต้นเขาเพียงแยกมาจากลำห้วยขอนแก่น ลำห้วยขอนแก่นมีกำหนดต้นน้ำมาจาก

ถ้าเขาใหญ่ (เป็นน้ำไหลตลอดมาจากในถ้ำ) หมูบ้านห้วยลาด ตำบลน้ำหนาว อำเภอหล่มเก่า มีอาณาเขตติดต่อเป็น ทิวเขาไปถึงภูกระดึง อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย เพราะ ต้นน้ำที่ซัดมาเก็บไว้ในตระพังบริเวณเมืองมาจาก ถ้ำเขา ใหญ่ห้วยลาดกระบัง พ่อขุนผาเมืองจึงตั้งชื่อเมืองของ ท่านว่าเมืองราด อนึ่งลำห้วยโป่งนี้ก็เป็นลำห้วยที่ไม่ออกไป บรรจบกับลำน้ำป่าสักหรือลำห้วยที่ไหน ปลายลำห้วย ไปสุดที่บ้านฝือ ตำบลบ้านดิว อำเภอหล่มสัก เท่านั้น จึงน่าเชื่อเป็นคลองชลประทานของพ่อขุนผาเมืองใน สมัยเมืองราดมากกว่า จึงน่าจะคิดเปลี่ยนลำห้วยโป่งนี้ เสียใหม่ เพื่อเป็นที่ระลึกในประวัติศาสตร์ว่า “คลอง ชลประทานพ่อขุนผาเมือง” แม้แต่บ้านโป่งก็น่าจะขอ เปลี่ยนชื่อเป็น หมูบ้านเมืองราด

เมื่อข้ามสะพานลำห้วยโป่งก็เลี้ยวซ้ายไปตาม ถนนลูกรังประมาณ ๓๐๐ เมตรเข้าไปสู่โรงเรียนบ้านห้วย โป่ง โรงเรียนนี้ก็เช่นกันควรเปลี่ยนชื่อเสียใหม่ว่า โรงเรียน เมืองราด และควรไต่ถามงบประมาณจากองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด สร้างให้สวยงามที่สุดให้สมศักดิ์ศรีของมุม

เมืองรัตของพ่อขุนผาเมือง และมีปูชนียสถานที่สำคัญที่นำศึกษาทางประวัติศาสตร์อยู่ ถ้าไม่มีโรงเรียนปลูกอยู่ในที่นี้ อาจไม่เหลือทราบเจดีย์ให้เราศึกษาเรื่องเมืองรัตของพ่อขุนผาเมืองเลยก็ได้ แม้กระนั้นก็มีผู้ทำลายลักเอาพระเครื่องพระบูชา ลานเงินจาริกไปเกือบหมดสิ้นเมื่อประมาณ ๔๐ กว่าปีล่วงมาแล้ว และถูกทำลายเป็นอย่างมากเกือบจะหมดวัตถุที่มีคุณค่าไปแล้วก็ได้ ในสมัยที่ศิลปากรมาบูรณะพระเจดีย์ ที่วัดมหาธาตุในตัวเมืองจังหวัดเพชรบูรณ์ ครั้งนี้ทางศิลปากรได้ขุดเอาพระเครื่องพระพิมพ์และโบราณวัตถุอันล้ำค่าในพระเจดีย์ศิลปสุโขทัยหลังพระอุโบสถออกมาด้วย ผู้ร้ายได้แบบอย่างในการรื้อกรูจากพระเจดีย์วัดมหาธาตุ ปี ๒๕๐๘ มาขุดพระเจดีย์องค์ใหญ่ที่วัดทุ่งเมืองรัตอีกครั้งหนึ่ง ทำให้เหลือแต่เปลือกเจดีย์เท่านั้น ทำให้สูญเสียความรู้ทางประวัติศาสตร์ไปอย่างน่าเสียดาย

รูปแบบพระเจดีย์ในสมัยพ่อขุนผาเมือง

บริเวณวัดทุ่งเป็นวัดร้างที่ทางกรมศิลปากรยังไม่ได้จัดการขึ้นทะเบียนเป็นโบราณวัตถุของชาติ แต่ก็

ยังโชคดีที่เป็นสถานที่ตั้งของโรงเรียนด้วยจึงทำให้ยังรักษาสภาพอยู่ได้พอสมควร ในบริเวณนี้ยังคงเหลือทรากร พระเจดีย์องค์ใหญ่และพระเจดีย์เล็ก เหลือแต่ทรากรฐาน รายรอบเป็นบางส่วน ส่วนทรากรพระอุโบสถคงเหลือแต่ทรากรอิฐติดพื้นดินไปแล้ว สำหรับพระเจดีย์องค์ใหญ่ ดูแนวก่ออิฐและความแกร่งเก่าของเนื้ออิฐ อาจารย์ จุลทัศน์ พยาฆรานนท์ สันนิษฐานว่าเป็นศิลปะเชียงแสน จากสายตาที่เห็นพระเจดีย์เป็นรูปลบ มุมแปดเหลี่ยม มีซุ้มคล้ายพระพุทธรูปยืนอยู่แปดด้าน ทรงกลมป้อม แล้วเริ่มคอดเล็กตอนค่อนไปทางปลายยอด พระเจดีย์ได้ชำรุดเพราะนักเลงทำลายหาวัตถุโบราณ ตั้งแต่ซุ้มคอระฆังลงมาแล้ว เจาะฝาถ้ำลงไปถึงฐานแล้ว เลยฐาน ร้างถ้ำไปได้ดินอีกประมาณ ๖ วา เพื่อทราบว่ สภาพของเจดีย์องค์นี้เดิมมีสภาพอย่างไร อาจารย์จุลทัศน์ พยาฆรานนท์ จึงขอร้องให้ คุณศรีเพ็ญ จัตูหะศรี ลองเข้าสมาธิจิตดูในสภาพที่เป็นจริง ในสมัยเมืองรานั้นเป็นอย่างไร คุณศรีเพ็ญ จัตูหะศรี เข้าสมาธิแล้วก็มาบอกลักษณะเป็นตอน ๆ ให้อาจารย์จุลทัศน์ พยาฆรานนท์

เสกัตรูปเป็นตอน ๆ ไป แก่ไขกันหลายครั้งหลายคราจน
คุณศรีเพ็ญ จัตุหะศรี ว่าเหมือนแล้ว รูปที่ปรากฏจาก
การเสกัตแบบ จึงเป็นพระเจดีย์แปดเหลี่ยมกลมมุมและ
มีซุ้มแปดซุ้มแต่ไม่มีพระพุทธรูป ตั้งแต่ตอนกลางองค์
พระเจดีย์ ไกลยอดลดหลั่นเล็กขึ้นไปเกือบถึงยอด จึงเป็น
สภาพหม้อทรงกลมคล้ายบาตรซ้อนกันขึ้นไป ๕ ลูก จน
ถึงยอดเหลี่ยมแหลมขึ้นไป ปราศจากลวดลายจนถึงยอด
สุดเป็นรูปคล้ายใบโพธิ์ อาจารย์จุลทัศน์ พยาฆรานนท์
จึงสันนิษฐานจากภาพที่เสกัตว่าเป็นศิลปเชียงแสนยุคต้น
และมีพระเจดีย์องค์เล็กรายรอบอยู่ ๘ องค์ จะมองเห็น
ด้านละ ๓ องค์ทรวดทรงเจดีย์เล็กคล้ายปราสาท มีอายุ
ประมาณ พ.ศ. ๑๖๐๐-๑๘๐๐ ปี ก่อนยุคสุโขทัย อาจารย์
จุลทัศน์บอกให้ทราบว่าเป็นศิลปแบบเดียวกันกับพระ
เจดีย์ที่วัดกุดจามเทวีจังหวัดลำพูน หรือเป็นศิลปสมัย
เดียวกับพระเจดีย์พระธาตุจอมกิตติที่อำเภอเชียงแสน
จังหวัดเชียงราย หรือเหมือนกับศิลปพระเจดีย์ที่พระธาตุ
ดอยตุง ที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

จากนั้นก็ขอร้องให้คุณศรีเพ็ญ จัตุหะศรี เข้าสมาธิดูทรางพระวิหาร หรือทรางพระอุโบสถที่อยู่ด้านหน้าพระเจดีย์อีกครั้งหนึ่ง คงใช้วิธีเข้าสมาธิและบอกให้อาจารย์จุลทัศน์ พยาฆรานนท์ เสกัตภาพเป็นตอน ๆ ไปจนกว่าภาพที่เสกัตได้เหมือนกับภาพที่เห็นในสมาธิจิตแล้วจึงหยุดเขียนรูป รูปที่เสกัตสำเร็จเมื่อดูแล้วกลับไม่ใช่พระอุโบสถตามที่เข้าใจกลับเป็นรูปพระวิหารทรงโปร่งไม่มีฝา โลง ๆ มีลวดลายเครือกนกห้อยย่อยแบบพระวิหารลายคำ ซึ่งเป็นศิลปลานนาไทยผสมศรีวิชัย ซึ่งขณะนี้ยังมีตัวอย่างที่สมบูรณ์ศึกษาได้ เช่นที่พระวิหารลายคำที่วัดปงยางคก อำเภอกำแพงแสน ที่วัดพระธาตุลำปางหลวง อำเภอกำแพงแสน พระวิหารลายคำที่ขุนหาญแต่ห้อง เจ้าเมืองลำปางสร้างถวายเป็นพุทธบูชา (ขุนหาญแต่ต้องเป็นบุตรของเจ้าหมื่นดงนคร หรือหมื่นโลกสามล้านกับพระนางชายศรีเมือง เจ้าเมืองลำปางสมัยเดียวกับพระสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถครองเมืองพิษณุโลกของอยุธยา) และพระวิหารลายคำที่วัดพระธาตุเสด็จ อำเภอมือง ที่พระนางจามเทวีสร้างไว้บูชา

ที่บรมสารีริกธาตุที่เจดีย์พระธาตุเสด็จ อำเภอเมืองลำปาง และเหมือนพระวิหารลายคำอีกหลายแห่งในเมืองลำพูน เมืองเชียงใหม่ แม้แต่ในสมัยครุฑาศรีวิชัยเจ้านักบุญ ลานนาไทย ก็ชอบใช้ศิลปวิหารลายคำสร้างไว้ทั่วไป ในถิ่นภาคเหนือ จึงนับว่าพระวิหารที่อาจารย์จุลทัศน์ พยาฆรานนท์ เสกต์จากภาพที่เห็นในสมาธิจิตของคุณศรีเพ็ญ จัตูหะศรี เป็นศิลปทางลานนาไทยโดยแท้ จากการทัศนจรทางจิตในครั้งนี้ เพื่อสืบเรื่องราวของพ่อขุนผาเมือง ของคณะอาจารย์พร รัตนสุวรรณ คุณศรีเพ็ญ จัตูหะศรี อาจารย์จุลทัศน์ พยาฆรานนท์ ลงความเห็นสรุปได้ว่า บริเวณที่มาครานี้เป็นเมืองรัตของพ่อขุนผาเมืองแน่ แต่เป็นที่น่าเสียดายในสมาธิจิตของคุณศรีเพ็ญ จัตูหะศรี ไม่สามารถพบโอปปาติกะ (วิญญูญาณ) ของพ่อขุนผาเมือง พวกเราจึงวางแผนที่จะให้หาโอกาสเชิญพ่อขุนผาเมือง มาประทับทรงกับคุณศรีเพ็ญ จัตูหะศรี ต่อไปให้ได้ เพื่อจะได้ขออนุญาตเสกัตรูปพระองค์ท่านเป็นแบบ ในการสร้างอนุสาวรีย์ พ่อขุนผาเมือง ที่ชุมทางอำเภอหล่มสักต่อไป

ซึ่งครั้งต่อ ๆ มาก็น่าสามารถติดต่อกับพ่อขุนผาเมืองได้เป็นที่น่าพอใจ โดยการพิสูจน์ด้วยการอัญเชิญวิญญาณประทับทรง และการบวงสรวงขอเสกัศภาพท่านเป็นผลสำเร็จ ต่อหน้าท่านข้าราชการผู้ใหญ่ของจังหวัดเพชรบูรณ์ และผู้สนใจทั่วไป ดังจะขอเล่าในโอกาสข้างหน้าต่อไป

สำหรับรอบ ๆ บริเวณวัดทุ่งที่มีพระเจดีย์และพระวิหารลายคำนี้ ก็มีบ้านเรือนแบบชาวบ้านลานนาไทยอยู่รายรอบเช่นเดียวกับบริเวณวัดโพนที่เข้าชมในตอนแรกเช่นกัน และมาทราบภายหลังเมื่อตอนขออนุญาตติดต่อเสกัศรูปองค์ท่าน เพื่อสร้างอนุสาวรีย์ว่า ตรงวัดโพนนี้ เป็นมุมหนึ่งบริเวณเมืองรัตของพ่อขุนผาเมือง

การพัฒนาจรทางจิต

ตอน “พบพ่อขุนผาเมือง”

บันทึกโดย “อุดม สืบหล้า”

๒๒ มิถุนายน ๒๕๑๘

*วันนี้ตอนเวลา ๐๘.๑๕ น. อาจารย์พร รัตน-
สุวรรณ คุณศรีเพ็ญ จัตตะศรี คุณสุภาณี หงษ์เงิน และ
คณะได้มาพบข้าพเจ้าที่บ้านเลขที่ ๒๓๒/๑ ถนนเพชร
เจริญ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์
โดยนำรถยนต์มารับข้าพเจ้าเพื่อออกสำรวจเมืองรัต
และเพื่อขอพบพ่อขุนผาเมืองเจ้าเมืองรัต ซึ่งในวันนี้ก็
มีเรื่องพ้องกันโดยบังเอิญ เป็นเพราะ คุณปอ ขาวสะอาด
ศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา ๗ พิษณุโลก ได้พา ดร.
นิพนธ์ ศศิธร ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษา-
ธิการ และ ดร. ภิญโญ สาร อาจารย์ในมหาวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์เข้ามาชมเมืองรัตของพ่อขุนผาเมืองด้วย
เหมือนกัน

* วิทยุญาณ ฉบับที่ ๓-๔ มีนาคม-เมษายน ๒๕๑๘

ราชธานี จางวาง

คณะของเราออกจากจังหวัดเพชรบูรณ์ เวลาประมาณ ๐๘.๕๐ น. ถึงสี่แยกชุมทางหล่มสัก-ชุมแพ (ทางหลวงหมายเลขที่ ๑๒ ตัดกับทางหลวงหมายเลขที่ ๒๑) แยกเลี้ยวขวาไปตามถนนหล่มสัก-ชุมแพ (ทางเส้นนี้ สร้างโดยความร่วมมือระหว่างนายช่างไทยกับนายช่างออสเตรเลียระยะทาง ๑๐๓ กิโลเมตร จะเสร็จในปี ๒๕๑๙ นี้) ถึงโรงเรียนบ้านโนนทองตำบลหนองไขว่ อำเภอหล่มสัก มีทางแยกขวามือไปยังบ้านราชธานี บ้านจางวาง ตำบลลานบ่ง เป็นถนนของ ร.พ.ช. จังหวัดเพชรบูรณ์ ดำเนินการสร้างตามโครงการเร่งรัดพัฒนาชนบท ทางเส้นนี้จะไปต่อเชื่อมถนนบ้านกลาง บ้านช้างตะลูดของอำเภอหล่มสัก และสามารถไปยังจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยผ่านบ้านห้วยใหญ่ บ้านโคก บ้านดงมูลเหล็ก บ้านต้นหว้าถึงบ้านในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ได้ ทางเส้นนี้จะผ่านเมืองเก่าอีกเมืองหนึ่งเรียกว่า “ นครเต็ด ” อยู่ในตำบลลานบ่ง ซึ่งคณะเราตกลงจะแวะดูนครเต็ดก่อน เพราะระยะทางจากทางแยก

มาถึงบริเวณกำแพงเมืองนครเดิดเพียง ๓ กิโลเมตรเท่านั้น

ตัวเมืองนครเดิด ปัจจุบันอยู่คล่อมลำน้ำป่าสัก (ลำน้ำป่าสักเปลี่ยนทิศทางผ่ากลางตัวเมือง) เป็นเมืองของขอมสร้างในราวสมัยศตวรรษที่ ๑๓-๑๔ สมัยขอมมีอำนาจอิทธิพลครอบคลุมในดินแดนสุวรรณภูมิ ก่อนสมัยพ่อขุนผาเมือง เจ้าเมืองราด จะอพยพมาจากทางลานนาไทยมาตีนครเดิด และเมืองศรีเทพ (ทั้งสองเมืองอยู่ในจังหวัดเพชรบูรณ์ นครเดิดอยู่ในอำเภอหล่มสัก เมืองศรีเทพ อยู่กิ่งอำเภอศรีเทพ) แต่ในราวศตวรรษที่ ๑๗ แล้วสร้างเมืองราดขึ้นแทนห่างจากตัวเมืองนครเดิดไปประมาณ ๕ กิโลเมตร และอยู่คนละปากของลำน้ำป่าสัก

ถนน ร.พ.ช. ที่เราเข้ามาผ่านเนินกำแพงเมือง ซึ่งเป็นเชิงเป็นพุนดินสูง (กำแพงดิน) ของนครเดิดพอดี ปัจจุบันยังคงเหลือทรากกำแพงยาวเป็นวงรีประมาณ ๒-๓ กิโลเมตร มีเนื้อที่ภายในกำแพงเมือง ประมาณ ๑๒๐๐-๑๓๐๐ ไร่ เสียตายวัตถุโบราณได้สลักหักพัง

เพราะถูกพวกขุดค้นหาทรัพย์โบราณไปเสียหมด ขณะนี้พื้นที่บางแห่งเป็นนาข้าวและไร่ข้าวโพดของประชาชนไปหมด แต่ประชาชนก็ยังไม่มีการมลิทธิในที่ดินเหล่านี้ เพียงอาศัยทำกินกันมาเรื่อย ๆ เท่านั้น

สมัยเมื่อสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ เสด็จตรวจเยี่ยมเมืองเพชรบูรณ์ในนิทานโบราณคดี เรื่อง “ความไข่มืองเพชรบูรณ์” ท่านพบพวกเศียรเทวรูป เศียรยักษ์ และศิวลึงค์ต่าง ๆ อยู่บ้าง สรุปผลได้ว่า นครเดิดเคยเป็นเมืองของขอมสร้างจริงเช่นเดียวกับเมืองศรีเทพ แต่ต่อมาในสมัย พ.ศ. ๒๕๑๔-๒๕๑๕ เครื่องจักรของ ร.พ.ช. เพชรบูรณ์ ได้มาดำเนินการตัดทำถนนเส้นนี้ รถแทรกเตอร์ และรถเกรดเตอร์ถึงกับชำรุด และใบมีดหัก เมื่อเดินเครื่องเกรดถนน เข้ามาในเขตกำแพงดินของนครเดิด การทำถนนเส้นนี้ทำให้มีพวกฉกฉวยโอกาสขุดพระดินเผาแบบพระแผงใหญ่ได้ ๑ ไห ไม่ทราบจำนวนองค์แน่นอน ข้าพเจ้าเคยพบและขอถ่ายรูปไว้เพียง ๑ องค์ ขนาด ๕.๕ ซม. ถึง ๗.๕ ซม. เป็นพระบอกศิลปสมัยทวาราวดีผสมศิลปคุปตะ องค์กลาง

เป็นพระปางมารวิชัยประทับนั่งแบบเพชรกลับ สองด้าน มีพระอรรคสาวกยืนพนมมือถือดอกบัว เนื้อดินเผา แร่วนความเกาะผิวกของเนื้อดินเป็นเนื้อเดียวกับพระสกุลของลำพูน ซึ่งสร้างในสมัยพระนางจามเทวีครองเมืองหริภุญชัย

บ้านดงเมือง

เมื่อรถยนต์พวกเราเลี้ยวมาตามเส้นทางถนน ร.พ.ช. ก็พบทางแยกทางซ้ายมือ เป็นทาง ป.ช.ล.ต. ซึ่ง ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ผันเงินมาให้ดำเนินการ สร้างถนน โดยเกลี้ยลูกจ้าง แต่ถนน ป.ช.ล.ต. เส้น นี้แทนที่จะสร้างขึ้นใหม่เพื่อเข้าหมู่บ้านดงเมือง ในเขตนครเดิดปรากฏว่าคณะกรรมการ ป.ช.ล.ต. ถือเอาเชิงเทินกำแพงดินนครเดิดเป็นถนนไปเลย เมื่อเกลี้ยลูกจ้างจึงมองไม่เห็นความเก่าของแนวกำแพงดิน ของเก่าเลือนหายไปอย่างน่าเสียดาย บุคคลชั้นหลังใครจะเชื่อบ้างว่านี่แหละคือกำแพงเมืองของนครเดิด เพราะกลายเป็นถนนเข้าหมู่บ้านดงเมือง ตำบลลานบ่งไปเสียแล้ว กลายเป็นทำลายของเก่า โดยที่อาจคิดไม่ถึงไปจริง ๆ

ศูนย์ค่า

พอรถยนต์แยกมาตามทางถนน ป.ช.ล.ต. ที่ทำลายความเก่าของกำแพงดินนครเดิดมาประมาณ ๑๐๐ เมตร รถของพวกเราก็หยุดบนถนนเส้นนี้ (ไม่อาจพูดได้ว่า บนกำแพงดินเมืองนครเดิด เพราะศูนย์ค่าของความเก่าไปเสียแล้ว) ก็บอกให้คนขับรถยนต์หยุด เพื่อจะได้อีกุณศรีเพ็ญ จัตูทะศรี เข้าสมาธิสอบถามโอปปาติกะในอดีตของเมืองนครเดิดดู ก็พบชาวนครเดิดในสภาพผู้หญิงล้วน ๆ ไม่มีผู้ชายปะปนเลยแม้แต่สักคน แต่ละคนหน้าตาลักษณะเหมือนโอปปาติกะที่พบตอนใกล้ปากดุกในคราวที่มาเยี่ยมเมืองรัตครั้งที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๑๘ (ซึ่งได้ลงเรื่องราวตอนนั้น ในหนังสือวิญญูณชุดที่ ๑๑-๑๒ ประจำเดือน พฤศจิกายน-ธันวาคม ๒๕๑๘) กล่าวคือ มุ่นมวยผมแบบเกล้าสูง ใบหน้าแบน ๆ ผิวขาว นุ่งเสื้อผ้าแบบจุงกระเบน ห่มตะเบ็งมาน สอบถามหลายคนก็ปรากฏว่าไม่รู้ภาษากันเช่นเดิม จึงทำให้ไม่รู้เรื่องราวของนครเดิดเพิ่มขึ้น เมื่อตรวจสอบสภาพ

ทั่ว ๆ ไป ก็รู้เพียงว่าเป็นเมืองเก่าของขอมแน่

จากการตรวจสอบนครเดดไม่ได้เรื่องราวเท่าที่ควร คณะของเราจึงออกรถยนต์จากนครเดดเพื่อไปยังเมืองราด (เขตบ้านห้วยโป่ง ตำบลบ้านโสก อำเภอหล่มสัก) พอมาถึงรูปพระปิ่นด้วยอิฐ บนเนินสูง ก่อนจะเข้าเขตบ้านห้วยโป่ง ตอนบริเวณตระพังวัดอุมงค์ และตระพังดงสร้างแป้น คุณศรีเพ็ญ จัตุหะศรี ทั้ง ๆ ที่กำลังนั่งอยู่บนรถยนต์ที่กำลังวิ่งอยู่ จิตก็วูบตึงเข้าสมาธิ และได้พบกับพ่อขุนผาเมือง (ประมาณ ๐๙.๓๕ น.) ในสภาพแต่งเครื่องทรงเสื้อสีชมพูแขนสั้น มีรัดแขนนุ่งผ้าแบบจุงกระเบนทับกางเกงชั้นในแบบขาครึ่งแข้ง ถือพระแสงดาบ ๒ มือ ผิวสองสีนวล ๆ รูปร่างสง่าผ่าเผยค่อนข้างลำสัน ใบหน้ากว้าง ไหล่กว้าง ลักษณะการแต่งกายดูเข้ากับชุดของพ่อขุนรามคำแหง วัฒนธรรมการแต่งกายของศิลปินสุโขทัยนั่นเอง ผมเกล้าทรงสูงแบบมุ่นมวยเป็นทรงกลมสูงมีปิ่นปัก ในสมาธิจิตคุณศรีเพ็ญ จัตุหะศรี ได้ขออนุญาตที่จะมาขอท่านเป็นแบบในการสเก็ตภาพ เพื่อ

เป็นแบบในการสร้างอนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมือง ณ ชุมทาง
สี่แยกหล่มสัก ระหว่างทางหลวงสายที่ ๑๒ กับทางหลวง
สายที่ ๒๑ ตัดกัน สถานที่ที่จะสร้างอนุสาวรีย์นี้เป็นที่ของ
กรมทางหลวงแผ่นดิน มอบให้จัดสร้างอนุสาวรีย์พ่อขุน
ผาเมืองในเนื้อที่ ๑๙ ไร่ อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอหล่มสัก
๕ กิโลเมตร ห่างจากตัวจังหวัดเพชรบูรณ์ ๓๙ กิโลเมตร
ห่างจากอำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ๑๐๓ กิโลเมตร
เมื่อคุณศรีเพ็ญ จัตุหะศรี ขออนุญาตท่านพ่อขุนผาเมือง
ท่านไม่ตอบ เพียงแต่ยิ้ม ๆ เป็นเชิงอนุญาตให้ดำเนิน
เสกัภาพท่านได้ แล้วภาพที่นิมิตเห็นก็จางหายไป รถยนต์
ของเราก็มาถึงบริเวณโรงเรียนบ้านห้วยโป่ง (มุมเมืองราด
มุมหนึ่ง ซึ่งยังมีทรากวัดร้างและเจดีย์องค์ใหญ่อยู่ที่นี่)
พบคณะครูโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบ้านโสก และครู
โรงเรียนบ้านห้วยโป่ง พร้อมทั้งตำรวจจากกองเมือง
เพชรบูรณ์ ร่วมกับตำรวจอำเภอหล่มสักมาคอยอารักขา
และให้การต้อนรับคณะของ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงศึกษาธิการ ที่จะมาเยี่ยมชมบริเวณเจดีย์
เมืองราดในประมาณเวลา ๑๐.๐๐ น. บนโต๊ะมีของ

ที่ระลึก ของคณะครูได้จัดเตรียมมอบให้แก่คณะของ
ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมี
พระว่านสีเหลืองเนื้อว่านแบบสุโขทัย เป็นรูปพระปาง
มารวิชัย มีอรรคสาวกซ้ายขวายืนพนมมือ ขนาด ๓.๕
ซ.ม. x ๔.๕ ซ.ม. จำนวน ๑ องค์ เพื่อมอบให้แก่ ดร.
นิพนธ์ ศศิธร พร้อมรูปกระโถนสัมฤทธิ์ดำ พระว่าน
และกระโถนสัมฤทธิ์ดำนี้ เป็นของจากพระเจดีย์องค์
ใหญ่ ซึ่งถูกผู้ร้ายลักขุดมาประมาณ ๔๐-๕๐ ปี มาแล้ว
ยังมีเหลือกระเสี้ยนกระสายอยู่ตามชาวบ้านอยู่บ้าง คณะ
ครูไปหามาเพื่อมอบให้เป็นที่ระลึกคราว ฯพณฯ ได้มา
เยี่ยมเมืองรัต นอกจากนั้นมีถุงพลาสติกเล็ก ๆ ใส่
ข้าวสารดำผูกโบว์ไว้เรียบร้อยอีกจำนวนหนึ่ง เพื่อมอบ
เป็นที่ระลึกแก่คณะผู้ติดตาม โดยเฉพาะข้าวสารดำ
ชาวบ้านถือเป็นของศักดิ์สิทธิ์ของพ่อขุนผาเมืองเจ้าเมือง
รัต แบบเดียวกับข้าวตอกพระร่วงของกรุงสุโขทัยพวก
ที่รอรับรองคณะของ ฯพณฯ รัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิ-
การคิดว่าพวกเราเป็นพวกเดียวกับที่ร่วมทางมากับ
คณะของ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

แต่คณะเราบอกว่ามากันคนละรายการ พวกเรามาเพื่อขอเสกั๊ตภาพเป็นแบบสร้างอนุสาวรีย์ คณะเราเลยยื่นรอรและสนทนากับพวกที่รอรรับคณะของ ๆ ฃณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการอยู่พักหนึ่ง ก็ยังไม่เห็นคณะของท่านมา พวกเราจึงออกจากบริเวณเจดีย์องค์ใหญ่ เพราะคุณศรีเพ็ญ จัตุฑะศรี และคณะยังอยากจะเก็บข้าวสารดำด้วยตนเอง จากบริเวณที่มีข้าวสารดำอยู่อีกบางคนก็ยังไม่เคยเห็นสถานที่ที่มีข้าวสารดำ สถานที่ดังกล่าวนี้ อยู่ห่างจากเจดีย์องค์ใหญ่ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ประมาณ ๓๐๐ เมตร จึงพากันไปยังบริเวณนั้น กำลังช่วยกันเก็บข้าวสารดำของพ่อขุนผาเมืองอยู่ได้ประมาณสัก ๗-๘ นาที่ คณะของท่านผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์ (คุณศักดิ์ศิลป์ สุขะชาติ) ผู้กำกับตำรวจภูธรจังหวัดเพชรบูรณ์ นายอำเภอหล่มสัก ดร. นิพนธ์ ศศิธร ๆ ฃณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ดร. ภิญญู สาธร อาจารย์ในมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ พร้อมทั้งคณะกรรมการลูกเสือ อำเภอหล่มสัก อันมีนายกเทศมนตรีอำเภอหล่มสักเป็นหัวหน้าก็มาถึง และจอตระยยนต์

ทุกคันตรงบริเวณที่พวกเรากำลังเก็บข่าวสารดำ พวกเรา
จึงไปคารวะท่านสนทนากันสักพัก ดร. นิพนธ์ ศศิธร
สนใจจึงลองเดินเก็บดูบ้าง สักพักใหญ่ก็ได้ข่าวสารดำ
พอสมควร เพราะหาง่ายเม็ดข่าวสารดำลอยอยู่ตามพื้น
ผิวดินอยู่ทั่วไป อาศัยสายตาใครดีก็พบ จากนั้นก็พากัน
กลับไปยังหอประชุมประชาคม อำเภอหล่มสัก เพื่อพบ
กับคณะครูอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ คณะครูอำเภอหล่มสัก
และคณะครูอำเภอหล่มเก่า ซึ่งกำลังมารอฟังคำปราศัย
ของ ดร. นิพนธ์ ศศิธร และ ดร. ภิญโญ สารธ จะได้พูด
เรื่องนโยบายการศึกษา และแนวโน้มในการปฏิรูปการ
ศึกษาพวกเราก็เลยฟังคณะของ ฯพณฯ รัฐมนตรีกระทรวง
ศึกษาปราศัยอยู่ถึงเวลา ๑๑.๑๕ นาที จึงหยุดพัก คณะ
เราเข้าตลาดเพื่อหาอะไรกันรับประทานเสร็จแล้วจึงพา
กันขึ้นไปบนแคมป์สน เพื่อดูงานที่สร้างเจดีย์อิสรภาพฯ
และการวางโครงการจัดสถานที่อบรมพุทธศาสนาแก่
เยาวชนของอาจารย์พร รัตน์สุวรรณ และคณะมาจัด
ทำโดยทุนของผู้เลื่อมใสให้มา โดยเฉพาะหอประชุม
กะว่าจะสร้างให้เสร็จก่อนเดือนเมษายน ๒๕๑๙ ให้จงได้

ตอนพ่อขุนผาเมืองประทับคนทรง

๒๓ มิถุนายน ๒๕๒๘

วันนี้ประมาณเวลา ๒๐.๓๐ น. อาจารย์พร รัตน์สุวรรณ คุณศรีเพ็ญ จัตูหะศรี คุณสุภาณี หงษ์เงิน กับคณะได้ลงมาจากแคมป์สน อำเภอหล่มสัก มาพบข้าพเจ้าที่บ้านพัก ๒๓๒/๑ ถนนเพชรเจริญ จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อบอกกล่าวเรื่องราวที่สำคัญว่า วันนี้ (๒๓ มิถุนายน ๒๕๑๘) เมื่อเวลา ๑๘.๐๐ น. เศษ พ่อขุนผาเมืองได้เสด็จประทับทรง โดยอาศัยร่างคุณศรีเพ็ญ จัตูหะศรี บนแคมป์สนโดยไม่ได้เชิญให้ประทับทรง (เสด็จประทับทรงโดยไม่รู้ล่วงหน้า และนับเป็นครั้งแรก ในการติดต่อประทับทรงสำเร็จ หลังจากเคยเชิญให้ประทับทรงไม่สำเร็จมาหลายต่อหลายครั้ง ครั้งนี้กลับมาประทับทรงเองโดยไม่ได้เชิญ) ทั้งอาจารย์พร รัตน์สุวรรณ และ คุณศรีเพ็ญ จัตูหะศรี จึงดีใจเป็นอันมาก หลังจากประทับทรงจึงรีบลงจากเขาแคมป์สน โดยบอกว่าพ่อขุนผาเมืองทรงเป็นห่วงในงานที่พวกเรากำลัง

ดำเนินการเป็นอย่างมาก ตลอดจนเหตุการณ์บ้านเมือง
ก็ซับซ้อนยิ่ง ดังมีรายละเอียดเป็นคำพูดในการผ่านร่าง
คุณศรีเพ็ญ จัตุหะศรี ดังต่อไปนี้ :-

“งานนี้ต้องใจเย็น ๆ ถ้าใจไม่เย็นต้องรอไว้ก่อน
ถ้ารู้ว่าจะไม่ไหว ก็ให้รีบไปให้ห่างจากดินแดนแห่งนี้
เมื่อมีกำลังพอแล้วขึ้นมาสู้ใหม่ ดินแดนแห่งนี้เป็นดินแดน
เขมรดำเขาจะต่อต้านทุกอย่าง มิให้ไทยเป็นไท ดินแดน
สุวรรณภูมิมันเคยใหญ่มาก่อน เราได้ลูกสาวมันแล้วครอง
เมืองไม่ได้ ต้องยกเมืองให้ขุนบางกลางท่าวครอง อ้าย
เขมรดำเมื่อมันหมดความเป็นคนไปเป็นผี แล้วก็ยัง
ตามรังควานอีก มันจะไม่ยอมให้ไทยเป็นไทต่อไป แต่
อย่างไรก็จะชนะในที่สุด

สุวรรณภูมิแห่งนี้ยังคงเป็นสุวรรณภูมิต่อไป
ดินแดนแห่งนี้จะไม่เป็นเพียงสุวรรณภูมิเท่านั้น แต่จะ
เป็นเพชรรัตนสุวรรณภูมิ การที่เราจะชนะในทุกที่ทาง
ยังจะต้องยากต่อไป แผ่นดินจะยังเดือดร้อนต่อไป ไฟไหม้
แผ่นดินดับไปแล้ว แต่ความคุกรุ่นยังคงมีต่อไป”

ความหมายของการพูดประทับทรงของพ่อขุนผาเมือง โดยผ่านร่างของคุณศรีเพ็ญ จัตูหะศรี นี้ เรื่องงานมีความหมายทั้งงานของคณะอาจารย์พร รัตนสุวรรณ ที่จะสร้างศูนย์อบรมพระพุทธศาสนาแก่เยาวชน และงานสร้างเจดีย์อนุสรณ์ “เจดีย์อิสรภาพ” มีสมเด็จพระนเรศวร ฯ ทรงห่วงใยบ้านเมืองกำลังคับขันเกือบจะเสียความเป็นเอกราชไปทุกทาง จึงได้มาประทับทรงในร่างคุณศรีเพ็ญ จัตูหะศรี มาชี้จุดสร้างเจดีย์อิสรภาพเป็นการช่วยสะเดาะเคราะห์บ้านเมือง (จะหารายละเอียดอ่านได้จากหนังสือวิญญูณชุดที่ ๑๑ ฉบับที่ ๕-๖ ประจำเดือน พฤษภาคม-มิถุนายน ๒๕๑๘ และชุดที่ ๑๑ ฉบับที่ ๗-๘ ประจำเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม ๒๕๑๘ ซึ่งมีเรื่องที่คุณศรีเพ็ญ จัตูหะศรีเขียน อาจารย์พร รัตนสุวรรณ เขียน และอาจารย์จุลทัศน์ พยาฆรานนท์เขียน)

จากความหมายที่พ่อขุนผาเมืองตรัสออกมา ทำให้ทราบว่า วิญญูณชั่วคราวของขอม (พ่อขุนผาเมืองเรียกเขมรดำ) ยังจองเวรไทย โดยตั้งใจให้ชาวเขา บุคคลนอกประเทศ คนไทยชายชาติบางพวกหลงผิดคิดก่อกวน

ให้ไทยแตกแยกความสามัคคี ไฟไหม้แผ่นดินดับแล้ว
อาจจะหมายถึงสามทรรราชย์ที่คิดลบล้างกษัตริย์จะเป็น
ประธานาธิบดีคนแรกของไทยกระมัง แม่ไฟไหม้แผ่นดิน
จะดับแล้ว แต่เชื้อสายแห่งความชั่วร้ายยังคงคุกรุ่นอยู่
และยากที่จะปราบให้ราบคาบได้แต่ที่ตีใจที่ท่านบอกว่า
พวกเราจะชนะในที่สุด และดินแดนแห่งนี้จะเป็น
เพชรรัตนสุวรรณภูมิต่อไป แสดงว่าเมืองรัต (ศูนย์กลาง
ของประเทศอยู่ที่อำเภอหล่มสัก) จะกลายเป็นเมืองที่
เจริญในเบื้องหน้า คือ เพชรรัตนสุวรรณภูมิ ซึ่งเราก็จะ
ต้องรอดูต่อไป พวกเราเห็นจริงตามที่ท่านพ่อขุนผาเมือง
ท่านตรัสผ่านร่างทรงของคุณศรีเพ็ญ จัตุหะศรี ไม่ว่าจะงาน
สร้างศูนย์อบรมพุทธศาสนาเยาวชนเจดีย์อิสราภาพที่
สมเด็จพระนเรศวรโปรดให้สร้างชาติ หรือการสร้าง
อนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมืองก็ดี นับว่าเจออุปสรรคอย่างยิ่ง
จนข้าพเจ้าถูกย้ายจากผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดเพชรบูรณ์
ไปเป็นผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดสุโขทัย งานก็ยังไม่ได้เริ่ม
เรื่องพ่อขุนผาเมืองเลย จนกระทั่งจะพุทธาภิเษกวัตถุมงคล

เพื่อหาเงินสมทบสร้างอนุสาวรีย์ พ่อขุนผาเมือง ก็เจออุปสรรคอย่างที่คาดคิดไม่ถึง

ความประสงค์ของคณะอาจารย์พร รัตนสุวรรณ คุณศรีเพ็ญ จัตูทะศรี คุณสุภาณี หงส์เงิน และคณะมาพบข้าพเจ้า ก็ด้วยอยากจะทำประสบการณ์จากการประทับทรงของพ่อขุนผาเมือง โดยไม่คาดคิดมาก่อน ซึ่งพยายามติดต่อท่านทางสมาธิจิตอยู่เสมอก็ไม่ได้ผลเท่าที่ควร รู่ ๆ ท่านมาประทับทรงให้เอง คณะของเราจึงดีใจอย่างยิ่ง เราปรารถนาจะให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์ (คุณศักดิ์ศิลป์ สุขะจาติ) ได้รับทราบด้วย พวกเราจึงออกจากบ้านพัก ๒๓๒/๑ ถนนเพชรเจริญ มายังจวนผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์ ปรากฏว่าทั้งผู้ว่าราชการจังหวัด และคุณนายไปราชการที่กรุงเทพฯ จึงพากันไปหารองผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์แทน (คุณเฉลียว จรัสศรี) แล้วบอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ จากปรากฏการณ์ของพ่อขุนผาเมืองมาประทับทรง โดยผ่านร่างของคุณศรีเพ็ญ จัตูทะศรี พร้อมกันนั้นก็ให้คุณศรีเพ็ญ จัตูทะศรี ขอเชิญพ่อขุนผาเมืองมาพบทางสมาธิ

เพื่อให้ประทับทรงต่อหน้าท่านรองผู้ว่าราชการจังหวัด เพชรบูรณ์อีกครั้ง เพื่อให้ท่านรองผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นสักขีพยานในครั้งนี ปรากฏว่าคุณศรีเพ็ญ จัตุหะศรี พยายามหลายครั้งก็ไม่ประสบผล พ่อขุนผาเมืองไม่ยอม ให้พบทั้งในทางสมาธิของการประทับทรง จนกระทั่ง เวลา ๒๑.๔๐ น. เป็นเวลาจะตีกพอสมควรพวกเราจึงลา กลับจากบ้านพักรองผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์ แต่ อาจารย์พร รัตนสุวรรณยังไม่ยอม ปรารถนาจะให้คุณ ศรีเพ็ญ จัตุหะศรี ขอเชิญประทับทรงพ่อขุนผาเมือง ให้ได้ พวกเราจึงเลยไปบ้านพักของคุณสุภาณี หงส์เงิน ในแขวงการทางเพชรบูรณ์ เมื่อถึงบ้านพักคุณสุภาณี หงส์เงิน อาจารย์พร รัตนสุวรรณ ก็ขอรูป ๙ ดอก พร้อมกับดอกไม้จุดธูปเชิญพระคาถาเชิญวิญญาณโอบปาติกะ ของพ่อขุนผาเมือง ให้มาประทับทรงในร่างของคุณศรีเพ็ญ จัตุหะศรี ขอติดต่อกถึง ๓ ครั้ง ๓ วัน ก็ไม่ปรากฏว่าได้พบกับวิญญาณโอบปาติกะของพ่อขุนผาเมือง แต่อาจารย์พร รัตนสุวรรณ ก็ยังไม่ยอมแพ้ง่าย ๆ ขอให้คุณศรีเพ็ญ จัตุหะศรี เข้าสมาธิถวมหลวงพ่อกฤษีสรายากัส ให้ช่วย

ติดต่อพ่อขุนผาเมืองแทน การติดต่อกครั้งนี้ได้ผล พ่อขุนผาเมืองยอมมาติดต่อทางสมาธิแทนการเข้าประทับทรงเมื่อเวลา ๒๒.๑๐ น. แต่พ่อขุนผาเมืองก็มีเวลาให้พบน้อยมาก บอกว่าอยากทราบอะไรก็รีบถาม กำลังมีธุระสำคัญมาก อยู่พบนานไม่ได้ จากนั้นอาจารย์พร รัตนสุวรรณ จึงเริ่มใช้คำถามผ่านคุณศรีเพ็ญ จัตุหะศรี ให้คุณศรีเพ็ญ จัตุหะศรี ฟังแล้วสอบถามพ่อขุนผาเมืองเสมือนกับคุณศรีเพ็ญเป็นล่ามแปลภาษาพูดของมนุษย์กับภาษาพูดของโอปปาติกะ ดังได้ใจความจากการถอดเทปที่อัดไว้ดังนี้

อาจารย์พร รัตนสุวรรณ ถามว่า :-

“กรุงสุโขทัย เดิมไม่ใช่ชื่อกรุงสุโขทัยใช่ไหม
ทราบว่าเป็นชื่อนครเด็ฐ ใช่หรือไม่”

พ่อขุนผาเมืองตอบว่า :-

“กรุงสุโขทัยมีชื่อ เมื่อพ่อขุนบางกลางท่าวครองเมืองแล้ว เดิมชื่อ “เวียงเดิด” ไม่ใช่ นครเด็ฐ ประชาชนในถิ่นนั้นเดิมไม่ใช่พวกเขมรดำ (ขอม) เป็นพวกลาวเม็ง พวกไต พวกขิ่น พวกวัง และพวกจ้าวอาศัยอยู่ เขมรดำ

มามีอำนาจในภายหลัง จึงถืออิทธิพลเข้าครอบครอง”

อาจารย์พร รัตนสุวรรณ ถามว่า ;-

“พ่อขุนบางกลางท่าวอยู่เมืองบางยาง คือนครไทยเดี๋ยวนี้อีไฉ่หรือไม่”

พ่อขุนผาเมือง ตอบว่า ;-

“พ่อขุนบางกล่ำท่าว เดิม” ชื่อ “**อ้ายท่าว**” เมืองนครไทยเคยเป็นเมืองมานานก่อน พ่อขุนบางกลางท่าวเข้ามาตั้งบ้านเมือง แต่ตอนตั้งเมืองนั้นเรียกชื่อว่า “**วังกวาง**” ไม่ใช่บางยาง ๗ ไม่มีในสมัยนั้นที่เรียกชื่อ “**วังกวาง**” เพราะมีแก่งและกวางชุม

อาจารย์พร รัตนสุวรรณ ถามว่า

“พ่อขุนผาเมืองเดิมชื่ออะไร หรือชื่อผาเมืองมาแต่เดิม ในประวัติศาสตร์จารึกว่าชื่อ “**กมรเตงอัญศรีอินทรบดินทราทิตย์**” ไฉ่หรือไม่”

พ่อขุนผาเมือง ตอบว่า :-

“เดิมชื่อ “**อ้ายผา**” มาได้ชื่อว่า “**ผาเมือง**” ตอนครองเมืองราด ชาวเมืองเขาขนานนามให้เช่นนั้น

เมืองราดอยู่ใกล้กับเมืองเต็ด (นครเต็ดของขอมที่บ้านดงเมือง ตำบลลานบ่ง อำเภอหล่มสัก) เคยอยู่ทั้งที่เมืองราดและเมืองเต็ด แต่คนไม่ถูกนิสสัยกัน จึงส่วนใหญ่อยู่ที่เมืองราด เมืองเต็ดมีแต่พวกจาม พวกจีน พวกว่า โดยมีเขมรดำมาครองไว้ในอิทธิพล ชื่อ “กมรเตง อัญศรีอินทรบดินทราทิตย์” เป็นชื่อขอมตั้งยศให้ แต่ไม่อยากจะ เพราะตัวท่านเป็นไทยใช้ชื่อ “อ้ายผา” ดีอยู่แล้ว

อาจารย์พร รัตนสุวรรณ ถามว่า :-

“เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๑๘ ได้ไปเยี่ยมที่เมืองเต็ดเหตุใดจึงพบแต่ผู้หญิงไม่พบผู้ชายเลย”

พ่อขุนผาเมือง ตอบว่า :-

“เมืองเต็ด เป็นเมืองแม่หม้าย แม่ร้าง เพราะชาวเมืองทั่ว ๆ ไปรังเกียจ คนแม่หม้ายถือว่า “คนกินผ้า” แม่ร้างถือว่าคุณสมบัติไม่ดีผ้าทอดทิ้ง จึงต้องไปอยู่รวม ๆ กันในเมืองเต็ด ไม่อาจอยู่รวมกับคนทั่วไปทางเมืองอื่น ๆ ได้”

อาจารย์พร รัตนสุวรรณ ถามว่า :-

“นางสิงขรเทวี ครองเมืองเดือดใจหรือไม่”

พ่อขุนผาเมือง ตอบว่า :-

“ความจริงชื่อ “นางสิงห์” ไม่ใช่สิงขรเทวี”

เป็นสิงหเทวี เป็นแม่หม้ายมาก่อน เขมรดำส่งลูกสาวมาครองเมืองเด็ด เพื่อสืบข่าวเคลื่อนไหวของไทย ส่งข่าวให้พ่อทันทศรม (เมืองเขมรดำ)

อาจารย์พร รัตนสุวรรณ ถามว่า :-

อยากขออนุญาตสะเก็ดภาพท่าน เพื่อเป็นแบบสร้างอนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมือง จะได้หรือไม่ จะสะเก็ดภาพได้ที่ไหน จะเป็นที่หล่มสัก แคมป์สนหรือเพชรบูรณ์หรือกรุงเทพ ฯ ท่านจะสะดวกให้สะเก็ดภาพเมื่อไร”

พ่อขุนผาเมือง ตอบว่า :-

“การสะเก็ดภาพยินดีและเต็มใจให้สะเก็ดภาพได้ สะเก็ดที่ไหนก็ได้ เมื่อว่างเมื่อไร ก็จะบอกอีกครั้ง”

สอบถามโต้ตอบระหว่างพ่อขุนผาเมือง และอาจารย์พร รัตนสุวรรณ มาถึงตอนนี้ ก็ปรากฏว่าพ่อขุนผาเมือง เสด็จกลับไปแล้วโดยไม่อาจสอบถามต่อไป

ได้อีก จึงพากันยุติเมื่อเวลา ๒๓.๑๕ น. ตอนหน้าจะ
เสนอการประทับทรงครั้งใหญ่ ณ ค่ายลูกเสือพ่อขุนผา-
เมือง อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ต่อหน้าคุณปอ
ขาวสะอาด ศึกษาธิการเขตการศึกษาเขต ๗ พิษณุโลก
ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์ ปลัดจังหวัดเพชรบูรณ์
นายอำเภอหล่มสัก นายกเทศมนตรีหล่มสัก นายทหาร
จากค่ายทหารส่วนหน้า อำเภอหล่มสัก ประมาณคนที่
ร่วมและสนใจการประทับทรงเกือบ ๑๐๐ คน ซึ่งจะได้
เรื่องราวเกี่ยวกับพ่อขุนผาเมืองอีกมาก ซึ่งไม่อาจหาได้
จากประวัติศาสตร์ที่บันทึกไว้ หรือนิทานในวรรณคดี
ในเรื่องใด จึงมีค่าแห่งความสนใจที่น่าจะต้องติดตาม
กันต่อไป

การทัศนอาจรทางจิต

ตอนพ่อขุนผาเมืองประทับคนทรง

บันทึกโดย “อุดม สืบหล้า”

๗ กรกฎาคม ๒๕๑๘

อาจารย์พร รัตนสุวรรณ และคุณศรีเพ็ญ จัตตะศรี มาพบข้าพเจ้าที่สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเพชรบูรณ์ เมื่อเวลา ๑๕.๓๗ น. เล่าเรื่องที่ได้ไปพบ คุณกวี พาแก้ว ผู้จัดการโรงเรียนราษฎร์ “ผดุงวิทย์” อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ เมื่อเวลาประมาณ ๑๑ น. เศษ โดยบังเอิญอย่างที่สุด พ่อขุนผาเมืองได้ลงประทับทรง คุณละม้าย พาแก้ว ภรรยาของคุณกวี พาแก้ว โดยไม่คาดฝันมาก่อน พ่อขุนผาเมืองลงประทับทรงคุณละม้าย พาแก้ว เพียงระยะสั้น ๆ ก็เพื่อจะกล่าวแสดงความยินดีกับคณะของเราที่พากเพียรค้นคว้าประวัติของท่าน มาประกอบเรื่องราวที่จะดำเนินการสร้างอนุสาวรีย์

* วิทยุณณ ฉบับที่ ๗-๘ กรกฎาคม-สิงหาคม ๒๕๑๘

พ่อขุนผาเมือง ที่ชุมทางอำเภอหล่มสัก เพื่อเป็นที่สักการะ และระลึกถึงแก่อนุชนรุ่นหลังๆ พ่อขุนผาเมืองลงประทับ ประมาณ ๕ นาที มีใจความว่า

“วันนี้พ่อขุนผาเมือง มาด้วยความยินดี ที่พวกเราได้มาช่วยเหลือฟื้นฟูประวัติ และสนับสนุนชื่อเสียงของท่านตลอดจนคิดสร้างอนุสาวรีย์ของท่าน ให้ปรากฏแก่ชนทั่วไป การดำเนินงานจะมีอุปสรรคบ้าง ขอให้ใจเย็น ๆ แล้วก็จะประสบความสำเร็จในภายหน้า”

พ่อขุนผาเมืองพูดเพียงเท่านั้น ก็ออกจากการประทับทรงคุณละม้าย พาแก้วไป ซึ่งคุณละม้ายขณะนั้นก็ไม่รู้สึกตัว และตัวเองก็ไม่เคยประทับทรงใครมาก่อน แม้แต่พ่อขุนผาเมืองก็ไม่เคยลงประทับทรง จึงเป็นเหตุการณ์ที่บังเอิญอย่างน่ามหัศจรรย์เป็นที่สุด

ตอนพิธีบวงสรวงขอสะเก็ดพระรูปพ่อขุนผาเมือง

๑๓ กริกฎาคม ๒๕๑๘

วันนี้ เมื่อเวลา ๗.๐๐ น. ตรง อาจารย์พร รัตนสุวรรณ และคุณศรีเพ็ญ จัตุหะศรี อาจารย์จุลทัศน์

พยาฆรานนท์ พร้อมทั้งคณะอีกประมาณ ๑๕ คน ได้นำรถยนต์มารับข้าพเจ้า ณ บ้านพักในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อเตรียมตัวไปยังบ้านห้วยโป่ง ตำบลบ้านโสก อำเภอหล่มสัก ซึ่งพวกเราสันนิษฐานว่าเป็นเมืองราดสมัยที่พ่อขุนผาเมืองมาครอง ก่อนจะเคลื่อนพลไปตีทัพกรุงสุโขทัย ให้พ้นจากอำนาจอิทธิพลของขอม ทั้งนี้ก็เนื่องจากพ่อขุนผาเมืองได้ลงประทับทรงคุณศรีเพ็ญ จัตุหะศรี ที่บ้านบางลำพู กรุงเทพฯ นัดหมายให้ไปเขียนพระรูปของพ่อขุนผาเมืองได้ ในบริเวณพระเจดีย์องค์ใหญ่ในเมืองราด ตอนเช้าของวันอาทิตย์ที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๑๘ เวลา ๙.๐๐ น.

ตั้งนั้นคณะเราจึงมารอจนครบพร้อมเพียง ณ บ้านพักแขวงการทางเพชรบูรณ์ประมาณเวลา ๘.๑๕ น. คณะของเรา จึงเริ่มออกจากบ้านพักในแขวงการทางเพชรบูรณ์ถึงบริเวณวัดทุ่ง และบริเวณโรงเรียนบ้านห้วยโป่ง ที่มีเจดีย์องค์ใหญ่ ซึ่งพ่อขุนผาเมืองกำหนดให้คณะเราตั้งบริเวณพิธีที่จะกระทำพิธีบวงสรวง พวกเราทุกคน ต่างคนต่างช่วยกันยกโต๊ะนักเรียนลงมาจาก

โรงเรียนบ้านห้วยโป่ง บุษบาขาว วางโต๊ะพิธีที่จะกระทำ
พิธีบัตพลีบวงสรวง โดยวางเครื่องพิธีบวงสรวงดังต่อ
ไปนี้ :-

๑. หัวปลี ๓ หัว ตบแต่งแทนหัวหมู
๒. ดอกไม้ต่าง ๆ หกสี ตามกำลังวันพิธี วันนี้
วันอาทิตย์ กำลัง ๖ จึงได้ดอกไม้ ๖ ชนิด
คือ ดอกหน้าวัว ดอกรัก ดอกดาวเรือง ดอก
บานไม่รู้โรย ดอกจำปี ดอกบานชื่น จัดใส่
แจกันบุชา ตั้งตามมุมต่าง ๆ
๓. เครื่องสังเวท กล้วยน้ำว่าสุก ๑ เครือ มะพร้าว
อ่อน ๑ ทะลาย ฟักทอง ๓ ผล ไข่ไก่ ๑๗ ฟอง
นอกนั้นมีข้าวตอก ถั่วเขียว ถั่วทอง ถั่วดำ
ถั่วลิสง งาดำ งาขาว ข้าวสาร ข้าวเปลือก
ใส่ถ้วยอย่างละ ๑ ถ้วย
๔. เทียน ๑ คู่ สำหรับจุดบูชา พร้อมทั้งธูปหอม
๑ ห่อใหญ่

คณะเราเริ่มพิธี เมื่อเวลา ๙.๐๐ น. ตรง ซึ่ง
เป็นเวลาพ่อขุนผาเมืองท่านนัดหมายไว้ อาจารย์พร

รัตนสุวรรณ จุดเทียนบูชาทั้งคู่ อาจารย์จุลทัศน์ พยา
ฆรานนท์ จุดธูปหอมทั้งหมด ส่งให้อาจารย์พร รัตนสุวรรณ
๓ ดอก นอกจากนั้นนำไปปักตามเครื่องสังเวศ ต่าง ๆ
อาจารย์พรเริ่มสวดโองการและชุมนุมเทวดา น้อมจิต
ระลึกถึงหลวงพ่อกุญชรายากัส ผู้เป็นอาจารย์ เพื่อให้หลวง
พ่อกุญชรายากัสติดต่ออัญเชิญ โอบปาติกะ ของพ่อขุน
ผาเมืองอีกต่อหนึ่ง ขณะที่อาจารย์พร รัตนสุวรรณ กำลัง
กล่าวชุมนุมเทวดา และอาจารย์จุลทัศน์ พยาฆรานนท์
จุดธูปบูชาขออนุญาตเป็นผู้ร่างสะเก็ด รูปพ่อขุนผาเมือง
ควันธูปจากมืออาจารย์จุลทัศน์ พยาฆรานนท์และควัน
ธูปจากเครื่องบูชาสังเวศต่าง ๆ ลอยขึ้นเป็นกลุ่มทั้ง ๆ ที่
พื้นที่บริเวณพิธีอยู่หน้าเจดีย์ องค์ใหญ่ เป็นพื้นที่โล่ง มี
ลมพัดเรื่อย ๆ เลื่อย ๆ ข้าพเจ้า ถ่ายรูปพิธีในแง่มุม
ต่าง ๆ เมื่อนำฟิล์มถ่ายรูปไปอัดภาพ ปรากฏว่าภาพ
หนึ่งในพิธี คือตอนที่อาจารย์พร รัตนสุวรรณ กำลัง
กล่าวคำโองการและชุมนุมเทวดา อาจารย์ จุลทัศน์
พยาฆรานนท์ กำลังจุดธูปบูชา ควันธูปที่ลอยเป็นกลุ่ม
ทำให้ฟิล์มถ่ายรูปบันทึกภาพนี้ เมื่ออัดภาพออกมา

ก็พบภาพมหัศจรรย์ คือวันรูปที่ลอยขึ้น เป็นกลุ่มนั้น
ไปประกอบกับต้นศรีมหาโพธิ์ และต้นมะพร้าวที่อยู่
ใกล้เคียง ปรากฏเป็นรูปหลวงพ่อกุญชร สรายากัสรูปร่าง
ใหญ่โต โปกศรีษะด้วยผ้าขาวมีหนวดเครายาวขาวอยู่
เบื้องบนอากาศเหนือศรีษะอาจารย์ จุลทัศน์ พยาฆรา-
นนธ์ ภาพนี้เคยลงพิมพ์ประกอบเรื่องไปแล้ว ในหนังสือ
วิญญานชุดที่ ๑๒ ฉบับที่ ๓-๔ มีนาคม-เมษายน ๒๕๑๙
หน้า ๑๗ พร้อมทั้งรูปพ่อขุนผาเมืองครึ่งพระองค์ ฝีมือ
วาดภาพของอาจารย์ลาวัลย์ อูปอินทร์ เขียนจากคำบอก
เล่าของคุณศรีเพ็ญ จัตูหะศรี เช่นกัน

ขณะที่อาจารย์พร รัตนสุวรรณ และอาจารย์
จุลทัศน์ พยาฆรานนธ์ ดำเนินพิธีอยู่นั้น พวกเราทั้งหมด
เข้าแถวยืนอยู่เบื้องหลังโต๊ะพิธี หันหน้าไปสู่พระเจดีย์
องค์ใหญ่ แล้วเริ่มสวดมนต์ ชัยสิทธิคาถา แล้วร้องเพลง
ปลุกใจ เพลงสรรเสริญทั้งคณะพร้อม ๆ กับ ประสาน
เสียง ตามลำดับเพลงดังต่อไปนี้

๑. สวด ชัยสิทธิคาถา ทำนองสรภัญญะ
๒. ร้องเพลงชาติไทย
๓. ร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี
๔. ร้องเพลงสดุดีมหาราชา
๕. ร้องเพลงราชาเป็นสง่าแห่งแคว้น
๖. ร้องเพลงความฝันอันสูงสุด
๗. ร้องเพลงนเรศวรมหาราช

ตลอดพิธี พวกเราต้องร้องเพลงและสวดชัยสิทธิคาถาสลับกันไปเรื่อย ๆ เพราะพ่อขุนผาเมืองท่านเป็นโอปปาติกะ ในร่างของนักรบ จึงโปรดเพลงไทยและเพลงปลุกใจต่าง ๆ จนกระทั่งคุณศรีเพ็ญ จัตูหะศรีซึ่งกำลังยืนฟังสมาธิจิตอยู่ ได้พบกับพ่อขุนผาเมืองมาปรากฏร่างให้เห็น (เห็นในสมาธิจิตของคุณศรีเพ็ญ จัตูหะศรี แต่ผู้เดียว) คุณศรีเพ็ญ จัตูหะศรี จึงเรียกอาจารย์จุลทัศน์ พยาฆรานนท์ ให้หยิบกระดาษร่างรูปพร้อมทั้งดินสอดำ พร้อมทั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ มาเสกัฎภาพพ่อขุนผาเมืองตามคำบอกของคุณศรีเพ็ญ จัตูหะศรีเป็นตอน ๆ ไป ดังปรากฏภาพและเรื่องของอาจารย์

จุลทัศน์ พยาฆรานนท์ พิมพ์ลงในหนังสือวิญญานชุดที่ ๑๒ ฉบับที่ ๕-๖ เดือนพฤษภาคม-มิถุนายน ๒๕๑๙ ตั้งแต่หน้าที่ ๑๕ ถึงหน้า ๓๖ ซึ่งจะขอคัดย่อ ๆ เฉพาะการบรรยายพระรูปของพ่อขุนผาเมืองมาย่อ ๆ พอเข้าใจดังต่อไปนี้ :-

พ่อขุนผาเมือง ทรงภูษาพื้นสีคราม มีดอกลายสีเงินเดินเส้นในพื้น ทรงนั่งแบบโกทรยเชิง หรือโรยเชิง ทิ้งชายภูษาข้างหน้าและข้างหลัง

ทรงฉลองพระองค์ข้างในเป็นอย่างเสื้อคอกลม แขนยาวเสมอข้อพระหัตถ์ พื้นฉลองพระองค์เป็นสีม่วงคราม

ฉลองพระองค์ข้างนอก เป็นอย่างเสื้อไม่มีแขน คอกลมบุหนั่งเป็นเกราะอ่อน บริเวณรอบคอออกมาเสมอแนวไหล่มีลูกตุ้มโลหะสีเงินคู่หนึ่ง กำกับร่องผ่าคอเสื้อ ตัวเสื้อยาวลงไปจนถึงต้นพระเพลา

ทรงผ้าทรงสะพักสีม่วงลายเส้นสีเงินในพื้น คาดทับฉลองพระองค์แขนสั้นตัวนอก และคาดสายเข็มขัด

ทับพระทรงสะพักอีกชั้นหนึ่ง พระขงษ์ทรงสนับเพลา พันด้วยผ้าสูงขึ้นมาแค่ข้อพระบาทเล็กน้อย ที่พระศอ ทรงสวมเครื่องประดับทำเป็นรูปห่วงสี่เงิน จำลักลวดลาย ๓ วง ด้วยกัน

พ่อขุนผาเมืองทรงไว้พระเกศายาว เก้ามุ่นมวย ไว้เหนือพระเศียรครอบด้วยมงกุฎทรงน้ำเต้า เป็นโลหะสีทอง จำลักลวดลาย แล้วทรงคาดผ้าสีม่วงมีลายเงิน ในพื้นรอบกระหมวดมุ่นมวย ทิ้งชายลงทางเบื้องพระ-ปฤษฎางค์ ก็ยังทรงปิ่นปักสอดกระสันมุ่นพระเกศา อีกด้วย

พ่อขุนผาเมือง ทรงกุณฑล รูปห่วงกลม ๆ ประดับพระกรรณทั้งคู่

รองพระบาท เป็นแผ่นหนังสีสายคาดอยู่ระหว่าง หลังพระบาทและข้อพระบาท ตอนด้านปลายชนพระบาท มีสายหนังทอดขึ้นไป ผู้กรัดข้อพระบาทแล้วผูกกระสันไว้ตอนข้างหน้า

ในส่วนเครื่องศาสตราวุธที่ทรงใช้ มีพระแสงทวน พระแสงกริช พระแสงดาบคู่ ซึ่งสอดอยู่ในฝักและทรง

สะพายอยู่เบื้องพระปฤษฎางค์ นอกจากนั้นยังมีเชือก
นาคบาศในพระหัตถ์ด้านข้างซ้ายอีกด้วย

การเขียนพระรูปต้นแบบจากที่ คุณศรีเพ็ญ
จตุหะศรี เห็นในสมาธิจิต แล้วนำมาบอกเล่าให้อาจารย์
จุลทัศน์ พยาฆรานนท์ เขียนแบบต่อปากต่อคำ เขียน
แล้วลบ ลบแล้วเขียน เพราะบางครั้ง คุณศรีเพ็ญ จตุหะศรี
ต้องเข้าสมาธิไปพบพ่อขุนผาเมืองใหม่ เพื่อเปรียบเทียบ
พระรูปของพ่อขุนผาเมือง ที่อาจารย์จุลทัศน์ พยาฆรานนท์
ได้เสกัสร้างไว้บนกระดาศปรากฏว่ายังไม่เหมือน ก็ต้อง
อธิบายให้อาจารย์จุลทัศน์ พยาฆรานนท์ ฟังใหม่ ลบ
ร่างเส้นเดิมแล้วเขียนลงไปใหม่จากที่รับคำอธิบาย
เปรียบเทียบ

บางครั้งคุณศรีเพ็ญ จตุหะศรี ก็ยังไม่สามารถ
บอกรายละเอียดได้ชัดเจนว่า พระรูปมีร่างสเก็ทของ
พ่อขุนผาเมืองบนกระดาศร่างที่อาจารย์จุลทัศน์ พยา-
ฆรานนท์ ร่างไว้ จะเหมือนพระรูปจริงหรือไม่ ต้องเข้า
สมาธิจิตเข้าไปพบพ่อขุนผาเมืองใหม่ ขอร้องให้ท่าน
พ่อขุนผาเมือง ดูรูปที่ร่างลายเส้นดินสอไว้ว่าจะเหมือน

จริงหรือเปล่า หรือว่ายังไม่เหมือน พ่อขุนผาเมืองก็จะบอกกับคุณศรีเพ็ญ จัตูหะศรี อีกที่ว่ายังไม่เหมือนหรือจะต้องแก้อย่างนั้น ๆ อย่างนี้ ๆ บางทีพระองค์ก็มีอารมณ์ขันสอดแทรกในการวิจารณ์ร่างพระรูปของท่าน เช่นตอนที่อาจารย์จุลทัศน์ พยาฆรานนท์ วาดตอนใบหน้าของท่านพ่อขุนผาเมืองก็ตรัสกับคุณศรีเพ็ญ จัตูหะศรี ว่า

“รูปของพ่อขุนผาเมือง ความจริงก็หล่อเหมือนกันนะ แต่ที่อาจารย์จุลทัศน์ ร่างไว้แล้วนะ ดูๆ เหมือนหัวหน้าโจรไปแล้ว ละ”

พอคุณศรีเพ็ญ จัตูหะศรี ถอนออกจากสมาธิจิต ออกมาบอกอาจารย์จุลทัศน์ พยาฆรานนท์ อาจารย์จุลทัศน์ก็ถึงกับขวยอายรีบใช้ยางลบ ลบรายละเอียดใหม่ตามคำบอกเล่าที่พ่อขุนผาเมืองบอกให้แก้ไขโดยเร็ว

การเสกัตภาพโดยวิธีที่อีกคนหนึ่งเห็นทางสมาธิจิต แล้วมาบอกให้อีกคนหนึ่งที่ไม่ได้มีโอกาสเห็นด้วยเป็นผู้เขียน รู้สึกว่าแสนยากและลำบากสาหัสจริง ๆ ดังนั้นการวาดร่างของอาจารย์จุลทัศน์ พยาฆรานนท์ ก็ดีหรือการลงพระรูปด้วยสีน้ำมันของอาจารย์ลาวัณย์

อุปอินทร์ ก็ดี รู้สึกว่าอาจารย์ทั้งสองดังกล่าวมีความ
 อุตสาหวิริยะเก็บเอารายละเอียดจากคำบอกเล่าได้ดีถ้วน
 จริง ๆ

อาจารย์จุลทัศน์ พยาฆรานนท์ สเก็ตร่างพระ
 รูปของพ่อขุนผาเมืองจากคำบอกเล่าที่คุณศรีเพ็ญ
 จัตุหะศรี เห็นในสมาธิจนได้รูปลายเส้นดินสอดำคร่าว ๆ
 เป็นที่พอใจแล้ว เราก็ยุติการวาดรูปไว้ชั่วคราว โดยนัด
 หมายกับพ่อขุนผาเมือง จะอัญเชิญให้พบกับคุณศรีเพ็ญ
 จัตุหะศรี ที่บ้านพักในกรุงเทพฯ เพื่อเก็บรายละเอียด
 ให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงอีกครั้ง เราเสร็จในการบวง
 สรวงเพื่อร่างสเก็ตรูปด้วยลายดินสอด่เมื่อเวลา ๑๐.๓๕ น.

จากนั้นคณะเราก็ขึ้นไปพักบนโรงเรียนบ้านห้วย
 โป่ง ด้วยคณะเรามีความปรารถนาอยากจะสอบประวัติ
 ของพ่อขุนผาเมือง เป็นรายละเอียดเพิ่มเติมจากที่เรา
 รู้จากประวัติศาสตร์ หรือตำนานเมืองเหนือได้ไม่มากนัก

เมื่อคณะเราขึ้นบนโรงเรียนเรียบร้อยแล้ว อาจารย์
 จุลทัศน์ พยาฆรานนท์ จึงขอร้องให้คุณศรีเพ็ญ จัตุหะศรี
 เข้าสมาธิเพื่อขออนุญาตสอบประวัติเรื่องราวของท่าน
 นอกจากอาจารย์จุลทัศน์ พยาฆรานนท์ แล้ว ก็ยังมี

ข้าพเจ้า และอาจารย์พร รัตนสุวรรณ ช่วยกันป้อนคำถาม ไปยังคุณศรีเพ็ญ จัตุหะศรี แล้วให้คุณศรีเพ็ญ จัตุหะศรี เข้าสมาธิไปถามพ่อขุนผาเมืองอีกต่อหนึ่ง ได้ความอย่างไร ก็ถอนสมาธิมาพูดให้เราฟังว่าพ่อขุนผาเมืองว่าอย่างไร เป็นการถามตอบแบบประโยคต่อประโยค โดยมีคุณศรีเพ็ญ จัตุหะศรี เป็นล่ามภาษาทางโอปปาติกะ เราได้บันทึกเทปอัดไว้ ดังมีรายละเอียด พอสรุปได้ดังต่อไปนี้

“พ่อขุนผาเมืองเป็นคนเผ่าไทย (ตามสำเนียงที่พูดเสียงคล้ายไทยใหญ่ หรือไทยลานนาโบราณ) ตัวท่านอพยพมาจาก “เวียงสีทวง” (เวียงสีทวงเป็นเวียงเก่าในเขตอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย) บิดาของท่านชื่อพะมะ (สันนิษฐานว่าเป็นท้าวพรหมมหาราช หรือพ่อขุนศรีนาวนัมถ์ ที่จารึกในศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหง บิดาของท่านรบเก่งมาก เพราะสมัยนั้นมีแต่รบกัน เพื่อมิให้อิทธิพลอำนาจขอมข่มเหงกดขี่ บิดาของท่านมีของสำคัญเป็นอาวุธคู่มือ คือนาคบ่วงบาศ ที่ได้มาจากพวกพญานาค) บิดาของท่านพยายามตั้งตน

เป็นใหญ่ รวบรวมเผ่าไทยที่กระจัดกระจายจนสร้าง
เวียงไชยনারายณ์ ถูกอภินิหารขอมรุกรามจนไม่สามารถ
รักษาเวียงไชยনারายณ์ไว้ได้จึงอพยพลงมาตั้ง “เวียงสี
ทวง” ปู่ของท่านชื่อ สะหม่า (สันนิษฐานว่าเป็นพระเจ้า
พังคราช) รบไม่เก่ง รบแพ้ขอมอยู่เรื่อย ๆ

ชื่อของท่านว่า “อ้ายผา” เป็นลูกชายของแม่
คนรอง บิดามีหลายแม่ มามีชื่อพ่อขุนผาเมือง เมื่อมา
สร้างเมืองฮาด (เมืองรัต) ชาวเมืองจึงขนานนามท่านว่า
“พ่อขุนผาเมือง” ท่านมีน้องชายอีกคนแต่ต่างมารดากัน
ชื่อพระเจ้าไชยศิริ

ตอนเวียงสีทวง ถูกพวกขอมหรือเขมรดำตีแตก
พ่อขุนผาเมืองจึงอพยพข้ามลำน้ำโขงมาทางเวียงของ
หลวงพระบาง เวียงจันทน์ แล้ววกข้ามฝั่งไทยไปทาง
วังสะพุง จังหวัดเลย ล่องมาตามลำน้ำป่าสัก ตีนครเดิด
ตีเมืองศรีเทพจากพวกขอมหรือเขมรดำได้ แล้วกลับไป
ตั้งเมืองรวมกำลังอยู่ที่เมืองรัต

น้องชายของท่านคือพระเจ้าไชยศิริ อพยพไป
ทางเมืองแปบ (เมืองเก่าในจังหวัดกำแพงเพชร) และ
ตั้งตนเป็นใหญ่ครองเมืองอยู่ที่นั่น

สำหรับญาติของท่านอีกคนหนึ่ง (ลูกของน้ำชาย) เปรียบเหมือนพระสหายที่ถูกคอ คือ “อ้ายท่าว” ได้อพยพมาตั้งมั่นอยู่ทางเมืองวังกวาง (ประวัติศาสตร์เรียกเมืองบางยาง อยู่ในอำเภอ นครไทย จังหวัดพิษณุโลก) ตั้งตนเป็นใหญ่ ชาวเมืองขนานนามว่า “พ่อขุนบางกลางท่าว”

ตอนจะเข้าไปตีเมืองสุโขทัย เพื่อให้พ้นจากอำนาจเขมรดำ (ขอม) สมัยนั้นยังไม่มีชื่อว่า “สุโขทัย” พ่อขุนผาเมืองตีเมืองเดิด เมืองแก่งหลวง เมืองโสโทะ และเมืองโรงโทอง จนสามารถชนะเขมรดำ (ขอม) ได้โดยเด็ดขาด แล้วจึงยกให้พ่อขุนบางกลางท่าว เป็นกษัตริย์ครองเมืองรวมอาณาจักรแห่งนั้นขึ้นเป็นอาณาจักรกรุงสุโขทัย

สอบประวัติของท่านได้เพียงเท่านี้ ท่านก็เสด็จกลับก่อน ท่านเสด็จกลับบอกว่า “ในบริเวณที่เราสเก็ดภาพของท่าน รวมทั้งบริเวณวัดทุ่ง ที่มีเจดีย์องค์ใหญ่ และที่นั่งสอบประวัติท่าน (ร.ร. บ้านห้วยโป่ง) เป็นมุมหนึ่งของเมืองราดทางเหนือของเมืองในสมัยที่ท่านครองเมืองราดอยู่”

ตอนพ่อขุนผาเมืองประทับทรงเดือนที่น้องชาวไทย

๒ สิงหาคม ๒๕๑๘

ตอนเช้า เวลา ๗.๐๐ น. อาจารย์พร รัตนสุวรรณ คุณศรีเพ็ญ จัตูหะศรี ได้มาพบข้าพเจ้าที่บ้าน พักเลขที่ ๓๔/๕ ถนนนิกรบำรุง ซึ่งเป็นบ้านพักผู้ช่วยศึกษาธิการ จังหวัดเพชรบูรณ์ อยู่ในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตรงข้ามวัดพระศรีมหาธาตุ เพชรบูรณ์ เพื่อรับข้าพเจ้า เดินทางไปค่ายลูกเสือพ่อขุนผาเมือง อำเภอหล่มสัก เพราะพ่อขุนผาเมืองได้ลงประทับทรงคุณศรีเพ็ญ จัตูหะศรีที่บ้านบางลำภู กรุงเทพฯ ว่า วันนี้ เวลา ๙.๐๐ น. ตรงจะได้มาประทับทรงในค่ายลูกเสือ อำเภอหล่มสัก นับว่าการประทับทรงครั้งนี้เป็นการประทับทรงครั้งสำคัญ และยิ่งใหญ่มาก เพราะได้มีข้าราชการ ทหาร ตำรวจ ประชาชน มาพร้อมกันประมาณ ๑๐๐ กว่าคนด้วยความสนใจ และอยากพบพ่อขุนผาเมืองในร่างคนประทับทรง

ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ระดับจังหวัด มีท่านผู้ว่า
ราชการจังหวัดเพชรบูรณ์ (คุณศักดิ์ศิลป์ สุขะจาติ)
ท่านผู้กำกับการตำรวจภูธรเพชรบูรณ์ ทนายความใน
จังหวัดเพชรบูรณ์ (คุณสมบูรณ์) และนักข่าวหนังสือพิมพ์
ท้องถิ่น (ชาวเพชร)

ข้าราชการผู้ใหญ่ระดับอำเภอหล่มสัก มีนาย
อำเภอหล่มสัก ศึกษาธิการอำเภอหล่มสัก หัวหน้าหมวด
การศึกษาอำเภอหล่มสัก นายกเทศมนตรี เทศมนตรี
เทศบาลตำบลหล่มสัก คณะกรรมการลูกเสืออำเภอ
หล่มสัก และนายทหารจากค่ายกรมผสมส่วนหน้าที่
ฐานบินหล่มสัก คุณปอ ชาวสะอาด ศึกษาธิการเขต ๗
พิชญ์โลกพร้อมทั้งภรรยา รวมทั้งคณะครูของอำเภอ
หล่มสักที่สนใจร่วมกับประชาชนอีกเป็นอันมาก

เมื่อพวกเราถึงค่ายลูกเสือพ่อขุนผาเมือง อำเภอ
หล่มสัก คณะเราจัดรูปเทียนบุชารูปปั้นในศาลพ่อขุน-
ผาเมือง ซึ่งทางค่ายลูกเสือได้จำลองขึ้นด้วยปูนเข้าไว้
คราวสร้างค่ายลูกเสือ เสร็จแล้วเลยไปที่หอประชุม

ในค่ายลูกเสือ ซึ่งขณะนั้นมีประชาชนผู้สนใจเป็นจำนวนมากรออยู่แล้ว

เมื่อข้าพเจ้าเข้าไปในห้องประชุม พบท่านผู้ว่าราชการจังหวัดและคณะท่านศึกษาธิการเขต ๗ รอพวกเราอยู่แล้ว เมื่อทำความเคารพทักทายกันตามธรรมเนียม ข้าพเจ้าจึงขอให้ คุณสมคิด มีแก้ว ข้าราชการ ครูอำเภอหล่มสัก ซึ่งอยู่ในที่นั้นด้วยให้จัดรูปเทียนและดอกไม้ จะใช้ดอกบัวก็ได้เพราะค่ายลูกเสือเป็นเกาะอยู่กลางหนองน้ำอันกว้างใหญ่ เต็มไปด้วยดอกบัวหลวงอยู่แล้ว เพื่อจะได้เอามาให้อาจารย์พร รัตนสุวรรณ จุดบูชาเชิญเทพ และเชิญพ่อขุนผาเมืองให้มาประทับทรงในร่างของคุณศรีเพ็ญ จัตุหะศรี แต่คุณสมคิด มีแก้ว ยังไม่ทันนำรูปเทียน ดอกไม้มาให้ ก็เป็นเวลา ๙.๐๐ น. ตรงตามที่พ่อขุนผาเมืองนัดหมายจะลงประทับทรงก็ลงประทับทรงคุณศรีเพ็ญ จัตุหะศรี ทันทีโดยไม่ทันได้เชิญ เพราะพ่อขุนผาเมืองท่านนัดหมายแล้วตรงเวลามาก แม้ไม่ทันมีพิธีเชิญ ท่านก็เข้าประทับทรงทันที คุณศรีเพ็ญ จัตุหะศรี ก็ไม่ทันเตรียมตัว เพราะไม่ได้เข้า

ไปนั่งในที่ที่จัดไว้ สำหรับประทับทรง กำลังยืนสนทนา ปฏิสันถวานบุคคลต่าง ๆ อยู่รอบ ๆ ก็เกิดอาการเกร็งตัว หายใจหนักลึก เสียงหายใจฟืดฟาดได้ยินชัดเจน คล้ายคนหายใจไม่ไคร่ออก และแล้วก็ตรัสสำเนียงออกมาเป็น พ่อขุนผาเมือง ฟังสำเนียงแล้วเป็นภาษาไทยใหญ่และไทยลานนาโบราณ ดังต่อไปนี้

ถอดความจากเทปตามภาษาไทยเดิม

พ่อขุนผาเมืองรับสั่งว่า

เห็นหือยังมัน มันนำมา เขาไปได้มันนำมาเป็น ก้าง อ้ายสัตว์ตัวใหญ่ ไตกำลังสิพินาศ ฟาวฟังซ่อยกันเด้อ ฟาวฟังซ่อยกันเด้อ ฟาวฟังซ่อยกันเด้อ เขาสิให้ทุนสุ เขาสิให้ทุนแก่สุ สุซ่อยกันเด้อ เขาเป็นสั่งมันสิมาทำลาย ใ้อ์ ใ้อ์ อ้ายคนหน้าดำ (ตอนนี้ร้องไห้และมีผู้เชิญไปประทับที่เก้าอี้และเชิญรับสั่งต่อ)

ทรงรับสั่งต่อไปว่า

อ้ายน้องซ่อยกันเด้อ ไตกำลังถึกแบ่งแยก เขา อ้ายผา อิมใจบานใจหลายอ้ายน้องพ้อมฮ่วมกัน อย่าหัว

ชาพวก พวกขี้ฮ้ายเตอฟ้าวฟังช้อยกันเตอ เวียงชัยพวม-
 ถึกหนอนเจาะ ฟ้าวฟังช้อยกันเตอ เอ็ดไทยให้เป็นแนว
 ต่อไปภายหน้า ภายหน้าเตอให้สืบสายต่อไป อ้ายน้อง
 จังโฮมกัน จังโฮมกันช้อยกัน ชอยกันเตอ เอ็ดไตให้เป็น
 ไทยต่อไป ให้เป็นแนวต่อไปภายหน้า ไทยกำลังถึก
 แบ่งแยก ฯ

ถอดความเรียงตามศัพท์ภาษาไทยเดิม

เห็นหรือยังมันตามมา เราจะไปที่ใดมันตามมา
 ชัดขวาง อ้ายสัตว์ตัวใหญ่ ไทยกำลังพินาศ จงรีบช่วยกัน
 นะ จงรีบช่วยกันนะ จงรีบช่วยกันหนา เราจะให้คำเตือน
 สูเจ้า เราให้คำเตือนแก่สูเจ้าทั้งหลาย สูเจ้าทั้งหลายจง
 ช่วยกันนะ เรามีได้ทำอะไร มันมาทำลาย ไอ้อัย
 คนหน้าดำ พี่น้องช่วยกันนะ ไทยกำลังถูกแบ่งแยก เรา
 อ้ายผาอิมใจบานใจหลาย พี่น้องพร้อมร่วมกัน อย่าไป
 สนใจกับคนประพตชั่วร้ายนะ รีบช่วยกันนะ นครหลวง
 กำลังถูกหนอนเจาะ รีบช่วยกันรักษาไทยให้เป็นไทย
 ต่อไปในอนาคตภายหน้า ให้สืบเชื้อสายต่อไป พี่น้อง

จรรวมกัน จรรวมกันช่วยกัน ช่วยกันนะ ทำไทยให้เป็นไทยต่อไป ให้เป็นเชื้อสายต่อไปเบื้องหน้า ไทยกำลังถูกแบ่งแยกฯ

แปลความจากภาษาไทยเดิมเป็นภาษาไทยปัจจุบัน

พวกเราเห็นหรือยังอันตรายที่ตามมา พวกเราไปที่ไหนพวกผีแผ่นดินใหญ่ก็ตามมาขัดขวาง ขณะนี้ไทยกำลังจะพินาศ พวกเราจึงรีบช่วยกันเนื้อ อย่าชักช้า รีบช่วยกันโดยรีบด่วน ข้า ๆ เตือนท่านทั้งหลายให้ช่วยกันด่วน ๆ ด้วย จงดูเถิดเราไม่ได้ทำอะไรเลย พวกมันยังจะมาทำลาย อ้ายคนหน้าดำพวกนี้

พี่น้องชาวไทย ขณะนี้กำลังถูกแบ่งแยก ข้าฯ ชื่อผา ข้าฯ หัวใจและหนักใจมาก ขอให้พี่น้องชาวไทย จงช่วยกันโดยพร้อมเพรียงกัน อย่ามัวไปเชื่อพวกก่อการร้าย ขณะนี้เมืองหลวงกำลังถูกหนอนบ่อนไส้อยู่แล้ว จงช่วยกันทำไทยให้เป็นไทย เพื่อสืบเชื้อสายไทยต่อไปในอนาคต อย่าให้ไทยต้องถูกแบ่งแยก ฯ

พ่อขุนผาเมืองลงประทับทรงคุณศรีเพ็ญ จัตุทศศรี
คราวนี้ตั้งแต่เวลา ๙.๐๐ น. ถึง ๙.๒๕ น. ก็หยุดประทับ
ทรง อาจารย์พร รัตนสุวรรณ บอกว่าการประทับทรง
แต่ละครั้งจะอยู่นานไม่ได้ เพราะร่างของโอปปาทิกะผู้
มาประทับทรง ก็ใช้กำลังอย่างมากที่เข้าประทับทรงใน
ร่างของคนคนหนึ่ง ถ้าประทับทรงไปนาน ๆ คนทรง
จะเหนื่อยมาก อาจหมดความรู้สึกหรือหมดลมหายใจ
หรือหัวใจวายไปก็ได้ สรุปลงแล้วการประทับทรงจริง
โอปปาทิกะหรือวิญญาณจะประทับทรงนานไม่ได้ เป็น
อันตรายแก่คนทรงเป็นอย่างยิ่ง แต่ถ้าสามารถเข้า
สมาธิไปพบกับโอปปาทิกะหรือวิญญาณแล้ว สามารถ
พูดสนทนาด้วยในระยะนาน ๆ โดยไม่มีอันตราย แต่
ข้อเสียก็คือบุคคลอื่น ๆ ไม่ทราบเรื่องด้วย แม้คนเข้า
สมาธิจะมาพูดตามที่โอปปาทิกะหรือวิญญาณพูด คนก็
อาจจะสงสัย ไม่เหมือนฟังด้วยหู จากร่างประทับทรง
จริง ๆ ความศรัทธา ความเชื่อ เกิดขึ้นแต่ตัวผู้ฟังมาก
กว่ากัน

ขณะที่พ่อขุนผาเมืองกลับไปเมืองรัตหลังจากพ่อขุนบางกลางท่าวครองเมือง โดยขนานนามว่า ‘พ่อขุนศรีอินทราทิตย์’ ครองอาณาจักรกรุงสุโขทัยแล้ว ก็ถูกนางสิงขรเทวีรบเร้าให้พ่อขุนผาเมืองกลับไปตีเมืองสุโขทัยคืนมาให้จงได้ เป็นเหตุให้พ่อขุนผาเมืองรำคาญ จึงหนีนางสิงขรเทวี และหนีจากเมืองรัตไปกับพระชายาเดิม ซึ่งเป็นคนไทย คือ **พระนางเนาวรัตน์เทวี**

การหนีออกจากเมืองรัต ล่องไปตามลำน้ำป่าสักพักอยู่เมืองศรีเทพแล้ววกไปทางเวียงจันทน์ เมืองไชยเมืองเชษฐ แล้วไปอยู่เมืองละเม็ง (เมืองละมั่ง สันนิษฐานว่าเป็นเมืองเก่าอยู่เหนือเมืองเชียงแสนตอนใกล้สบรวก มีอาณาเขตคล่อมลำน้ำโขงไปถึงฝั่งลาว ตอนหลัง ลำน้ำโขงเปลี่ยนทิศทางจึงผ่าตัวเมืองละเม็ง พบหลักฐานส่วนใหญ่ทางฝั่งลาวอยู่บ้าง) ตอนไปอยู่เมืองละเม็งได้มาบูรณะพระธาตุจอมกิตติ ซึ่งเป็นพระธาตุสร้างมาแต่ครั้งพระเจ้าฟ้างคราช (ปู่ของพ่อขุนผาเมือง) ขณะนั้นทรุดโทรม พ่อขุนผาเมืองจึงมาบูรณะอีกครั้งหนึ่ง เมื่อถึงแก่กรรมพวกลูก ๆ หลาน ๆ ของท่านได้นำกระดูก

ของท่านบรรจู่ในพระธาตุจอมกิตติด้วย และยังอยู่มาจนกระทั่งทุกวันนี้

การประทับทรงครั้งนี้ เสียงที่เปล่งออกมาจากคนทรง ออกสำเนียงไปทางไทยเดิม หรือไทยลานนาโบราณ ยังให้เกิดความตื่นเต้นแก่ผู้มาชมและมารับฟังเป็นอันมาก ผู้เข้ามาชมและผู้รับฟังเจียบงันด้วยความเลื่อมใส และเชื่อถือว่าเป็นสำเนียงที่ตรัสออกจากพ่อขุนผาเมืองจริง ๆ

หลังจากคุณศรีเพ็ญ จัตูหะศรี หายเหนื่อยจากการประทับทรงพ่อขุนผาเมืองแล้ว คุณปอ ขาวสะอาด ศึกษาศิการเขต ๗ พิชณฺ์โลก อาจารย์พร รัตนสุวรรณ และคุณศักดิ์ศิลป์ สุขะจาติ ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์ ต่างขอร้องให้คุณศรีเพ็ญ จัตูหะศรี เข้าสมาธิขอพบพ่อขุนผาเมืองอีกครั้งหนึ่ง เพื่อสอบประวัติความเป็นมาต่อจากที่ท่านตีเมืองสุโขทัยได้แล้ว ยกสิทธิการครองเมืองให้แก่พ่อขุนบางกลางท่าว เป็นปฐมกษัตริย์ ครองกรุงสุโขทัย แล้วก็ไม่มีประวัติเกี่ยวแก่พ่อขุนผาเมืองอีกเลย ต่อไปนี้จึงเป็นประวัติรายละเอียดเพิ่มเติม

เกี่ยวกับประวัติของพ่อขุนผาเมือง ซึ่งได้จากการสอบถามจากบุคคลต่าง ๆ ดังกล่าว คือ ท่านผู้ว่าราชการจังหวัด ท่านศึกษาธิการเขต ๗ และอาจารย์พร รัตนสุวรรณ มีรายละเอียดประวัติสรุปผลดังนี้ :-

หลังจากพ่อขุนผาเมืองสละสิทธิในการครองเมืองให้แก่พ่อขุนบางกลางท่าว (เดิมชื่ออ้ายท่าว) เป็นปฐมกษัตริย์ครองกรุงสุโขทัย พ่อขุนผาเมืองก็กลับไปยังเมืองราด

สาเหตุที่พ่อขุนผาเมืองไม่ครองกรุงสุโขทัยเอง ก็เป็นเหตุผลที่ว่าตนมีศักดิ์เป็นลูกเขยขอม ไม่ควรครองเมืองประการหนึ่ง ซึ่งประชาชนอาจไม่เชื่อโดยสนิทใจทั้งนางสิงขรเทวี พระชายา ซึ่งเป็นลูกสาวขอมก็ปีบรัดทางพ่อขุนผาเมืองต่าง ๆ นานา ขึ้นครองเมืองเองก็เกิดความยุ่งยากนานาประการ

อนึ่งการให้พ่อขุนบางกลางท่าวขึ้นครองเมืองแทน นอกจาก พ่อขุนบางกลางท่าวเป็นพระสหายสนิทแล้ว ก็ยังเป็นเครือญาติ เพราะพ่อขุนบางกลางท่าวเป็นลูกของ

น้ำชาย ทั้งยังมีศักดิ์เป็นน้องเขยของพ่อขุนผาเมือง เพราะนางเสืองเป็นน้องสาวต่างมารดาของพ่อขุนผาเมือง

ขณะที่พ่อขุนผาเมืองมาลงประทับทรง คุณศรีเพ็ญ จัตูหะศรี และตอนที่คุณศรีเพ็ญ จัตูหะศรี ลองติดต่อกับพ่อขุนผาเมืองทางสมาธิจิต มือดีตกษัตริย์มาร่วมด้วย เป็นต้นว่าพ่อขุนรามคำแหง ฯ พ่อขุนเม็งราย พระนเรศวรมหาราช รวมทั้งนางสิงขรเทวี และทหารคู่พระทัยของพ่อขุนผาเมืองอีกเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะ นางสิงขรเทวี ที่คุณศรีเพ็ญ จัตูหะศรี เห็นทางสมาธิ รูปร่างสวยงามมากถึงจะผิวก่อนข้างคล้ำแต่ก็งามขำ การแต่งกายก็สวยงามประกอบด้วยเครื่องแพรพรรณที่สวยงาม มีเครื่องประดับมาก ใช้ผ้าคาดอกแทนสวมเสื้อ ไว้ผมยาว ประเป๋า การแต่งกายก็คล้ายเครื่องทรงของพ่อขุนผาเมืองเช่นกัน

ตอนจะใกล้เที่ยง พ่อขุนผาเมืองก็บอกลากลับบอก ว่า กำลังรีบจะไปจังหวัดลำพูน เพราะทางลำพูนกำลังเกิดเรื่องยุ่ง ๆ มีความเป็นห่วงมาก ท่านไปพร้อมกับพ่อขุนเม็งราย พ่อขุนรามคำแหงมหาราช พระนเรศวรมหาราช

พ่อขุนผาเมือง จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์

โดย

อาจารย์จุลทัศน์ พยามรานนท์

*การก่อตั้งอาณาจักรสุโขทัย และสถาปนาราชวงศ์พระร่วงขึ้นเมื่อปลายพุทธศตวรรษที่ ๑๗ นั้น มีพ่อขุนผาเมืองเจ้าเมืองราด และพ่อขุนบางกลางท่าว เจ้าเมืองบางยางหัวหน้าชุมชนไทยได้ร่วมกำลังน้ำใจและกำลังคน เข้าขับไล่ขอมสมาด โขลญล่ำพง และขจัดอำนาจการปกครองโดยชาวต่างชาติ อันครอบงำคนไทย บางส่วนชั่วคราวระยะเวลาหนึ่งให้พ้นหมดไปจากนครสุโขทัย ได้เป็นผลสำเร็จ

ในเวลาต่อมา เมื่อพ่อขุนบางกลางท่าว ได้รับการอภิเษก ขึ้นเป็นเจ้าเมือง มีพระนามใหม่ว่า พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ เป็นกษัตริย์องค์แรกแห่งราชวงศ์พระร่วงแล้ว

* วิทยุณณ ฉบับที่ ๕-๖ พฤษภาคม-มิถุนายน ๒๕๑๙

นามพ่อขุนผาเมืองและเรื่องราวเกี่ยวกับ เจ้าขุนหัวหน้า
ชุมชนชาวไทย ผู้เป็นกำลังสำคัญยิ่งในการสถาปนา
อาณาจักรสุโขทัย และประดิษฐานกษัตริย์ราชวงศ์
พระร่วงให้ปรากฏขึ้นในสยามประเทศ ก็ได้หายไป
จากหน้าประวัติศาสตร์ชาติไทย และพันความรำลึกถึง
ในเวลาต่อมา

ตลอดระยะเวลาที่อาณาจักรสุโขทัย ภายใต้การ
ปกครองโดยกษัตริย์ในราชวงศ์พระร่วง ได้รับการกล่าว
ถึงและยกย่องว่ามีความเจริญรุ่งเรืองเป็นที่สุด ดังที่มีการ
เรียนรู้และทราบกันดีในปัจจุบัน แต่ก็ในขณะเดียวกัน
เรื่องราวของพ่อขุนผาเมือง วีรบุรุษคนสำคัญผู้ร่วมการ
สถาปนาพื้นฐานแห่งอาณาจักรนี้ ให้เป็นแหล่งสร้าง
สรรค์ความเจริญรุ่งเรืองให้แก่องค์กษัตริย์ขึ้นได้ในเวลาต่อมา
กลับมิได้รับการเหลียวแล หรือยกย่องความสำคัญให้
เกียรติยศปรากฏสมแก่ฐานะ ที่เจ้าขุนผู้นี้ได้เสียสละ
เลือดเนื้อและชีวิตเข้าแลก เพื่อให้ได้มาซึ่งผืนแผ่นดิน
อิสระ สำหรับชนชาวไทย ได้อาศัยตั้งถิ่นฐานทำมาหากิน
และก่อเกิดชาติวงศ์ มีลำดับประวัติการสืบมา ปรากฏ

ในหน้าประวัติศาสตร์ นับเป็นเวลานานกว่า ๘๐๐ ปี

ออกจะไม่ใช่การยุติธรรมโดยแท้ ถ้าเราละเลยที่จะนำเอาเรื่องราวอันเป็นประวัติการของบรรพชน ผู้มีปณิธานอันแน่วแน่ แก่การกอบกู้ผืนแผ่นดิน และหิบบยืนอิสรภาพให้แก่เพื่อนร่วมชาติ โดยมีได้มุ่งหวัง หรือขอรับผลตอบแทนให้แก่ตนเอง แต่อย่างหนึ่งประการใด พ่อขุนผาเมืองกล่าวได้ว่า เป็นบรรพชนตัวอย่างตามที่ว่านี้ จึงนำมากล่าวถึงและได้รับการยกย่องให้ปรากฏเกียรติยศในฐานะบรรพชนไทยผู้เทอดทูนการเสียสละ เพื่อชนร่วมชาติอยู่เหนือชีวิตและร่างกาย ตลอดจนผลประโยชน์ส่วนตัวโดยแท้

ก่อนสิ้นสุตพุทธศตวรรษที่ ๑๗ นครสุโขทัยเป็นแหล่งประชุมชนชาวไทย ตั้งถิ่นฐานสร้างบ้านทำเรือนปลูกไร่ไถหว่านนา ทำมาหากินเป็นปึกแผ่นอยู่กันเป็นปกติสุขอยู่แล้วภายใต้การปกครอง ของเจ้าขุนหัวหน้าชนชาวไทย ชื่อ พระยาศรีนาวนัมถม หรือพ่อขุนศรีนาวนัมถม

อาณาเขตของแคว้นสุโขทัยในเวลาทีกล่าวนี้ อาจจะไม่สู้กว้างขวางเสมอในเวลาต่อมา ปรากฏชื่อเมืองบริวารที่อยู่ภายใต้การปกครองของพ่อขุนศรีนาวนัมถ คือ เมืองศรีสัชนาลัย เมืองเชลียง เมืองฉอด เมืองแฉ่ง เมืองราด เมืองสา (หรือเมืองสะคำ) เมืองบางหลง

เป็นธรรมเนียมและนโยบายการปกครองบ้านเมืองมาแต่โบราณ ที่ผู้นำแห่งแคว้นชอบที่จะให้บุตรผู้จะเป็นทายาทสืบอำนาจการปกครองและสกุลวงศ์ ออกไปจัดการปกครองหัวเมืองอยู่ก่อน พ่อขุนศรีนาวนัมถ ก็ดำเนินการดังเช่นกล่าวมานี้

พ่อขุนศรีนาวนัมถ จะมีบุตรและธิดาก็คนไม่ปรากฏหลักฐาน แต่ปรากฏชื่อลูกชายสองคนที่มีความสำคัญถึงเป็นเจ้าของได้ปกครองหัวเมืองบริวาร คือ พ่อขุนนัมถ ซึ่งอาจเป็นลูกชายคนใหญ่ ในเวลาที่พ่อขุนศรีนาวนัมถยังเป็นเจ้าเมืองสุโขทัย ลูกชายคนนี้จะได้ครองเมืองใดยังไม่อาจสืบค้นได้ ส่วนลูกชายคน ถัดมาคือพระยาผาเมืองเป็นเจ้าขุนปกครองเมืองราด ออกชื่อว่า พ่อขุนผาเมือง

พ่อขุนผาเมืองเกิดแต่ปีใดไม่ปรากฏหลักฐาน เมื่อเจริญวัยคงจะได้รับการศึกษา และมีความสามารถ ในวิชาการรบมาก พ่อขุนศรีนาวนั้ณมจึงได้จัดให้ไป ปกครองเมืองอยู่ปลายเขตแดน ซึ่งต่อเมืองกับอาณาเขต ภายใต้อิทธิพลของพวกขอม

ประจักษ์พยานแสดงให้เห็นได้ว่าพ่อขุนผาเมือง มีความเก่งกล้าสามารถในการสงคราม และการปกครอง นี้จะเห็นได้จากเหตุผลที่พระเจ้าชัยวรมันที่ ๗ ฟีฟ้าหรือ เจ้าเมืองศรีโสธรปุระ (พระนครหลวง) ถวายราชธิดา นามว่า “สิงขรมหาเทวี” กับพระขรรค์ชัยศรี พร้อมทั้ง ตั้งพระนามถวายพระเกียรติว่า ศรีอินทรบดินทราทิตย์ แก่พ่อขุนผาเมือง

พระเจ้าชัยวรมันที่ ๗ เป็นพระราชาธิบดีแห่ง ขนชาวขอมนี้ กล่าวได้ว่าเป็นกษัตริย์ที่ทรงมีบรมเดชา- นุภาพมากในสมัยที่กล่าว แต่การที่ทรงยกราชธิดาถวาย พระแสงขรรค์ และพระนามแก่พ่อขุนผาเมืองดังกล่าว ย่อมแสดงว่าทรงยกย่องนับถือ หรือยอมรับความเสมอ- กันด้านความสามารถทางการเมืองและการสงคราม

การผูกพันราชไมตรีจึงเป็นสิ่งควรกระทำ เพื่อค้ำจุนเสถียรภาพของอาณาจักรของพระเจ้าชัยวรมัน และประชาชนชาวขอมให้แน่นแฟ้นมั่นคงยิ่งขึ้น

พ่อขุนผาเมือง ปกครองเมืองรัต เป็นเมืองชายอาณาจักรสุโขทัยออกมาทางด้านทิศตะวันออก มีเมืองน้อย ๆ อยู่ในละแวกเดียวกัน คือ เมืองสา และเมืองลุมบาจาย (อาจเป็นเมืองลุ่ม หรือเมืองหล่ม คือหล่มสักเก่า) เมืองรัตซึ่งพ่อขุนผาเมืองเป็นเจ้าขุนปกครองอยู่เวลานั้น ปัจจุบันนักวิชาการประวัติศาสตร์และนักปราชญ์ทางโบราณคดียังไม่มีข้อยุติว่าตั้งอยู่ ณ ที่ใด แต่ถ้าจะถือเอาหัวเมืองใกล้เคียงที่ตั้งอยู่ในกลุ่มเดียวกันกับเมืองรัตเป็นข้อสันนิษฐาน คือเมืองสา เมืองลุมบาจาย ซึ่งปัจจุบันอยู่ในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ เมืองรัต จึงควรจะอยู่ภายในเขตจังหวัดนี้

พ่อขุนผาเมือง มีสหายนิตเป็นที่รักใคร่และยกย่องนับถือผู้หนึ่ง คือพ่อขุนบางกลางท่าว เป็นเจ้าขุนหัวหน้าชุมชนชาวไทย อยู่ที่เมืองบางยาง (หรือวังขวางอยู่ในอำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก) พ่อขุนบางกลางท่าว

ผู้นี้ น่าที่จะเป็นญาติวงศ์ทางฝ่ายพ่อขุนศรีนาวนัมถม หรืออาจเป็นขุนนางที่มีความสามารถมากคนหนึ่ง จึงได้รับความไว้วางใจให้ออกไปควบคุมหัวเมือง ปกครอง ประชาชน ที่ฐานะทัดเทียมลูกหลวง พ่อขุนผาเมืองและ พ่อขุนบางกลางท่าว ทั้งสองเจ้าขุนคู่นี้คงจะเป็นกำลัง สำคัญในการสงครามเพื่อป้องกันและขยายเขตแดนของ อาณาจักรสุโขทัยในเวลานั้นอย่างสำคัญ ดังจะเห็นได้ จากความในจารึกตอนหนึ่ง แสดงสภาพสุโขทัยสมัยที่ กล่าวนี้ว่า “แสนช้างหมากรอบบ้าน เมืองออกหลวง หลายแก่ม”

กรุงสุโขทัยภายหลัง พ่อขุนศรีนาวนัมถมอสัญ- กรรมแล้ว พ่อขุนนำถมซึ่งอาจเป็นบุตรองค์ใหญ่ ได้เข้า มาจัดการปกครองอยู่ชั่วระยะเวลาหนึ่ง แต่จะเป็นเหตุ ด้วยว่าไม่สู้จะมีความเก่งกล้าสามารถในการปกครอง หรือการฟุ้งรบ หรืออาจจะไม่เป็นที่ยกย่องนับถือในหมู่ ขุนนางรุ่นก่อนอย่างใดอย่างหนึ่ง จึงให้เกิดเหตุมีความ เงา ๆ ในศิลาจารึกว่า คงจะถูกยึดอำนาจแล้วปลด พ่อขุนนำถมลงจากตำแหน่ง เมืองสุโขทัยว่างกษัตริย์

ปกครองระยะหนึ่ง สมณะซีพราหมณ์ประชาราษฎร์คงจะระส่ำระสายได้รับความเดือดร้อน

ขอมสมาด ไชลญล่ำพง บุคคลที่กล่าวมานี้จะมีกำเนิดเป็นใคร เชื้อชาติใด ยังไม่เป็นที่ยุติข้อสันนิษฐานจากนักประวัติศาสตร์ และนักปราชญ์ทางโบราณคดี แต่เป็นบุคคลสำคัญที่เข้ามาสอดแทรกอยู่ระหว่างเหตุการณ์เมื่อเมืองสุโขทัยว่างกษัตริย์ ขอมสมาด ไชลญล่ำพงและบริวารของเขา อาจเป็นผู้นำมาซึ่งความเดือดร้อนแก่บรรดาสมณะซีพราหมณ์และประชาราษฎร์แห่งกรุงสุโขทัยโดยเข้าถืออำนาจปกครอง

ด้วยเหตุตามสันนิษฐานมานี้ จึงเป็นผลให้พ่อขุนผาเมืองซึ่งเป็นผู้สืบสายสกุลวงศ์โดยตรง และพ่อขุนบางกลางท่าวเจ้าเมืองบางยาง เจ้าขุนหัวหน้าชุมชนไทยผู้มีความสำคัญชั้นนำในเวลานั้น ไม่อาจนิ่งเฉยหรือจำยอมให้ขอมสมาด ไชลญล่ำพง และพรรคพวกของเขายึดครองกรุงสุโขทัย และใช้อำนาจแก่สมณะซีพราหมณ์และประชาราษฎร์โดยไม่เป็นธรรมต่อไป

พ่อขุนผาเมือง และพ่อขุนบางกลางท่าว เริ่มวางแผนในการที่จะกำจัดขอมสมาต โขลญล่ำพง และพรรคพวกทั้งนั้นร่วมกัน ด้วยความสามารถและเปรื่องปราชญ์ ในการศึกสงครามมาด้วยกันทั้งคู่ แผนการทำลายล้างคณะผู้นำความยุ่งยากมาสู่เมืองสุโขทัย จึงเริ่มต้นและดำเนินงานอย่างรัดกุม ด้วยแผนการอันแยบยลและฉับพลัน

แผนการขั้นต้น พ่อขุนผาเมืองในฐานะทายาทผู้สืบเชื้อวงศ์ และมีสิทธิโดยตรงในตำแหน่งพ่อเมืองสุโขทัยโดยแท้ ได้ยกกำลังไพร่พลเข้ามายึดเมืองบางขลง แล้วกวาดต้อนประชาชนเทศร์วออกจากเมืองบางขลงพาไปยังเมืองรัตก่อน เป็นการยั่วยุให้ผู้ครอบครองเมืองสุโขทัยเวลานั้นเกิดเจ็บแค้นที่ถูกหยาม หรือมิฉะนั้นก็เพื่อเป็นการหยั่งกำลังฝ่ายตรงข้าม หรืออาจเป็นการสร้างกลลวงให้ขอมสมาต โขลญล่ำพง สนใจที่จะทำการปราบปรามผู้กระด้างกระเดื่อง แต่เฉพาะด้านพ่อขุนผาเมือง โดยยกกำลังออกมาทำสงคราม สัปยุทกันกลางแปลง ซึ่งพ่อขุนผาเมืองมีความชำนาญในยุทธวิธีเช่นนี้อยู่ กับเป็น

การล่อศัตรูออกมาให้ห่างจากป้อมค่ายล้อมตัวเมืองซึ่งเป็นเพราะกำบังตัว แต่จะอย่างไรไม่ปรากฏ หรือขอม-สมาด โขลญล่ำพง ยังจัดการภายในเมืองสุโขทัยไม่พร้อมอยู่ จึงมิได้นำกำลังออกมาปราบปรามการกระทำอย่างอาชญาของพ่อขุนผาเมือง

เมื่อเหตุการณ์แปรไปยังไม่สมด้วยความคิด พ่อขุนบางกลางท่าวจึงเคลื่อนพลจากเมืองบางยาง เดินทัพเข้ายึดได้เมืองศรีสัชชนาลัยตามแผนการณชั้นที่สอง คราวนี้ขอมสมาด โขลญล่ำพง คงไม่อาจทนนิ่งอยู่ต่อไปได้อีกแล้ว เพราะการเสียเมืองศรีสัชชนาลัย ซึ่งเป็นเมืองลูกหลวง หรือหัวเมืองชั้นในไปแก่ฝ่ายตรงข้ามเช่นนี้ย่อมทำให้เสถียรภาพของฐานะ เจ้าขุนผู้ครองราชธานีถูกท้าทายอย่างแรง กับถ้าไม่สามารถนำเอาเมืองศรีสัชชนาลัยคืนมาได้ ย่อมหมายถึงการอยู่รอดของตนเองและพรรคพวกเป็นสิ้นสุด เพราะหัวเมืองน้อยใหญ่ ซึ่งเป็นบริวารจะต้องตั้งตนขัดขึ้นไม่ยอมขึ้นแก่ผู้ปกครองราชธานีต่อไปเป็นแน่

ขอมสมมาต โขลญล่ำพง จึงนำกำลังไพร่พลเดิน
ทัพออกแต่เมืองสุโขทัย มุ่งสู่เมืองศรีสัชนาลัย อันเป็น
ที่ตั้งมั่นของกำลังทัพฝ่ายพ่อขุนบางกลางท่าว

เมื่อกองทัพทางเมืองสุโขทัยเริ่มเคลื่อนกำลัง พ่อ
ขุนบางกลางท่าวก็ส่งคนไปรายงานให้พ่อขุนผาเมือง ซึ่ง
ประชุมคนพร้อมรอท่าอยู่แล้วที่เมืองราดให้ทราบ การ
คราวนี้สมคะเนตามความคิดของสองพ่อขุนที่สามารถล่อ
ศัตรูออกมาจากวงล้อมของป้อมค่ายให้ตกอยู่กลางแปลงได้

ขอมสมมาต โขลญล่ำพง ทุ่มเทกำลังทัพมุ่งหน้าสู่
ศรีสัชนาลัยโดยหมายจะบดขยี้ ทำลายพ่อขุนบางกลาง
ท่าวและไพร่พลฝ่ายตรงข้ามให้พินาศ จนไม่ได้ระวัง
ข้างหลัง คงจะเชื่อว่า กำลังทางฝ่ายพ่อขุนผาเมืองมีไม่สู้
มาก อาจตีปล้นเอาได้แต่เมืองน้อย ๆ อย่างเมืองบางขลง
ถ้าพ่อขุนผาเมืองมีกำลังเข้มแข็ง และไพร่พลมากพอแล้ว
ก็คงจะยกเลยมาถึงและเข้าโจมตีขอมสมมาต โขลญล่ำพง
และพรรคพวกที่เมืองสุโขทัยแล้ว แต่ภายหลังที่ยึดเมือง
บางขลงได้ ฉะนั้นถึงแม้ว่าแผนการศึกษาขั้นต้นของพ่อ
ขุนผาเมืองจะไม่สัมฤทธิ์ผลดังคาดทั้งหมด แต่ก็ก็เป็นผล

ให้ฝ่ายผู้ยึดครองเมืองสุโขทัย หลงเชื่อได้ในเวลาต่อมา ถึงแก่ขาดการระวังภัยที่จะตามติดมาข้างหลัง

เมื่อกองทัพฝ่ายเมืองสุโขทัยภายใต้การนำของ ขอมสมมาต ไชลญล่ำพง มาถึงแดนเมืองศรีสัชชนาลัยแล้ว คงจะเริ่มทำการรบโจมตีกองทัพฝ่ายพ่อขุนบางกลางท่าวทันที ด้วยการวิเคราะห์เหตุการณ์รบคราวนี้จากข้อความในศิลาจารึก จะสังเกตเห็นได้ว่าเป็นการทำสงครามเพื่อเผด็จศึกให้รวดเร็วที่สุด เพราะทางฝ่ายขอมสมมาต ไชลญล่ำพง ก็คงจะไม่ปรารถนาทิ้งเมืองสุโขทัยว่างไว้ทางเบื้องหลังกองทัพเป็นเวลาแรมเดือน ทั้งที่เมืองสุโขทัยอยู่ห่างกองทัพประมาณ ๕๐ ก.ม. เศษ

การณ์เป็นไปดังนี้ พอกองทัพฝ่ายเมืองสุโขทัยข้ามไหล่เขาพระศรี ซึ่งเป็นทิวเขาสูงใหญ่ ทอดยาวขวางอยู่ทางทิศตะวันตกของเมืองศรีสัชชนาลัยเป็นพิດขึ้นไปข้างเหนือ เปรียบเสมือนปราการชั้นนอกป้องกันเมืองศรีสัชชนาลัย ลงมาสู่ทุ่งกว้างชานเมืองศรีสัชชนาลัยด้านทิศใต้ กำลังใหญ่ของกองทัพฝ่ายเมืองสุโขทัย ภายใต้การนำของขอมสมมาต ไชลญล่ำพง ก็อยู่ในสภาพถูกปิดล้อม

ทางภูมิประเทศ กล่าวคือ พื้นที่ที่เป็นทุ่งกว้างชานเมืองศรีสัชชนาลัย ทางด้านทิศใต้ ซึ่งเป็นที่ราบกว้างกว่าด้านใดอันมีเหลืออยู่รอบตัวเมือง เป็นที่บังคับด้วยทิวเขาพระศรีอยู่ทางด้านทิศตะวันตกกันผู้คนเข้าไว้ ส่วนชานทุ่งกว้างที่ต่อออกมาจากเขาพระศรี มีลำแม่น้ำยมกั้นเป็นเขตสิ้นสุดท้องทุ่งหน้าเมืองด้านทิศตะวันออกการเดินทางเข้าโจมตีเมืองศรีสัชชนาลัย จึงถูกบังคับโดยภูมิประเทศ ให้เดินตรงเข้าไประหว่าง ภูเขาและแม่น้ำชานาอยู่สองข้าง ถ้าเกิดพลาดท่าเสียทีขึ้นมีทางหนีอยู่ทางเดียว คือถอยหลังกลับลงทางเดิม จะแยกย้ายไปทางขวาก็ติดลำน้ำ ซ้ำจะมาทางซ้ายก็ติดภูเขา^๕กันขวางอยู่กองทัพฝ่ายเมืองสุโขทัยและขอมสมาด โขลญล่ำพง เมื่อยกเข้ามาถึงทุ่งกว้างชานเมืองศรีสัชชนาลัย จึงเท่ากับเข้ามาติดอยู่ในวงล้อมเป็นแพ่เปรียบฝ่ายตรงข้ามอยู่แล้ว

พอกองทัพทั้งสองฝ่ายเข้าต่อรบกัน พ่อขุนผาเมืองซึ่งตระเตรียมกำลังไพร่พลพร้อมอยู่แล้ว ก็ออกเดินทางติดตามมาข้างหลังไพร่พลฝ่ายขอมสมาด โขลญล่ำพง โดยไม่ผ่านเมืองสุโขทัย

เมื่อกำลังส่วนใหญ่กองทัพฝ่ายเมืองสุโขทัย ตก
เข้าอยู่ในที่วังช้างด้วยสภาพภูมิประเทศดังกล่าว กองทัพ
ของพ่อขุนผาเมืองก็ยกเข้าโจมตีทะลุยุทธบเป็นทัพ
กระหนาบร่วมรบกำลังฝ่ายพ่อขุนบางกลางท่าว ซึ่งยก
ออกมาแต่ตัวเมืองศรีสัชนาลัย กองทัพฝ่ายเมืองสุโขทัย
และขอมสมมาตร โขลญล่ำพง จึงตกอยู่ท่ามกลางคู่ต่อสู้เป็น
สองด้าน

การสงคราม ณ ท้องทุ่งชานเมืองศรีสัชนาลัย
ดังกล่าว พ่อขุนผาเมือง และพ่อขุนบางกลางท่าว เป็น
ฝ่ายได้รับชัยชนะอย่างเด็ดขาด สามารถระงับความเดือด
เนื้อร้อนใจ และนำความสงบสุขมาสู่ชาวเมืองสุโขทัย
ตั้งแต่ก่อน

ภายหลังการศึกสงครามผ่านพ้นไปแล้วก็ดี แต่
ปัญหาแผ่นดินเมืองสุโขทัยว่างกษัตริย์ ยังคงเป็นปัญหา
สำคัญอยู่ เกี่ยวกับสิทธิโดยชอบธรรมในการสืบราชสมบัติ
ในกรุงสุโขทัยนี้ควรได้แก่พ่อขุนผาเมือง เพราะเจ้าขุน
ผู้นี้สืบเชื้อสายโดยตรงลงมาแต่พ่อขุนศรีนาวนัมถม แต่
พ่อขุนผาเมือง มิได้ยินดีที่จะรับเป็นผู้มีสิทธิ์อันชอบธรรม

ดังกล่าว กลับเวนสิทธิการปกครองบ้านเมืองทั้งปวง
แห่งอาณาจักรสุโขทัย ให้แก่พ่อขุนบางกลางท่าว ผู้เป็น
สหายอันรักใคร่ และไว้วางใจยิ่ง โดยมีได้มีข้อรังเกียจ
หรือปรารถนาสิ่งตอบแทนแต่สิ่งหนึ่งประการใด ให้สม
กับที่ได้พยายามบากบั่น พร้อมทั้งเสียสละกำลังกาย
กำลังใจ กำลังความคิด แม้กระทั่งชีวิตเป็นเดิมพันใน
การรบ นอกเสียจาก จะสละสิทธิอันชอบธรรมในการ
ปกครองบ้านเมืองแล้ว พ่อขุนผาเมืองยังจัดการอภิเษก
พ่อขุนบางกลางท่าวขึ้นเป็นกษัตริย์ครองกรุงสุโขทัย
ให้นามตัว ซึ่งพระเจ้าชัยวรมันที่ ๗ พระราชาธิบดีแห่ง
ศรีโสธรปุระ (พระนครหลวง) ถวายให้เป็นเกียรติว่า
กมรเตงอัญศรีอินทรบดินทราทิตย์ ให้เป็นนามแก่พ่อขุน-
บางกลางท่าวเพื่อยกย่องความสำคัญ และเกียรติยศ
เสมอเท่าเทียมกับเกียรติศักดิ์ที่พ่อขุนผาเมือง เคยได้รับ
มาแต่พระราชาธิบดีแห่งศรีโสธรปุระอีกด้วย

การเสียสละอำนาจและสิทธิการปกครองอาณาจักรสุโขทัย โดยชอบธรรมของพ่อขุนผาเมืองนี้ มีเหตุผล
ซึ่งเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปประการหนึ่งว่า เนื่องมา

แต่เหตุที่พ่อขุนผาเมืองมีมเหสี คือนางสิงขรมหาเทวี เป็นชนต่างชาติย่อมเป็นที่หวาดระแวงและอาจจะไม่เป็นที่นิยมยกย่องในหมู่ชนชาวไทยในภายหลังก็ได้ จึงได้ปลีกตนออกจากการรับเป็นประมุขแห่งราชอาณาจักรสุโขทัย

การไม่ยอมรับสิทธิการเป็นประมุขแห่งราชอาณาจักรสุโขทัย สำหรับพ่อขุนผาเมืองอาจจะเนื่องมาจากสาเหตุอย่างอื่น ๆ นอกจากที่กล่าวข้างบนนี้คงจะเป็นได้ แต่จะอย่างไรก็ตามที่ การแสดงเสียสละอันยิ่งใหญ่ของพ่อขุนผาเมืองเช่นนี้ ควรเป็นตัวอย่างอันสำคัญแก่การกระทำคุณความดี เพื่อการสร้างสรรค์แก่ส่วนรวมโดยแท้

เกี่ยวกับทายาทผู้สืบสายสกุลวงศ์พ่อขุนผาเมืองต่อมา มีปรากฏชื่อพระยาคำแหงพระราม ซึ่งอาจเป็นบุตรชายคนหนึ่ง รับราชการในแผ่นดินพ่อขุนรามคำแหงมาโดยตลอด พระยาคำแหงพระรามผู้นี้มีบุตรชายสืบสายสกุลคนหนึ่ง ชื่อเจ้าศรีสร้ธา

เจ้าศรีสร้ธา ลูกพระยาคำแหงพระราม และเป็นหลานพ่อขุนผาเมืองผู้ที่มีประวัติกลางตอนปรากฏ

ในศิลาจารึกว่า เมื่อยังวัยฉกรรจ์นั้น มีความเก่งกล้าสามารถ และเข้มแข็งในการศึกสงครามมาก แต่ต่อมาภายหลังอายุย่างเข้า ๓๑ ปี ได้สละเสียดชีวิตในทางโลก ละเพศฆราวาส ออกผนวชเป็นพระภิกษุ ศึกษาและสร้างกุศลทำนุบำรุงการพระศาสนาให้เจริญรุ่งเรืองอย่างสำคัญ ลงท้ายได้รับยกย่อง เป็นสมเด็จพระมหาเถรศรีสุริยา-จุฬามุนี ศรีรัตนลังกาที่ปมหาสามิเป็นเจ้า

เกี่ยวกับบั้นปลายแห่งชีวิตของพ่อขุนผาเมือง มีปรากฏเป็นเงา ๆ ในศิลาจารึกว่าได้พำนักอยู่ที่เมืองศรีสัชนาลัย ได้ศรัทธาในการทำนุบำรุงการพระศาสนา เป็นอเนกประการ มีเป็นต้นในจารึกว่า “ให้สร้างเจดีย์ มีคุณแก่ฝูงท้าวพระยา เป็นอาจารย์พรณิบาล แก่ฝูงกษัตราธิราช ทั้งหลาย.....ในศรีสัชนาลัย”

พ่อขุนผาเมือง มีพระชนมายุยืนยาวเท่าใด และ อสังกรรมเมื่อใดไม่ปรากฏหลักฐาน ชีวประวัติของเจ้าขุนชนชาวไทยสมัยแรกก่อตั้งอาณาจักรกรุงสุโขทัยผู้นี้ แม้ว่าจะมีลำดับประวัติค่อนข้างกระท่อนกระเท่าน ไม่สู้ได้เนื้อความต่อเนื่องได้ความราบเรียบสนิทก็ตาม แต่

หลักฐานจากศิลาจารึกกลางตอนที่มิกกล่าวถึงเจ้าขุนผู้นี้ ล้วนแสดงให้เห็นประจักษ์ ความสำคัญอันยิ่งใหญ่ในด้าน ความเสียสละของพ่อขุนผาเมือง เพื่อการสร้างสรรค ประเทศชาติบ้านเมือง และความสงบเป็นสุขแก่ปวงชน ร่วมชาติอย่างซัดแจ้งโดยแท้

หนังสืออุเทศน์

๑. กรมศิลปากร ประชุมศิลาจารึกภาคที่ ๑ จารึก กรุงสุโขทัย พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงาน พระราชทานเพลิงศพ คุณหญิงสิน ภัคดีนรเศรษฐ ๒๕๐๐
๒. ประเสริฐ ณ นคร ศาสตราจารย์ ดร. ประวัติศาสตร์ สมัยสุโขทัย แถลงงานประวัติศาสตร์ เอกสาร โบราณคดี ปีที่ ๓ เล่ม ๑ พฤษภาคม ๒๕๑๒
๓. ปรีดา ศรีชลาลัย รวมเรื่องของศรีชลาลัย ภาค ๑ อนุสรณ์ งานศพนายลิ้ม ศรีชลาลัย โรงพิมพ์เฟื่องอักษร พระนคร พ.ศ. ๒๕๐๗

อธิบายเครื่องราชภูษิตาภรณ์ พ่อขุนผาเมือง

นำเสนอโดย

จุลทัศน์ พยาฆรานนท์

- ๑ -

อธิบายเรื่องเครื่องราชภูษิตาภรณ์สมัยสุโขทัย ซึ่งเป็นเครื่องแต่งพระองค์พ่อขุนผาเมือง ลำดับต่อไป ข้างหน้านี้ เป็นเรื่องที่สืบเนื่องมา แต่เหตุที่จะมีการสร้าง ทำพระรูปพ่อขุนผาเมืองขึ้น เพื่อประดิษฐานเป็นพระอนุสาวรีย์ ไว้ที่จังหวัดเพชรบูรณ์ ในการนี้มีกรรมการบางท่านในคณะกรรมการดำเนินงานจัดสร้างอนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมือง ได้มาพบอาจารย์พร รัตนสุวรรณ และคุณศรีเพ็ญ จัตูหะศรี เพื่อขอคำแนะนำและรับการปรึกษาเกี่ยวกับเรื่อง พ่อขุนผาเมือง ซึ่งทั้งอาจารย์พร และคุณศรีเพ็ญ ได้ค้นคว้าและติดต่อกับวิญญูณของท่านโดยทางการทำสมาธิ สามารถพบและสนทนาได้ด้วย

ท่านเป็นหลายคราว การได้โอกาสพบปะและสนทนากับพ่อขุนผาเมือง โดยผ่านทางทำสมาธิแต่ละคราวนี้เป็นผลให้เกิดความรู้ที่เป็นเรื่องราวอันน่าสนใจ โดยเฉพาะส่วนพระองค์ของพ่อขุนผาเมือง ซึ่งท่านได้เล่า และคุณศรีเพ็ญ เป็นผู้นำออกถ่ายทอดอย่างคำต่อคำ เรื่องราวที่พ่อขุนผาเมืองทรงเล่าผ่านมาทางคุณศรีเพ็ญ มีเนื้อความและเหตุผลต่าง ๆ กล่าวถึงประวัติการ สถานที่ เหตุการณ์ตลอดจนบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับพระองค์ในเวลาสมัยที่ยังดำรงพระชนม์ชีพอยู่ มีอยู่มากเรื่องด้วยกัน เฉพาะในส่วนที่กรรมการกลางท่านในคณะ กรรมการจัดสร้างพระอนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมือง ต้องประสงค์ที่จะทราบเพื่อเป็นข้อมูล นำไปประกอบความคิดในการพิจารณาสร้างทำพระรูปพ่อขุนผาเมือง ก็คือเรื่องที่เกี่ยวข้องด้วยรูปร่าง ลักษณะเค้ารอยแห่งพระพักตร์กับพระสรีระรูป พ่อขุนผาเมืองและเครื่องราชภูษิตาภรณ์ที่ทรงแต่ง

การค้นคว้าหาข้อมูลเกี่ยวกับพระรูปพระมหากษัตริราชในอดีต ตลอดจนเครื่องราชภูษิตาภรณ์ที่

ทรงแต่งแต่ละองค์นี้ เป็นเรื่องที่น่าสนใจกว่าทางวิญญูณ ได้ทำการศึกษาและค้นคว้ามานานแล้ว มีพระรูปอดีตพระมหากษัตริย์หลายพระองค์ เขียนทำขึ้นจากข้อมูลที่ได้รับจากการทำสมาธิ โดยคุณศรีเพ็ญ จัตุหะศรี นำเข้าไปพบพระมหากษัตริย์แต่โบราณ แล้วรับมาถ่ายทอดสู่ผู้ที่เป็นนายช่างจิตรกรรม ให้ทำการเขียนสร้างทำขึ้นเป็นรูปลักษณะตามข้อมูล ซึ่งเป็นคำบรรยายตามที่คุณศรีเพ็ญ ได้ไปประสบมาในขณะทำสมาธิ ติดต่อยังพระมหากษัตริย์แต่ละพระองค์ รูปพระมหากษัตริย์ที่เขียนทำขึ้นด้วยหลักการเช่นนี้มีอาทิเช่น พระรูปพ่อขุนรามคำแหงฯ พระรูปพ่อขุนเม็งราย พระรูปพระเจ้าอู่ทอง พระรูปสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ฯลฯ

การเขียนรูปภาพอดีตพระมหากษัตริย์ขึ้นจากคำบอกเล่า ของผู้ซึ่งทำสมาธิส่งจิตเข้าไปพบปะวิญญูณของบุคคลสำคัญต่าง ๆ ในอดีตเช่นกล่าวนี้ อาจเป็นเรื่องแปลกประหลาดในความรู้สึกนึกคิดของคนบางคน และอาจสอดถามขึ้นได้ว่า “รูปภาพอดีตพระมหากษัตริย์แต่ละพระองค์ที่น่าสนใจกว่าทางวิญญูณจัดให้เขียนขึ้นมา นั้น

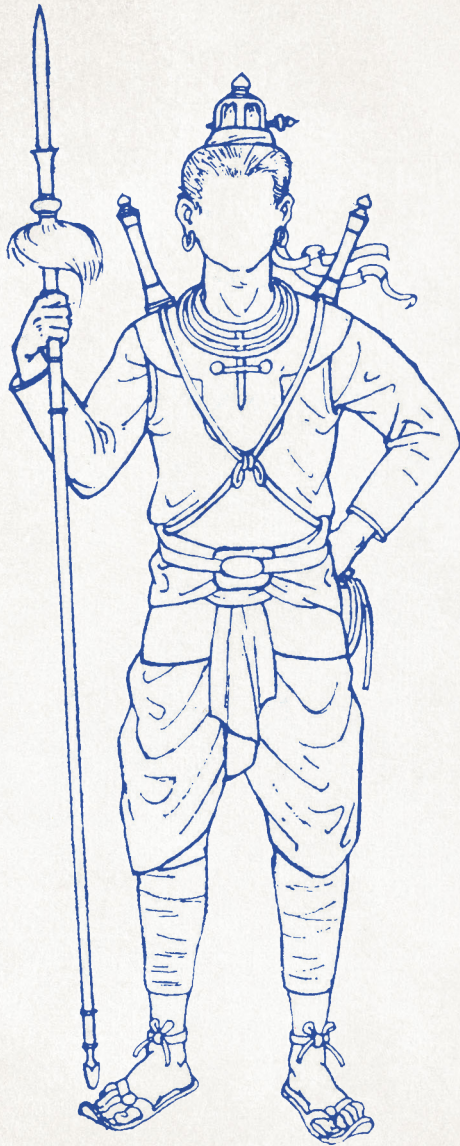
ใครเป็นผู้รับรองว่ารูปนั้นรูปนี้ จะเหมือนพระมหากษัตริย์ พระองค์นั้นพระองค์นี้โดยแท้เล่า” เพราะไม่มีใครได้เคยเห็น หรือเกิดทันได้เห็นพระองค์ท่านเหล่านั้น จะให้เชื่อว่า รูปที่เขียนขึ้นตามคำบอกเล่าจากการทำสมาธิเป็นรูปภาพของท่านคนนั้นคนนี้ได้อย่างไร

การเขียนรูปภาพบุคคลหรืออดีตพระมหากษัตริย์ แต่โบราณ ซึ่งทางสำนักคัมภีร์ทางวิญญูณได้จัดให้เขียนทำมีอยู่หลายรูปในเวลานี้ อาจกล่าวได้ว่ามีเหตุผลที่จะรับรองความเป็นจริงอยู่ ไม่มากพอดตามตัวอย่าง คำสอบถามข้างบนนี้อยู่บ้างก็ตามที แต่เราจะยังไม่ขออธิบายเหตุผลที่จะนำมาสนับสนุนหลักการเขียนรูปภาพด้วยวิธีดังกล่าวนี้ ให้เห็นสมจริงได้ในทันที แต่จะขอเสนอหลักการดำเนินงานเขียนรูปภาพที่มีหลักการคล้ายกันกับการเขียนรูปภาพ จากคำบรรยายของผู้มีประสบการณ์จากการทำสมาธิ คือการเขียนรูปภาพเพื่อสืบทอดผู้ต้องหากะทำความผิดทางคดีต่าง ๆ ซึ่งทางการตำรวจต้องการจับตัวให้ได้ ตำรวจก็จะจัดให้มีการเขียนรูปภาพผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดขึ้น โดยสืบข้อมูลที่เป็น

เค้าหน้า ลักษณะท่าทาง ตลอดจนเครื่องแต่งกายจากคำบอกเล่า แต่ผู้เป็นโจทก์หรือพยานผู้ที่ได้พบเห็นนำเอาข้อมูลเกี่ยวกับรูปรอย ลักษณะของผู้ต้องหาผู้นั้น มาปะติดปะต่อให้นายช่างจิตรกรรมเขียนเป็นรูปภาพขึ้นและได้ใช้รูปภาพนี้้นำสืบจับตัวผู้ต้องหาได้เนื่อง ๆ หลักการเขียนรูปภาพขึ้นจากคำบอกเล่าเช่นนี้ เป็นสิ่งที่ยอมรับกันว่ามีเหตุผลจริงแท้ ทั้งนี้ก็โดยเหตุที่ว่าคนที่จับได้และเป็นผู้ต้องหาคนนั้น ๆ เป็นประจักษ์พยานยืนยันในคำร่ายตรงกันกับรูปเขียน ซึ่งเขียนขึ้นแต่คำบอกเล่า เราจึงยอมรับและเชื่อว่าหลักการและวิธีการเขียนรูปภาพดังกล่าวนี้มีเหตุผลจริงแท้ ไม่เป็นสิ่งประหลาด

ในกรณีที่น่าสนใจกว่าทางวิญญูณจัดให้มีการค้นคว้า และเขียนรูปภาพอดีตพระมหากษัตริย์ขึ้นมีอยู่หลายรูปดั่งยกตัวอย่างมาแต่ข้างต้นแล้ว ก็มีหลักการและวิธีการคล้ายกันกับการจัดให้เขียนรูปภาพผู้ต้องหาขึ้นจากคำบอกเล่า เพื่อนำสืบจับตัวโดยทางการตำรวจ แต่จะต่างกันบ้าง ก็อยู่ตรงที่เราไม่อาจทำให้พระมหากษัตริย์ในอดีตพระองค์ ที่ได้เขียนรูปภาพนั้นคืนพระชนม์ชีพ

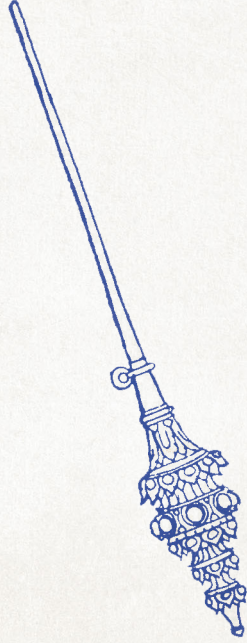
พื้นขึ้นมา เพื่อการเปรียบเทียบความสมจริงได้ กับ เหตุผลอีกประการหนึ่ง ข้อมูลที่นำมาเพื่อการปะติดปะต่อสร้างทำเขียนเป็นรูปภาพ มีที่ต่างกันอยู่บ้างคือการเขียนรูปภาพเพื่อสืบตัวผู้ต้องหา ได้มาแต่คนที่เคยเห็นผู้ที่ต้องการเขียนรูปด้วยตาแล้ว จำมาบรรยายอีกต่อหนึ่ง ซึ่งข้อมูลที่ได้นี้อาจมีคลาดเคลื่อน ตกหล่นและลดทอนส่วนละเอียดลงไปบ้าง แต่การเขียนรูปภาพจากคำบรรยายถ่ายทอดจากผู้ทำสมาธิ เป็นการแลเห็นด้วยสภาพจิตย่อมรับรู้และจับเอารูปที่แลเห็นได้อย่างประณีตมากกว่าการเขียนรูปจากข้อมูลอย่างหลังนี้จึงมีส่วนละเอียดและสมจริงมากกว่า หากแต่ที่เราไม่อาจนำเอาบุคคลที่ได้จัดเขียนรูปภาพขึ้น มายืนยันให้ตรงกันกับรูปภาพ จึงเป็นสิ่งประหลาดอยู่ อย่างไรก็ตามเกี่ยวกับการค้นคว้าและเขียนรูปภาพตามหลักการถ่ายทอดประสบการณ์ผ่านทางสมาธิ จะไม่เป็นสิ่งประหลาดหรือเป็นเหตุผลเลื่อนลอยต่อไป เมื่อมีประจักษ์พยานที่เป็นวัตถุตามความเชื่อของคนทั่วไปเวลานี้มารองรับเกี่ยวกับอธิบายเรื่องเครื่องราชภูษิตาภรณ์ สมัยสุโขทัย ซึ่งเป็น

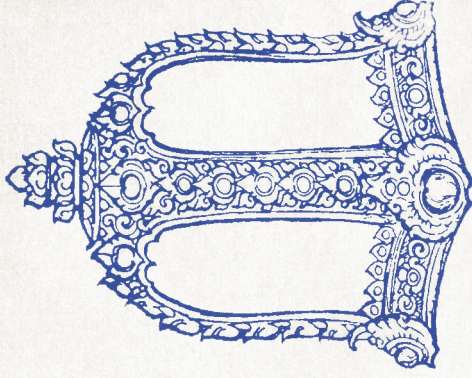
ภาพเครื่องราชภูษิตาภรณ์ พ่อขุนผาเมือง
เสกติดตามคำบอกจากสมาริ

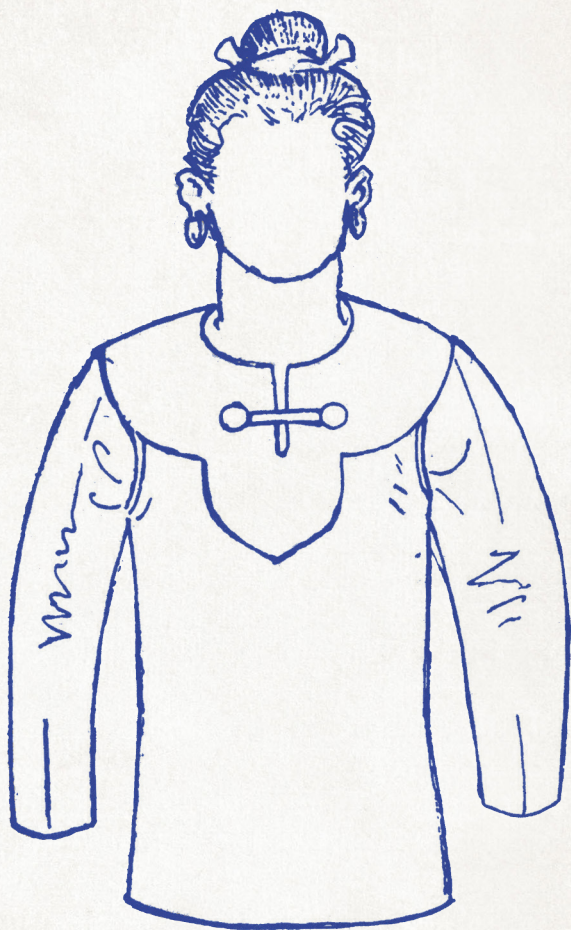
ภาพเครื่องราชภูษิตาภรณ์ พ่อขุนผาเมือง
เสกติดตามคำบอกจากสมาธิ

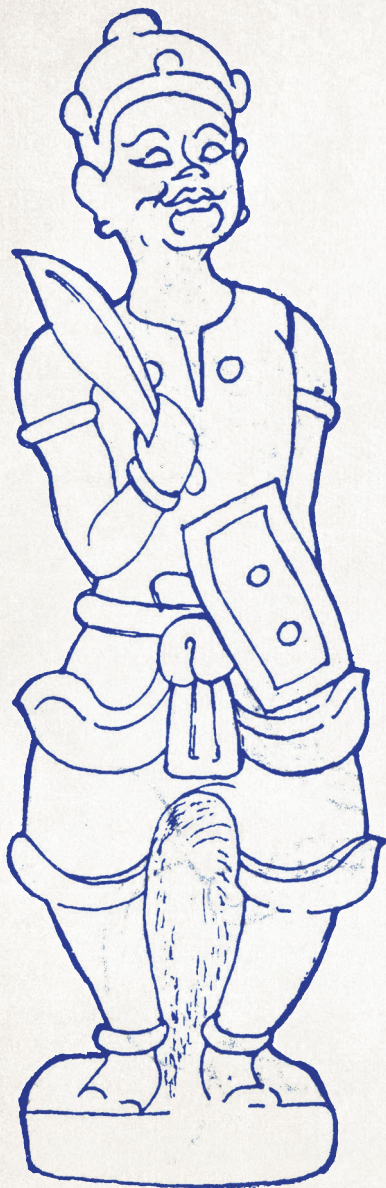
ภาพปั้นปักมวบหม

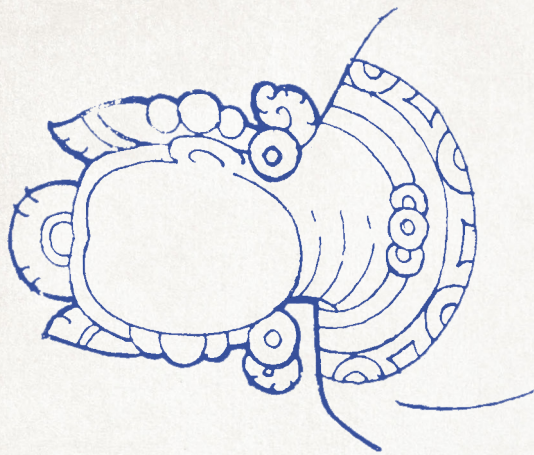
ภาพมงกุฎทรงน้ำเต้า
ประดับมู่พระเกล้าพ่อขุนผาเมือง

ภาพฉลองพระองค์ฟ่อขุนผาเมือง เปรียบเทียบกับ
รูปตุ๊กตาทหารดินปั้นสมัยสุโขทัย (เสกต์จากสมาธิ)

ตุ๊กตาสังคโลกดินปั้น
เคลือบ และเขียนสี
สมัยสุโขทัย พิพิธ-
ภณฑสถานแห่งชาติ
แสดงแบบหล่อแขน
ยาว (เสกิตจากประ-
วัติศาสตร์)

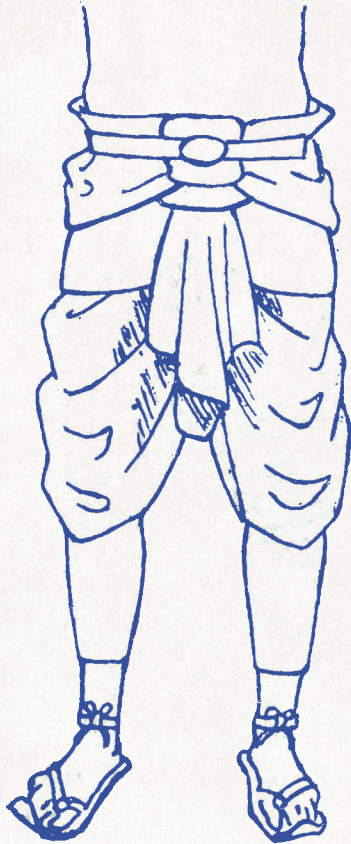
ภาพเส้นลายเบาเรื่อง เสรีวานิชาดก
แสดงการสวมต่างหูและต่างงอบล่าคอ

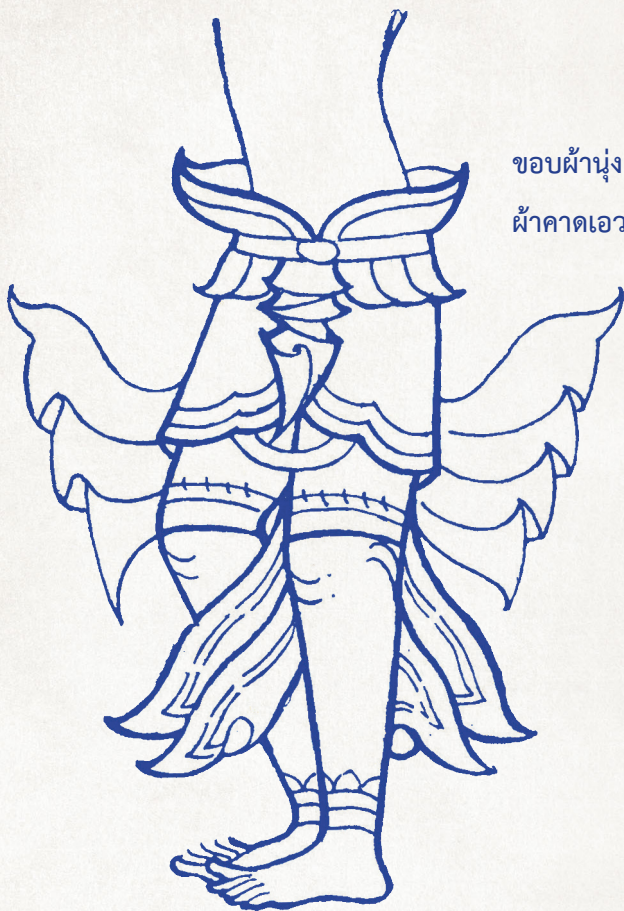
ภาพเส้นลายเบาเรื่อง เกียรติทกชาดก
แสดงการเกล้าผมโพกผ้า

ภาพพ้อขุนผาเมืองเกล้าผมเป็นมวย คาดผ้า ห้อยต่างหู
และสวมห่วงคอ เปรียบเทียบกับภาพลายเบาบนแผ่นหินชนวน
ที่วัดศรีชุม ศิลปสมัยสุโขทัย (เสกิตจากสมาธิ)

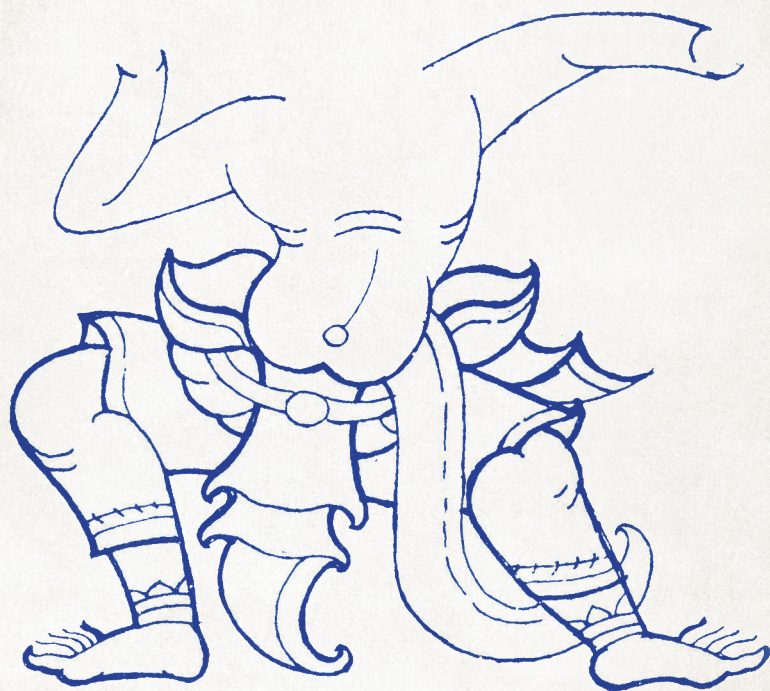

ภาพการนุ่งผ้า คาดผ้า คาดเข็มขัด
และสวมสนับเพลาแต่งพระองค์
พ่อขุนผาเมืองเปรียบเทียบกับรูปภาพซึ่งเป็นศิลปะสมัยสุโขทัย
(เสกิตจากสมาธิ)

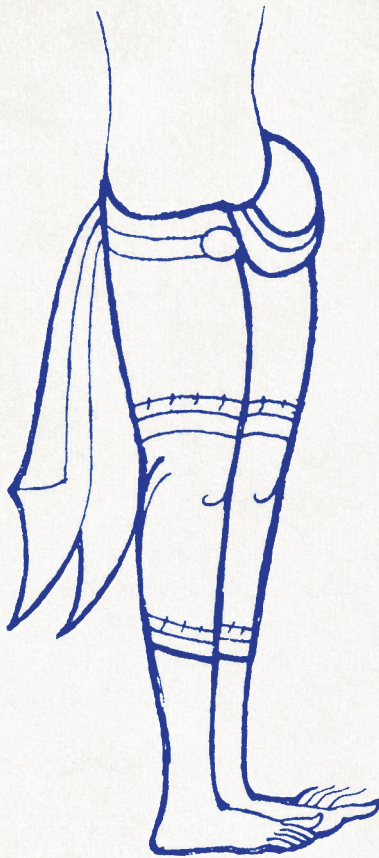

ขอบผ้านุ่ง
ผ้าคาดเอว

ภาพเส้นลายเบาในรอยพระบาทสัมฤทธิ์
(เสก๊ตจากประวัติศาสตร์)

ปัญจาวุธชาติก ภาพลายเบาในแผ่นหินชนวน วัดศรีชุม
(เสกัต์จากประวัติศาสตร์)

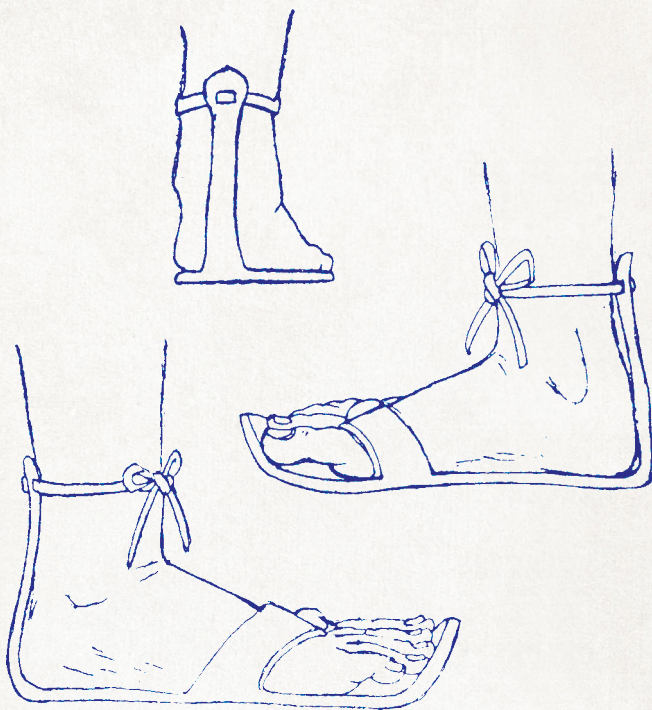

ขอบฝ้านุ่ง

ฝ้านุ่ง

สนับเพลา

ปูนชนชาติกษัตริย์
ภาพลายเบาในแผ่นหินชนวน
วัดศรีชุม

ภาพรองพระบาท พ่อขุนผาเมือง

ภาพเปรียบเทียบเครื่องราชภูษิตาภรณ์
กับหลักฐานทางโบราณคดี
ลิขสิทธิ์เป็นของสำนักค้นคว้าทางวิญญาณ

เครื่องแต่งพระองค์พ่อขุนผาเมือง ที่จะได้นำมาแสดงต่อไปนี้ จะเป็นประจักษ์พยานส่วนหนึ่งแก่การพิจารณาเหตุผล ที่แสดงว่า “ประสบการณ์ที่รับรู้และแลเห็นได้ด้วยสภาพจิตผ่านทางการทำสมาธิ ย่อมมีความเป็นจริงอาจสอบสวน และแสดงประจักษ์พยานเทียบเคียงได้” ก็จะเป็นหลักฐานส่วนหนึ่งในการพิจารณา เครื่องราชภูษิตาภรณ์ที่จะได้ใช้แต่งพระองค์พ่อขุนผาเมือง เพื่อการนั้นทำพระรูป และหล่อโลหะทำเป็นพระอนุสาวรีย์สืบไป

- ๒ -

การนำสืบเรื่องราวเกี่ยวกับ เครื่องราชภูษิตาภรณ์ที่จะได้เป็นเครื่องแต่งพระองค์พ่อขุนผาเมือง เพื่อนำมาพิจารณาประกอบร่วมความคิด ในการสร้างทำพระรูปพ่อขุนผาเมืองเป็นพระอนุสาวรีย์ ให้มีเหตุผลสมด้วยความเป็นจริงตามสภาพกาลสมัย และความเป็นอยู่ในยุคสมัยสุโขทัยนี้ ตามความประสงค์ของกรรมการกลางคนนั้น

ในคณะกรรมการจัดสร้างพระอนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมือง
ในขั้นแรกมีความประสงค์ที่จะทราบถึง รูปร่างลักษณะ
พระพักตร์ กับพระสรีระรูปรวมทั้งเครื่องราชูปถัมภ์
ที่ทรงแต่ง โดยขอร้องให้อาจารย์พร รัตนสุวรรณ จัดให้
คุณศรีเพ็ญ จัตูหะศรี ทำสมาธิเพื่อติดต่อให้พบวิญญูณ
พ่อขุนผาเมือง แล้วขออนุญาตต่อพระองค์ท่าน เพื่อการ
ถ่ายทอด เคঁารูปพระพักตร์” ลักษณะแห่งพระสรีระรูป
ตลอดทั้งเครื่องราชูปถัมภ์ที่ทรงแต่ง เพื่อจะให้นำ
มาเป็นแนวทางประกอบความคิดสร้างทำ พระรูปเป็น
อนุสาวรีย์ต่อไป

การติดต่อให้พบวิญญูณพ่อขุนผาเมือง เพื่อ
นำสืบเรื่องราวที่กรรมการกลางคน ในคณะดำเนินงาน
จัดสร้างพระอนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมือง ต้องประสงค์ที่จะ
ทราบได้ถูกจัดทำขึ้น เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๑๘
ณ บ้านห้วยโป่ง ตำบลบ้านโศก อำเภอหล่มสัก จังหวัด
เพชรบูรณ์ เกี่ยวกับเหตุผลที่ต้องเดินทางมาจัดทำ
ติดต่อให้พบวิญญูณพ่อขุนผาเมืองยังสถานที่ตามกล่าว
ก็เนื่องด้วยบริเวณบ้านห้วยโป่งเป็นภูมิสถานที่กรรมการ

ส่วนใหญ่ ในขณะที่ดำเนินงานจัดสร้างพระอนุสาวรีย์ มีความเชื่อว่าเป็นที่ตั้งเมืองราด ที่พ่อขุนผาเมืองได้ปกครองมาแต่อดีต

การนำสืบเรื่องราวและข้อมูลต่าง ๆ จะให้ได้ แนวความคิดเพื่อการจัดทำพระรูปพ่อขุนผาเมือง ได้ กระทำขึ้นโดย อาจารย์พร รัตนสุวรรณ เป็นผู้ดำเนินการ จัดให้คุณศรีเพ็ญ จัตุหะศรี ทำสมาธิเข้าไปติดตามและ ขอได้มีโอกาสพบวิญญานพ่อขุนผาเมือง การทำสมาธิ เพื่อการนำสืบเรื่องราวได้ดำเนินไปโดยราบรื่น และเป็น ผลดี พ่อขุนผาเมืองทรงอนุญาตให้เขียนจำลองพระรูป ของพระองค์พร้อมทั้งเครื่องราชูปถัมภ์ที่ทรงแต่ง และมีพระประสงค์ที่จะให้นำไปเป็นแบบในการสร้างทำ พระรูปเป็นพระอนุสาวรีย์อีกด้วย

การเขียนรูปภาพต้นแบบพระพักตร์ และพระ สรีระรูป ตลอดจนเครื่องราชูปถัมภ์ที่ทรงแต่ง ทำ ขึ้นได้จากการบรรยายของคุณศรีเพ็ญ ผู้ทำหน้าที่เป็นสื่อ กลางทำสมาธิเข้าไปดูพระองค์พ่อขุนผาเมือง แล้วถอย

ออกมาให้การเป็นระยะ ๆ แก่ผู้เป็นนายช่างจิตรกรรม ให้ทำการเขียนร่างรูปภาพต้นแบบขึ้น

การเขียนร่างรูปต้นแบบพ่อขุนผาเมือง ดำเนินไปอย่างช้า ๆ เพราะมีรายละเอียดต่าง ๆ ที่คุณศรีเพ็ญ เข้าสมาธิไปดูแล้วย่อยออกมาให้การมากเกินไปที่เราคาดว่าจะได้รู้มาก่อน ก็ยังมีคำอธิบายที่พ่อขุนผาเมืองทรงรับสั่งให้แก่ไขรูปภาพร่างต้นแบบให้ถูกต้องโดยผ่านการทำสมาธิของคุณศรีเพ็ญ โดยตรงชนิดคำต่อคำ ทำให้การเขียนรูปภาพร่างต้นแบบเป็นรูปร่างเกิดขึ้นอย่างน่าพิงใจ รูปภาพร่างต้นแบบพ่อขุนผาเมือง ซึ่งเขียนขึ้นจากคำให้การและอธิบายโดยคุณศรีเพ็ญ ผู้ซึ่งทำสมาธินำจิตเข้าไปพบวิญญานพ่อขุนผาเมือง ในวันดังกล่าวข้างต้น ได้นำมาแสดงไว้ในเล่มสมุดนี้ด้วยแล้ว

ทีนี้จะชี้แจงเกี่ยวกับรูปแบบโดยเฉพาะเครื่องราชภูษิตาภรณ์ ที่พ่อขุนผาเมืองทรงแต่ง และมีพระประสงค์จะให้ไปทำตักแต่งพระรูปเพื่อสร้างทำพระอนุสาวรีย์ เป็นลำดับไปโดยอาศัยข้อมูลจากคุณศรีเพ็ญ ซึ่งเข้าสมาธิไปดูแล้วย่นำการรับรู้มาถ่ายทอดดังนี้

พ่อขุนผาเมือง ทรงภูษาพื้นสีคราม มีดอกลาย
สีเงินเดินเส้นในพื้นที่ ทรงนุ่งแบบโครยเซิง หรือโรยเซิง
ทั้งชายภูษาข้างหน้าและข้างหลัง

ทรงฉลองพระองค์ข้างในเป็นอย่างเสื้อคอกกลม
แขนยาวเสมอข้อพระหัตถ์ พื้นฉลองพระองค์เป็นสีม่วง
คราม

ฉลองพระองค์ข้างนอก เป็นอย่างเสื้อไม่มีแขน
คอกกลมบุหนึ่งเป็นเกราะอ่อน บริเวณรอบคอออกมา
เสมอแนวไหล่มีลูกตุ้มโลหะสีเงินคู่หนึ่ง กำกับร่องผ้า
คอเสื้อ ตัวเสื้อยาวลงไปจนถึงต้นพระเพลา

ทรงผ้าทรงสะพักสีม่วงลายเส้นสีเงินในพื้นที่
ทับฉลองพระองค์แขนสั้นตัวนอก และคาดสายเข็มขัด
ทับผ้าทรงสะพักอีกชั้นหนึ่ง

พระขงษ์ทรงสนับเพลาพันด้วยผ้าสูงขึ้นมาแต่ข้อ
พระบาทเล็กน้อย

ที่พระศอทรงสวมเครื่องประดับทำเป็นรูปห่วง
สีเงินจำลักลวดลาย ๓ วง ด้วยกัน

พ่อขุนผาเมืองทรงไว้พระเกศายาว เกล้ามนมวยไว้เหนือพระเศียรครอบด้วยมงกุฏทรงน้ำเต้า เป็นโลหะสีทอง จำลึกลวดลาย แล้วทรงคาดผ้าสีม่วงมีลายเงินในพื้นรอบกระหมวดมุ่นมวย ทั้งชายลงทางเบื้องพระ-
 ปฤษฎางค์ ก็ยังทรงปิ่นปักสอดขั้ดกระหมื่นพระเกศา
 อีกด้วย

พ่อขุนผาเมือง ทรงกุศล รูปห้วงกลม ๆ ประดับ
 พระกรรมทั้งคู่

รองพระบาท เป็นแผ่นหนังมีสายคาดคาดอยู่
 ระหว่างหลังพระบาทและข้อพระบาท ตอนด้านปลาย
 ชนพระบาทมีสายหนังทอดขึ้นไป ผู้กรัดข้อพระบาท
 แล้วผูกกระสันไว้ตอนข้างหน้า

ในส่วนเครื่องศาสตราวุธที่ทรงใช้ มีพระแสงทวน
 พระแสงกริช พระแสงดาบคู่ ซึ่งสอดอยู่ในฝักและทรง
 สะพายอยู่เบื้องพระปฤษฎางค์

ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับเครื่องราชภูษิตาการณที่
 กล่าวมาข้างต้นนี้ เมื่อนำมาปะติดปะต่อจัดลำดับเข้าให้
 เป็นรูปรอย ก็จะได้ปรากฏเป็นพระรูปพ่อขุนผาเมือง ตาม
 ภาพร่างต้นแบบ ที่นำมาแสดงนี้

- ๓ -

การได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องราชูปโภคที่พ่อขุนผาเมืองทรงแต่งโดยคุณศรีเพ็ญ จัตูหะศรี ใช้การทำสมาธิให้เป็นเครื่องนำจิตเข้าไปสำรวจพบพ่อขุนผาเมือง และรับเห็นรับจำนำออกมาให้นายช่างจิตรกรรมเขียนร่างขึ้นเป็นรูปภาพต้นแบบดังรูปที่แสดงไว้ ณ ที่นี้ แล้วก็ตาม รูปภาพแสดงเครื่องราชูปโภคที่เขียนขึ้นเหล่านี้ อาจมีผู้สอดถามขึ้นว่า “มีเหตุผลอะไรที่จะมารองรับ และให้เชื่อว่า เครื่องแต่งพระองค์พ่อขุนผาเมืองตามรูปภาพที่เขียนขึ้นนี้ มีความจริงแท้เพียงใด”

ก่อนที่จะนำตอบคำถามและอธิบายเหตุผลเพื่อการพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับเครื่องราชูปโภคที่พ่อขุนผาเมืองทรงแต่ง จะขอ นำเอาข้อความตอนท้ายข้อ ๑ มากล่าวซ้ำและย้ำไว้ ณ ที่นี้อีกหนึ่หนึ่งว่า “ประสบการณ์ที่รับรู้ และแลเห็นได้ด้วยสภาพจิตผ่านทาง การทำสมาธิย่อมมีความเป็นจริงที่สามารถสอบสวนและแสดงประจักษ์พยานเทียบเคียงได้” ในลำดับต่อไปนี้จะอธิบายเกี่ยวกับประจักษ์พยาน เพื่อนำมาเป็นสิ่งเทียบเคียง

ประสบการณ์ ซึ่งผู้ทำสมาธิได้เป็นผู้ไปพบและเห็นมาแล้ว นำมาถ่ายทอดออกเป็นข้อมูลประกอบการ เขียนทำรูปภาพเครื่องราชภูษิตาภรณ์แต่งพระองค์พ่อขุนผาเมือง ให้เห็นในเหตุและผลว่าประสบการณ์ทางสมาธินั้น มีข้อเท็จจริงควรแก่การเชื่อถือเพียงใดก่อน

เครื่องราชภูษิตาภรณ์ หรือเครื่องแต่งพระองค์ พ่อขุนผาเมือง ตามข้อมูลที่คุณศรีเพ็ญ จัตุหะศรี ให้การ มีลำดับที่ควรนำมาพิจารณาดังต่อไปนี้

๑. พ่อขุนผาเมืองทรงภูษา พื้นสีคราม มีดอก ลายสีเงินเดินเส้นในพื้น ทรงนุ่งแบบโครยเซิง หรือ โรอยเซิงทิ้งชายภูษาข้างหน้าและข้างหลัง

การพิจารณาภูษาทรง ควรพิจารณาโดยเฉพาะ รูปแบบของการนุ่งผ้า รูปแบบการนุ่งผ้าหรือภูษาทรง ตามรูปแบบภาพต้นร่าง มีรูปแบบเหมือนกับ รูปแบบการนุ่งผ้าของท้าวพระยามหากษัตริย์ ที่จำหลักลายเส้น บนแผ่นหินชนวน แสดงเรื่องชาดกต่าง ๆ ประดับไว้ เป็นแพदानลุ่มในฝาผนังมณฑปวัดศรีชุม จังหวัดสุโขทัย ซึ่งเป็นศิลปสมัยสุโขทัย รูปภาพลายเส้นบนแผ่นหิน

ชนวนแสดงรูปแบบการนุ่งผ้า เหมือนกับรูปภาพต้นแบบเครื่องแต่งพระองค์พ่อขุนผาเมือง มีในรูปเรื่องปัญญาจตุรชาดก วารณิทัสสกชาดก ปุณณชาติกชาดก เป็นต้น (ดูภาพเปรียบเทียบ) กับ ยังเหมือนรูปแบบนุ่งผ้า ของเทพยดา ที่จารึกเป็นภาพลายเส้น บนรอยพระพุทธรบาทสัมฤทธิ์ ซึ่งเป็นศิลปะสมัยสุโขทัย ได้จากเมืองกำแพงเพชร (ดูภาพเปรียบเทียบ) รูปแบบของการ นุ่งผ้ามีหลักฐานยืนยันดังกล่าวนี

๒. เรื่องฉลองพระองค์ ตามคำให้การของคุณศรีเพ็ญว่า “ทรงฉลองพระองค์ข้างในชั้นอย่างเสื้อคอกลม แขนยาวเสมอข้อพระหัตถ์ ฟันฉลองพระองค์สีม่วงคราม” กับ “ฉลองพระองค์ข้างนอกเป็นอย่างเสื้อไม่มีแขน คอกลมบุหน้่งเป็นเกราะอ่อนบริเวณรอบคอ มาเสมอแนวไหล่ มีลูกตุ้มโลหะสีเงิน คู่หนึ่งกำกับร่องผ้าคอเสื้อ ตัวเสื้อยาวลงไปถึงต้นพระเพลา”

การพิจารณาเกี่ยวกับฉลองพระองค์นี้ควรแยกออกเป็นฉลองพระองค์แบบแขนยาวและแบบไม่มีแขน

ฉลองพระองค์แบบแขนยาว มีพบบลัฏฐานใน ตึกตาดินปั้นเคลือบและเขียนสีเป็นรูปทหาร เป็นศิลปะ สมัยสุโขทัยหลายรูปด้วยกัน ทำสวมเสื้อแบบเดียวกับ รูปต้นแบบที่เขียนขึ้น กับหลักฐานเรื่องเกี่ยวกับการ แต่งกายของคนไทยในสมัยสุโขทัย ซึ่งนายชิน อยู่ดี แสดงบรรยายที่วัดตระพังทองกลาง จังหวัดสุโขทัยใน การสัมมนาโบราณคดีสมัยสุโขทัย เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๐๓ มีความว่า “ชายไว้ผมยาว มุ่นมวยไว้ที่กลาง กระทบอ้อมก็มี ไว้ที่ท้ายทอยก็มี สวมเสื้อผ่าอกแขนยาว” หลักฐานนี้แสดงว่า ผู้ชายทั่วไปสวมเสื้อแขนยาว ซึ่งใน รูปต้นแบบมีอยู่เป็นหลักฐานตรงกันในข้อนี้

ส่วนฉลองพระองค์แบบแขนสั้นเมื่อพระบาท สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จไปกำแพงเพชร เมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๙ ทรงพบรูปปั้นเป็นเรื่องราวเกียรติประดับ พนักที่วัดพระแก้ว ทรงบันทึกเกี่ยวกับการแต่งกายผู้ชาย มีในรูปภาพนี้ว่า “สวมเสื้ออย่างน้อย* ซึ่งมีชายเสื้อทับ ผ่าคาดแล้วคาด* สวมเสื้อทับอีกชั้นหนึ่ง ในระหว่างชาย

* คือเสื้อไม่มีแขน *คาดผ้าเคียนเอวทับเสื้อ

เสื่อกับเสื่อแขนสั้น คาดเข็มขัด” เกี่ยวกับรูปแบบของเสื่อแขนสั้นนี้ มีตัวอย่างดูได้จากรูปตุ๊กตาดินปั้นเคลือบและเขียนสี เป็นรูปทหาร ซึ่งเป็นศิลปะสมัยสุโขทัย (ดูรูป)

อนึ่ง เสื่อแขนสั้นตามข้อมูลของคุณศรีเพ็ญ กล่าวว่า มีบุกราะอ่อนทำด้วยหนังรอบคอเสื่อด้วย หลักฐานที่อาจนำมาเทียบได้นี้ พระยาอนูมานราชชนกเคยแสดงหลักฐานนี้ สนับสนุนเกี่ยวกับเรื่องเสื่อเกราะของทหารสมัยสุโขทัย เมื่อคราวสัมมนาโบราณคดีสุโขทัยว่า ทหารอาจสวมเสื่อมีเกราะทำด้วยหนัง เช่นเดียวกับทหารในอาณาจักรน่านเจ้า ซึ่งเป็นคนไทยด้วยกัน

ในส่วนเหตุผลที่เกี่ยวข้องด้วยเรื่องฉลองพระองค์ ก็มีหลักฐานอ้างอิงและเทียบเคียงได้ตามกล่าวนี้

๓. ผ้าทรงสะพัก หรือผ้าคาดเอวกับเข็มขัด การคาดผ้าและคาดเข็มขัดทับผ้าคาด ขอนำเทียบบันทึกของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า ที่เกี่ยวข้องกับรูปปั้นเรื่องรามเกียรติ์ ตามอ้างแล้วในข้อสอง ความว่า “สวมเสื่ออย่างน้อย ซึ่งมีชายเสื่อทับผ้าคาด แล้วคาดสวมเสื่อ

ทับอีกชั้นหนึ่ง ในระหว่างชายเสื้อกับเสื้อแขนสั้น คาดเข็มขัด”

จากหลักฐานตอนนี้คงจะพอเทียบรูปแบบการ คาดผ้า และคาดเข็มขัดได้ว่ารูปภาพต้นแบบมีความจริง ตรงตามหลักฐานมาก

๔. พระขงษ์ทรงสนับเพลา พันด้วยผ้าสูงขึ้นมา แต่ข้อเท้าเล็กน้อย

เกี่ยวกับสนับเพลา นี้ พณ ฯ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้แสดงเหตุผลและหลักฐานเมื่อคราวสัมภาษณ์ โบราณคดีสุโขทัย มีความว่า “สนับเพลาต้องมีความหมาย ผมเข้าใจว่าแต่เดิมคงเป็นสนับแข้ง ไม่ใช่กางเกง ชาวดอยอีกหลายเผ่า ตลอดจนชาวไทยยังใช้สนับเพลา ซึ่งไม่ใช่กางเกง ผูกไว้ที่ใต้เข่าแล้วปล่อยยาวลงไปครึ่ง น่อง ในสมัยก่อนอาจใช้สนับแข้งผูกไว้คอนข้างสูง แล้ว นุ่งกางเกงหรือเตี๋ยวทับลงไป คนบุกป่าฝ่าหนามหรือ ซี่ม้าแล้วนั่งเตี๋ยวอย่างเดียวไม่พอ ต้องสวมสนับแข้งด้วย พวกไทยอย่างเตี๋ยวนี้ แม้แต่ผู้หญิงบางครั้งก็ยิ่งสวมสนับ แข็ง สนับเพลาหรือสนับแข้งนี้ต่อมาอาจเย็บติดกันเข้า

เพื่อสะดวก และเลยใช้นุ่งกันในภายหลังแบบกางเกง” สนับเพลลาหรือสนับแข้งตามที่ พณ ฯ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช อธิบายไว้นี้ แต่เดิมคงจะเป็นอย่างผ้าผืนยาว หน้าแคบนำมาพันแต่หน้าแข้งขึ้นไปจนถึงต้นขา อย่างที่คนเดินป่าหรือขี่ม้าบุกไปในดงชอบทำกัน สำหรับกัน ทากกัดหรือหนามเกี่ยว ก็ยังช่วยทำให้ขาไม่เป็นตะคริว ได้อีกด้วย การพันผ้าเป็นสนับแข้งเป็นสิ่งจำเป็น และเป็นเครื่องแต่งกายอย่างหนึ่ง ภายหลังมีการประดับตกแต่งให้สวยงามจึงกลายเป็นเครื่องแต่งกายที่ขาดเสียมิได้ สำหรับผู้ชาย รูปแบบของสนับเพลลาหรือสนับแข้งมี ปรากฏเป็นเครื่องแต่งกายรูปภาพนั้นต่าง ๆ ในสมัย สุโขทัยมีปรากฏเป็นตัวอย่างเห็นได้ในหลายแห่งด้วยกัน เป็นต้นว่า รูปภาพปั้นปูนเป็นรูปเทวดาประดับฐาน พระสถูปเจดีย์ที่วัดเจดีย์สี่ห้อง รูปหล่อสัมฤทธิ์ พบที่ วัดมหาธาตุ ตำบลเมืองเก่า จังหวัดสุโขทัย ฯลฯ

ในกรณีเครื่องแต่งพระองค์พ่อขุนผาเมือง มีทรง สนับเพลลาตามข้อมูลที่คุณศรีเพ็ญ ได้เห็นในสมาธิจึง

เป็นสิ่งที่มีความหลักฐานความจริงร่วมในสมัยสุโขทัย โดยอ้างอิงและยืนยันได้ ดังกล่าวมานี้

๕. ที่พระศอทรงสวม เครื่องประดับ ทำเป็นรูปห่วงสี่เงิน จำหลักลวดลายมี ๓ ห่วงด้วยกัน เครื่องประดับพระศอพ่อขุนผาเมือง ตามที่กล่าวนี้เป็นการแลเห็นผ่านทางสมาธิของคุณศรีเพ็ญ ความนิยมใช้เครื่องประดับคอทำด้วยโลหะเป็นรูปห่วงกลม ๆ ตามกล่าวคงเป็นเครื่องประดับที่นิยมใช้กันมากในสมัยสุโขทัย หลักฐานเกี่ยวกับรูปแบบของเครื่องประดับคอชนิดนี้มีปรากฏอยู่ในรูปภาพสลักเป็นลายเบาบนแผ่นหินชนวนที่วัดศรีชุม รูปภาพที่จำหลักเป็นภาพกษัตริย์ จะมีเครื่องประดับพระศอทำเป็นรูปห่วงกลม ๆ จำหลักลวดลายมีอยู่ในทุก ๆ รูป หลักฐานทางโบราณวัตถุสมัยสุโขทัยดังกล่าว น่าจะเป็นสิ่งยืนยันได้ว่า เครื่องประดับพระศอของพ่อขุนผาเมืองนี้ มีเค้าความจริงตรงกันกับหลักฐานทางโบราณคดีได้โดยแท้

๖. เกี่ยวกับการที่พ่อขุนผาเมือง ทรงไว้พระเกศายาว แล้วเกล้ามนเป็นมวยไว้เหนือพระเศียร ครอบด้วย

มงกุฎทรงน้ำเต้าเป็นโลหะสีทองจำหลักลวดลาย แล้ว
ทรงคาดผ้ารอบมุ่นมวย กับปักปิ่นขัดมวยผม เป็นภาพ
ที่คุณศรีเพ็ญ เห็นได้ในสมาธิ ความข้อนี้อันมีหลักฐานควร
อ้างและเทียบเคียงได้ว่า ภาพการไว้พระเกศายาว และ
การประดับพระเศียรพ่อขุนผาเมือง มีเหตุผลสมด้วย
ความจริง คือในหนังสือจดหมายเหตุเรื่องพระราชไมตรี
ระหว่างกรุงสยามกับกรุงจีน กล่าวถึงความไว้ผมของไทย
สมัยสุโขทัย มีความว่า “ก็ก่อองไว้ผมยาว ขุนนางและ
ราษฎรไว้ผมยาวเกล้ามวย ใช้ปิ่นปัก และใช้ผ้าขาวพัน
” และเกี่ยวกับรูปแบบการไว้ผมยาวและเกล้าผม คาด
ผ้านี้อาจหาดูได้จากรูปภาพสลักเป็นเส้นลายเบาบนแผ่น
หินชนวน ที่ในอุโมงค์ระหว่างในกำแพงวิหารวัดศรีชุม
เป็นศิลปสมัยสุโขทัย โดยเฉพาะที่จำหลักเป็นเรื่อง
ภริวัตกษัตริย์ (ดูรูปภาพเปรียบเทียบ) ก็จะแลเห็นได้
ชัดเจนว่า รูปภาพแสดงการไว้ผมยาวของพ่อขุนผาเมือง
และการเกล้าผมคาดผ้าที่คุณศรีเพ็ญ ได้เห็นในสมาธิ
มิได้เป็นสิ่งเลื่อนลอยเลย

อนึ่งเกี่ยวกับเครื่องศิราภรณ์ของพ่อขุนผาเมือง ที่เป็นมงกุฎทรงน้ำเต้า ก็เป็นสิ่งที่อาจหาหลักฐานที่เป็นโบราณวัตถุสมัยสุโขทัยนำมาเทียบได้ โดยเฉพาะเครื่องศิราภรณ์ ที่ประดับเหนือพระเศียรเทวรูปที่สร้างขึ้นในสมัยสุโขทัยหลายรูปด้วยกัน

๗. พ่อขุนผาเมืองทรงกษัตริย์ หรือต่างหุรูป ห่วงกลม ๆ ประดับพระกรรณทั้งคู่ หลักฐานที่อาจนำมายืนยันในข้อนี้ คือรูปภาพจำหลักเป็นเส้นลายเบา เรื่องชาดกต่าง ๆ บนแผ่นหินชนวน เป็นศิลปสมัยสุโขทัย อยู่ในสถานที่ซึ่งกล่าวมาแล้วในข้อ ๖ รูปภาพคน ซึ่งทำจำหลักทุกรูปมีทำประดับหูด้วยต่างหุรูปห่วงกลม ๆ เหมือนอย่างพ่อขุนผาเมือง ได้ใช้ประดับพระกรรณทุก ๆ รูป และแม้ว่าเทวรูปที่ทำด้วยโลหะสัมฤทธิ์ในสมัยสุโขทัย ก็อาจสังเกตเห็นได้ว่ามีทำเจาะปลายตั้งหูไว้เพื่อสวมต่างหุรูปห่วงกลม ๆ เป็นพื้น หลักฐานตามที่ยกมาเทียบเคียงนี้คงจะพอรับรองได้บ้างว่า พ่อขุนผาเมือง ทรงประดับพระกรรณด้วยต่างหุรูปห่วงกลม ซึ่ง

คุณศรีเพ็ญ ได้เห็นทางสมาธิ เป็นสิ่งตรงกันกับหลักฐานทางวัตถุที่มีร่วมสมัยสุโขทัย

๘. ในข้อที่เกี่ยวกับร่องพระบาทว่า เป็นแผ่นหนังมีสายคาดอยู่บนหลังและข้อพระบาท ซึ่งเป็นร่องพระบาทหรือรองเท้าแบบเก่านี้ มีหลักฐานอันสามารถอ้างอิงสนับสนุนได้ คือในหนังสือจดหมายเหตุเรื่องพระราชไมตรีสยามกับกรุงจีน กล่าวถึงรองเท้าของพวกไทยสมัยสุโขทัยว่า “มีรองเท้าทำด้วยหนังโต ผู้หญิงใส่รองเท้าคิบทำด้วยหนังสีดำ สีแดง” รูปแบบของรองเท้า ซึ่งทำด้วยหนังตามหลักฐานที่แสดงมานี้ เป็นรองเท้าแบบคิบโดยใช้สายหนังคาดทับนิ้วเท้า และที่ตรงปลายสุดแผ่นหนังรองเท้าตรงสันเท้ามีทำสายหนังยื่นขึ้นไป แล้วผ่าออกเป็นสองเส้น สำหรับผูกรัดข้อเท้า เพื่อมิให้หลุดในขณะที่เดินอย่างรวดเร็วหรือวิ่ง รูปแบบรองเท้าหรือรองพระบาทแบบนี้ ดูจะเป็นรูปแบบที่นิยมใช้กันแพร่หลายมาแต่เวลาดังกล่าว แล้วยังคงได้ใช้กันสืบมาอีกนาน จนกระทั่งมีปรากฏในวรรณคดีโบราณเรื่อง

มหาชาติ ว่า “ปฏิมุญจิจิ อุปาหนิ ยังเท้าทุ่เฒ่าทั้งสองสวมใส่เกือกกัน รองรกลีวยจะรับหนาม กระทำด้วยหนัสน้อย ๆ นั้นบาง ๆ เบา ๆ แต่ชั้นเดียว เชือกกระหวัดรัดแน่นเหนียวหน่วงแน่นให้ถนัด ถึงจะวิ่งเท่าวิ่งไม่พลัดพลาดล้มไม่หลุดหาย” หลักฐานเกี่ยวกับรองพระบาทหรือรองเท้ามี่ในสมัยสุโขทัยเป็นอย่างที่กล่าวมานี้ คงจะพอรับรองเกี่ยวกับรูปแบบรองพระบาทที่พ่อขุนผาเมืองได้ทรง และปรากฏให้เห็นในสมาธิของคุณศรีเพ็ญว่า เป็นสิ่งที่มีความจริงตรงกันอย่างมีเหตุผล และพิสูจน์ได้แน่ชัด

๙. ในส่วนที่เกี่ยวข้องด้วยเครื่องศาสตราวุธที่พ่อขุนผาเมืองทรงใช้ มีพระแสงทวน พระแสงดาบคู่ และพระแสงกริช เป็นสิ่งที่ไม่รู้เป็นปัญหาในทางรูปแบบ เพราะเครื่องศาสตราวุธของไทย มีรูปร่างลักษณะขนาดรัดรูปเฉพาะอย่าง ไม่สู้มีการเปลี่ยนแปลง นับแต่สมัยโบราณสืบมาจนกระทั่งสมัยใหม่ จะมีบ้างก็จำเพาะแต่ลวดลายที่ตกแต่งประดับให้สวยงาม ซึ่งเป็นส่วนปลีกย่อย และก็การที่พ่อขุนผาเมืองทรงใช้ศาสตราวุธ ดังกล่าวนี้นี้

ไม่เป็นสิ่งที่เป็นไปได้เพราะเชื่อว่า เครื่องศาสตราข้อม
ไม่เลือกจำเพาะแต่จะต้องเป็นพระมหากษัตริราช
จึงใช้พระแสงขรรค์อย่างเดียว ซึ่งเป็นแต่เครื่องประดับ
พระราชอิสริยยศเท่านั้น การที่พ่อขุนผาเมือง ทรงแสดง
ภาพของพระองค์คือพระแสงทวน ขัดจางนางพระแสง
ดาบคู่ แล้วเหน็บพระแสงกริช ข้อมเป็นพระประสงค์ที่
จะทรงแสดงรูปภาพ ของพระองค์ให้สมด้วยสภาพแห่ง
การเป็นนักรบผู้นำชนชาติไทย ให้พ้นจากอำนาจการ
กดขี่ของคนต่างชาติในสมัยของพระองค์

- ๓ -

ข้อความที่อธิบายเกี่ยวกับเครื่องราชภูษิตาภรณ์
ของพ่อขุนผาเมือง โดยแสดงหลักฐานทางโบราณคดีและ
บันทึกเป็นจดหมายเหตุต่าง ๆ นำมาเทียบเคียงกับรูป
ภาพต้นแบบ เขียนเครื่องราชภูษิตาภรณ์ของพ่อขุน-
ผาเมือง โดยอาศัยข้อมูลจากการที่คุณศรีเพ็ญ จัตุหะศรี
แลเห็นโดยผ่านทางการทำสมาธิ ที่พรรณามาเป็นลำดับ
นี้ คงจะพอเป็นหลักฐานแสดงให้เห็น คนจำนวนไม่น้อย

ที่ยังสงสัยหรือขัดข้องใจ โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเขียนรูปภาพพระมหากษัตริย์ในอดีตที่ว่า “รูปภาพอดีตพระมหากษัตริย์แต่ละพระองค์ ที่สำนักค้นคว้าทางวิญญูณจัดให้เขียนขึ้นมา นั้น ใครอื่นรู้รับรองว่ารูปนั้น รูปนี้ จะเหมือนพระมหากษัตริย์พระองค์นั้นพระองค์นี้ โดยแท้แล้ว” เพราะไม่มีใครได้เคยเห็นหรือเกิดทันได้เห็นพระองค์ท่านเหล่านั้น แล้วจะให้เชื่อว่ารูปภาพที่เขียนขึ้นตามคำบอกเล่า ซึ่งแลเห็นได้จากการทำสมาธิ เป็นสิ่งจริงแท้อย่างไร คงจะได้คิดเห็นเหตุผลได้บ้าง ในกรณีการสืบค้นเกี่ยวกับเครื่องราชูปโภคของพ่อขุนผาเมือง ก็มีเหตุและผลอันน่าชวนให้สงสัยคล้ายกัน กล่าวคือเมื่อรูปภาพเครื่องราชูปโภคของ พ่อขุนผาเมืองถูกเขียนขึ้น โดยอาศัยข้อมูลจากการใช้สมาธิ นำเข้าไปแลเห็น ใครเล่าจะเป็นผู้รับรองว่า รูปแบบของเครื่องราชูปโภคต่าง ๆ ที่เป็นจริงหรือถูกต้อง ในกรณีเช่นนี้ เราได้อาศัยหลักฐานทางโบราณคดี และบันทึกเป็นจดหมายเหตุต่าง ๆ นำมาเทียบเคียง ดังอธิบายมาเป็นลำดับในข้อ ๓ เป็นสิ่งรับรอง และ

สิ่งที่เป็นหลักฐาน อันเราได้ค้นคว้านำมาเทียบเคียงเพื่อเป็นการรับรองสิ่งซึ่งได้รับรู้เห็นในสมาธิ ก็ล้วนแต่เป็นประจักษ์พยานที่เป็นวัตถุ อันสามารถแลเห็นได้ด้วยตา และเชื่อได้ง่าย ก็ยังเป็นที่ยอมรับกันในทางวิชาการ ทั้งฝ่ายโบราณคดีและวิชาประวัติศาสตร์ ฉะนั้นรูปภาพที่เขียนขึ้นจาก “ประสบการณ์ ที่รับรู้และแลเห็นได้ด้วยสภาพจิต ผ่านทางการทำสมาธิย่อมมีความเป็นจริง ซึ่งอาจสอบสวนและแสดงประจักษ์พยานเทียบเคียงได้” จึงเป็นรูปภาพหรือประจักษ์พยานที่มีมูลความจริง มีความถูกต้องอยู่มาก เป็นสิ่งที่ควรยอมรับไม่เป็นสิ่งควรสงสัย ชัดซึ้งใจแต่อย่างใดมิใช่หรือ

อย่างไรก็ตามเถิด แม้ว่าการสืบสวนค้นคว้าเกี่ยวกับการเขียนจำลองรูปภาพออกมาแต่ประสบการณ์ที่แลเห็นและรับรู้จากการทำสมาธิดังเช่นกล่าว เมื่อนำเอารูปต่าง ๆ ซึ่งได้เขียนขึ้นเช่นนี้เข้าเปรียบเทียบกับหลักฐานที่เป็นโบราณวัตถุบ้าง บันทึกที่เป็นจดหมายเหตุบ้าง ฯลฯ อาจจะมีส่วนละเอียดปลีกย่อยที่แตกต่างกันอยู่บ้างนั้น ย่อมมิได้หมายความว่า รูปภาพที่เขียนจากการเห็น

ผ่านทางสมาธิจะต้องไม่ถูกไม่จริงเสมอไป ในกรณีนี้ขอ
ให้ย้อนกลับไปพิจารณาตัวอย่างกรณีที่ทางการตำรวจ
ใช้วิธีเขียนรูปภาพขึ้นจากคำบอกเล่าของโจทก์หรือพยาน
ผู้ที่ได้เคยเห็นหน้าคนร้าย เพื่อจะได้ใช้รูปภาพนี้นำสืบ
จับเอาตัวมาลงโทษ ดังเคยกล่าวแต่ต้น รูปภาพที่ทาง
การตำรวจจัดให้เขียนขึ้นด้วยวิธีดังกล่าวนี้ ก็มีใจที่จะ
เหมือนตัวคนร้ายอย่างแท้จริงเช่นกับทำด้วยการถ่ายภาพ
รูปภาพเขียนอาจแสดงให้เห็นปรากฏแต่สภาพความสมจริง
แต่ส่วนหยาบ ๆ เพราะคนที่เป็นพยานหรือโจทก์แต่ละ
คนที่เป็นผู้ให้ข้อมูลย่อมอาศัยการจดจำมาแต่การแลเห็น
และก็ในส่วนที่จำเอาไว้ได้นั้น คนเราแต่ละคนย่อมไม่
ปฏิเสธว่า **ความจำนั้นคือส่วนที่เหลือจากการลืม** ดังนี้
ข้อมูลที่พยานให้การเกี่ยวกับรูปร่างหน้าตาคนร้ายแก่
ตำรวจหรือนายช่างจิตรกรที่ทำการเขียนสร้างรูปภาพ
จึงย่อมจะเป็นข้อมูลที่หยาบ ๆ แต่รูปภาพที่เขียนขึ้นด้วย
ข้อมูลหยาบ ๆ เหล่านี้ อาจใช้เป็น การนำสืบให้พบตัว
คนร้าย นั้นย่อมหมายความว่า แม้ข้อมูลแต่เพียงหยาบ ๆ
จากความทรงจำ แต่ถ้าเราสามารถหาเอาพยานคือตัว

คนร้าย มายืนยันกับรูปภาพที่เขียนขึ้นนั้นได้ เราก็เชื่อว่า
รูปภาพที่เขียนขึ้นด้วยวิธีดังกล่าวนี้มีเหตุผลเป็นจริง
ทั้งที่รูปภาพมีส่วนละเอียดไม่ตรงกับที่มีในรูปโฉมของ
คนร้ายอยู่เป็นส่วนมาก แต่เราก็ไม่ปรับเอาว่ารูปเขียน
อย่างนี้เป็นผิด หรือไม่มีเหตุผลพอ

ในกรณีการเขียนทำรูปภาพจากข้อมูลกันได้มา
แต่การแลเห็นโดยผ่านทางสมาธิ แม้จะมีส่วนละเอียด
ข้อปลีกย่อยบางส่วนต่างกว่าหลักฐานที่เป็นวัตถุ หรือ
สิ่งอื่น ๆ อันอาจนำมาเทียบเคียงได้เหล่านี้บ้าง แต่ทว่า
จะไม่สู้แตกต่างจนผิดห่างไกลกันมาก ทั้งนี้ในการทำ
สมาธิทำให้แลเห็นจะสามารถแลเห็นสิ่งที่ปรากฏในสมาธิ
ได้ชัดเจนกว่าภาพที่นึกเห็นจากความจำ แล้วยังอาจ
ทบทวนรูปภาพที่เกิดขึ้นในสมาธิที่แท้จริงได้อย่างแจ่ม
ชัด ทุก ๆ ครั้ง โดยไม่พรั่นใจหรือเปลี่ยนแปลงเป็นภาวะ
อย่างอื่น ๆ หรือเลื่อน ๆ ลาง ๆ เช่นกับการนึกเห็นภาพ
ในความจำดังนี้รูปภาพซึ่งเขียนขึ้นจากข้อมูลได้ทาง
สมาธิ จึงสามารถนำมาเขียนสร้างสภาพแห่งรูปภาพให้
มีความสมจริงได้ทั้งส่วนที่หายบ ๑ และส่วนละเอียดที่

ประณีต ซึ่งจะเป็นรูปภาพอันมีเหตุผล เชื่อถือได้เมื่อสามารถนำเอาหลักฐานทางวัตถุเข้ามาเทียบเคียง ดังเช่นกรณีการสืบค้นหลักฐานเกี่ยวกับเครื่องราชภูษิตาภรณ์ของพ่อขุนผาเมือง ข้างต้นนี้

การอธิบายเกี่ยวกับเครื่องราชภูษิตาภรณ์ สมัยสุโขทัย ซึ่งเป็นเครื่องแต่งพระองค์พ่อขุนผาเมือง ค้นคว้าขึ้นจากข้อมูลอันได้จากประสบการณ์ที่แลเห็นด้วยการทำสมาธิโดยคุณศรีเพ็ญ จัตุหะศรี และนำเปรียบเทียบกับหลักฐานทางโบราณคดี ซึ่งได้พรรณนามาเป็นลำดับนี้ คงพอจะเป็นหลักฐานส่วนหนึ่งสนับสนุนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องวิญญาณ การทำสมาธิ เพื่อติดต่อกับวิญญาณ และประสบการณ์ที่สามารถรับรู้และแลเห็นได้ด้วยสภาพจิต ผ่านทางการทำสมาธิ ย่อม มีความเป็นจริงอาจสอบสวน พิสูจน์ และแสดงประจักษ์พยานนำมาเทียบเคียงได้

อนึ่งในส่วนรูปแบบ เครื่องราชภูษิตาภรณ์ สมัยสุโขทัย ซึ่งเป็นเครื่องแต่งพระองค์พ่อขุนผาเมือง ตามที่ค้นคว้าและแสดงหลักฐานประกอบ พร้อมทั้งรูปภาพ

แสดงเปรียบเทียบ ณ ที่นี้ เป็นสิ่งที่ท่านผู้มีวิจารณ์ญาณ
อันเที่ยงธรรม พึงพิจารณาตามชอบเถิดว่า ท่านควร
เชื่อถือ หรือยอมรับเหตุผลที่นำมาเสนอเหล่านี้เพียงใด
ในส่วนผู้เรียบเรียงก็ได้พยายามที่จะแสดงสิ่งที่เป็น ความ
จริงอันมีเหตุผลและพิสูจน์ได้ ด้วยบริสุทธิ์ใจโดยแท้แต่
เท่านั้น

การเขียนรูปบุคคลในโลกทิพย์

ผู้ซึ่งตายไปไม่นาน

โดย ศรีเพ็ญ จัตตะศรี

ไปเขียนรูปคุณกิจจา ตันติสุวรรณา

วันอังคารที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๙ เวลา ๑๘ นาฬิกาเศษ อาจารย์พร รัตนสุวรรณ อาจารย์ลาวัณย์ อุปอินทร์ และข้าพเจ้า ได้ให้นายอนนท์ ปานเพชร คนขับรถมาส่งที่บริษัท กรุงเทพฯ ฯ กิจการยาง จำกัด ใกล้ห้าแยกพลับพลาไชย ซึ่งเป็นร้านของเหมียม (คุณอุไร ตันติสุวรรณา) เพื่อนของข้าพเจ้า เพื่อจะเขียนรูปคุณกิจจา ตันติสุวรรณา สามีของเธอ ซึ่งได้เสียชีวิตไปแล้วเมื่อประมาณ ๒ ปีก่อน และข้าพเจ้าได้มาลองติดต่อดูแล้วว่า เราพอจะเขียนรูปพิสูจน์ได้ เพราะเมื่อครั้งที่สามีของเธอยังมีชีวิตอยู่นั้น ข้าพเจ้าไม่เคยรู้จัก ทั้งนี้ก็เพราะว่า เหมียมกับข้าพเจ้าเคยเป็นเพื่อนกันมา

รูปเขียนคุณกิจจากในสมาธิ

ตั้งแต่สมัยเรียนในชั้นมัธยม เมื่อจบการศึกษาแล้ว ต่างคนก็ต่างแยกย้ายกันไป ไม่ได้พบกันเลย ประมาณสิบกว่าปี มาพบเหมียวอีกครั้งก็ได้ทราบว่า เธอแต่งงานและมีลูกแล้วถึง ๓ คน สามีได้เสียชีวิตจากไปแล้ว คงทิ้งแต่กิจการต่าง ๆ ให้เธอดำเนินงานต่อมา สำหรับอาจารย์พรและอาจารย์ลาวัณย์ ก็ไม่ต้องพูดถึง เพราะทั้งสองท่านนี้ก็ไม่เคยรู้จักคุณกิจจาเช่นกัน

รูปถ่ายตัวจริงคุณกิจจา

ข้าพเจ้าเข้าไปในร้าน เหมียมกำลังยุ่งอยู่กับ
กิจการงานต้อนรับลูกค้า เธอได้บอกข้าพเจ้าว่า “ตัวนี้
คอยสักครู่นะ” เมื่อข้าพเจ้าแนะนำเพื่อนให้รู้จักกับ
อาจารย์ลาวัณย์แล้ว ข้าพเจ้าก็บอกเพื่อนว่า “ไม่เป็นไร
หรอก ทำงานของเธอไปให้เสร็จเถอะ ไม่ต้องกังวลกับ
เรา เราจะมาทำงานของเรา”

เมื่ออาจารย์พร อาจารย์ลาวัณย์ และข้าพเจ้า
หาที่นั่งได้เรียบร้อยแล้ว ข้าพเจ้าก็เข้าสมาธิคิดว่า คุณกิจจา

อยู่หรือเปล่า ข้าพเจ้าพบคุณกิจจาในลักษณะนั่งเอน
 หลังอยู่บนเตียงแบบเตียงคนไข้ในโรงพยาบาลที่หมุน
 ให้ศีรษะสูงขึ้นได้ ใส่เสื้อเชิ้ตแขนยาวสีเขียวยาวอ่อนมีทาง
 เล็ก ๆ สีนวล มีผ้าแพรเปลวสีฟ้าอ่อนจางจนเกือบขาว
 คลุมมาครึ่งตัวแขนทั้งสองพาดทับนอกผ้าคลุมนั้น คอพับ
 โน้มลงมาในลักษณะคนหลับสนิท ผมยังเล็กน้อยหวีเสย
 ขึ้นข้างบน แต่ก็มี ๒-๓ ปอยปรกหน้าผากลงมา ข้าพเจ้า
 ได้เรียนถามเขียน ซึ่งท่านให้ความคุ้มครองรักษาอยู่ที่
 นั้นว่า จะปลุกคุณกิจจาได้ไหม ท่านก็บอกว่าไม่ได้

ข้าพเจ้าตื่นจากสมาธิบอกอาจารย์พร และอาจารย์
 ลาวัณย์ว่า คุณกิจจากำลังหลับ จะทำอย่างไรดีในเมื่อ
 ปลุกก็ไม่ได้ เพราะท่านเขียนบอกว่า คนที่กำลังหลับ
 เราจะปลุกไม่ได้ ต้องปล่อยให้ตื่นเอง เพราะเราไม่รู้ว่า
 เมื่อเขารู้สึกตัวขึ้นจากการที่เราปลุกนั้น ครั้งแรกอารมณ์
 อะไรจะเกิดขึ้น ถ้าเป็นอารมณ์ที่ดีก็ไม่ใช่ไร ถ้าเป็น
 อารมณ์ที่ไม่ดีจะทำให้เขาเปลี่ยนภูมิทัศน์ และอารมณ์
 ของโอบปาติกะนั้น ลงว่าได้ดังไปในทางไหนแล้ว เปลี่ยน

แปลงยาก ซึ่งเท่ากับเราเป็นต้นเหตุ ในโลกทิพย์นี้จึง
ไม่มีใครปลุกใครในเมื่อเห็นอีกฝ่ายกำลังหลับ นอกจากนี้
แรงดันจากวิบากข้างในของเขาจะปลุกเขาเอง

จึงเป็นอันว่า เราลงมือเขียนรูปคุณกิจจาทั้ง ๆ
ที่ยังหลับ เขียนไปได้ประมาณ ๑ ชม. เพิ่งจะได้เค้าหน้า
เหมียวมเพื่อนของข้าพเจ้าก็เสร็จจรุระของเธอ และได้มา
ร่วม แต่เรายังไม่ได้ให้ดูรูปเขียน แต่ได้เล่าให้เธอฟังว่า
ข้าพเจ้าได้เห็นคุณกิจจาในลักษณะใด เมื่อบรรยายถึง
เรื่องเสื้อผ้า อาจารย์พร ได้ถามเธอว่า คุณกิจจาเคยมี
เสื้อแบบที่บอกนี้หรือไม่ เพื่อนของข้าพเจ้ารับว่ามี
และคุณกิจจา ชอบใส่บอกว่ามันนิ่มดี อาจารย์พร จึง
ได้ขอร้องให้เธอขึ้นไปชั้นบนหยิบเสื้อตัวที่วานั้น มาดู
เปรียบเทียบ มันเป็นเสื้อตัวเดียวกับที่ข้าพเจ้าเห็น คุณ
กิจจา กำลังใส่นั้นทีเดียว แต่ที่ข้าพเจ้าเห็นนั้นดูใหม่กว่า
ตัวที่เพื่อนข้าพเจ้าหยิบลงมาให้ดู

เพื่อนของข้าพเจ้ามีบุตรกับคุณกิจจา ๓ คน
เป็นชายล้วน อาจารย์พร ได้บอกให้เรียกลูกของเธอมา
ให้ข้าพเจ้าดูหน้าว่า ใครจะมีเค้าหน้าเหมือนพ่อบ้าง

ลูกทั้งสามของเพื่อนข้าพเจ้าลงมา ข้าพเจ้าก็บอกเธอว่า ลูกคนเล็กของเธอเหมือนพ่อมาก ทั้งโครงหน้า รูป ศีรษะ หน้าผาก คิ้ว ผิวพรรณ ส่วนคนที่ ๑ และคนที่ ๒ ไม่เหมือนเลย เพื่อนของข้าพเจ้ายอมรับว่าใช่ทุกประการ

ขณะนั้นเป็นเวลา ๒๐ นาฬิกาเศษ เมื่อข้าพเจ้าเข้าสมาธิดูคุณกิจจาอีก คราวนี้ไม่พบ ไม่ทราบว่ายากไปไหน สันนิษฐานว่า ขณะที่คุณกิจจากำลังหลับอยู่นั้นเอง คงจะฝัน และในความฝันนั้นคงจะก่อให้เกิดอารมณ์อะไรสักอย่างหนึ่ง ก็เลยวิบหายไปสู่อีกสถานที่หนึ่งโดยที่ตัวเองไม่รู้ตัว จึงเป็นอันว่าวันนี้เขียนรูปได้เพียงเท่านี้ เราจะมาเขียนต่อในวันรุ่งขึ้น ถึงอย่างไรก็คงจะไม่ผิดตัวแล้ว คนที่ข้าพเจ้าพบในสมาธิ และบอกให้อาจารย์ลาวัณย์ เขียนรูปออกมานี้ คงจะเป็นคุณกิจจาแน่นอน

วันพุธที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๙ อาจารย์ลาวัณย์กับข้าพเจ้าไปถึงบ้านเหมียมตอน ๑๙.๑๔ น. วันนี้อาจารย์พรมิได้ไปด้วย เพราะติดธุระไปแคมป์สน เมื่อข้าพเจ้า

ไปถึงเด็กผู้ชายที่ร้านเปิดประตูให้ พร้อมทั้งบอกว่าเพื่อนของข้าพเจ้าไม่อยู่ ข้าพเจ้าบอกว่าไม่เป็นไร แล้วอาจารย์ลาวัณย์และข้าพเจ้า ก็เดินมาที่ห้องรับแขกที่เคยนั่งเขียนรูปเมื่อวันวาน พบเด็กผู้หญิงที่ร้านกับลูกชายคนเล็กของเพื่อนกำลังนั่งดู ที.วี. กันอยู่ พออาจารย์ลาวัณย์และข้าพเจ้าจะลงมือเขียนรูปกัน ลูกชายของเพื่อนก็บอกเด็กผู้หญิงคนนั้นว่าอยากจะขึ้นไปข้างบน เป็นอันว่าอาจารย์ลาวัณย์กับข้าพเจ้านั่งเขียนรูปกันอยู่ตามลำพัง

ข้าพเจ้าเข้าสมาธิดูว่า วันนี้คุณกิจจาจะอยู่ในลักษณะใด และจะมาให้เขียนหรือยัง ก็ได้พบคุณกิจจาในลักษณะเหมือนเมื่อวานนี้ คือกำลังหลับอยู่ ข้าพเจ้าก็บอกอาจารย์ลาวัณย์ว่า เราต้องเขียนในลักษณะเดิมที่กำลังหลับนี้แหละ ยังไม่ยอมตื่นลืมตามมาให้เขียนสักที สักครู่หนึ่งเพื่อนของข้าพเจ้าก็เข้ามา ยกเก้าอี้จะมานั่งลง อาจารย์ลาวัณย์บอกว่า “อย่าเพิ่งมาดูเลย ไว้เขียนจนกว่าคุณศรีเพ็ญจะบอกว่าใช้ได้เสียก่อน จึงค่อยดูว่าจะเหมือนหรือไม่ จะได้เป็นข้อพิสูจน์ที่ขาวสะอาด” เพื่อนของข้าพเจ้าจึงเดินกลับไปที่โต๊ะทำงานของเธอรออยู่

อาจารย์ลาวัณย์ ก็เขียนรูปตามคำบอกของข้าพเจ้าไป เพื่อนของข้าพเจ้าก็ทำงานของเธอไป ท่านเขียนที่ให้ความคุ้มครองรักษาอยู่ที่บ้านเพื่อนของข้าพเจ้านั้น ท่านก็กรุณาช่วยบอกช่วยติกับข้าพเจ้าด้วย จนเวลา ๒๑.๒๐ น. ข้าพเจ้าก็บอกอาจารย์ลาวัณย์ว่า “ดีกแล้วพี่ มีเค้ามากแล้วเหมือนคุณกิจจาที่หนูเห็นประมาณ ๗๕-๘๐ % แล้ว คือดูปุ๊บก็รู้ว่าเป็นรูปคุณกิจจา แต่รายละเอียดยังไม่เหมือนอีกเล็กน้อย เพราะเกี่ยวกับการแรเงา ลองเอาให้เพื่อนของหนูดูซิ ถ้าเขาบอกว่า เป็นสามีของเขาก็แปลว่า เราเขียนคนไม่ผิดตัว แต่ถ้าบอกว่าไม่ใช่สามีของเขาและไม่เหมือนเลย ก็แปลว่าคนที่เราลงทุนเขียนอยู่ถึง ๒ วันนี่ ผิดตัวเสียแล้ว” ข้าพเจ้าได้เรียกเพื่อนของข้าพเจ้ามาดู และอาจารย์ลาวัณย์ก็ส่งรูปที่เขียนให้ดู เพื่อนของข้าพเจ้ายอมรับว่าเหมือนสามีของเธอ โดยเฉพาะหน้าส่วนบน ตั้งแต่จมูกจนถึงรูปศีรษะจะยังไม่เหมือนเฉพาะตรงปากและคาง อาจารย์ลาวัณย์ ได้แก้รูปปากและคางตามคำบอกของข้าพเจ้าอีก จนเพื่อนข้าพเจ้ารับว่าคล้าย เราจึงได้หยุดเขียน

และอีกประการหนึ่งก็เห็นว่าดีแล้ว คือเกือบ ๒๒ นาฬิกา เพื่อนของข้าพเจ้าบอกว่า ตอนที่สามี่ของเธอตายนั้น คูมีอายุกว่านี้ รูปที่เขียนนี้เหมือนเมื่อเขายังหนุ่มอยู่ และไม่เจ็บป่วย ข้าพเจ้าก็ไม่ทราบว่าจะทำอย่างไร เพราะคุณกิจจาที่ข้าพเจ้าเห็นในสมาธินี้ ดูหนุ่มอย่างนี้จริง ๆ เพียงแต่ดูว่า เป็นคนหนุ่มที่เซียว ๆ นิด ๆ เท่านั้นเอง

แต่อย่างไรก็ดี ก็ทำให้ข้าพเจ้าสบายใจขึ้นว่า ข้าพเจ้าบอกให้อาจารย์ลาวัณย์เขียนไม่ผิดตัว และสิ่งที่ข้าพเจ้าพบเห็นก็คงไม่ใช่สิ่งลวงที่ทำให้ข้าพเจ้าเข้าใจผิด สิ่งที่ข้าพเจ้าเห็นนี้ต้องเป็นของจริง “คุณกิจจา สามี่ของเพื่อนของข้าพเจ้าตายแต่ร่างกายตามความหมายของโลกมนุษย์ แต่กายโอปปาติกะคือกายทิพย์ของคุณกิจจายังอยู่ คุณกิจจาตายแล้วไม่ได้สูญ ตายแล้วยังมีชีวิตอีกรูปหนึ่ง ซึ่งตามนุษย์ธรรมดา มองไม่เห็น นอกจากจะพบในความฝัน แต่ถ้าเข้าสมาธิก็สามารถที่จะพบคุณกิจจาได้

ข้าพเจ้าบอกเพื่อนข้าพเจ้าว่า จะต้องพยายามพบตอนคุณกิจจาตี้นลิมตา แล้วจะขอร้องอาจารย์ลาวัณย์ให้มาช่วยเขียนอีกรูปหนึ่ง

เหมียมมเพื่อนที่แสนดีของข้าพเจ้า ได้พาอาจารย์ลาวัณย์และข้าพเจ้าไปเลี้ยงอาหารค่ำ แล้วให้คนที่บ้านขับรถมาส่ง ข้าพเจ้านั่งระลึกถึงคุณความดีของเพื่อนคนนี้มีมาตลอดทาง ในทางโลกมนุษย์เรา มองดูเหมือนเธอเป็นคนอาภัพที่สามีมาด่วนจากไป แต่ในทางธรรมข้าพเจ้าคิดว่า เธอเป็นคนที่โชคดีที่สุดที่สามีตายจากไปแล้ว แต่ยังมีสิ่งที่ทำให้เธอมั่นใจว่าสามียังอยู่ เป็นข้อพิสูจน์ว่า ชีวิตไม่ได้สูญสิ้นไปพร้อมกับความตาย ทุกสิ่งทุกอย่างที่ทำไว้ ไม่ว่าจะดีหรือความชั่วจะยังมีผลสืบเนื่องตลอดไปเป็นลูกโซ่ สิ่งนี้เองที่จะทำให้เธอมั่นใจยึดมั่นอยู่แต่ในทางที่ดีงามตลอดไป ซึ่งจะเป็นผลดีแก่เธอเองทั้งชีวิตนี้และชีวิตหน้า

คำรับรองของคุณอุไร ตันติสุวรรณา

ข้าพเจ้าเป็นเพื่อนกับคุณศรีเพ็ญ มาตั้งแต่สมัยเรียนชั้นมัธยมด้วยกันที่ขอนแก่น เมื่อจบมัธยมหกต่างคน

ต่างก็เข้ามาเรียนในกรุงเทพฯ ตั้งแต่บัดนั้น ข้าพเจ้าก็ไม่เคยพบปะคุณศรีเพ็ญอีกเลย ข้าพเจ้าเข้ามาเรียนต่อจนจบมหาวิทาลัยธรรมศาสตร์แล้ว ก็แต่งงานมีบุตร จนกระทั่งสามีข้าพเจ้าเสียชีวิตลงเมื่อปลายปี ๒๕๑๖ และต้นปี ๒๕๑๘ จึงได้พบคุณศรีเพ็ญอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งแทบจะจำกันไม่ได้ ข้าพเจ้าได้ทราบว่า คุณศรีเพ็ญ ได้ศึกษาทางวิญญูณ และสามารถติดต่อคนที่ตายไปแล้วได้ ครั้งแรกข้าพเจ้าก็ไม่ค่อยเชื่อนัก ต่อมาก็ได้ให้คุณศรีเพ็ญลองติดต่อกับสามีของข้าพเจ้าดู และได้วาดรูปที่ได้เห็นในสมาธิ ปรากฏว่าคล้ายมาก ซึ่งภาพนี้เขียนโดยอาจารย์ลาวัณย์ ตามคำบอกเล่าของ คุณศรีเพ็ญ (เขียนอยู่ ๒ วัน) คุณศรีเพ็ญและอาจารย์ลาวัณย์ ไม่เคยรู้จักกับสามีข้าพเจ้ามาก่อนเลย ยังความแปลกใจให้กับข้าพเจ้าเป็นอันมาก เพราะว่าข้าพเจ้าคิด ว่าข้าพเจ้าเองซึ่งเป็นภรรยา ก็ไม่สามารถที่จะบอกจากความทรงจำได้เช่นนี้ ฉะนั้นข้าพเจ้าจึงเชื่อสนิทว่า คุณศรีเพ็ญเห็นสามีข้าพเจ้าจริงดังได้กล่าวมาข้างต้น

อุไร ตันติสุวรรณา

บริษัท กรุงเทพ ฯ กิจการยาง จำกัด ๔๖-๕๐ ถนนไมตรีจิต กรุงเทพฯ

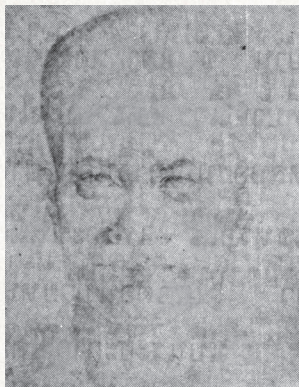
๑๙ มีนาคม ๒๕๑๙

ไปเขียนรูปคุณผาด กาญจนารมย์

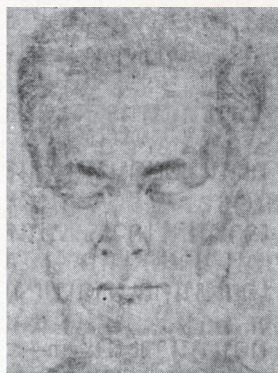
หลังจากเขียนรูปคุณกิจจาตอณกำลังหลับได้แล้ว ยังไม่มีโอกาสได้เขียนตอนลี้มตา อาจารย์พรก็ได้ชวนข้าพเจ้าไปที่บ้าน อาจารย์นฤมล กาญจนารมย์ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่โรงเรียนปริญาทิพย์ ถนนรางน้ำ กรุงเทพมหานคร เพื่อไปดูว่าคุณผาด กาญจนารมย์ ผู้เป็นสามีของอาจารย์นฤมล ซึ่งได้เสียชีวิตไปเมื่อ ๔-๕ ปีก่อนนั้น จะยังคงอยู่ที่บ้านหรือไม่ เพราะสำหรับคุณผาดนี้ เมื่อตอนป่วยหนักก่อนจะสิ้น ๓-๔ วัน อาจารย์พรกับข้าพเจ้ามีโอกาสไปเยี่ยม และหลังจากสิ้นใจแล้วข้าพเจ้าก็มีโอกาสได้เข้าสมาธิดู ก็เห็นว่ายังคงอยู่ที่บ้าน และคิดว่าจะมาเขียนรูปแต่ก็ยังหาโอกาสไม่ได้ จนเมื่อวันจันทร์ที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๙ มานี้เอง อาจารย์พรกับข้าพเจ้าก็มาที่บ้าน อาจารย์นฤมล กาญจนารมย์ ในตอนกลางวัน ปรากฏว่าอาจารย์นฤมลไม่อยู่บ้าน ที่บ้านปิดประตูเงียบ ได้ทราบจากครูโรงเรียนปริญาทิพย์ ผู้ซึ่งพามาบ้านอาจารย์นฤมลว่า อาจารย์นฤมลคงจะไป

พยาบาลคุณแม่ซึ่งป่วยอยู่โรงพยาบาล ราว ๆ ๖ โมงเย็น ก็คงจะกลับมาบ้าน

ทั้ง ๆ ที่ไม่มีใครอยู่ที่บ้าน ข้าพเจ้าก็ลองยื่นเข้าสมาธิดูที่หน้าประตูบ้านว่า ที่บ้านนี้จะมีใครอยู่บ้างไหม ก็เห็นมีอยู่คนหนึ่ง นอนเอนหลังอยู่บนเก้าอี้นอน ข้าพเจ้าไม่แน่ใจว่าจะเป็นคนผาดไข้หรือไม่ เพราะข้าพเจ้าเคยเห็นคนผาดเพียงครั้งเดียว เมื่อตอนป่วยหนัก ก่อนหน้าจะสิ้น ๓-๔ วัน ซึ่งเป็นระยะกำลังโคม่า ผอมมาก นอนราบอยู่กับพื้น ข้าพเจ้าไม่กล้าดู มองดูเพียงแวบเดียวเท่านั้น เพราะตอนนั้นข้าพเจ้าอายุน้อยกว่าเดี๋ยวนี้ มีความหวาดกลัวและไม่กล้าดู เกิดความสลดหดหู่ ภาพนั้นจึงลางเลือนมากเพียงแต่นึกออกว่ามีคนนอนเจ็บอยู่เท่านั้น นึกไม่ออกถึงหน้าตา เพราะเท่าที่จำได้ข้าพเจ้าไม่ได้มองดูหน้าคนเจ็บเลย เพราะนึกไม่ออกจริง ๆ ว่าคนเจ็บหน้าตาเป็นอย่างไร จึงไม่แน่ใจว่าคนที่เห็นในขณะที่เข้าสมาธิดูตอนนี้ จะเป็นคนผาด เพราะดูหุ่มและไม่ผอมมาก เพียงแต่ดูเซียว ๆ ไปบ้างเท่านั้นเอง จึงได้ถามโอบปาตีกะผู้หญิงคนหนึ่ง

รูปเขียนคุณผาดตอนตื่น

รูปเขียนคุณผาดตอนหลับ

รูปถ่ายตัวจริงคุณผาด

ซึ่งอยู่บริเวณนั้นว่า คนที่นอนอยู่นี้ คือ คุณผาดใช่หรือไม่ เขาตอบว่าไม่รู้จักชื่อ เพียงแต่ผู้ว่าคนที่นอนพักอยู่นี้ คือเจ้าของบ้านนี้ ข้าพเจ้าจึงแน่ใจว่าคนที่เห็นนี้ต้องเป็น คุณผาดแน่นอน

อาจารย์พรกับข้าพเจ้าก็กลับบ้านคิดว่าตอน คำ ๆ จะโทรศัพท์มาหรือบางทีก็จะกลับมาดูใหม่ เพื่อว่า ถึงตอนคำแล้วคงจะมีคนอยู่บ้านบ้าง ตอนคำประมาณ ๒ ทุ่มเศษ อาจารย์พรกับข้าพเจ้าได้กลับมาที่บ้านอาจารย์ นฤมล อีกครั้งหนึ่ง ก็ได้พบบุตรสาวและบุตรชายของ อาจารย์นฤมล อาจารย์พรได้แจ้งความประสงค์ในการ มาครั้งนี้ และได้บอกให้ข้าพเจ้าเข้าสมาธิดูอีกทีหนึ่ง ข้าพเจ้าก็ได้พบผู้ชายคนเดิม ซึ่งคาดว่าคงจะเป็นคุณผาด ยังคงนอนเอนอยู่บนเก้าอี้นอนในอาการเช่นเดิม อาจารย์ พรได้บอกบุตรสาว และบุตรชายของอาจารย์นฤมลว่า วันรุ่งขึ้น จะพาอาจารย์ลาวัณย์มาด้วย และจะมาขอ เสกสูตรคนซึ่งเราเข้าใจว่าเป็นคุณผาดนี้ในตอนเย็นวัน รุ่งขึ้น ทั้งสองคนซึ่งมีอัธยาศัยดีมาก ก็ให้ความสนใจ และร่วมมือด้วยความยินดี

วันรุ่งขึ้นอังคารที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๙ อาจารย์พร อาจารย์ลาวัณย์ และข้าพเจ้าได้มาถึงบ้านของอาจารย์นฤมล ตอน ๑๖ นาฬิกาเศษ พบบุตรชายและอาจารย์ทัศนีย์ บุรุษพัฒน์ อาจารย์ใหญ่และเจ้าของโรงเรียนปริญญาทิพย์ ซึ่งเป็นพี่สาวของอาจารย์นฤมล กาญจนารมย์ คอยอยู่ก่อนแล้ว อาจารย์พรได้คุยกับอาจารย์ทัศนีย์ สำหรับข้าพเจ้าก็ได้บรรยายลักษณะคนซึ่งเราเข้าใจว่าเป็นคุณผาด ให้อาจารย์ลาวัณย์ลงมือเสกที่ทันที เรานั่งเสกที่กันที่ม้าหินอ่อนหน้าบ้านนั่นเอง

อาจารย์ลาวัณย์เขียนไปตามคำบอกของข้าพเจ้า ได้สักพักใหญ่ อาจารย์นฤมลก็กลับจากข้างนอก แต่เราไม่ได้พูดอะไรกันมากนัก อาจารย์นฤมลก็ต้องออกไปโรงพยาบาลเพื่อเฝ้าคุณแม่อีก เราเขียนรูปจนเย็นมากแล้ว บุตรชายของอาจารย์นฤมลก็ออกมาดู พอข้าพเจ้าได้เห็นหน้าบุตรชายของอาจารย์นฤมลชัดเจน จึงบอกอาจารย์ลาวัณย์ว่า ลักษณะคิ้วและจมูกของบุตรชายเหมือนลักษณะคนที่เห็นในสมาธิที่เรากำลังเขียนอยู่นี้มาก ผมก็ตกหนาเช่นกัน

เราทำไม่ได้หยุดมือจนเกือบมืด ก็เลยต้องเข้าไปเขียนในบ้านต่อ เพราะข้างนอกมองไม่เห็นแล้ว อาจารย์ทัศนีย์ก็แสนดีเหลือเกิน เกรงว่าอาจารย์ลาวัณย์และข้าพเจ้าจะหิว ออกส่าห์ออกไปหาอาหารว่างและผลไม้มาให้รับประทานกัน อาจารย์ทัศนีย์และบุตรชายของอาจารย์นฤมลได้มามองดูรูปที่กำลังเขียนอยู่ อาจารย์ทัศนีย์ ก็บอกอาจารย์พรว่า “มีเค้าเป็นคุณผาดมาก แต่ดูหนุ่มกว่าตอนจะตาย เป็นไปได้ไหมที่คนเมื่อตายไปแล้วจะหนุ่มกว่าตอนใกล้จะตาย” อาจารย์พรตอบว่า “แน่นอน ถ้าตายไปแล้วสบายจะหนุ่มขึ้นทันที จะไม่มีลักษณะร่องรอยของความเจ็บป่วย และความแก่หลงเหลืออยู่ แต่นั่นหมายถึงว่า แล้วแต่จิตใจจะสบายและปล่อยวางได้แค่ไหน” สำหรับบุตรชายของอาจารย์นฤมล บอกว่าเหมือนพ่อมาก แต่มีลักษณะพิเศษอะไรที่หน้าของพ่อ จะเป็นซึ่งหรืออะไรไม่ทราบ ถ้ามีปู่จะเป็นพ่อทันที ข้าพเจ้าเข้าสมาธิดู พยายามดูที่หน้าคุณผาดอย่างชัดเจน แต่ก็ไม่มีอะไรเลย จึงคิดว่ารอให้คุณผาดตื่น แล้วข้าพเจ้าจะถามว่าคุณผาดมีตำหนิอะไรที่หน้าบ้าง เพื่อบางที

เมื่อคุณผาดนึกถึงหน้าตาของตัวเองเมื่อตอนเป็นคนอยู่ ลักษณะหน้าตาคงจะเหมือนตอนเป็นคนทุกประการ เพราะปกติหน้าตาของโอปปาติกะจะเปลี่ยนไปได้รวดเร็วตามความนึกคิด

ข้าพเจ้าถามจากพ่อฤาษีว่า คุณผาดมักจะตื่นเวลาไหน พ่อบอกว่าตอนกลางวัน ข้าพเจ้าอาจารย์พรและอาจารย์ลาวัณย์ จึงนัดกันว่าจะมาดูคุณผาดใหม่ในวันอาทิตย์ก่อนเที่ยง คงจะมีโอกาสพบคุณผาดตอนตื่น และคงจะมีโอกาสได้พูดคุยซักถามอะไรบ้าง และคงจะต้องพยายามเขียนต่ออีก

วันอาทิตย์ที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๙ อาจารย์พร อาจารย์ลาวัณย์และข้าพเจ้าไปถึงบ้านอาจารย์นฤมล ตอนเกือบ ๑๐ นาฬิกา พบอาจารย์นฤมล บุตรสาว บุตรชาย และคุณแม่ของอาจารย์นฤมล ซึ่งเพิ่งกลับจากโรงพยาบาลนอนพักฟื้นอยู่ที่บ้าน พร้อมทั้งมีพยาบาลคอยดูแลปรนนิบัติอยู่ วันนี้เราได้พา ด.ช. อ้น กับ ด.ญ. อ้อ ซึ่งเป็นลูกของอาจารย์ลาวัณย์ไปด้วย

เมื่อทักทายคนในบ้านเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ข้าพเจ้าก็เข้าสมาธิดูคุณผาด วันนี้เห็นตื่นจากหลับนั่งอยู่บน

เก้าอี้รับแขก นุ่งกางเกงแพรสีชมพูอมส้มสดใสสวมเสื้อฮาวายสีขาวย หน้าตาอิมเอิบสดชื่นเหมือนคนเพิ่งอาบน้ำมาใหม่ ๆ ข้าพเจ้าแนะนำตัวเองกับคุณผาดว่า “ชื่อศรีเพ็ญ เป็นลูกศิษย์ของอาจารย์พร ได้รู้จักกับอาจารย์นฤมลมานานแล้ว วันนี้ได้พาอาจารย์ลาวัณย์ซึ่งเป็นจิตรกรที่เขียนรูปคนเก่งมาก สอนอยู่มหาวิทยาลัยศิลปากรมาด้วย เพื่อเขียนรูปคุณผาด อันที่จริงเราได้พากันมาเขียนรูปคุณผาดแล้วครั้งหนึ่งเมื่อ ๒-๓ วันก่อน แต่คุณผาดกำลังหลับเราก็กเลยเขียนตอนกำลังหลับ ๆ วันนี้ขอเขียนตอนกำลังตื่น ๆ หน่อยเถอะ คุณผาดจะขัดข้องไหม เพราะในการที่เราเขียนรูปนี้จะเป็นการพิสูจน์ว่า คุณผาดยังอยู่ทั้ง ๆ ที่คุณผาดตายไปแล้วจากโลกมนุษย์ เพราะการตายในความหมายของคนทั่วไปไปนั้น มักจะคิดว่าคนเราเมื่อตายไปแล้วก็หมดสิ้นไปเลย แต่ถ้าเขียนรูปคุณผาดได้เหมือน โดยให้อาจารย์นฤมลและลูกชายลูกสาว หรือคนที่เคยรู้จักกับคุณผาดเมื่อครั้งยังไม่ตายรับรองได้ว่า รูปที่เขียนออกมาตามคำบอก โดยอาจารย์ลาวัณย์ไม่ได้เขียนจากรูปถ่าย หรือ

จากตัวจริงของคุณผาด เขียนแต่ตามคำบอกอย่างเดี๋ยวนี้นี้ เหมือนคุณผาดจริง ก็แสดงว่าคุณผาดยังอยู่ ทั้ง ๆ ที่ มนุษย์เรียกว่าตายแล้ว ความตายไม่ใช่ความสูญเสียทุกสิ่งทุกอย่าง หรือไม่ใช่การสิ้นสุดของชีวิตแต่ประการใด แต่ ความตายเป็นเพียงการเปลี่ยนสถานะเท่านั้น ชีวิตคือการเดินทาง ทุกสิ่งทุกอย่างที่เราทำไว้ไม่ว่าดีก็ตามชั่วก็ตาม มันจะไม่สิ้นสุดเพียงแค่ว่าความตาย แต่มันจะมีผลสนอง อยู่ร่ำไปตราบใดที่กิเลสของเรายังไม่หมดไปจากสันดาน”

คุณผาดไม่ยอมพูดอะไรกับข้าพเจ้าเลยได้แต่นิ่งเฉย ๆ จะยอมให้เขียนหรือจะไม่ยอมให้เขียนก็ไม่พูด ข้าพเจ้า ออกจากสมาธิมาบอกอาจารย์พรและอาจารย์ลาวัณย์ เราก็เลยตกลงว่าจะยอมหรือไม่ยอมเราก็จะเขียนละ เป็นอันว่า อาจารย์ลาวัณย์ก็ลงมือเสกที่ตรูปของคุณผาด ตอนต้นจากคำบอกของข้าพเจ้าทันที

ขณะที่อาจารย์ลาวัณย์เสกที่ตรูปไป ข้าพเจ้าก็ คอยเข้าออกจากสมาธิ เพื่อคอยบอกไปพลาง ดูไปพลาง ว่า รูปที่เสกดีเหมือนคุณผาดหรือไม่นั้น (การเขียนรูปโดยวิธีนี้จะเขียนได้คล้าย ข้าพเจ้าเข้า-ออกจากสมาธิ

ไม่ต่ำกว่าเกือบ ๑๐๐ ครั้ง) คุณผาดก็เอ่ยถามข้าพเจ้าว่า “เขียนรูปผม ทำไมไม่เขียนจากรูปถ่ายจะได้ง่ายขึ้น ทำไมจะต้องเขียนแบบนี้ คุณมันลำบากสำหรับคนเขียน” ข้าพเจ้าก็รู้ทันทีว่า ที่ข้าพเจ้าอธิบายให้คุณผาดฟังเมื่อตอนขอเขียนรูปครั้งแรกนั้น คุณผาดยังไม่เข้าใจ จึงได้บอกย้ำอีกว่า “เขียนเพื่อพิสูจน์ว่าคุณผาดยังอยู่ ถ้าเขียนจากรูปถ่ายก็พิสูจน์อะไรไม่ได้ เพราะทั้ง ๆ ที่อาจารย์ลาวัณย์ไม่เคยรู้จักคุณผาดเมื่อตอนยังไม่ตาย และไม่ได้เขียนจากรูปถ่าย แต่เขียนได้เหมือน ก็จะเป็นข้อพิสูจน์ที่ชาวสะอาด” คุณผาดก็ว่า “จะต้องพิสูจน์อะไร ลูกเมียผมเขาไม่เชื่อหรือหรือว่าผมไม่เคยไปไหนอยู่กับเขาตลอดมา” ข้าพเจ้าบอกว่า “เชื่อแต่ยิ่งจะเพิ่มความอบอุ่นใจขึ้นอีกหลายเท่า ในเมื่อมีคนอื่นมาร่วมรับรู้ด้วยเช่นนี้”

จากนั้นคุณผาดก็ไม่พูดอะไรอีก ดูช่างพูดน้อย เสียเหลือเกิน จนกระทั่งอาจารย์ลาวัณย์เสกก็ได้คล้ายถึง ๗๐-๘๐ % คือพอข้าพเจ้าดูภาพก็รู้ทันทีว่า รูปที่เขียนนี้เป็นคน ๆ เดียวกับที่ข้าพเจ้าเห็น คุณผาดก็พูด

ขึ้นอีกว่า “รูปที่เขียนนี้นะจะเอาไปติดที่ไหนเขียนรูป
ผมชะหล่อเชียว ผมไม่หล่ออย่างนี้หรอกนะ” ข้าพเจ้า
ไม่ได้โต้ตอบประการใดแต่นึกดีใจว่า คุณผาดเริ่มพูดแล้ว
คงจะได้เรื่องราวอีกหลายอย่าง คุณผาดคงจะเป็นคน
ที่คุยสนุกคนหนึ่งทีเดียว ข้าพเจ้าอยากจะถามอะไรอีก
หลายอย่าง แต่พอภาชีบอกว่าย่าเพิ่งถามอะไรมากไม่ได้
เพราะถ้าเกิดอารมณ์เปลี่ยนขึ้นมาละก้อจะอดเขียนรูป
เพราะชีวิตของโอปปาทิกะนี้ไม่เหมือนชีวิตมนุษย์
ร่างกายจะเปลี่ยนไปตามรู้สึกนึกคิด ข้าพเจ้าจึงอดใจ
รอไว้ให้คุณผาดเป็นคนคุยข้างเดียว อีกสักครู่หนึ่ง
คุณผาดก็ถามขึ้นอีกว่า “คุณ” ข้าพเจ้ารีบบอกทันทีว่า
หนูชื่อศรีเพ็ญค่ะ คุณศรีเพ็ญได้พบกับหมออิสราบ้างไหม
เขาว่าอย่างไรบ้างเกี่ยวกับการเขียนรูป” ข้าพเจ้าลงไป
หมด คุณผาดพูดถึงใครข้าพเจ้าไม่รู้จัก จึงตื่นจากสมาธิ
ทันทีโดยไม่ทันถามอะไรคุณผาด ข้าพเจ้าถามลูกชาย
คุณผาดว่า ที่นี่มีคนชื่ออิสราไหม ทำไมคุณผาดถามถึง
ลูกชายคุณผาดบอกว่า มีแต่ไม่ได้อยู่ที่บ้านนี้ คุณอิสรา
ก็เป็นคนที่คุณพ่อรักมากเลยงเหมือนหนึ่งลูกชาย ขณะนี้

เป็นผู้เชี่ยวชาญโรคหัวใจอยู่โรงพยาบาลพระมงกุฎฯ ลูกสาวของคุณผาดก็พลอยตื่นเต็นไปด้วย ให้ข้าพเจ้า เข้าสมาธิไปถามคุณผาดดูซิว่า คุณอิศราชื่อเล่น ๆ ว่าอย่างไรพอข้าพเจ้าเข้าสมาธิอีกครั้ง ก็พบคุณผาดหลับตา ฟิงพนักแก้อี๋ ข้อศอกวางบนเท้าแขน มือค้ำคางไว้เบา ๆ ข้าพเจ้าไม่แน่ใจว่าหลับหรือเปล่า จึงเป็นอันว่า ยังไม่ได้ถามต่อ แต่คิดว่าวันหน้าจะต้อง มาคุยใหม่

อาจารย์พรได้เอารูปที่อาจารย์ลาวัณย์เสกี้ตี่นี้ ไปให้คุณแม่ของอาจารย์นฤมล ซึ่งนอนพักฟื้นอยู่อีกห้องหนึ่งดู และถามว่ารูปใคร จำได้ไหม คุณยายก็ตอบทันทีว่า “รูปคุณผาด” จากนั้นอาจารย์ลาวัณย์และข้าพเจ้าได้ขอรูปถ่ายของคุณผาดดู และนำมาเทียบกับรูปที่เขียนนี้ ก็เป็นดังที่ได้นำมาลงเทียบเคียงให้ดูนี้แล้ว

จากนั้นเราทุกคนก็ลาเจ้าของบ้านกลับ เพราะเห็นวาระบวณเวลาอยู่นานแล้ว แต่ก็หวังว่าวันหน้าจะ มาคุยกับคุณผาดต่ออีก และขอให้ลูกสาวลูกชายคุณผาด ช่วยเขียนรับรองให้ด้วย เพื่อเป็นสักขีพยานว่า

ไม่ได้เขียนรูปคุณผาดจากรูปถ่ายจริง ๆ และทั้งอาจารย์
ลาวัณย์และข้าพเจ้า ก็ไม่ได้รู้จักคุณผาดมาก่อน

คำรับรองของคุณนฤมล กาญจนารมย์

ภาพคุณผาด กาญจนารมย์ ภาพนี้ มิได้เขียน
ขึ้นจากรูปถ่าย แต่เป็นภาพที่ อาจารย์ลาวัณย์ อุปินทร์
เขียนเมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๙ และวันที่ ๒๙
กุมภาพันธ์ ๒๕๑๙ จากคำบอกเล่าของคุณศรีเพ็ญ
จิตุหะศรี ผู้เข้าสมาธิไปพบที่บ้านดิฉัน คือบ้านเลขที่
๑๐๖/๔ ถนนรางน้ำ พญาไท กรุงเทพฯ ซึ่งเป็นสถานที่
ที่คุณผาดได้ถึงแก่กรรมเมื่อ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๑๓
และยังคงนอนอยู่ที่บ้านจนทุกวันนี้

คุณศรีเพ็ญเข้าสมาธิไปพบเมื่อ ๒๔ กุมภาพันธ์
๒๕๑๙ ขณะคุณผาดกำลังหลับอยู่ จึงได้ภาพนอนหลับ
ในวันนั้น พอ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๙ คุณศรีเพ็ญได้พบ

พบขณะคุณผาดตื่นจึงได้ภาพลึมตาซึ่งมีส่วนเหมือน
ภาพถ่ายมาก เมื่อทุกคนในบ้านเห็นต่างบอกว่าเหมือน
คุณผาด

ดิฉันมีความยินดีอย่างยิ่งที่อาจารย์พร รัตน-
สุวรรณ ทำงานสำคัญชิ้นนี้ที่บ้านดิฉันเป็นผลสำเร็จ
ขอให้อาจารย์พรได้รับความสำเร็จยิ่ง ๆ ขึ้น เพื่อประโยชน์
อันใหญ่ยิ่งแก่ส่วนรวมสืบไป

นางนฤมล กาญจนารมย์

๒๒ เมษายน ๒๕๑๙

ภาคผนวก

วันวิสาขบูชา พุทธศักราช ๒๕๖๓

พิธีทอดผ้าป่าวางศิลาฤกษ์

สร้างฐานอนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมือง

วันขึ้นที่ที่จะสร้างฐานที่ตั้งอนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมือง

*เช้าวันจันทร์ที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๖๓ อาจารย์พรได้ชวนข้าพเจ้าว่า วันนี้เจ้าของที่ที่ซึ่งพวกเราคิดว่า จะสร้างฐานพ่อขุนผาเมืองนั้น ซึ่งมีชื่อนายนายนายยิ้ม รวมทั้งเจ้าของที่ที่อยู่ใกล้เคียงกันมี นายสำราญ นายแถม นายไสว เป็นต้น และอีกหลาย ๆ คนซึ่งข้าพเจ้าไม่ทราบชื่อ เขาจะไปชี้เขตแนวให้ว่าที่ดินของเขาอยู่ที่ส่วนไหนอย่างไรบ้าง พวกเราจึงได้ไปดูกันหลายคน ในวันนั้นพ่อขุนผาเมืองได้เสด็จมา และเข้าประทับทรงข้าพเจ้าโดยไม่ทันรู้ตัว และมีพระดำรัสตามที่คุณพ่อองผิวพัฒนาประภาพันธุ์ พอจะจำได้ว่า “ผู้ที่ให้แผ่นดินแก่เรา จะได้แผ่นดินเป็นสิ่งตอบแทน ผู้ที่ให้แผ่นดินแก่เรา

* วิทยุญาณ ฉบับที่ ๕-๖ พฤษภาคม - มิถุนายน ๒๕๖๓

เท่ากับให้แผ่นดินแก่คนไทยทั้งชาติ เราจะยืนเป็นผากำแพง คุ่มกันผองภัยอยู่ที่นี้ ฯลฯ..” คุณผ่องผิวบอกว่าข้อความในพระดำรัสของพ่อขุนผาเมืองมีมากกว่านี้ แต่จำไม่ได้ทั้งหมด เพราะวันนั้นอาจารย์พรก็ได้เตรียมเครื่องบันทึกเสียงไปด้วย เพราะไม่คาดคิดว่าพ่อขุนผาเมืองจะเสด็จมา

หลังจากที่ทราบเป็นที่แน่นอนแล้วว่า พวกเราจะต้องสร้างฐานอนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมือง ณ เนินสูงหน้าศูนย์พัฒนาศาสนาแล้ว องค์สมเด็จพระนเรศวรมหาราชก็เสด็จมารับสั่ง ให้กระทำพิธีวางศิลาฤกษ์สร้าง ฐานอนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมือง เพื่อรองรับพระรูปซึ่งหล่อ เสร็จไว้แล้วตั้งแต่วันมาฆบูชาปี ๒๕๒๑ นั้น ในวันวิสาขบูชา ซึ่งตรงกับวันพฤหัสบดีที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๒๓ ดังนั้นพวกเราจึงได้เตรียมงานทุกอย่างกันอย่างรีบเร่ง อาจารย์พรได้ออกจดหมายแจ้งแก่สมาชิกหนังสือวิญญานและสาธุชนผู้มีจิตเป็นกุศลได้ทราบ เพื่อทุกคนจะได้มีส่วนร่วม ในอันที่จะให้อนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมืองได้ปรากฏขึ้นบนผืนแผ่นดินไทย แผ่นดินที่พระองค์ได้

เคยเสียสละเลือดเนื้อเพื่อคนไทย และให้พ่อขุนบางกลางท่าวเป็นปฐมกษัตริย์ของไทย ทรงพระนามว่า พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ นั้น บัดนี้พระองค์จะได้ไม่ถูกลืมหืมอีกต่อไป อนุสาวรีย์ของพระองค์จะต้องตั้งตระหง่านขึ้นเพื่อความระลึกถึง พระนามของพระองค์จะต้องเป็นที่เลื่องลือ เป็นที่รู้จักของชนชาวไทยทั้งชาติ พระนาม **ผา-เมือง** ช่างเป็นพระนามที่ไพเราะ และมีความหมายต่อบ้านเมืองลึกซึ้งอย่างเหลือเกิน

เตรียมงานวันวางศิลาฤกษ์สร้างฐาน

อนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมือง

วันอังคารที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๒๓ ข้าพเจ้าและคณะรวมทั้งหมด ๑๐ คน ก็เดินทางไปถึงพระเจดีย์อิสรภาพฯ ศูนย์พัฒนาศาสนา เพื่อช่วยอาจารย์พระตระเตรียมงาน และบรรทุกสิ่งของต่าง ๆ ที่จำเป็นจะต้องใช้ในพิธีไปด้วย อันที่จริงความรู้สึกของข้าพเจ้าเริ่มเกิดความหวาดหวั่นมาตั้งแต่ทราบจากพระองค์ว่า จะต้องกระทำพิธีวางศิลาฤกษ์สร้างฐาน อนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมือง และยังเตรียมงานใกล้วันเข้ามาความหวาดหวั่นนั้น

ยังทับทวิหนักยิ่งมากขึ้นโดยลำดับ ความรู้สึกจะบอก
อยู่เสมอว่า งานทุกอย่างจะต้องสำเร็จไปได้ด้วยดี แต่จะ
ต้องพบกับอุปสรรคความยุ่งยากลำบาก ต้องมีความอดทน
และตั้งใจจริงเท่านั้น จึงจะกระทำทุกสิ่งทุกอย่างให้ลุล่วง
ไปได้ ข้าพเจ้าได้พูดกับอาจารย์พร คุณผ่องผิว และคน
อื่น ๆ ที่ใกล้ชิดอีกหลายคนว่า “คอยดูนะช่วงนี้นะซึ่ง
อากาศร้อนมากฝนไม่ตกเลย แห้งแล้งมาตลอด จนใคร ๆ
ร้องเรียกหาให้ฝนตกลงมา ฝนก็ไม่ตกลงมาเลย จนน้ำ
แห้งเหือด แต่พอใกล้วันที่พวกเราจะกระทำพิธี ฝนจะต้อง
ตกลงมาจนพวกเราแทบจะทำงานกันไม่ได้ แต่พอกระทำ
พิธีเสร็จ ฝนก็จะหยุดตกแห้งแล้งต่อไปอีกตามเดิม”
อาจารย์พรบอกว่า “ไม่ต้องกังวลใจไปหรอก ทุกอย่าง
จะต้องทำให้สำเร็จลงจนได้ถ้าชีวิตยังมีอยู่ ฝนจะตกก็
ตกลงมาเถิด จะตกลงมาเวลาไหนก็ได้ ขอให้ตกก็แล้วกัน
ความชุ่มชื้นจะได้บังเกิดขึ้นบ้าง แต่ถ้าจะตกลงมาตอน
พวกเรากระทำพิธีเสร็จแล้วก็ดีเหมือนกัน” ข้าพเจ้าไม่ได้
พูดตอบอะไรอีก ได้แต่รู้สึกเหน็ดเหนื่อยในจิตใจอย่าง
บอกไม่ถูก

เป็นจริงอย่างที่คาดคิด ในวันอังคารที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๒๓ ที่ข้าพเจ้ากับคณะเดินทางนั้น ครั้งแรกที่ออกจากกรุงเทพฯราว ๐๖.๐๐ น. ท้องฟ้าปลอดโปร่งแจ่มใสตลอด ผ่านสระบุรี พุแค ลำনারายณ์ แต่พอรถแล่นมาได้ครึ่งระยะทาง คือตั้งแต่ศรีเทพเป็นต้นมา ฝนเริ่มตั้งเค้าทะมึน ลมพัดกรรโชกรุนแรง จนรถทรงตัวแทบไม่อยู่ ต้องแล่นช้า ๆ อย่างระมัดระวัง ในที่สุดฝนก็ตกลงมาอย่างหนัก จนพวกที่นั่งข้างหลังรถเปียกปอนหนาวสั่น ของบางอย่างเปียก ยิ่งตอนระยะทางขึ้นเขาจากหล่มสักไปแคมป์สน ฝนยิ่งหนักจนมองไม่เห็นเส้นทาง ลมก็พัดกรรโชกรุนแรงจนไม่สามารถแล่นรถไปได้ ต้องจอดข้างทาง ข้าพเจ้าได้ชวนคุณผ่องผิวแม่เมตตาธรรมและนึกตั้งจิตอธิษฐานแสดงความปรารถนาดี ขอให้สิ่งซึ่งก่อให้เกิดอุปสรรคนี้จงได้รับพลังแห่งเมตตาธรรม และรับสัมผัสกับพลังแห่งความศักดิ์สิทธิ์ของคำว่า พุทฺธํ สรณํ คจฺฉามิ ด้วยเถิด ข้าพเจ้าได้บอกให้รถแล่นต่อไป พร้อมทั้งในใจก็ภาวนาอยู่แต่กับคำว่า พุทฺธํ สรณํ คจฺฉามิ จะเป็นด้วยพุทธานุภาพ

หรืออย่างไร ฝนเริ่มซาพายุพัดเบาบางลง แม้ฝนจะยังไม่ขาดเม็ดแต่ก็ไม่เป็นอุปสรรคต่อการเดินทาง ท้องฟ้ากระจ่างขึ้น มองดูสองข้างทางเขียวชะอุ่ม เม็ดฝนเกาะพรราวตามใบไม้สดชื่น มีแม่ค้าต้มข้าวโพดขายอยู่ข้างทาง ข้าพเจ้าได้บอกให้รถหยุด แวะซื้อข้าวโพดต้มให้พวกที่นั่งข้างหลัง ซึ่งเปียกปอนหนาวสั่นจนคางกระทบกันได้เคี้ยวแก้ความหนาวไปได้บ้าง แม้จะหนาวเย็นแต่ทุกคนก็ยิ้มแย้มแจ่มใส ห่มผ้าพลาสติกคลุมไหล่มาให้เห็นแค่คอดูแล้วชวนตลก ไม่มีใครรู้สึกถึงความลำบากเลย ยังคงแจ่มใสสดชื่นรอคอยงานของพระองค์

อุปสรรคในการทำพิธีวางศิลาฤกษ์

พวกเราไปถึงพระเจดีย์อิสราภาพฯ ศูนย์พัฒนาศาสนาเที่ยงเศษ ฝนยังไม่ขาดเม็ดดี อาจารย์พรกำลังยุ่งอยู่กับการจัดข้าวของต่าง ๆ ภายในบ้านพักกับคนงาน ๒-๓ คน ประโยคแรกที่อาจารย์พรพูดกับข้าพเจ้าก็คือ “ทำอะไรไม่ได้เลยฝนตกทุกวัน หลุมศิลาฤกษ์ยังไม่ได้ทำ เพราะฝนตกพื้นดินแฉะ เต้นท์ก็ยั้งกางไม่ได้ได้แต่จัดเตรียมสถานที่ภายในบ้านพักไปพลาง ๆ ก่อน

แต่ถ้าบายวันนี้ฝนไม่ตก มีแดดออกมาบ้าง พื้นที่คงแห้งพอที่จะไปลงมือทำหลุมก่อฐานวางศิลาฤกษ์ได้” ความวิตกกังวลของข้าพเจ้ามีมากขึ้น แต่ในใจก็ยังภาวนาคำว่า พุทธิ สรรณิ คจฉามิ ขอพระบารมีจงช่วยจัดโดยภัยอันตรายใด ๆ ทั้งหมด ขอท้องฟ้าจงแจ่มใสกระจ่างเพื่อต้อนรับงานขององค์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช พระผู้ทรงเสียดสละความผาสุกทั้งหมดเพื่อผืนแผ่นดินไทย และชนชาวไทยทั้งชาติ และงานนี้พระองค์กระทำเพื่อพ่อขุนผาเมือง พระผู้ทรงให้ผืนดินไทยครั้งแรก พระองค์ทรงต้องการให้อนุสาวรีย์ของพ่อขุนผาเมืองได้สถิตสถาพรเหนือผืนแผ่นดินไทย สมจริงดังคำอธิษฐาน อ่อนนอน บ่ายวันนี้แดดจ้า ราวบ่าย ๓ โมงเศษ พวกเราทั้งหมดรวมทั้งเจ้าของพื้นที่และชาวบ้านแถบนั้นก็ลงมือช่วยกันกางเต็นท์ ขุดหลุมเตรียมก่อฐานศิลาฤกษ์ พ่อฤกษ์ให้คำแนะนำว่า ควรทำทุกอย่างให้แล้วเสร็จในวันนี้ เพราะไม่แน่ว่าวันพรุ่งนี้ ซึ่งเหลือเวลาอีกวันเดียวก็จะถึงวันวิสาขบูชาที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๒๓ ที่จะต้องกระทำพิธีแล้ว ถ้าฝนตกลงมาอีกก็จะทำอะไรต่อ

ไม่ได้เลย เหลือไว้แต่ตอนจัดราชวัตรฉัตรธงเท่านั้น
 ดั่งนั้นทุกคนจึงช่วยกันจนมีดคำ และก็ต่างภาวนาในใจ
 กันทุกคนโดยไม่ต้องบอกว่า ขอฝนอย่าเพิ่งตกลงมาอีก
 เลย ให้เสร็จสิ้นพิธีก่อนเถอะและจะตกลงมาอย่างไรก็
 ไม่ว่าจะแล้ว

พิธีวางศิลาฤกษ์

ตลอดคืนวันอังคารที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๒๓ นั้น
 ฝนไม่ได้ตกลงมาเลย ท้องฟ้ากระจ่างปราศจากเมฆ
 หมอกดวงจันทร์ส่องแสงสกาเพราะใกล้วันเพ็ญวิสาข-
 บุชา อาจารย์พรได้นำพาพวกเราสนทนารธรรมกับพระ
 ภิกษุสงฆ์ที่มีอยู่ที่ศูนย์พัฒนาศาสนาในขณะนั้น และได้
 บอกให้พระสงฆ์ท่านได้ทราบถึงลำดับขั้นตอนของพิธี
 ต่าง ๆ โดยครั้งแรกที่พระองค์รับสั่งให้กระทำพิธีนั้น
 อาจารย์พรก็คิดว่าจะนิมนต์พระสงฆ์จากที่ไหนบ้างก็รูป
 จะต้องจัดสถานที่สำหรับพระสงฆ์ ณ เณินที่จะวางศิลา
 ฤกษ์อย่างไร พระสงฆ์ท่านต้องสวดมนต์อะไรบ้างตาม
 อย่างพิธีต่าง ๆ ที่เคยมีประเพณีมาแต่ดั้งเดิม แต่แล้ว
 พระองค์เสด็จมารับสั่งว่า “ไม่จำเป็นต้องนิมนต์พระสงฆ์

จากที่ใดเลย จงนิมนต์พระสงฆ์เท่าที่มีอยู่ที่ศูนย์พัฒนาฯ นี้
เท่านั้นจะก็รูปก็ตาม และจงนิมนต์พระสงฆ์ให้นั่งสวด
มนต์พระปริตร ธัมมจักรกัปปวัตตนสูตร อยู่ในหอประชุม
ศูนย์พัฒนาฯ โดยโยงด้ายสายสิญจน์จากหอประชุม
ศูนย์พัฒนาฯ สู่ออดพระเจดีย์อิสรภาพฯ แล้ว
เลยไปถึงเนินพ่อขุนผาเมือง ณ ที่ซึ่งจะวางศิลาฤกษ์
และจงกระทำพิธีวางศิลาฤกษ์สร้างฐานอนุสาวรีย์พระ
รูปพ่อขุนผาเมืองในเวลาเที่ยงตรงของวันเพ็ญวิสาขบูชา
ซึ่งเป็นระยะเวลาที่พระอาทิตย์ พระจันทร์ส่งกำลังแรง
ที่สุด และก่อนหน้าจะถึงเวลากระทำพิธีวางศิลาฤกษ์
๑ วัน จงนำราชวัตรฉัตรธงไปไว้ต่อหน้าพระเจดีย์อิสร-
ภาพฯ แล้ว เวลาบ่ายสี่โมงเย็นนิมนต์ให้พระภิกษุนำแห่
ไปตั้งวางรอบฐานที่จะวางแผ่นศิลาฤกษ์จัดต้นกล้วย
ต้นอ้อย ขนุน ดาวเรือง ไว้ตามมุมราชวัตรฉัตรธงทั้ง ๔
ทิศ โต๊ะดอกไม้ทุกชนิด ผลไม้ทุกชนิดเท่าที่จะหาได้ บูชา
พระฤกษ์ จงพยายามทำให้ได้ตามนี้ก่อนถึงเวลาเที่ยง
ของวันกระทำพิธี” เมื่อทราบดังนั้นอาจารย์พรจึงได้
เบาใจ และได้บอกกำหนดการให้พระสงฆ์ทั้งหมดทราบ

ทุกสิ่งทุกอย่างดำเนินไปด้วยดี ปลอดภัยไปพร้อมๆ กัน แต่แม้กระนั้น ความกังวลใจ และความหวั่นวิตกกังวลก็ยังไม่คลายไปจากจิตใจของข้าพเจ้าโดยสิ้นเชิงอยู่นั่นเอง จนอาจารย์พรนำทุกคน สวดมนต์ทำวัตรเย็น และต่างแยกย้ายไปนอนพัก

๐๕.๐๐ น. วันพุธที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๒๓
 ข้าพเจ้าสะดุ้งตกใจตื่นเพราะได้ยินเสียงห้อมล้อมดังขึ้น รอบข้างว่า “จงไปที่เนินพระเจดีย์อิสรภาพฯ สวดมนต์แผ่เมตตาธรรม ขอความสวัสดิ์จากมวลเทพเจ้าเหล่า โอปปาติกะ ซึ่งมีภูมิทิพย์ประจำอยู่ในบรรยากาศของ แสงสุริยา แสงจันทร์รา สายพระพรุณ และสายพระพาย โดยให้พลังจากพระเจดีย์อิสรภาพ ฯ เป็นสื่อ นำ จงไปให้ถึงพระเจดีย์อิสรภาพฯ ณ บัดนี้ ก่อนที่จะมีสิ่งมีชีวิตอื่นมาแผ้วพานพลังที่พระเจดีย์ในเช้านี้” ข้าพเจ้าจึงได้ปลุกเรียกอาจารย์พรและทุกคนที่นอนรวมอยู่ในห้องเดียวกันนั้นให้ตื่นขึ้น และชวนว่าให้รีบไปที่เนินพระเจดีย์อิสรภาพฯ กัน โดยยังไม่ต้องล้างหน้า ทำเอาทุกคนงงไปตามๆ กัน แต่ข้าพเจ้าไม่ได้อธิบายสิ่งใดมากนัก

๑๕.๓๐ น. พวกเรามาถึงเนินพระเจดีย์อิสรภาพฯ จุดธูปเทียน อาจารย์พรกล้าวชุมชนุมเทวดา นำสวดมนต์ และนั่งสมาธิแผ่เมตตาธรรม ขอความสวัสดิ์จงบังเกิด มีแต่สิ่งซึ่งคณะเราทั้งหมดจะประกอบขึ้นในวันวิสาขบูชา ขอพุทธานุภาพ ธรรมานุภาพ สังฆานุภาพ และอำนาจ พลังจากพระเจดีย์อิสรภาพฯ จงเป็นสื่อ นำให้มวลเทพเจ้า เหล่าโอปปาติกะทั้งสิ้นได้รับทราบด้วยเถิด และขอจง ได้มีจิตเป็นกุศลอนุโมทนา เพื่อสันติสุขจะได้บังเกิดขึ้น โดยทั่วไป

อากาศตอนเช้ายามรุ่งอรุณ ณ พระเจดีย์อิสรภาพฯ สดชื่นปลอดโปร่ง ลมพัดอ่อน ๆ บางเบาอยู่ตลอดเวลา แต่เมฆหมอกบนท้องฟ้ายังคงคลุ้มอุ้มด้วยเมฆฝน ทุกคน ลืมตาขึ้นจากสมาธิ แสงเงินแสงทองส่องผ่านทะเลม่าน เมฆออกมารำไร เขาแก้วซึ่งปกติจะมองเห็นเป็นเสมือน ฉากกั้น ขณะเมื่อยืนอยู่บนเนินพระเจดีย์แล้ว มองไป รอบข้างสุดสายตา บัดนี้ถูกปกคลุมไว้ด้วยม่านเมฆ หมอกจนมองดูเห็นกลืนเป็นผืนเดียวกับแผ่นฟ้า คุณ อานนท์ ปานเพชร คนช่วยขับรถพูดขึ้นว่า “ถ้าเขาแก้ว

ถูกห่มผ้าคลุมแบบนี้ น่ากลัวฝนจะตกลงมาอีกแน่” ข้าพเจ้าหันไปบอกว่าอย่าพูดอะไรทั้งนั้น ให้นึกอยู่แต่ในใจ ด้วยคำว่า พุทธิ สรรณิ คจฺฉามิ เท่านั้น ๐๗.๐๐ น. สว่างมากแล้วก่อนที่จะกลับจากเนินพระเจดีย์อิสรภาพฯ ทุกคนได้หันไปมองทางด้านทิศตะวันออกอีก แสงทองสดใส่กระจ่างขึ้น ดวงอาทิตย์โผล่พ้นทิวเขาขึ้นมาไร้ขอบไล่ความมัวซัวให้จางไป พระพายพัดเมฆหมอกจากเทือกเขาแก้วจนมองเห็นชัดเจนครุฑเดิม ยังคงปกคลุมอยู่บ้างก็เฉพาะตอนบนสันเขาเท่านั้น ทุกคนดูโล่งใจแต่ไม่มีใครเอ่ยพูดสิ่งใด นอกจากต่างคนต่างจิตใจจดจ่อว่าอะไรบางอย่างที่ค้างอยู่ ต้องไปจัดการทำให้เสร็จก่อนจะถึงพิธีงานบุญในวันรุ่งขึ้น ซึ่งคืนนี้พวกเราจะมีคณะมาร่วมจากกรุงเทพฯ อีกด้วย จำนวนรถบัสอีก ๒ คัน

ทำพิธี โยงด้ายสายสิญจน์จากหอประชุม

พระเจดีย์อิสรภาพฯ ถึงฐานอนุสาวรีย์

อาจารย์พรได้มอบหมายให้คุณสอาด แก้วเกษ เป็นผู้รับผิดชอบในการโยงด้ายสายสิญจน์จากหอประชุม

ศูนย์พัฒนาศาสนาไปเป็นพระเจดีย์อิสรภาพฯ และไป
 สิ้นสุดที่ซึ่งจะกระทำพิธีวางศิลาฤกษ์บนเนินพ่อขุนผา-
 เมือง ข้าพเจ้ารับภาระจัดเรื่องราววัตรฉัตรธง ซึ่งราชวัตร
 ฉัตรนี้คุณยงยุทธ ประไพหลง ได้ติดต่อให้คุณสมมาตร
 เวทาคัยะมาตฺร จัดการหามาให้และฉัตรธงให้ คุณสมกิจ
 สามีคีมาวิน จัดหามาให้ สำหรับหลุมที่จะรองรับแผ่น
 ศิลาฤกษ์ได้มอบให้คุณพิภพ คุณชัย และคุณฤทธิ์เป็น
 แรงงาน โดยอาจารย์พรควบคุมเอง จนบ้ายเศษทุกอย่าง
 จึงเรียบร้อยสมความมุ่งหมาย

๑๕.๐๐ น. ของวันพุธที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๒๓
 ซึ่งเป็นเวลาเดียวกันกับที่ข้าพเจ้าได้กำหนดให้เป็นเวลา
 รถบัสที่จะมาร่วมพิธีนี้ออกเดินทางจากกรุงเทพฯ อาจารย์
 พรจึงได้นิมนต์พระสงฆ์ที่มีอยู่ที่ศูนย์พัฒนาฯ ทั้งหมด
 และชวนทุกคนนำราชวัตร-ฉัตร-ธง ไปรับพลังทิพย์จาก
 พระเจดีย์อิสรภาพฯ แล้วพระคุณเจ้าและทุกคนจุดธูป
 เทียน อาจารย์พรกล่าวชุมนุมเทวดา จากนั้นพระคุณ
 เจ้าก็นำพวกเราสวดมนต์ทำวัตรเย็น พระองค์ได้เสด็จ
 มารับสั่งให้นิมนต์พระคุณเจ้าสวดคาถาเสกไม้มงคล

ซึ่งขึ้นต้นด้วยคำว่า ยถินทฺธิโล... ฯลฯ ๙ จบ และคาถา
 ยถาปิ เสลา วิปุลลา... ฯลฯ อีก ๑ จบ เพราะขณะนั้น
 ไม้มงคลแผ่นอิฐทอง-นาก-เงิน แผ่นศิลาฤกษ์ และแหวน
 นพเก้านี้ แป้งกระแจะสำหรับเจิมแผ่นศิลาฤกษ์ และ
 น้ำมนต์ ได้ตั้งวางรับพลังอยู่ในองค์พระเจดีย์อิสรระภาฯ
 แล้ว มีบางคนถามข้าพเจ้าขึ้นด้วยความสงสัยว่า สิ่งของ
 ทั้งหมดนี้ที่จำเป็นสำหรับพิธีวางศิลาฤกษ์ เขาไม่ค่อย
 เคยเห็นที่ไหนต้องใช้แหวนนพเก้าด้วยเลย ทำไมการ
 กระทำพิธีครั้งนี้จะต้องใช้แหวนนพเก้าด้วยเล่า และใช้
 สำหรับทำอะไร ข้าพเจ้าจึงอธิบายให้ฟังว่า อันที่จริง
 ข้าพเจ้าเองก็ไม่ทราบเหมือนกัน แต่พระองค์รับสั่งว่า
 จะต้องใช้แหวนนพเก้าด้วย สำหรับให้บุคคลซึ่งจะเป็น
 ประธานพิธีวางแผ่นศิลาฤกษ์สวมที่นิ้วชี้ แล้วเจิมแผ่น
 ศิลาฤกษ์ จากนั้นก็ต้องถอดแหวนนพเก้านั้นวางไว้เหนือ
 แผ่นศิลาฤกษ์ เพื่อฝากไว้กับผืนแผ่นดินและเพื่อป้องกัน
 ภัยพิบัติ สิ่งอัปมงคลต่าง ๆ นพเก้านั้นประกอบด้วยหิน
 ซึ่งเป็นสมบัติที่มีค่าของแผ่นดินตลอดมา มีเพชร พลอย
 แดง มรกต บุษราคัม โกลเมน นิล มุกดาหาร เพทาย

ไพฑูรย์ แหวนนพเก้า คุณทวี ลีลาเวชบุตร เป็นผู้เลือก
สรรหาที่ดีที่สุดมาให้และขอรับเป็นผู้บริจาคด้วย

เมื่อเสร็จพิธีเสกไม้มงคล แผ่นอิฐ ทอง-นาค-เงิน
แผ่นศิลาฤกษ์และของจำเป็นสำหรับพิธีวางศิลาฤกษ์
ทั้งหมดแล้ว พวกเราทุกคนก็ได้แห่นำราชวัตร-ฉัตร-ธง
ไปที่เนินพ่อขุนผาเมือง ซึ่งเป็นที่ตั้งอยู่ห่างจากเนิน
พระเจดีย์อิสราภาพฯ ราว ๒ กิโลเมตร เมื่อไปถึงก็ได้
ช่วยกันจัดตั้งราชวัตร-ฉัตร-ธง แล้วพระคุณเจ้าวนด้าย
สายสิญจน์รอบบริเวณ ราชวัตร-ฉัตร-ธง ที่มีหลุมซึ่ง
จะรองรับแผ่นศิลาฤกษ์อยู่ตรงกลาง พร้อมทั้งสวด
ชยันโต เป็นอันเสร็จสิ้นพิธีตั้งราชวัตรฉัตรธง รอเวลา
ที่จะกระทำพิธีวางแผ่นศิลาฤกษ์ในวันวิสาขบูชารุ่งขึ้น
ในเวลาเที่ยงตรง ขณะนั้นเป็นเวลา เกือบ ๑๘ นาฬิกา
ทุกคนกลับมาที่พักเตรียมตัวคอยรับคณะที่จะมากับ
รถบัสอีก ๒ คัน ซึ่งกะกันไว้ว่าจะมาถึงแคมป์ที่พัก
ราว ๒๑ นาฬิกาเศษ ซึ่งก็เป็นไปอย่างคาดหมาย เพราะ
รออยู่จนเกือบ ๒๒ นาฬิกา รถบัส ๒ คัน ซึ่งนำโดย

คุณวันเพ็ญ อมรสิทธิ์ คุณวาสนา โสธรวรงค์ คุณกิตติ
 แซ่เล็ก คุณบุบผา วรรณรักษ์ ก็เล่นเข้าสู่แคมป์ที่พักของ
 ศูนย์พัฒนาศาสนา

ขณะนั้นท้องฟ้าซึ่งส่องสกาด้วยแสงจันทร์มืด
 ครึ้มลง ลมพัดต้องยอดสนหวัดหวิวเสียงเกรียวกราว
 คล้ายฝนกำลังจะตก ทุกคนลงจากรถบัส ข้าพเจ้าได้ช่วย
 คุณผ่องผิวจัดผู้คนเข้าสู่ที่พัก เมื่อเสียงฝนเสียงลมพัดมา
 ความโกลาหลก็เกิดขึ้นชั่วระยะหนึ่ง ทุกคนวิ่งเข้าหาที่พัก
 จะได้ที่ตรงไหนก็ได้ไปก่อน จึงทำให้การจัดผู้คนเข้าที่พัก
 ได้รวดเร็ว แม้จะดูวุ่นวายยุ่งยาก ขลุกขลัก และไม่สะดวก
 สบายนัก แต่ทุกคนก็ให้อภัยและเห็นใจ เพราะทุกคนมี
 จิตเป็นกุศลมุ่งอยู่ที่จุดเดียวกัน คือขอให้ได้ร่วมงานกับ
 พระองค์วางศิลาฤกษ์สร้างฐานอนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมือง
 เท่านั้น เมื่อทุกคนเข้าสู่ที่พักเรียบร้อยแล้ว เสียงลมเสียง
 ฝนก็เงียบสงบลง มีบางคนเอ่ยขึ้นว่า พระพายุกับพระ
 พิรุณช่วยให้คนเข้าสู่ที่พักได้รวดเร็วขึ้น ไม่เช่นนั้นจะต้อง
 นอนตึกกันเกินไป ค็นั้นมีฝนตกบ้างเป็นระยะ ๆ แต่ก็
 ไม่ถึงกับเป็นอุปสรรคที่จะให้พวกเราทำงานกันไม่ได้

วันวิสาขบูชา วันทำพิธีวางศิลาฤกษ์

เช้าวันพฤหัสบดีที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๒๓ วันวิสาขบูชา
 ท้องฟ้าแจ่มใสปราศจากเมฆหมอก ทุกคนรีบกระวี
 ภาวนาตั้งขึ้นเตรียมตัวเข้าสู่พิธีงานบุญ เมื่อทุกคนรับ
 ประทานอาหารเช้าแล้ว โดยมีคุณเย็นใจ แก้วเกษ คุณ
 สุภาณี หงษ์เงิน คุณบุบผา วรรณรักษ์ คอยช่วยเหลือ
 อาจารย์พรก็ได้นำพาไปทำบุญเลี้ยงพระเช้าที่หอประชุม
 ศูนย์พัฒนาศาสนาร่วมกับชาวบ้านแถบนั้น สำหรับตัว
 ข้าพเจ้าเองได้ชวน คุณจรรยาศรี อุตตะโรพร คุณบุบผา
 จุลวงศ์ คุณสำอานค์ วงษ์เหล็ง คุณสำอานค์ ยิ้มศิริ คุณ
 สุนทร โสมาทิตย์ และคนอื่น ๆ อีกหลายคนไปช่วยกัน
 จัดโต๊ะดอกไม้ทุกชนิด ผลไม้ทุกชนิดเพื่อบูชาพระฤกษ์
 โดยมีคุณบุญมี วงษ์เหล็ง คอยช่วยวิ่งรถนำสิ่งของต่าง ๆ
 มา จนเกือบ ๙ นาฬิกาโต๊ะดอกไม้ ผลไม้บูชาพระฤกษ์
 ก็เสร็จสิ้นลง พวกเราทั้งหมดจึงมาร่วมสมทบทำบุญที่
 หอประชุมศูนย์พัฒนาศาสนา โดยมีคุณจันทร มุทิตะ
 รับอาสาเฝ้าคอยอยู่ ณ ที่เนินพ่อขุน ผาเมืองแต่ตาม
 ลำพัง

๑๐.๐๐ น. ทุกคนมาร่วมชุมนุมกันทั้งหมดที่หอประชุมศูนย์พัฒนาศาสนาอีก อาจารย์พรซึ่งเป็นประธานพิธีวางแผนศิลาฤกษ์เอง อารารถนาศีล ทุกคนรับศีลจากพระคุณเจ้า แล้วฟังสวดมนต์พระปริตร ๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเพล ๑๒.๐๐ น. จะเป็นเวลาวางแผนศิลาฤกษ์ ซึ่งอาจารย์พรได้นัดเวลากับพระคุณเจ้าไว้ว่าพอได้เวลา ๑๒.๐๐ น. ขอพระคุณเจ้าจงจับด้ายสายสิญจน์ สวดขยันโตและธัมมจักรกัปปวัตนสูตรในที่นี้ เพราะหอประชุมศูนย์พัฒนาอยู่ห่างจากเนินพ่อขุนผาเมืองซึ่งกำลังจะกระทำพิธีวางแผนศิลาฤกษ์นั้นถึง ๒,๕๐๐ เมตร เป็นที่น่าสังเกต คือพระสงฆ์ซึ่งมีอยู่ที่ศูนย์พัฒนาศาสนาทั้งหมดในวันนี้ และได้รับนิมนต์ให้ร่วมพิธีวางแผนศิลาฤกษ์สร้างฐานอนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมืองทั้งหมดมี ๑๘ รูปด้วยกัน ที่ข้าพเจ้ากล่าวว่าเป็นที่น่าสังเกตก็คือว่า เมื่อวันวิสาขบูชาปีพุทธศักราช ๒๕๑๘ ซึ่งพวกเราได้กระทำพิธีวางแผนศิลาฤกษ์สร้างพระเจดีย์อสิรภาพ อนุสรณ์สมเด็จพระนเรศวรมหาราชนั้น พระองค์รับสั่งให้นิมนต์พระสงฆ์ทั้งหมด ๑๘ รูป แต่ในการวางแผนศิลาฤกษ์สร้างฐานอนุสาวรีย์

พ่อขุนผาเมืองนี้ พระองค์ให้นิมนต์เฉพาะพระสงฆ์ที่มีอยู่ที่ศูนย์พัฒนาศาสนาเท่านั้น จะก็รูปก็ตามเป็นที่น่าประหลาดที่พระสงฆ์ที่มีอยู่ที่ศูนย์พัฒนาศาสนาในวันนั้นมี ๑๘ รูป พอดี

บรรยากาศในโลกทิพย์วันทำพิธีวางศิลาฤกษ์

นับแต่อาจารย์พรเริ่มอาราธนาศีล อาราธนาพระปริตรนั้น ข้าพเจ้าเริ่มไม่เป็นตัวของตัวเองทำอะไรลงไป โดยไม่ค่อยรู้สึกตัว คอยแต่จะลืมหูลืมตาเข้าสู่บรรยากาศซึ่งอบอวลด้วยกลิ่นหอมของมวลดอกไม้ เสียงดนตรีบรรเลงอยู่ตลอดเวลาคล้ายมีงานสมโภชน์ เหล่าโอบปาตีกะมากมายทั้งชายหญิงล้วนแต่แต่งตัวสวยงาม ส่วนมากจะเป็นสีอ่อนจางจนเกือบขาว ในมือต่างถือดอกไม้ รูป เทียน ขณะที่พระภิกษุสงฆ์กำลังสวดมนต์นั้น จะมีเสียงร้องเบาๆ และเสียงแผ่วกระจายของคำว่า สาธุ ผสมคละเคล้าตลอดเวลา ข้าพเจ้ามองไม่เห็นว่ พระองค์และพ่อขุนผาเมืองประทับอยู่ ณ ที่ใด จนเวลาใกล้เที่ยง ผู้คนทยอยออกจากหอประชุมศูนย์พัฒนาศาสนาไปขึ้นรถเพื่อไปยังเนิน

พ่อขุนผาเมืองที่จะกระทำพิธีวางศิลาฤกษ์ ยังคงไว้แต่
พระสงฆ์ซึ่งท่านจะต้องสวดมนต์ในขณะที่อาจารย์พร
วางแผ่นศิลาฤกษ์ เหลือผู้คนอยู่อีกไม่กี่คนนักในหอประชุม
เพื่อฟังพระสวดมนต์ อาจารย์พรเดินนำหน้าข้าพเจ้าเพื่อ
ไปที่เนินพ่อขุนผาเมือง ความรู้สึกของข้าพเจ้าเริ่มเลือน
หายอีก มองเห็นมวลเหล่าโอปปาติกะทั้งชาย หญิงมาก
มายนั้นคล้ายตั้งขบวนแห่ มองไกลออกไปจึงได้เห็นปราสาท
สีทองงามระยิบจับตา ภายในปราสาทนั้นองค์ พ่อขุนผา-
เมืองแต่งองค์ชุดนักรบครบครันเสมือนวันที่เสด็จ มาให้
เสกสัตภาพเป็นแบบสร้างอนุสาวรีย์ ด้านหน้าปราสาทนั้น
องค์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ประทับยืนสง่าเป็นประธาน
องค์สมเด็จพระเอกาทศรถ และมวลเหล่าทหารอีกมากมาย
ล้วนแต่งกายด้วยชุดสีขาวขลิบดินเงินดินทองบรรยากาศ
พราวระจ่างสดใส แล้วในที่สุดข้าพเจ้าก็ลืมตัวและ
หมดความรู้สึกไป มารู้สึกตัวอีกครั้งหนึ่งก็ปรากฏว่า
อาจารย์พรได้กระทำพิธีวางแผ่นศิลาฤกษ์เรียบร้อยแล้ว
ผู้คนต่างชุลมุนนำดอกไม้ หิน ทรายโพรยลงใน หลุมที่
รองรับแผ่นศิลาฤกษ์ ได้ทราบว่าขณะที่ข้าพเจ้าหมด

ความรู้สึกไปนั้น พ่อขุนผาเมืองได้เข้าประทับทรงรับสั่ง เป็นภาษาพื้นเมืองเดิมใจความว่า ;-

พระดำรัสพ่อขุนผาเมืองวันทำพิธี

“เฮา...ผาเมืองดีใจหลาย ขออายน้องทั้งหลาย จงน้อมใจไปพัน...ไปพระเจดีย์อิสรภาพฯ เพื่อนำพลังทั้งหลาย มาสู่ตัวเจ้าของตัวเอง.....สบายใจแทนอ พี่น้อง เอ๋ย เฮาสีเป็นผาเมืองกันไว้ทุกสิ่งทุกอย่าง ให้พี่น้องทั้งหลาย มีแต่ความสุขความเจริญ.....”

พระดำรัสสมเด็จพระนเรศวรมหาราชวันทำพิธี

“บัดนี้งานวางศิลาฤกษ์สร้างฐานอนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมืองได้สำเร็จลงแล้ว พระองค์จะยืนโดดเด่นเป็น ประจักษ์มากำแพงเมือง กันให้ผืนแผ่นดินไทยจะต้องอยู่ เป็นชาติไทย และจะเป็น.... จะเป็นศูนย์รวมแห่งสันติสุข ผืนแผ่นดินไทยจะต้องเป็นศูนย์รวมแห่งความสันติสุข ผาเมืองกำแพงเมืองจะกันไว้ได้โดยรอบ มารซึ่งติดตาม มาอยู่ทุกระยะเวลานั้น บัดนี้ได้อ่อนกำลังลง แต่ทุกคน อย่าชะล่าใจ.....บัดนี้นั้นพลังแห่งความศักดิ์สิทธิ์

ทั้งหลายกำลังแผ่กระจายออกมาจากยอดพระเจดีย์
อิสริภาพฯ ขอทุกคนจงน้อมรับพลังนั้น แล้วจงแผ่
เมตตาธรรมไปสู่สรรพสัตว์ทั้งมวลในโลกนี้.....”

ในช่วงหลังนั้นเป็นพระดำรัสขององค์สมเด็จพระ
พระนเรศวรมหาราช ซึ่งพระองค์ได้เสด็จประทับทรงต่อ
จากพ่อขุนผาเมือง โดยข้าพเจ้าไม่ทันรู้สึกตัว

เป็นอันเสร็จสิ้นพิธีวางศิลาฤกษ์สร้างฐานอนุ-
สาวรีย์พ่อขุนผาเมือง ยังรออยู่แต่จะต้องหาช่างมาก่อ
ฐานที่แท้จริง เพื่อรองรับพระรูปซึ่งได้หล่อด้วยทองแดง
ขนาด ๒ เท่าคนจริงไว้แล้วเท่านั้น เมื่อเสร็จจากพิธีวาง
ศิลาฤกษ์แล้ว ทุกคนก็กลับแคมป์ที่พัก รับประทานอาหาร
กลางวัน เตรียมตัวทอดผ้าป่าเพื่อรวบรวมนำปัจจัยเป็น
ค่าก่อสร้างฐานอนุสาวรีย์ต่อไป เสร็จจากทอดผ้าป่า ณ
ที่หอประชุมศูนย์พัฒนาศาสนาแล้วอาจารย์พร ได้พา
ทุกคนไปเวียนเทียนรอบองค์พระเจดีย์อิสริภาพ อนุสรณ์
สมเด็จพระนเรศวรมหาราช โดยมีพระคุณเจ้าทั้งหมด
เดินนำ จึงเป็นอันเสร็จสิ้นพิธีทั้งหมดในวันวิสาขบูชาปี
พุทธศักราช ๒๕๒๓

คาถาสกไม้มงคล

โดย พร รัตนสุวรรณ

ไม้มงคล ที่จะใช้ตอกลงไปในหลุมสำหรับวาง
 ศิลาฤกษ์ฐานอนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมือง เมื่อวันวิสาขบูชา
 ซึ่งในปีนีตรงกับวันพฤหัสบดีที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๒๓
 นั้น สมเด็จพระนเรศวรมหาราชรับสั่งให้ทำพิธีเสกด้วย
 คาถา ยถินทขิโล ฯลฯ แต่ละอัน ๙ ครั้ง เสร็จแล้วก็ให้
 นำไม้มงคลซึ่งมีอยู่ด้วยกัน ๙ อันคือ ไม้สัก ไม้ก้นเกรา
 ไม้ขนุน ไม้พยอม ไม้ไผ่สีสุก ไม้ทองกลาง ไม้ราชพฤกษ์
 ไม้ชัยพฤกษ์ และไม้ทรงบาดาล รวมทั้งแผ่นศิลาฤกษ์
 และสิ่งของต่างๆ ที่จะต้องใช้ในพิธีในวันนั้นไปเก็บไว้
 ในอุโมงค์ของพระเจดีย์อิสระภาพก่อนถึงวันทำพิธีหลาย
 วันและแล้วในวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๒๓ เวลา
 ๑๖.๐๐ น. ซึ่งเป็นวันที่จะต้องนำราชวัตรฉัตรธง ไปตั้ง
 ในบริเวณที่จะสร้างฐานอนุสาวรีย์นั้น พระองค์รับสั่ง
 ให้นิมนต์พระสงฆ์ซึ่งมีอยู่ที่ศูนย์พัฒนาศาสนาทั้งหมด
 ในขณะนั้นให้มาสวดคาถานี้อีก ๙ จบ และสวดคาถา
 ยถาปี เสลา ฯลฯ อีก ๑ จบ ที่บนฐานพระเจดีย์อิสระภาพ

แล้วจึงให้พระสงฆ์เดินนำหน้า พาขบวนที่นำราชวัตร-
ฉัตร-ธง และสิ่งมงคลต่าง ๆ ไปยังเนินที่จะวางศิลาฤกษ์
ฐานอนุสาวรีย์

ข้าพเจ้าคิดว่า คงจะมีคนหลายคนอยากจะทราบ
เรื่องราวของคาถาที่สวดนี้ทั้งหมด ฉะนั้นจึงได้นำคาถา
ทั้งหมดที่สวดในวันนั้นมาเขียนลงในหนังสือวิญญูณ
ฉบับนี้ พร้อมทั้งแปลและอธิบายความหมายให้ด้วย
ดังต่อไปนี้

ยถินทชีโล ปจวี สีโต สียา
จตุพฺภี วาเตหิ อสมปคมปิโย
ตถูปมํ สปปุริสํ วทามิ
โย อริยสจฺจานิ อเวจฺจ ปสฺสติ
อิทมปิ สงฺฆเม รตนํ ปณฺีตํ
เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ

คำแปล เสหาหิน (เสหาเขื่อน) ที่ฝังลึกลงในดิน
แม้จะถูกพายุลใหญ่พัดมาทั้ง ๔ ทิศ ย่อมไม่หวั่นไหวเพราะ
ลม (คือไม่สะเทือน ไม่เขยื้อน ไม่โยกไม่คลอน) ฉนั้นใด
คนที่เป็นสัปปุรุษ (คือผู้ที่มีใจสงบแล้ว) เพราะเห็นแจ้ง
อริยสัจสี่อย่างมั่นคงนั้น เราย่อมกล่าวว่าย่อมไม่หวั่นไหว

เพราะโลกธรรมทั้ง ๘ ฉะนั้น คุณสมบัติกล่าวคือ ความเป็นผู้ไม่หวั่นไหวเพราะเห็นแจ้งอริยสัจนี้ จึงนับได้ว่าเป็นรัตนะอันประณีตอีกอย่างหนึ่งในพระสงฆ์ ด้วยกล่าวคำสัจนี้ ขอความสวัสดิ์จึงมี

นี่คือคำแปลชนิดถอดความของคาถาบทนี้ คาถานี้ก็คือคาถาท่อนหนึ่งในเรื่อง **รัตนสูตร** ซึ่งเป็นพระสูตรที่พรรณนาถึงคุณสมบัติต่าง ๆ ของพระรัตนตรัย คือ พระพุทธ พระธรรม พระอริยสงฆ์ ว่ามีอยู่อย่างไรบ้าง และโดยปกติพระสูตรนี้พระจะต้องสวดทุกครั้งในเวลาสวดพระปริตรต่าง ๆ เช่นในเวลาที่ได้รับนิมนต์ให้ไปสวดมนต์เย็นหรือสวดในพิธีใดก็ตาม จะต้องสวดบทนี้ด้วยทุกครั้ง

จากความหมายของคาถาบทนี้ เราจะเห็นว่าการที่สมเด็จพระนเรศวรมหาราชรับสั่งให้ทำพิธีเสกไม้มงคล ด้วยคาถาบทนี้นั้น มีความหมายหลายอย่าง เช่นในความหมายอันหนึ่งก็คือ ไม้มงคลทั้ง ๙ อันนี้เปรียบได้กับเสาหินที่จะใช้เป็นเสาเขื่อน เสาประตูเมือง หรือเสาหลักเมืองก็ตาม เสาประเภทนี้มีความมั่นคงมาก

ไม้มงคลทั้ง ๙ เมื่อนำมาปลูกเสกด้วยคาถาบทนี้ ก็เท่ากับ
ต้องการจะให้ป็นสัญลักษณ์ของความมั่นคงของอนุ-
สาวรีย์ที่จะตั้งอยู่บนไม้มงคลเหล่านี้ และนอกจากนี้ยัง
แสดงให้เห็นถึงสัจธรรมอันแท้จริงอีกอย่างหนึ่ง กล่าว
คือ ความมั่นคงของวัตถุนั้นถึงอย่างไรก็เป็นการชั่วคราว
ส่วนความมั่นคงที่มีคุณค่าและยั่งยืนจริง ๆ นั้น คือ
ความมั่นคงของจิตใจซึ่งไม่หวั่นไหวไปตามโลกธรรม
และความมั่นคงอันนี้จะมีได้แก่คนทุกคนที่รู้แจ้งอริยสัจ
อย่างแท้จริง ฉะนั้นในคาถานี้จึงใช้คำว่า เห็นแจ้งอย่าง
มั่นคงเพราะความเห็น ความเข้าใจ หรือความรู้ใด ๆ
ก็ตาม ซึ่งถ้าไม่ใช่เป็นการรู้แจ้งตามความเป็นจริง และ
มีประโยชน์อย่างแท้จริงแล้ว ความรู้ความเห็น หรือ
ความเข้าใจนั้น ๆ ก็มีทางที่จะเปลี่ยนแปลงได้ ไม่คงอยู่
ในความเห็นเดิม คนที่รู้เรื่องอริยสัจเช่นรู้ว่า ตัณหาคือ
ต้นเหตุแห่งความทุกข์ ถ้าความรู้นี้ยังไม่แจ่มแจ้งถึง
ที่สุด จริง ๆ แล้ว ความรู้อันนี้ก็อาจจะเปลี่ยนแปลงได้
คือในบางครั้งจะไม่ยอมรับว่า ตัณหาเป็นต้นเหตุแห่ง
ความทุกข์ทุกอย่าง บางครั้งก็ไปมองเห็นอย่างอื่นเช่น

ความยากจนเป็นต้น ๆ เป็นต้นเหตุแห่งความทุกข์ ความรู้
 แบบนี้หรือความเข้าใจแบบนี้แปลว่า ยังไม่มั่นคงจริง ๆ
 ฉะนั้นในที่นี้จึงได้พูดไว้ชัดว่า “เห็นแจ้งอริยสัจอย่าง
 มั่นคง” ไม่ใช่เห็นอย่างง่อนแง่นคลอนแคลน เพราะผู้
 ที่เห็นแจ้งอริยสัจอย่างมั่นคงเท่านั้น จึงจะเป็นผู้ไม่หวั่น
 ไหวไปตามโลกธรรมทั้ง ๘

ส่วนคาถาอีกบทหนึ่งซึ่งขึ้นต้นด้วยคำว่า ยถาปิ
 เสลา นั้น มีดังนี้

ยถาปิ เสลา วิปูลา	นภํ อากัจจ ปพพตา
สมนตา อนุปริเยยฺยํ	นิปโปถนตา จตฺตทิสา
เอวํ ชรา จ มจฺจุ จ	อชิวตตฺนติ ปาณินโน
ขตฺติเย พุราหมเถ เวสฺเส	สุทฺเท จณฺทาลปุกฺกุเส
น กิณฺจิ ปริวชเชติ	สพฺพเมวาภิมทฺทติ
น ตตฺถ หตฺถินิํ ภูมิ	น รถานํ น ปตฺติยา
น จาปิ มนฺตยฺพุทฺเธน	สกกา เชตฺถํ ฐเนน วา
ตสฺมา หิ ปณฺทิตโต โปโส	สมปสฺสํ อตฺถมตฺตโน
พุทฺธเถ ฐมฺเม จ สงฺฆ จ	ธีโร สทฺธํ นิเวสเย
โย ฐมฺมจาริ กายเณ	วาจา ย อุตฺ เจตฺสา
อิเธว นํ ปสฺสฺสนฺติ	เปจฺจ สคฺเค ปโมทติ

คำแปล หากว่ามีภูเขาล้วนด้วยหิน (คือไม่มีดินปนเลย) สูงใหญ่เทียมเมฆกลิ้งมาทั้ง ๔ ทิศโดยรอบ บรรดาสัตว์ทั้งหลาย ซึ่งอยู่ในวงล้อมนั้นย่อมจะต้องถูกภูเขานี้บดขยี้แหลกลานไม่มีเหลือ ข้อนี้ฉันใด อันความแก่และความตายก็เปรียบได้กับภูเขาใหญ่นั้น เพราะขึ้นชื่อว่าความแก่และความตายแล้ว ย่อมจะต้องครอบงำสัตว์ทั้งหลายหมดทุกตัวตนไม่มีเหลือ ไม่ว่าจะป็นกษัตริย์ พราหมณ์ แพศย์คือพวกค้ำขาย กสิกรหรือเป็นพวกสุท คือพวกคนใช้แรงงาน เป็นกรรมกร หรือเป็นพวกจัญทาล (คนที่สังคมพวกพราหมณ์รังเกียจ) หรือเป็นพวกขอทาน เป็นเศษมนุษย์ ความแก่และความตายก็จะไม่ละเว้นใคร ๆ ทั้งสิ้น จะต้องครอบงำสัตว์ทั้งหมด และใคร ๆ ก็ไม่อาจจะเอาชนะความแก่ และความตายได้ด้วยการใช้กำลังรบ โดยใช้ช้าง ใช้ม้า ใช้รถ หรือใช้พลเดินเท้า หรือจะรบด้วยการใช้เวทย์มนต์คาถา ใช้ทรัพย์สมบัติใด ๆ ก็ไม่อาจเอาชนะได้ เพราะฉะนั้นคนที่เป็นบัณฑิตเมื่อได้มองเห็นความจริงนี้ และหวังประโยชน์แก่ตน จึงได้ปลุกศรัทธามั่นคง

ในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เพราะผู้ใดประพฤดิ-
ธรรมด้วยกาย ด้วยวาจา หรือด้วยใจ เมื่อยังมีชีวิตอยู่
ในโลกนี้ บัณฑิตทั้งหลายก็สรรเสริญ เมื่อละจากโลกนี้
ไปแล้ว ก็จะไปบังเกิดอยู่ในสวรรค์

ในคานานี้มีข้อความที่จะต้องอธิบายเป็นพิเศษ
ก็คือข้อความตอนท้ายที่กล่าวว่า “เพราะผู้ใดประพฤดิ
ธรรมด้วยกาย ด้วยวาจา หรือด้วยใจ ผู้นั้นเมื่อยังมี
ชีวิตอยู่ในโลกนี้ บัณฑิตทั้งหลายก็สรรเสริญ เมื่อละ
จากโลกนี้ไปแล้ว ก็จะไปบังเกิดอยู่ในสวรรค์”

ขอได้โปรดเข้าใจว่า ข้อความตอนนี้เป็นตอนที่สำคัญที่สุดของคานาบทนี้ และการที่ต้องนิมนต์ให้พระ
สวดบทนี้ ซึ่งก่อนที่จะสวดสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
รับสั่งให้ข้าพเจ้าแปลและอธิบายความหมายของคานา
บทนี้ให้ทุก ๆ คนที่มาร่วมพิธีในวันนั้นฟังด้วย ทั้งนี้ก็
โดยที่มีพวกโอบปาตีกะเป็นจำนวนมากต้องการจะฟัง
คานาบทนี้

ทำไมพวกโอบปาตีกะทั้งหลายจึงต้องการนั่งคานา
บทนี้ ? ทั้งนี้ก็เพราะพวกโอบปาตีกะที่ต้องการฟังนั้น

ส่วนใหญ่เป็นพวกเทวดา ซึ่งเขาเหล่านั้นได้รับประโยชน์จากการประพาศิธรรมอย่างเห็นได้ชัด “ผู้ใดประพาศิธรรมด้วยกาย ด้วยวาจา หรือด้วยใจ เมื่อตายไปแล้ว ก็จะได้ไปเกิดอยู่ในสวรรค์” เทวดาเหล่านี้เมื่อได้ฟังแล้ว แน่นอนจะต้องเกิดศรัทธาประสาทะอย่างแรงกล้า ในพระพุทธเจ้า ซึ่งได้ตรัสสอนความจริง อันมีคุณค่า ยิ่งกว่าการมีทรัพย์สมบัติใด ๆ ในโลก เป็นความจริงที่ เขาเห็นได้ด้วยตัวเขาเอง และแน่อนพวกเทวดาเหล่านี้ ต้องการอยากจะให้มนุษย์ทั้งหลายได้ยินได้ฟังเรื่องอย่าง นี้ด้วย เพราะจะเป็นประโยชน์แก่มนุษย์ทั้งหลายอย่างมากมาย

จากเรื่อง มัจจุรณทูลี ในคัมภีร์ธรรมบท มาณพ หนุ่มน้อยผู้นี้ไม่เคยทำบุญอย่างอื่นเลย เพราะพ่อแม่ เป็นมิชฉาทิฎฐิ แต่ได้เห็นพระพุทธเจ้าเสด็จมาโปรด ตอนที่เขากำลังจะตาย แล้วเขาก็ตายในขณะที่ใจกำลัง เลื่อมใสในพระพุทธเจ้าอย่างเต็มที่ ครั้นแล้วมาณพผู้นี้ ก็ได้ไปเกิดในสวรรค์ เขากำลังประพาศิธรรมด้วยใจ และ ด้วยการประพาศิธรรมเพียงแค่นี้ ก็ทำให้เขาไปเกิดใน

สวรรค์ได้ เรื่องอย่างนี้มนุษย์ทั้งหลายไม่ค่อยรู้ แต่พวกเขา
เทวดาทั้งหลายรู้จักดี รู้กันอย่างแพร่หลาย ฉะนั้นเขา
จึงอยากจะได้ยินได้ฟังอีก และต้องการอยากจะให้มนุษย์
ทั้งหลายได้ยินได้ฟังด้วย

อนึ่งขอให้สังเกตว่า “หลักของการไปสวรรค์
ตามที่พระพุทธเจ้าตรัสสอนไว้นั้นเป็นหลักสากล” คือ
ไม่ได้จำกัดว่า จะต้องเป็นคนที่มีประพฤตินิยมในพระพุทธ
ศาสนาเท่านั้นจึงจะไปสวรรค์ได้ จากหลักในที่นี้ หมาย
ความว่า ใครก็ตามถ้าหากดำรงตนอยู่ในกายสุจริต วจิต
สุจริต มโนสุจริตแล้ว ทุกคนจะได้ไปสวรรค์เหมือนกัน
หมด เพราะใครจะไปนรกหรือไปสวรรค์หลักสำคัญอยู่
ที่ความประพฤติตั้งที่ได้กล่าวมา

และอีกอย่างขอได้โปรดพิจารณาอีกครั้งว่า ทุก
คนเมื่อเกิดมาแล้ว จะต้องแก่และตายทั้งสิ้น ความแก่
และความตายไม่มีใครต้องการ แต่ทุกคนก็หนีไม่พ้น
เพราะทุกคนอยู่ในที่ล้อมของภูเขาใหญ่สูงใหญ่เทียมเมฆ
นี้ทั้งนั้น และภูเขาที่ว่านี้ก็กลิ้งเข้ามาหาเราทุกวัน ไม่มี
ใครหลีกเลี่ยงได้เลย ไม่มีใครเอาชนะได้ เมื่อเป็นเช่นนี้

เราทั้งหลายจะทำอย่างไร ? ถ้าไม่ประพฤติธรรม แล้วจะทำอะไรให้ดีไปกว่านี้ ถ้าอยู่กันไปอย่างคนส่วนใหญ่ทุกวันนี้ ซึ่งไม่เกรงกลัวต่อบาปกรรม ไม่สนใจต่อการประพฤติธรรม แล้วในที่สุดทุกคนก็จะต้องตาย ตายแล้วก็ต้องเกิดมาอีก เราจะปล่อยให้ภูเขาแห่งความแก่ และความตายบดขยี้เราอยู่อย่างนี้ไปเรื่อย ๆ โดยไม่มีการจบสิ้น และชีวิตของเราก็ไม่ดีขึ้นกว่าเดิม ตายแล้วเกิดใหม่ก็ยิ่งเหมือนเดิม และที่ร้ายก็คือ เมื่อคนเราไม่ประพฤติธรรมก็หมายถึงประพฤติตนไปในทางอธรรม เมื่อเป็นเช่นนี้ชีวิตของเราแทนที่จะค่อย ๆ สุขสบายขึ้น เจริญขึ้น ก็กลับต้องทนทุกข์ยากลำบากยิ่งขึ้น ฉะนั้นจึงได้กล่าวว่า ไหน ๆ เมื่อเกิดมาก็ต้องแก่และตาย และแล้วก็ต้องเกิดอีกเช่นนี้ ถ้าไม่ประพฤติธรรมแล้ว จะทำอะไรให้ดีไปกว่านี้ “บัณฑิตเพราะรู้เช่นนี้ และรู้ว่าอะไรจะเป็นประโยชน์แก่ตนจริง ๆ เขาเหล่านี้จึงได้ ปลุกศรัทธา มั่นคงในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เพราะถ้าไม่มีศรัทธาในพระรัตนตรัยอย่างมั่นคงแล้ว การประพฤติธรรมก็ย่อมจะเกิดขึ้นไม่ได้”

เห็นหรือยังว่า ทำไมสมเด็จพระนเรศวรมหาราช จึงรับสั่งให้พระสวดคาถาบทนี้ ตามคำขอร้องของเหล่า เทพยดาทั้งหลาย

รับสั่งให้สร้างแท่นที่ตั้งและให้นำพระรูป

พ่อขุนผาเมืองขึ้นประดิษฐาน

*เมื่องานทอดผ้าป่าต้นสักศักดิ์สิทธิ์วันมหา-
ปวารณาสิ้นสุดลง พระองค์ได้เสด็จมารับสั่งว่า “จงเริ่ม
การก่อสร้างฐานที่ตั้ง เพื่อนำพ่อขุนผาเมืองมาประทับ
ยืนบนผืนแผ่นดินให้ได้ในวันมาฆบูชาปี ๒๕๒๖ และ
พร้อมกันนั้น จงพยายามหาเจ้าขององค์ผ้าป่าต้นสัก
ศักดิ์สิทธิ์ให้ได้ครบตามจำนวน แล้วจงกระทำพิธี
ทอดผ้าป่าหลังแฉ่งนี้ในวัน มาฆบูชาเช่นเดียวกัน”
ข้าพเจ้าได้บอกเล่าให้อาจารย์พรพิ่ง ซึ่งเป็นที่หนักใจ
ของอาจารย์พรมาก เพราะอันที่จริงอาจารย์พร ก็ไม่ได้
นั่งนอนใจเลยในอันที่จะเริ่มก่อสร้างฐานที่ตั้งของ
พ่อขุนผาเมือง นับจากวันที่วางศิลาฤกษ์ไว้แล้วนั้น แต่
เนื่องจากหาช่างไม่ได้เลย ประกอบกับอาจารย์พรช่วงนี้
ก็สุขภาพไม่ค่อยจะดี ไม่สบายบ่อยต้องอยู่ในความดูแล

* วิทยุญาณ ฉบับที่ ๑-๔ มกราคม-เมษายน ๒๕๒๖

ของแพทย์อยู่ตลอดเวลา คุณสุธี นิงสานนท์ เมื่อได้ทราบข่าวถึงปัญหานี้จึงรับอาสาไปติดต่อกับคุณสุวิทย์ เพื่อให้ส่งช่างลูกน้องมาเริ่มลงมือจะก่อสร้างฐานที่ตั้ง ซึ่งในระยะแรก ๆ นี้อาจารย์พรบอกว่า เอาเพียงแค่นี้เพื่อให้นำพระรูปปั้นหล่อมาตั้งได้ก็เพียงพอ สำหรับส่วนอื่น ๆ นั้นค่อยทำค่อยไป ซึ่งคุณสุวิทย์ ก็ได้ส่งช่างลูกน้องมาช่วยเริ่มขุดหลุมเทเสาไว้ชนิดหน่อย เขาก็บอกว่าอีกประมาณ ๑๕ วัน จะมาแกะแบบจึงจะทำต่อไปได้

รอช่างมาแกะแบบ ๑๕ วัน ๒๑ วันจนเวลาล่วงเลยมาเดือนเศษสำหรับฐานที่ตั้งพระรูปปั้นทุกอย่างก็ยังคงอยู่ในสภาพเดิม ในระยะช่วงที่รอช่างมาแกะแบบนี้เอง อาจารย์พรก็มีลูกศิษย์หลายคนติดตามมาเรียนมาฝึกสมาธิที่ศูนย์พัฒนาศาสนา และช่วยกันทำงานในด้านอื่น ๆ บ้าง ในบรรดาคนเหล่านี้ก็มี คุณโชคชัย ชื่นวัฒนา เป็นวิศวกร คุณดุสิตร์ โตสวัสดิ์ ซึ่งเป็นนักศึกษาและเพื่อน ๆ พอจะมาเป็นช่างปูน ช่างไม้กันได้บ้าง ดังนั้นอาจารย์พรจึงได้ให้ข้าพเจ้าช่วยกราบทูลพระองค์ว่า

จะวานลูกศิษย์เหล่านี้ทำงานฐานที่ตั้งพ่อขุนผาเมืองได้หรือไม่ เพราะถ้ารอช่างก็ไม่ทราบว่าจะอีกเมื่อไรจึงจะมา นี่เวลาก็กว้างเลยมาเดือนเศษแล้ว พระองค์รับสั่งว่า “จงให้ผู้มีจิตศรัทธาเหล่านี้ทำ เพราะเพียงแต่ทำเพื่อให้หน้าพระรูปปั้นหล่อให้มาตั้งให้ได้ทันวันมาฆบูชาเท่านั้น”

ดังนั้นอาจารย์พร จึงได้ให้ คุณโชคชัย ชื่นวัฒนา คุณดุสิตรี โตสวัสดิ์ และเพื่อน ๆ เริ่มแกะแบบและลงมือทำฐานที่ตั้งพ่อขุนผาเมืองต่อ ช่างเป็นเรื่องบังเอิญที่ประจวบเหมาะราวกับมีผู้จัดสรรช่วงระยะเวลานี้เอง พลตรีอัมพร สมบูรณ์ยิ่ง ซึ่งเพิ่งกลับจากการไปกราบมนัสการองค์ภควัน ศรีสัตยาไส บาบา ในงานวันเกิดขององค์ภควัน ๆ ได้มาหาอาจารย์พรเพื่อเล่าประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ประศันตินิลยัมปุตตปารตี ประเทศอินเดีย ให้ฟัง อาจารย์พรจึงได้กล่าวชักชวนท่านนายพล ๆ ให้มาเที่ยวที่ศูนย์พัฒนาศาสนาแคมป์สนบ้าง ซึ่งท่านนายพลก็ได้ติดตามมาตามคำชักชวน และได้มาเห็นว่าอาจารย์พร กำลังให้ลูกศิษย์ช่วยกันก่อสร้างฐานที่ตั้ง พ่อขุนผาเมืองอยู่ เกิดจิตเป็นกุศลศรัทธาในงานที่กระทำอยู่

จึงได้รับอาสาเข้าช่วยโดยได้นำทหารช่างลูกน้องหลายคนมาช่วย และอาจารย์สุริยัน-จันทร์เพ็ญ ศรีอุทัย ซึ่งได้นำลูกศิษย์มาที่ศูนย์พัฒนาศาสนา ก็ได้มาช่วยกันเทพูนตีแบบ จนฐานที่ตั้งรูปปั้นหล่อพ่อขุนผาเมือง เป็นรูปเป็นร่างพอที่จะนำพระรูปปั้นหล่อมาประดิษฐานได้แล้ว

วันที่รับสั่งให้นำพระพุทธรูปนันทราย ขึ้นประดิษฐานที่ซุ้มพระเจดีย์อิสรภาพ ฯ

ในระหว่างที่มีการก่อสร้างฐานที่ตั้งพ่อขุนผาเมืองนี้ แม้บรรยากาศทั่วไปจะดูเสมือนหนึ่งปลอดโปร่ง ไม่มีอุปสรรคใด ๆ แต่บรรยากาศในโลกทิพย์ก็ไม่สดใสเท่าที่ควรจะเป็น เพราะหมอกควันยังคงแผ่ปกคลุมบังแสงสว่างจากดวงอาทิตย์อยู่ตลอดเวลา ดังนั้นแม้การงานจะดำเนินไปได้ด้วยดี แต่ความขัดแย้งกันเอง ความไม่เข้าใจซึ่งกันและกันก็ยังมีอยู่เสมอแม้จะไม่รุนแรงนักก็ตาม

ในวันขึ้นปีใหม่ คือวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๒๖ พระองค์ได้เสด็จมารับสั่งว่า “จงนำพระพุทธรูปนันทราย

ขึ้นประดิษฐานบนองค์พระเจดีย์อิสรภาพ ในวันขึ้น ๑๕
ค่ำ เดือน ๓ อันเป็นวันซึ่งอยู่ในสัปดาห์เดียวกันกับวัน
กองทัพไทย แล้วให้รื้อนั่งร้านซึ่งดูเสมือนเข้าเฟือกองค์
พระเจดีย์อิสรภาพไว้นั้นออก ให้มองเห็นองค์พระเจดีย์
อิสรภาพโดดเด่นเป็นศรีสง่า งดงาม ท่ามกลางโขดเขิน
เนินไศลในแนวไพร สำหรับเป็นสัญลักษณ์ว่าอิสรภาพ
ของเราเริ่มขึ้นแล้วแม้ท่ามกลางแดนพนา ซึ่งเปรียบ
เสมือนความสงบจะบังเกิดขึ้นได้ แม้ในยามวุ่นวาย”
ข้าพเจ้าฟังแล้วบังเกิดความงุนงงถึงคำสั่งของพระองค์
ว่า หมายถึงสิ่งใด แต่ก็ได้แต่เพียงเก็บความงุนงงเข้า
ไว้แล้วกระทำตามที่พระองค์รับสั่งให้ทันเวลา จึงได้
โทรศัพท์ทางไกลจากกรุงเทพฯ ฯ ถึงคุณจรี ลิมศิลา ที่
พิษณุโลก บอกกล่าวถึงวันที่จะนำพระพุทธรนิรันตรายขึ้น
ประดิษฐานบนองค์พระเจดีย์ คุณจรี ตอบมาว่า “ถ้า
อย่างนั้นผมจะต้องขึ้นแคมป์สนเพื่อเตรียมงานสัก ๒ วัน
เพราะไม่ใช่ว่า พอคุณศรีเพ็ญบอกปุ๊ปจะยกพระขึ้นไป
ไปได้เลยเมื่อไรละ ผมจะเขียนแบบให้อาจารย์พรสั่งให้
ช่างไม่ทำไว้ เพราะการยกพระขึ้นประดิษฐานบนองค์

พระเจดีย์ไม่ใช่ของง่ายเลย ผมจะไปแคมป์วันพุธที่ ๒๖ มกราคมนี้ ช่วยบอกกับทั้งให้อาจารย์พรเตรียมที่ ผมเขียนแบบนี้ ไว้ให้พร้อมก็แล้วกัน”

วันเตรียมงานเพื่อจะนำพระพุทธรินันตราย ขึ้นประดิษฐานที่ชุมพระเจดีย์ ฯ

เข้าวันพุธที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๒๖ ข้าพเจ้าได้เดิน
ทางจากกรุงเทพฯ มาถึงที่ศูนย์พัฒนาศาสนา แคมป์สน
กับคุณผ่องผิว พัฒนประภาพันธุ์ ในตอนบ่าย สำหรับ
อาจารย์พรได้รออยู่ที่ศูนย์พัฒนาศาสนาอยู่แล้ว ข้าพเจ้า
ได้ถามอาจารย์พรว่า ได้จัดเตรียมสิ่งที่คุณจูริสั่งไว้นั้นแล้ว
หรือยัง อาจารย์พรตอบว่า “ยังเลย หาเวลาไม่ได้ มัวแต่
ต้องรักษาป่าที่ปลูกไว้นี้ และทำแนวกันไฟ เพราะรอบ ๆ
บริเวณที่คณะเรารักษาป่าไว้นี้ชาวไร่เผาไร่ทุกวัน บางแห่ง
ก็โดนถูกไฟลามไหม้ไปแล้ว ทางแนวป่าสนที่ปลูกตัดหญ้า
ไว้แล้ว พรุ่งนี้คงจะพอมีเวลาจุดไฟกันไฟที่จะลามมาจาก
ทางอื่นไว้ก่อน คำนี้นักจูริมาคอยปรึกษากันถึงเรื่องที่
คุณจูริสั่งไว้ มีเวลา ๒ วันคงจะเตรียมอุปกรณ์สำหรับ

ยกพระพุทธรูปนันทรายขึ้นพระเจดีย์ได้ทัน” ข้าพเจ้าไม่ได้ตอบว่าอะไร คิดในใจว่าคงจะไม่มีอะไร เพราะดูสิ่งแวดล้อมรอบข้างภายนอกก็ปลอดภัยดี แม้จะมีเสียงอั้งอึ้งอลในโลกทิพย์คล้ายชู้คำรามมารอบทิศ แต่จับสรรพสำเนียงเป็นคำพูดที่ชัดเจนไม่ได้ ข้าพเจ้าได้แต่นึกภาวนาในใจว่า พุทธฺ์ สรรณฺ์ คจฺฉามิ...ขอให้ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นไปด้วยดี อย่าได้มีอุปสรรคใด ๆ สรรพสำเนียงที่ได้ยินเหล่านี้จะเป็นเสียงของใคร ของสิ่งใดก็ตาม ขอจงมีส่วนอนุโมทนาในงานที่คณะเรากำลังจะจัดขึ้นนี้ด้วยเถิด คุณจรีได้มาถึงตอนค่ำพร้อมกับช่างลูกน้อง ๒ คน

เช้าวันพฤหัสบดีที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๒๖ ทุกคนตื่นแต่เช้าตรู่ อาจารย์พรฐีสึกไม่ค่อยสบายเป็นไข้และปวดหัวเข้า หัวไหล่และแขนมาก จนต้องลงไปหาหมอที่อำเภอหล่มสัก เพราะเกรงว่าขึ้นรับประทานยาเอง อาจจะไม่ดีขึ้นไม่ทันทำงานสำคัญในวันรุ่งขึ้น ดังนั้นข้าพเจ้าจึงลงไปที่หล่มสักกับอาจารย์พรด้วย บอกให้คุณผ่องผิวคอยช่วยคุณจรีว่าจะต้องการอะไรบ้าง พร้อมทั้งได้ให้ตามช่างไม้มาให้เป็นลูกมืออีก ๓ คน

อาจารย์พรกับข้าพเจ้ากลับมาจากหล่มสักถึงที่แคมป์ราว ๔ โมงเช้าเศษ คุณผ่องฉิวรายงานว่า เพราะความที่สิ่งที่คุณจรีสั่งอาจารย์พรไว้นั้นไม่ได้ทำอะไรไว้เลย ดังนั้นคุณจรีจึงต้องเปลี่ยนแผน ในอันที่จะทำอุปกรณ์ที่จะนำพระพุทธรูปขึ้นองค์พระเจดีย์นั้นเสียใหม่ เมื่อพบหน้าคุณจรี คุณจรีหัวเราะเสียงดังลั่น พร้อมทั้งกล่าวว่า “อาจารย์ไม่ได้เตรียมอะไรไว้ให้ผมเลย จึงต้องวางแผนใหม่ อาจารย์ไม่ว่าอะไรนะ เพราะถึงอย่างไรเราก็ต้องนำพระพุทธรูปขึ้นองค์พระเจดีย์ ให้ได้ให้ทันอุปกรณ์ผมก็เอาแถว ๆ นี้แหละ อาจารย์จะได้ไม่ยุ่งยาก” อาจารย์พรตอบว่า “ขออภัยคุณจรีด้วย ผมเตรียมอะไรไม่ทันจริง ๆ มัวแต่ยุ่งอยู่กับงานเฉพาะหน้า ไม่เช่นนั้นต้นไม้ที่ปลูกไว้จะถูกไฟไหม้เสียหายหมด คุณจรีทำตามสบาย อันไหนที่จะใช้ได้ทำได้ ผมมอบให้คุณจรีทั้งหมด” ดังนั้นคุณจรีจึงได้เลือกหาไม้ และขนเตรียมอุปกรณ์ทั้งหมดไปที่เนินพระเจดีย์อิสราภาพฯ กว่าทุกอย่างจะพร้อมก็ถึงเวลารับประทานอาหารกลางวัน คุณจรีบอกว่า “บ่าวันนี้ผมจะต้องทำทุกสิ่งทุกอย่างให้เสร็จ

เราจะต้องทดลองดูก่อนจนกว่าจะแน่ใจเมื่อถึง เวลาจริง
ที่จะยกพระพุทธนิรันตรายขึ้นประดิษฐานบนพระเจดีย์
จะได้ไม่มีปัญหา”

เมื่อรับประทานอาหารกลางวันเป็นที่เรียบร้อย
แล้ว คุณจูรีก็ไปเริ่มทำงานที่องค์พระเจดีย์เลยทีเดียว
คุณผ่องผิวและข้าพเจ้าก็ได้ติดตามไปด้วยคอยให้ความ
สะดวก เพื่อคุณจูรีต้องการอะไรอีกจะได้ช่วยจัดทำให้
สำหรับอาจารย์พรได้บอกข้าพเจ้าว่า “ประเดี๋ยวจะตาม
ไปช่วยที่พระเจดีย์ ตอนนี้จะจุดทำแนวกันไฟที่จะลาม
มาจากที่อื่นก่อน” เมื่อข้าพเจ้าได้ยินดังนั้น จึงกล่าวเตือน
อาจารย์พรขึ้นว่า

“อาจารย์ต้องระวังให้ดินะไฟอาจจะลามได้
เพราะบรรยากาศในโลกทิพย์ขณะนี้ นั้นไม่ดีเลย พรุ่งนี้
เป็นวันที่เราจะต้องทำงานสำคัญ อาจจะมีเหตุการณ์ที่
ไม่คาดฝันเกิดขึ้นกระทันหันได้” อาจารย์พรตอบว่า

“ไม่เป็นไรหรอก อาจารย์เตรียมอุปกรณ์พร้อม
ทั้งรถน้ำ สายยาง และคนช่วยเหลือ อีกประการหนึ่ง
ก็จะจุดเพียงชนิดเดียวที่เด็กตัดหญ้าไว้เท่านั้น เสร็จแล้ว

จะรีบตามไปที่พระเจดีย์” แม้อาจารย์พรจะกล่าวรับรอง เช่นนั้น แต่ความรู้สึกของข้าพเจ้าก็ยังคงเกิดความหวั่นเกรง ไม่ต้องการให้อาจารย์พรจุดไฟเลย ทั้งอีกประการหนึ่งตัวอาจารย์พรเองก็ไม่ค่อยสบายเพิ่งไปหาหมอกลับมา เมื่อหมอฉีดยาและให้ยามารับประทานก็เพียงแต่เกิดความรู้สึกดีขึ้นเท่านั้น แต่อีกใจหนึ่งก็คิดว่า คงจะไม่เป็นไร เพราะจุดนิดเดียว และถ้าไม่จุดเสียเองในวันนี้ ถ้าคนอื่นมาลอบจุดในขณะที่คณะเรากำลังทำงานอยู่ละก็ ยิ่งจะยุ่งกันใหญ่ จึงไม่คัดค้านอาจารย์พรอย่างแข็งขัน เพียงแต่เตือนให้ระวังให้ดี อย่าประมาทให้รู้สึกว่าพร้อมจริง ๆ จึงค่อยจุด และให้ฉีดยาน้ำให้รอบ ๆ บริเวณที่จะจุดไว้ก่อน ซึ่งอาจารย์พรก็รับปากอย่างดี ดังนั้นจึงได้แยกย้ายทำงานกันคนละส่วน

ขณะที่ข้าพเจ้าอยู่ที่เนินพระเจดีย์กับคุณจูรี คุณผ่องผิว ช่างไม้และลูกน้องคุณจูรีนั้น *ความรู้สึกอื้ออึงลับสน คล้ายกับตัวเองตกเข้าไปอยู่ท่ามกลางป่าที่พายุกำลังพัดอยู่อย่างรุนแรง* ข้าพเจ้าจึงเอ่ยชวนคุณผ่องผิวว่า ไปดูอาจารย์จุดไฟกันเถอะว่าเสร็จหรือยังจะได้รีบชวน

มาที่พระเจดีย์ มีสิ่งที่จะต้องปรึกษาตั้งหลายอย่าง ยังไม่ทันที่คุณผ่องผิวจะเอ่ยตอบประการใด ก็เห็นรถวิ่งขึ้นเนินพระเจดีย์มา มีอาจารย์พรนั่งมาด้วย ข้าพเจ้าจึงบอกคุณผ่องผิวอย่างดีใจว่า ดีเลยเราไม่ต้องไปแล้ว อาจารย์มาพอดี ความดีใจไม่ทันจะจางหายไปกลับกลายเป็นความตระหนกเข้ามาแทนที่ เมื่อเสียงแตรรถดังระรัวถี่ยิบ ข้าพเจ้ารีบวิ่งลงจากพระเจดีย์มาที่รถ อาจารย์พระตะโกนบอกมาว่า “ให้เรียกทุกคนบนพระเจดีย์ไปให้หมด ไปช่วยกันดับไฟ เพราะไฟที่จุดเองนั้นไหม้ลามขึ้น ทั้งนี้เพราะรถบรรทุกน้ำที่เตรียมไว้พร้อมแล้วนั้นตกหลุม ไม่อาจจะเขี่ยอรถได้” ข้าพเจ้าจึงได้ตะโกนเรียกต่อทุกคนที่ทำงานอยู่บนพระเจดีย์รีบวิ่งมาขึ้นรถ ยกเว้นคุณจूरิคนเดียวเท่านั้น เพราะไม่อาจจะทิ้งเครื่องมืออุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ มาได้

ความรู้สึกของข้าพเจ้าอึ้งอึ้งสับสนยิ่งขึ้น เสียงหัวเราะเยาะหัวว่า ตีเสียงคำราม เสียงตวาดกรรโชกให้หยุดการทำงานทุกอย่าง เมื่อทุกคนต่างมาถึงบริเวณที่จุดไฟทำแนวกันไฟซึ่งไฟกำลังลามเลียเป็นแนวยาวอยู่นั้น

ทุกคนช่วยกันเป็นจ้ำละห้วน ข้าพเจ้าได้ยื่นเข้าสมาธิ
อธิษฐานจิตบอกกล่าวเทพเจ้ามวลเหล่าเทพเจ้าโอปปาติกะ
ผู้มีจิตเป็นกุศล ให้แผ่ความสงบเยือกเย็นเข้ามาเพื่อ
บรรเทาความเร่าร้อนนี้ด้วยเถิด....พุทฺธิ สรณํ คจฺฉามิ....
พระองค์ได้เสด็จมาอยู่ก่อนแล้ว สีพระพักตร์เครียดเคร่ง
ขริมรับสั่งว่า “จงแผ่เมตตาธรรม.....เหตุการณ์เช่นนี้จะ
ไม่เกิดขึ้น ถ้าพรุ่งนี้มีใช้วันกระทำพิธี

แม้ว่าไฟจะไหม้ลามเลียไปเป็นทะเลเพลิง เป็น
แนวยาวเหยียดเกินกว่าที่คณะเราจะยับยั้งได้แล้วก็ตาม
แต่ก็เป็นไปในทางทิศตรงกันข้ามกับบริเวณป่าที่คณะ
เราปลูกต้นไม้ไว้ ดังนั้นสำหรับบริเวณที่คณะเราปลูก
ต้นไม้ไว้ จึงได้เพียงแค่ลามเลียลุกต้นไม้เสียหายไป
ประมาณ ๒๐๐ กว่าต้น คณะเราทุกคนระดมกันดับไฟ
รวมทั้งพระคุณเจ้าที่ประจำอยู่ที่ศูนย์พัฒนาศาสนา ท่าน
ก็ได้สละมาช่วยดับไฟกันแน่นที่ไฟจะลามมาถึงป่าที่เรา
กำลังรักษาต้นไม้ไว้ ทุกคนเหน็ดเหนื่อยจนแทบขาดใจ
เพราะสถานที่เป็นเนินเขาต้องวิ่งขึ้นวิ่งลง ถือกระสอบ
ชุบน้ำพาดไฟมิให้ลามเลีย บางคนก็ใช้กิ่งไม้ ไฟไหม้

เป็นทะเลเพลิงยาวเหยียด สำหรับอาจารย์พรได้บัญชา
การนำรถอีกคันหนึ่งมาถึงรถบรรทุกน้ำขึ้นจากหลุม เมื่อ
รถน้ำขึ้นจากหลุมได้ การสกัดไฟด้วยแรงคนจึงบรรเทา
ลง กว่าจะสกัดไว้ได้สำเร็จก็ตกเกือบหกโมงเย็น เป็น
ระยะเวลาที่คณะเราต้องต่อสู้กับไฟอยู่ ๓ ชั่วโมงเศษ
ทุกคนเหน็ดเหนื่อย เป็นอันว่าในวันพรุ่งนี้จะเป็นวัน
สำคัญที่จะนำพระพุทธนิรันตรายขึ้นประดิษฐานบนพระ
เจดีย์นั้น งานที่จะเตรียมล่วงหน้าไว้ก่อนนั้น ยังไม่ได้
ลงมือทำอะไรเลย มัวแต่มาช่วยกันดับไฟ ซึ่งเป็นอุบัติเหตุ
ที่เกิดขึ้นโดยมิได้คาดฝัน ทั้ง ๆ ที่เตรียมการป้องกัน
ทุกอย่างพร้อมแล้วเช่นนี้ คุณจรีบอกว่า ในขณะที่ไฟไหม้
โหมเป็นทะเลเพลิง ผมได้แต่ยืนตั้งจิตอธิษฐานส่งกำลังใจ
ไปช่วย ผมต้องเฝ้าพระเจดีย์อยู่คนเดียว จะทิ้งไปก็ไม่ได้
เพราะอุปกรณ์ต่าง ๆ เต็มไปหมด ไหนจะเครื่องฮ็อก
สายไฟฟ้า ฯลฯ แล้วก็หันมาถามข้าพเจ้าว่า “พรุ่งนี้
ฤกษ์นำพระขึ้นประดิษฐานตอนเวลาเท่าไร” ข้าพเจ้า
ตอบว่า “ตอนสิบเอ็ดโมงครึ่งจะเคลื่อนองค์พระพุทธ-
นิรันตรายจากหอบประชุม แล้วเวลาเที่ยงตรง จึงจะถึง

เวลาฤกษ์นำขึ้นประดิษฐานบนองค์พระเจดีย์อิสรภาพ ฯ”
คุณจურიพยักหน้าพร้อมกับรำพึงว่า “มีเวลาทำงานตอน
เช้า...เกือบครึ่งวัน...ทัน...ต้องระดมช่วยกันแต่เช้าหน่อย”

คำคืบนี้ พฤษภศบตีที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๒๖
อาจารย์พรเหน็ดเหนื่อมาก ผสมกับไม่สบายอยู่ด้วย
ดังนั้นจึงอ่อนเพลียมาก ปวดเข่า ปวดหัวไหล่และแขน
มาก จึงขออนอนพัก ปล่อยให้ให้คุณจური และคณะที่จะมา
ร่วมกระทำพิธียกพระพุทธรินันตรายขึ้นประดิษฐานบน
องค์พระเจดีย์อิสรภาพฯ เช่น คุณสมศักดิ์ เตชะพิศาล
คุณทวี ลีลาเวชบุตร และคนอื่น ๆ อีกหลายคน พุดคุย
ปรึกษากันไปก่อน คุณจურიเป็นคนคุยสนุก ผสมกับ
คุณสมศักดิ์ คุณทวีเข้าจึงทำให้บรรยากาศคลายความ
ตึงเครียด แม้จะเหน็ดเหนื่อ แต่ทุกคนก็สบายใจ และ
อีกประการหนึ่ง คุณจურიก็ทำให้ทุกคนสบายใจได้ด้วยการ
รับรองว่า ทำงานทันเวลาพิธีแน่นอนอนนอน

วันทำพิธีนำพระพุทธรูปนันทราย
ขึ้นประดิษฐานบนพระเจดีย์ ฯ
พระอาทิตย์ทรงกลดตลอดเวลา

เช้าตรู่วันศุกร์ที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๒๖ ขึ้น ๑๕
ค่ำเดือน ๓ อันเป็นวันคล้ายวันมาฆบูชา มีผู้จะมาร่วม
ในพิธีเดินทางมาถึงอีกหลายคน คุณจรี คุณสมศักดิ์
คุณทวี และคนอื่น ๆ อีกหลายคนไปช่วยกันเตรียมงาน
ที่พระเจดีย์อิสราภาพ ฯ แต่เช้าราว ๕ โมงเศษอาจารย์พร
และข้าพเจ้าก็มาที่พระเจดีย์ เพื่อว่าจะช่วยอะไรคุณจรีได้
บ้าง ก็พอดีได้ทดลองซักรอกพร้อมกันนั้นก็เตรียม
สถานที่สำหรับตั้งพระพุทธรูปนันทรายก่อนยกนำขึ้น
ประดิษฐานบนซุ้มพระเจดีย์ จากนั้นก็ได้ทำการเคลื่อน
องค์พระพุทธรูปนันทรายทั้ง ๓ องค์ จากหอบประชุมมาสู่
เนินพระเจดีย์ ฯ ได้นิมนต์พระคุณเจ้าทั้งหมดที่ประจำ
อยู่ที่ศูนย์พัฒนาศาสนาขณะนั้นมาร่วมพิธีด้วย ทั้งหมด
มีพระภิกษุ ๘ รูป นำโดยพระอาจารย์ดอกเตอร์มหาวันตี
และมีสามเณรองค์เล็ก ๆ ด้วยอีก ๑ รูป จึงกลายเป็น
พระภิกษุ ๘ รูป สามเณร ๑ รูป รวมทั้งหมด ๙ รูป

เที่ยงตรงของวันขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๓ ก็เป็นเวลา
 ฤกษ์เคลื่อนองค์พระพุทธรนิรันตรายซึ่งตั้งบนเสลี่ยง มี
 อาจารย์พรนั่งประคองอยู่ข้าง ๆ ชักรอกเลื่อนขึ้นสู่องค์
 พระเจดีย์อิสรภาพ อนุสรณ์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
 ทางด้านทิศเหนือก่อน โดยทุกคนที่มาช่วยกัน
 ดึงเชือกชักรอกเสลี่ยงเลื่อนขึ้น พระคุณเจ้าสวดชัยันโต
 ทุกคนที่จับเชือกชักรอกกล่าวคำว่า พุทธิ สรณิ คจฉามิ
 สำหรับคุณจู้ได้บัญชางานอยู่บนซุ้มพระเจดีย์ เมื่อ
 พระพุทธรนิรันตรายขึ้นไปถึงก็จะบรรจุดินศักดิ์สิทธิ์
 จากสังเวชนียสถานและดินจาก ๗๒ จังหวัด รวมทั้ง
 ผงดอกไม้ที่เก็บมาได้จากในที่ทุก ๆ แห่ง และหินสี
 ต่าง ๆ จากถ้ำอชันตา ซึ่งเป็นถ้ำมหัศจรรย์ทางพระ
 พุทธศาสนาในประเทศอินเดีย แล้วจึงจะฉนีกพระพุท-
 รนิรันตรายนั้นกับฐานชุกชี พระพุทธรนิรันตราย แต่ละ
 องค์ที่นำขึ้นประดิษฐานจะใช้เวลาราว ๒๐ นาทีเศษ
 ขณะที่กำลังบรรจุดินศักดิ์สิทธิ์และประดิษฐาน พระ-
 พุทธรนิรันตรายนั้น ดวงอาทิตย์เหนือยอดพระเจดีย์
 อิสรภาพ ๆ ทรงกลดสวยงามมาก เพราะเวลาขณะนั้น

เป็นเวลาเที่ยงตรง ทุกสิ่งทุกอย่างดำเนินไปได้โดยเรียบร้อย ผู้คนที่มาร่วมในพิธีนับจำนวนได้ทั้งหมด ๘๐ คนพอดี ความรู้สึกของข้าพเจ้าปลอดโปร่งสบาย ท่ามกลางเสียงสับสนอิงอลนนั้นมีเสียงคำว่า พุทฺธํ สรรณํ คจฺฉามิ ก้องแทรกซ้อนขึ้นมา รอบขอบเนินพระเจดีย์อิสรภาพ ฯ

มวลเหล่าเทพเจ้าโอปปาติกะจากทั่วทุกหนแห่ง ต่างโปรยข้าวตอกดอกไม้ พร้อมทั้งเปล่งพลังแสงสีสลับเกี่ยวกระหวัดสวยงามสะท้อนต้อนรับกับพลังแสงสีทองจากองค์พระพุทธรินทราราย ซึ่งเปล่งประกายเจิดจ้าอย่างเหลือเกิน พระองค์รับสั่งว่า “บัดนี้ แม่จะอยู่ท่ามกลางความร่ำร้อนสับสนวุ่นวาย แต่ก็จะปราศจากซึ่งอันตรายโดยประการทั้งปวง จงแผ่เมตตาธรรม และทำจิตให้บังเกิดแต่กุศลเสมอ สันติสุขจะบังเกิดขึ้นทั่วไป และอย่าลืมตามที่บอกไว้แล้วนั่นคือ จงนำพระรูปปั้นหล่อเหมือนพ่อขุนผาเมืองมาตั้งประดิษฐานประทับยืนบนผืนแผ่นดินให้ทันในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๔ วันมาฆบูชา ปีพุทธศักราช ๒๕๒๖ เพื่อความมั่นคงเป็นผาเมือง”

คณะเราได้กลับมารับประทานอาหารกลางวัน
จากนั้นเวลา ๑๖ นาฬิกาก็ได้นำพากันมาสวดมนต์ทำ
วัตรเย็น สวดธัมมจักรกัปปวัตนสูตร อนัตตลักขณสูตร
อาทิตตปริยายสูตร รัตนสูตร กรณียเมตตสูตร มงคล
สูตร โพชฌงคสูตร รวมทั้งบทพาหุงด้วยแล้วจึงได้พา
กันกระทำทักษิณาวัตรเวียนเทียนรอบองค์พระเจดีย์
อิสรภาพฯ เป็นอันว่าการนำพระพุทธรูปขึ้น
ประดิษฐานบนซุ้มองค์พระเจดีย์อิสรภาพ ฯ เสร็จสิ้นลง
แล้วทั้ง ๓ องค์ ยังคงเหลืออีก ๑ องค์ทางด้านทางทิศ
ตะวันออก ซึ่งจะได้นำขึ้นประดิษฐานพร้อมกับการบรรจุ
พระบรมสารีริกธาตุ ซึ่งจะต้องเป็นภายในปีพุทธศักราช
๒๕๒๖ นี้แน่นอน

รื้อนั่งร้านพระเจดีย์ ฯ เป็นการถาวร

พระเจดีย์อิสรภาพ อนุสรณ์สมเด็จพระนเรศวร
มหาราช ซึ่งบัดนี้ไม่มีนั่งร้านห่อหุ้มให้มองดูระเกะระกะ
พร้อมทั้งมีพระพุทธรูปขึ้นประดิษฐาน แม้จะยังไม่ครบทั้ง ๔ ซุ้ม แต่ก็สวยงามเหลือเกิน ยิ่งในวันที่มี
ทัศนวิสัยดีมาก ท้องฟ้าปราศจากเมฆหมอก จะมองเห็น

องค์พระเจดีย์โดดเด่นแต่ไกล ทาบทับกับท้องฟ้าท่ามกลางไพรกว้าง ข้าพเจ้าจะไม่บรรยายถึงความสวยงามและความประทับใจว่าเป็นเช่นไร เพราะแต่ละคนที่ได้มาพบเห็นนั้นจะเกิดความรู้สึกไม่เหมือนกัน แต่สิ่งที่ยืนยันได้อย่างหนึ่งก็คือ จะไม่มีใครเกิดความรู้สึกเสียใจเลยที่ได้เสียสละปัจจัยบริจาคนั้น และแม้แรงงานที่ร่วมงานการก่อสร้างพระเจดีย์อิสรภาพ อนุสรณ์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช พระผู้ทรงให้อิสรภาพแก่ปวงชนชาวไทย และเปี่ยมพ้นไปด้วยน้ำพระทัยเสียสละห่วงใย พระผู้ทรงเป็นประทีปในดวงใจ...

เริ่มเตรียมงานต่างๆ เพื่อจะนำ

พระรูปพ่อขุนผาเมืองจากโรงหล่อ

มาตั้งบนแท่นฐานที่ตั้งที่ศูนย์พัฒนาศาสนา

นับจากวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ วันคล้ายวันมาฆบูชาที่ได้กระทำพิธียกพระพุทธรูปขึ้นประดิษฐานบนพระเจดีย์อิสรภาพฯ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๔ วันมาฆบูชา ซึ่งจะต้องนำพระรูปปั้นหล่อพ่อขุนผาเมืองขึ้นประทับยืนบนฐานที่ตั้ง ขณะเรามีเวลาเตรียมงาน

๑ เดือน จะทันหรือ อีกประการหนึ่งอาจารย์พรก็ได้กำหนดวันที่จะนำพระนักศึกษาจากมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงฆ์มาเรียนมาศึกษาภาคปฏิบัติเหมือนดังที่เคยทำมาทุก ๆ ปี ปีนี้มีพระนักศึกษาถึง ๙๓ รูป และกำหนดวันที่จะนำขึ้นมาก็คือวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๒๖ ซึ่งเป็นระยะเวลากระชั้นชิดกับวันมาฆบูชาซึ่งตรงกับวันเสาร์ที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๖ งานที่จะต้องเตรียมจึงมีหลายอย่าง อย่างไรก็ตามคณะเราทุกคนก็พยายามช่วยกัน โดยเฉพาะท่านนายพลตรี อัมพร สมบูรณ์ยิ่ง ก็ได้นำทหารลูกน้องมาเร่งฐานที่ตั้งพระรูปปั้นพ่อขุนผาเมือง อาจารย์พรและข้าพเจ้าก็ได้เร่งช่างทางโรงหล่อพ่อขุนผาเมืองให้ช่วยเร่งเชื่อมต่อตัวองค์พระรูปปั้น และรมดำตกแต่งให้ทัน ซึ่งอันที่จริงคณะเราได้หล่อพระรูปปั้นพ่อขุนผาเมืองไว้แล้วตั้งแต่ปี ๒๕๒๑ เพียงแต่ยังไม่ได้เชื่อมต่อกันให้สมบูรณ์เท่านั้น เพราะตอนที่หล่อนั้นต้องหล่อเป็น ๒ ท่อน คือท่อนบนกับท่อนล่าง เวลาว่างเลยมาเกือบห้าปี ก็ยังไม่มีโอกาสได้นำขึ้นมาประดิษฐาน บัดนี้พอไปบอกทางโรงหล่อ

จึงต้องเร่งต่อเชื่อมและตกแต่งให้สมบูรณ์ พร้อมกันนี้ก็ได้เร่งอาจารย์สมโภชน์ อุปอินทร์ ผู้ทำการปั้นพ่อขุนผาเมืองให้เร่งปั้นอาวุธประจำตัวพ่อขุน ฯ คือทวนกับบ่วงบาศนี้ด้วย

**สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
รับสั่งวิธีการที่จะนำพ่อขุนผาเมือง
จากกรุงเทพ ฯ มาที่ศูนย์พัฒนาศาสนา**

หลังจากได้เร่งช่างทางโรงหล่อแล้ว อาจารย์พรกับข้าพเจ้าก็ต้องมากราบเรียนให้ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ และขอเชิญท่านมาร่วมในพิธียกพ่อขุนผาเมืองขึ้นประดิษฐานบนฐานที่ตั้งด้วย ปัญหาต่อมาก็คือว่า คณะเราจะนำพระรูปปั้นหล่อพ่อขุนผาเมืองจากกรุงเทพ ฯ มาถึงฐานที่ตั้ง ณ ศูนย์พัฒนาศาสนา ตำบลแคมป์สน อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ มาโดยวิธีใด อาจารย์พรได้บอกให้ข้าพเจ้าเขาสมาธิกราบบังคมทูลถามพระองค์ว่า คณะเราควรจะปฏิบัติอย่างไร พระองค์รับสั่งว่า “ผู้ที่จะนำพระรูปปั้นหล่อพ่อขุนผาเมืองขึ้นมา

จะต้องเป็นทหาร และรถที่จะบรรทุกจะต้องเป็นรถทหารเท่านั้น จะใช้รถลือธรรมดาไม่ได้”

อาจารย์พรเองก็มีลูกศิษย์ที่เป็นนายทหารอยู่หลายคนซึ่งพอที่จะเอ่ยขอความช่วยเหลือร่วมมือได้ จึงได้กราบบังคมทูลปรึกษากับพระองค์อีกครั้งหนึ่ง พระองค์รับสั่งเจาจะจงมาว่า “จงขอร้องพลตรีอัมพร สมบูรณ์ยิ่ง ให้เป็นผู้นำพระรูปปั้นหล่อพ่อขุนผาเมืองขึ้นมาจนถึงฐานที่ตั้งรองรับเพื่อประทับยืน” ดังนั้นอาจารย์พรจึงได้ปรึกษาและขอร้องท่านนายพลตรีอัมพรให้ช่วยเหลือซึ่งท่านนายพลก็เต็มใจและดีใจเป็นอย่างยิ่ง หลังจากนั้นอาจารย์พร และข้าพเจ้าก็ต้องมาขอความช่วยเหลือจากท่านผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์ นายจำเนียร ปฏิเวธวรรณกิจ และคุณนายเอื้อมพร อีกครั้งหนึ่งถึงปัญหาเรื่องรถยก เพื่อจะยกพระรูปปั้นหล่อพ่อขุนผาเมืองขึ้นประดิษฐานบนฐานที่ตั้ง เพราะถ้าไม่มีรถยกแล้วจะเกิดปัญหายุ่งยากมาก เพราะพระรูปปั้นหล่อสูงใหญ่ ๒ เท่าของคนจริง มีน้ำหนักถึง ๑ ตันเศษ ซึ่งท่านผู้ว่าราชการจังหวัดก็ให้ความช่วยเหลือและเต็มใจ

อย่างยิ่ง ดังนั้นทุกอย่างจึงเป็นที่เบาใจ ในช่วงระยะนี้ ทั้งอาจารย์พรและข้าพเจ้าก็วิ่งรอกไปมาระหว่างกรุงเทพฯ-แคมป์สน จนไม่เป็นสำ

จนถึงกำหนดวันมาฆบูชาขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๔ ตรงกับวันเสาร์ที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๖ ซึ่งเป็นที่บังเอิญ โดยมีได้นัดหมายหรือคาดคิดมาก่อน วันมาฆบูชา ปีนี้ ตรงกับวันที่ ๒๖ ปีพุทธศักราช ๒๖ เป็นปีที่พระรูปปั้นหล่อเหมือนตัวจริงของพ่อขุนผาเมืองจะได้ไปประทับยืนบนผืนแผ่นดินไทย ซึ่งพระองค์ประทานมาเมื่อ ๘๐๐ ปีเศษที่ผ่านมา

ก่อนถึงวันกำหนดพิธี ๑ วัน คือวันศุกร์ที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๖ ท่านนายพลตรีอัมพร กับข้าพเจ้าได้นัดกันเพื่อนารถ ยี.เอ็ม.ซี. ไปรองรับพระรูปปั้นหล่อพ่อขุนผาเมืองที่โรงหล่อ สำหรับอาจารย์พรได้เตรียมงานรออยู่ ณ ฐานที่ตั้งศูนย์พัฒนาศาสนา ดังนั้น คณะเราจึงมีท่านนายพลตรีอัมพร-คุณนายสินีนางู คุณผ่องผิว จำละม้าย จำชั้น พล ฯ... คุณเป็มบุตรชายของท่านนายพล คุณป้าญาติของคุณนายและข้าพเจ้ารวม

๙ คน ลูกชายเล็ก ๆ ของจำชั้น ๒ คน รวมทั้งหมด
๑๑ คน ไปที่โรงหล่อของคุณวิจิตที่ถนนจรัลสนิทวงศ์
ซอย ๒๒ (ราชบุรุษคัทธา) ฝั่งธนบุรี คณะเราไปถึงเวลา
๑๔.๐๕ น. พอรถ ยี.เอ็ม.ซี. ไปถึงโรงหล่อ คุณวิจิต-
คุณป้าทองมี เจ้าของโรงหล่อก็ได้สั่งให้คนงานระดม
งานเตรียมเคลื่อนย้ายรูปปั้นหล่อพ่อขุนผาเมืองขึ้นรถ
ยี.เอ็ม.ซี ทันที ขณะนั้นพระองค์เสด็จมารับสั่งว่า “เวลา
๖ โมงเย็นยามสนธยาเป็นยามที่ดีที่สุดสำหรับความ
เป็นไป....เมื่อถึงเวลาเช่นนั้นอย่าลืมกล่าวคำว่า พุทธ
สรณํ คจฉามิ บอกกล่าวพระภูมิเจ้าที่และมวลเหล่า
เทพเทวา ก่อนที่จะทำการเคลื่อนย้ายใด ๆ” ข้าพเจ้า
จึงได้กราบเรียนถามพ่อฤาษีว่า ที่พระองค์รับสั่งนั้นหมาย
ความถึง สิ่งใดบ้างและเมื่อคณะเรานำพระรูปปั้นหล่อ
เหมือนพ่อขุนผาเมืองขึ้นรถได้เรียบร้อยแล้ว คณะเรา
ควรจะทำอย่างไรต่อไป และข้าพเจ้าควรจะนัดพบกับ
ท่านนายพล ฯ ที่ใดจึงจะเหมาะสม เพราะพรุ่งนี้จึงจะ
เป็นวันเคลื่อนขบวน พระรูปปั้นหล่อเหมือนพ่อขุน ฯ
ไปศูนย์พัฒนาศาสนา

เหตุบังเอิญหรือปาฏิหาริย์ที่การยก พ่อขุนผาเมืองขึ้นรถเสร็จทันเวลาที่กำหนดไว้

พ่อฤๅษีให้คำอธิบายว่า การเคลื่อนยกรูปปั้นหล่อพ่อขุนผาเมือง ซึ่งหนักถึง ๑ ตันเศษ สูงเกือบ ๔ เมตร เป็นทองสัมฤทธิ์ทั้งองค์ขึ้นรถ ไม่ใช่ยกได้ง่าย ๆ เลย ให้ออกขุดช่างโรงหล่อเตรียมการ ถ้าเป็นไปได้ควรจะเคลื่อนที่ตอนหกโมงเย็น ข้าพเจ้าฟังแล้วก็เกิดความรู้สึกว่า ถ้าจะบอกช่างที่กำลังสาละวนยุ่งอยู่กับการเตรียม ทั้งเชือก ทั้งรอกทั้งไม้ผูกให้ทราบเวลาเคลื่อน ก็เกรงว่าเขาจะเกิดความกังวล ก็ได้แต่คอยดูอยู่อย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งนึกภาวนาในใจขออย่าได้มีอุปสรรคอะไรเลย เพราะช่างก็ช่วยกันมิได้หยุดมือเลยตั้งสิบกว่าคน ข้าพเจ้าพยายามไม่ดูนาฬิกาเลย คิดว่าเวลาใดก็เวลานั้นนั่นแหละ

พอรถ ยี.เอ็ม ซี ถอยหลังมา ช่างนำรอกขึ้นไปตั้งบนรถ ผูกพระรูปปั้นหล่อพ่อขุนผาเมือง เมื่อทุกอย่างพร้อมแล้ว เขาก็ตะโกนบอกกันว่า “ชักรอกได้” เป็นสิ่งที่ไม่น่าจะเป็นไปได้เลย พอช่างเริ่มชักรอก เคลื่อนย้ายพระรูปปั้นหล่อพ่อขุนผาเมือง เสียงวิทยุทรานซิสเตอร์

ของคนงานในโรงหล่อก็มีเสียงเพลงชาติไทยพอดิ ข้าพเจ้า
ยกนาฬิกาขึ้นดู ๑๘.๐๐ น. พอดิ กว่าจะชักรอกขึ้นเสร็จ
และมัดยัดให้เรียบร้อยก็ ๑๘.๓๙ น. พอดิเช่นกัน ขณะ
ที่พวกช่างกำลังช่วยกันชักรอกอยู่นั้น ข้าพเจ้าก็ได้ยืน
ภาวนากล่าวคำว่า พุทฺธ สรณํ คจฺฉามิ ๑๐๘ ครั้ง บอ
กล่าวแก่พระภูมิเจ้าที่และมวลเหล่าเทพ เทวาทั้งมวล
รวมทั้งได้บอกท่านนายพลตรีอัมพร คุณ่องผิว คุณ
วรรณิ อากาศฤกษ์ ให้ช่วยกันภาวนาด้วย

**ขบวนรถที่นำพ่อขุนผาเมือง จากกรุงเทพ ฯ
มาถึงศูนย์พัฒนาศาสนาเต็มไปด้วย
เหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันหลายอย่าง**

จากนั้นรตรองรับพระรูปปั้นหล่อพ่อขุนผาเมือง
ก็นำคณะเราออกจากโรงหล่อฝั่งธนบุรี ซึ่งเป็นแผ่นดิน
พระเจ้ากรุงธนบุรี ข้ามสะพานผ่านแม่น้ำเจ้าพระยาเข้า
กรุงเทพ ฯ แผ่นดินพระพุทฺธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
มุ่งสู่ลพบุรีแผ่นดินพระนารายณ์มหาราช เมืองทหารรั้ว
ของชาติ ทั้งนี้ก็ด้วยเหตุบังเอิญอีกเช่นกันที่ต้องไปผ่าน

ลพบุรีเมืองทหารแผ่นดินพระนารายณ์มหาราช คือ ครั้งแรกนั้น ข้าพเจ้าได้นัดกับท่านนายพลตรีอัมพรว่า เมื่อพระรูปปั้นหล่อพ่อขุนผาเมืองออกจากโรงหล่อแล้ว ก็ให้นำรถนี้ไปไว้ที่บ้านพักของท่านนายพล ฯ ที่ลาดพร้าว ก่อน ตอนเช้าก็นัดพบกันที่ดอนเมืองตอน ๗.๐๐ น. แต่มีเหตุการณ์เกิดขึ้นกระทันหัน ท่านนายพล ฯ จะต้องกลับบ้านที่ลพบุรีในวันนี้ ดังนั้นพระรูปปั้นหล่อพ่อขุนผาเมืองจึงต้องไปลพบุรีก่อน โดยในวันรุ่งขึ้นคือวันเสาร์ที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๖ ขบวนรถของข้าพเจ้า จะออกจากกรุงเทพ ฯ ตอน ๐๖.๐๐ น. เพื่อมาสมทบกับขบวนรถพระรูปปั้นหล่อพ่อขุนผาเมือง ซึ่งนำโดย นายพลตรีอัมพร สมบูรณ์ยิ่ง ที่ด่านม่วงค่อม ตำบลลำนารายณ์ อำเภอชัยบาดาล ซึ่งท่านนายพลก็จะออกจากลพบุรีแต่เช้าตรู่เช่นกัน

๐๖.๐๐ น. ของวันเสาร์ที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๖ ขบวนรถของข้าพเจ้าซึ่งประกอบด้วยรถตู้ ๒ คัน มีพระภิกษุ ๒ รูป นั่งรถคันละรูป นอกนั้นเป็นฆราวาสผู้ติดตาม ซึ่งมีทั้งนายทหาร พลเรือนชาย-หญิง-เด็ก รถยนต์เก๋ง

อีก ๑ คัน มาถึงด่านม่วงค่อมที่นัดหมายเวลา ๐๘.๓๐ น. ขบวนพระรูปปั้นหล่อพ่อขุนผาเมือง ซึ่งนำโดยท่าน พลตรีอัมพร สมบูรณ์ยิ่ง ได้มาถึงที่นัดหมายก่อนและ รออยู่แล้ว พ่อฤาษีเตือนว่าให้ถวายภัตตาหารเช้าแด่ พระสงฆ์ แล้วจึงเคลื่อนขบวนพระรูปปั้นหล่อพ่อขุน- ผาเมืองทั้งหมดโดยพร้อมเพรียงกันเวลา ๐๙.๐๐ น. ดังนั้นทุกคน จึงได้กระวีกระวาดถวายอาหารพระสงฆ์ แล้วก็ช่วยตัวเอง โดยรับประทานอาหารอย่างรีบเร่ง พอ ๐๙.๐๐ น. ขบวนพระรูปปั้นหล่อพ่อขุนผาเมืองก็เคลื่อน ที่ โดย ยี.เอ็ม.ซี. รองรับพระรูปปั้นหล่อนำไปก่อน มุ่งสู่ ฐานที่ตั้ง ณ พระเจดีย์อิสรภาพฯ ศูนย์พัฒนาศาสนา ตำบลแคมป์สน อำเภอห้วยสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

ขบวนพระรูปปั้นหล่อพ่อขุนผาเมือง โดยรถ ยี.เอ็ม.ซี. ซึ่งรองรับพระรูปปั้นหล่อนำหน้าขบวนถึงปาก ทางเขาศูนย์พัฒนาศาสนาตอน ๑๓.๐๙ น. แล้วแล่น ผ่านเส้นทางนมัสการพระเจดีย์อิสรภาพฯ - ผ่านเนิน หอประชุมศูนย์พัฒนาศาสนา - กลุ่มกุฏิพระภิกษุสงฆ์ แคมป์ที่พักสำหรับฆราวาส - ขึ้นสู่เนินฐานที่ตั้ง รถตู้

คันที่ข้าพเจ้านั่งมานั้นตามมาติด ๆ เมื่อรถจอดข้าพเจ้าลงจากรถ ก็มองเห็นรถตู้สีขาวคันหนึ่งแล่นขึ้นเนินตามมาติด ๆ ข้าพเจ้านึกสงสัยว่ารถของใครกันนะ เพราะมองดูแล้วไม่ใช่รถในขบวนซึ่งจะต้องตามรถของข้าพเจ้ามาอีก ๒ คัน พอรถคันนั้นจอดสนิท บุคคลที่ก้าวลงจากรถ คือท่านผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์ พร้อมทั้งคุณนายเอื้อมพรและคณะผู้ติดตามอีกหลายคน ข้าพเจ้าตื่นเต้นดีใจและแปลกใจมากที่รถตู้ของคุณะท่านผู้ว่าราชการจังหวัดได้เข้ามาร่วมขบวนพระรูปปั้นหล่อพ่อขุนผาเมือง โดยมีได้นัดหมายและโดยท่านผู้ว่าฯ ก็ไม่ทราบว่ารถตู้ของท่านได้เข้ามาร่วมในขบวน

สมเด็จพระนเรศวรมหาราชรับสั่งให้ตั้งชื่อพระรูปนี้ว่า “พระรูปปั้นหล่อเหมือนพ่อขุนผาเมือง”

พอท่านผู้ว่า ฯ และคุณนายเห็นข้าพเจ้า ก็ถามขึ้นทันทีว่า “พ่อขุน ฯ มาถึงหรือยัง ?” ข้าพเจ้าตอบว่า “มาแล้วค่ะ มาถึงเดี๋ยวนี้พอดี รถตู้ของท่านผู้ว่า ฯ แล่น เข้าขบวนมาโดยมีได้นัดหมาย” ท่านผู้ว่าฯ ตอบว่า

“เทพอุ้มสม” แล้วจึงต่างก็ทักทายและแนะนำตัวกัน ปรากฏว่าท่านผู้ว่าฯ กับท่านพลตรีอัมพรเป็นเพื่อนสนิทกัน เป็นนักเรียนเรียนหนังสือมาด้วยกันตั้งแต่ชั้นประถม เพิ่งจะมาแยกย้ายกันตอนเรียนจบมัธยมปีที่ ๘ นี้เอง ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดได้พาบุคคลสำคัญชาวจังหวัดเพชรบูรณ์ - หล่มสัก มาหลายคน เพื่อร่วมพิธียกพระรูปปั้นหล่อพ่อขุนผาเมืองขึ้นประดิษฐานบนฐานที่ตั้งพระองค์รับสั่งว่า “เมื่อนำพระรูปปั้นหล่อพ่อขุนผาเมืองขึ้นประดิษฐานที่ตั้งรองรับเพื่อให้ประทับยืนบนผืนแผ่นดินไทยแล้ว จงขานนามพระรูปนี้ว่า “พระรูปปั้นหล่อเหมือน พ่อขุนผาเมือง” ข้าพเจ้าได้เล่าให้ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดฟัง ท่านผู้ว่าฯ ตอบว่า “ใช่ซินะพระรูปปั้นหล่อเหมือนพ่อขุนผาเมือง ไม่ใช่อนุสาวรีย์”

เมื่อทักทายและสนทนากันพอสมควรแล้ว ปรากฏว่าคณะท่านผู้ว่าราชการจังหวัดรับประทานอาหารกลางวันมาแล้ว ส่วนคณะของท่านพลตรีอัมพรและข้าพเจ้า รวมทั้งอาจารย์พร และคณะที่เตรียมงานรอรับอยู่ยังไม่ได้รับประทานอาหารกลางวันกัน ดังนั้นอาจารย์พร

จึงขอร้องให้ท่านผู้ว่าราชการจังหวัด และคณะเที่ยวชม
สิ่งต่าง ๆ ไปพลางก่อน แล้วคณะเราทั้งหมดก็รับประทาน
อาหารกลางวันกัน ยังพอมีเวลาเหลืออีกนิดหน่อย เพราะ
พระองค์ก็รับสั่งมาว่า จะต้องนำพระรูปปั้นหล่อพ่อขุน-
ผาเมืองขึ้นประทับบนฐานที่ตั้ง แล้วในเวลา ๑๕.๐๐ น.
กระทำพิธีบวงสรวง

ขณะที่กำลังรับประทานอาหารคณะเราก็ได้
สนทนากันว่า แม้จำนวนคนที่นำพระรูปปั้นพ่อขุนผาเมือง
มาและร่วมกระทำพิธีนี้จะมีจำนวนน้อย แต่เมื่อพูดถึง
ศักดิ์ศรีและพระเกียรติแล้วมิได้ด้อยเลย รถทหารรองรับ
พระรูปปั้นหล่อ ในขบวนนำมามีทหารยศตั้งแต่ชั้น
นายพล นายพัน นายร้อย จำ ถึงพลทหาร ถึงแม้จะมี
อย่างละคนก็ตาม แล้วยังมีพระภิกษุอีก ๒ รูป สำหรับ
พลเรือนก็มีทั้งชายและหญิงอาชีพต่าง ๆ กัน และยังมี
เด็กอีก พอมาถึงฐานที่ตั้ง ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดก็ได้
นำข้าราชการสำคัญในจังหวัดร่วมขบวนขึ้นเนินฐานที่ตั้ง
โดยมิได้นัดหมาย ทั้งหมดนี้เป็นแบบส่วนตัวทั้งสิ้น เมื่อ
มาถึงปากทางเข้า ชาวบ้านปากทางได้เตรียมขบวนแห่
กลองยาวคอยรอรับอีกด้วย

ทำพิธีหลายอย่างในระหว่างนำพ่อขุนผาเมือง ขึ้นประดิษฐานบนแท่น

เมื่อคณะเราได้รับประทานอาหารกลางวันเสร็จเรียบร้อย ทุกคนก็ต่างรีบกระวีกระวาดมารวมกันที่เนินฐานที่ตั้งพระรูปปั้นหล่อเหมือนพ่อขุนผาเมือง ครั้นทุกอย่างพร้อม คืออาจารย์พรได้นำสตางค์เหรียญทั้งเงินและทองซึ่งได้รับบริจาคจากทุกคนที่มาร่วมในพิธี เทลงบนฐานที่ตั้ง แล้วรดยกของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดได้ขอให้มาช่วยยกพระรูปปั้นหล่อ ๆ ซึ่งก็ได้เตรียมพร้อมรออยู่แล้วนั้น ก็ได้ยกเคลื่อนย้ายพระรูปปั้นหล่อเหมือนพ่อขุนผาเมืองขึ้นจากรถ ยี.เอ็ม.ซี สู่วัฒนที่ที่ตั้ง เวลาขณะนั้น ๑๔.๒๖ น. ผู้ว่าราชการจังหวัดนำพวงมาลัย ดอกไม้ ดอกบานไม่รู้โรย คล้องพระศอก ทานพลตรีอัมพร สมบูรณ์ยิ่ง คล้องพระหัตถ์ของพระรูปปั้นเหมือนพ่อขุนผาเมือง คณะเราร้องเพลงพ่อขุนผาเมือง คณะกลองยาวของชาวบ้านร้องเพลงมาร์ชเพชรบูรณ์ รำกลองยาวรอบ ๆ ฐานที่ตั้ง ดุสีหน้าทุกคนเปล่งปลั่งบ่งบอกถึงความผาสุกสดชื่นเบิกบาน ครั้นได้

เวลา ๑๕.๐๐ น. คณะที่ร่วมอยู่ในพิธีทั้งหมด โดยมี คณะท่านผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์ คณะท่านพลตรี อัมพร สมบูรณ์ยิ่ง คณะมาจากกรุงเทพฯ และชาวบ้าน บริเวณใกล้เคียง คงจะราว ๓๐๐ คนเศษ ก็ได้มายืนหน้า ฐานที่ตั้ง อาจารย์พรได้นำสวดมนต์แล้วข้าพเจ้าก็ได้ นำร้องเพลงชาติ สดุดีมหาราชา ราชาเป็นสง่าแห่งแคว้น แต่ทหารหาญในสมรภูมิ ความฝันอันสูงสุด เพลงสรรเสริญพระบารมี ตลอดระยะเวลา นับจากเริ่มนำขบวน พระรูปปั้นหล่อพ่อขุนผาเมืองมา ข้าพเจ้าอยู่ในสภาวะ กิ่งสำนึก จนพิธีทั้งหมดสิ้นสุดลงจึงได้ทราบว่ พระองค์ ประทับทรงรับสั่งสั้น ๆ ใจความจากที่ถ่ายทอดออกมา จากเทปที่มีผู้อัดไว้ว่า :-

**พระดำรัสสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
และพ่อขุนผาเมืองภายหลังประดิษฐาน
พระรูปเสร็จเรียบร้อยแล้ว**

“เรา! องค์ดำ” เราต้องใช้ชื่อว่าองค์ดำในวันนี้
เพราะว่าเรากำลังทำหน้าที่เพื่อป้องกันประเทศชาติ

ขณะนี้ที่บ้านเมืองเรากำลังตกอยู่ในระหว่างดาบสองคม เหมือนอยู่ในระหว่างเขาควาง แต่ในวันนี้ ซึ่งเป็นวันมาฆบูชา เป็นวันที่องค์พระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงแสดงโอวาทปาฏิโมกข์ เราจึงได้ยึดมั่นตั้งจิตอธิษฐานขอพลังความสงบสุขให้แผ่มาสู่แผ่นดินไทยของเรา วันนี้เป็นวันที่เราได้ตั้งพ่อขุนผาเมืองผู้ให้แผ่นดินไทยเป็นครั้งแรก ซึ่งเราควรต้องรักษาไว้ด้วยชีวิตจนสุดกำลัง....

กำแพงเมืองได้ตั้งขึ้นแล้ววันนี้...เราพึงพอใจ แต่ทุกคนจงอย่าประมาท อย่าท้อแท้ จงสงบ แผ่เมตตาธรรม...กำแพงเมืองได้ตั้งขึ้นแล้วบัดนี้ เป็นสัญญาณลักษณะว่า บ้านเมืองเราจะอยู่รอดปลอดภัยตลอดไป ช่วงกาลนาน...แผ่นดินไทย แผ่นที่ประเทศไทยจะต้องปรากฏอยู่ในแผนที่โลกชั่วกัลปาวสาน ทุกคนจงจำไว้ ! แต่จงใช้ความสงบด้วยความอดทน เหมือนเรากำลังตั้งกำแพงเมืองขึ้นในวันนี้...มาฆบูชา”

ครั้นแล้วขุนผาเมืองก็ได้ประทับทรงต่อรับสั่งว่า...
“เฮาดีใจ เบิกบานใจหลาย สุขใจหลาย บ่มีไผ่ (ผู้ใด) สิมาทำอันตรายได้ เพราะเราสิเป็นกำแพงเมือง”

เป็นอันว่าพิธีนำพระรูปปั้นหล่อเหมือนพ่อขุนผาเมืองขึ้นประดิษฐานบนฐานที่ตั้ง ณ ศูนย์พัฒนาศานา ก็สำเร็จลงด้วยความเรียบร้อยทุกประการ ยังคงอยู่แต่จะนำอาวุธประจำพระองค์ คือทวนกับบ่วงบาศน์มาให้ครบตามแบบที่สมบูรณ ซึ่งคงจะเป็นในวันวิสาขบูชา ปีนี้แน่นอน และการต่อเติมตกแต่งฐานที่ตั้งให้เรียบร้อย เพราะขณะนี้ฐานที่ตั้งทำได้เพียงแค่พอวางองค์พระรูปปั้นหล่อได้เท่านั้น

มีหลายคนได้บอกและขอร้องให้ข้าพเจ้าเล่าถึงเหตุการณ์ในโลกทิพย์ว่าเป็นอย่างไรบ้าง ในขณะที่ได้กระทำพิธีเช่นนี้ ข้าพเจ้าจึงขอบันทึกเล่าตั้งแต่เริ่มนำพระรูปปั้นหล่อพ่อขุนผาเมืองขึ้นบนรถรองรับ ไว้ในที่นี้ด้วยดังต่อไปนี้

เหตุการณ์ในโลกทิพย์นับตั้งแต่เริ่มนำ

พ่อขุนผาเมืองจากโรงหล่อ

จนกระทั่งถึงประดิษฐานเสร็จ

ขณะที่ทั้งท่านนายพลตรีอัมพรและคณะรวมทั้งข้าพเจ้ากำลังเฝ้าดูคนงาน ของโรงหล่อจัดเตรียมรูปปั้น

หล่อพ่อขุนผาเมืองขึ้นบรรณ ยีเอ็ม.ซี. และพระองค์เสด็จมารับสั่งแล้ว ข้าพเจ้าก็ได้เข้าสมาธิกราบเรียนถามรายละเอียดจากพ่อฤๅษีอีกครั้งหนึ่งนั้น ข้าพเจ้ามีความรู้สึกถึงสำนึกอยู่ตลอดเวลา ขณะใดที่ไม่ได้พบกับใคร หรือไม่มีใครสนใจไต่ถามสิ่งใดแล้ว จิตสำนึกมักจะเลื่อนหายจากสิ่งแวดล้อมรอบข้างอยู่เสมอ คล้ายกับตัวเองตกเข้าไปอยู่ท่ามกลางกองทัพ ล้วนแต่ทหารและผู้คนชายหญิงมากมาย ทั้งสมัยโบราณและปัจจุบัน ทุกคนเตรียมการต่อสู้ป้องกันพร้อมสรรพ หน้าขวานทัพนี้ พ่อขุนผาเมืองทรงภูษาสีม่วงเข้ม ประทับอยู่บนหลังอาชาคองศึกสีนิล พระหัตถ์ขวาทรงถือทวนยาวภูทวนสีแดงปลิวไสว พระหัตถ์ซ้ายที่ทรงจับบังเหียนอาชานั้นทรงถือปวงบาศ พร้อมที่จะออกศึก เยื้องไปทางด้านพระปฤษฎางค์ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงภูษาสีน้ำเงินเข้ม ทรงอาชาสีทองแดงเด่นสีขาว เหยาะอย่างราวกับสำรวจดูความเรียบร้อย และให้ความปลอดภัย เพราะขณะนี้นั้นพ่อขุนผาเมืองประทับอยู่บนแผ่นดินธนบุรี สำหรับองค์สมเด็จพระนเรศวรมหาราชนั้น ทรงภูษาสีดำสนิทรัดกุม ทรงอาชา

สี่กะเลียวคืออาชาสีเขียวอมดำ แฝงคอสีดำสนิท พระ-
พักตร์เครื่องขริมดูแลความเป็นไปทุกประการ

ขณะเมื่อรอรองรับพระรูปปั้นหล่อพ่อขุนผาเมือง
ข้ามสะพานผ่านแม่น้ำเจ้าพระยานั้น *อีกฟากฝั่งหนึ่ง*
สมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงภูษาศี
น้ำตาลไหม้ขลิบทอง ทรงอาชาสีหมอก กับมวลเหล่า
ทหารหาญอีกมากมายร่วมขบวน

จนสว่างรุ่งเช้าของวันเสาร์ที่ ๒๖ กุมภาพันธ์
๒๕๒๖ ขณะเมื่อขบวนของคณะข้าพเจ้าซึ่งนัดพบกับ
ขบวนคณะท่านนายพลตรีอัมพร สมบูรณ์ยิ่ง ที่ด่านม่วง
ค่อมและได้พบกันในเวลา ๐๘.๓๐ น. พอ ๐๙.๐๐ น. ที่
ขบวนรูปปั้นหล่อพ่อขุนผาเมืองเริ่มเคลื่อนนั้น สมเด็จพระ
นารายณ์มหาราชทรงภูษาศีลูกหว้า ทรงอาชาสีนวลกับ
มวลเหล่าทหารอีกมากมายได้ร่วมขบวนมาด้วย เสียงผู้
คนเสียงม้าศึกก้องสะท้อนสะเทือน จนขบวนรูปปั้นหล่อ
พ่อขุนผาเมืองมาถึงเนินฐานที่ตั้ง ณ ที่นี้เอง พ่อขุนบาง-
กลางท้าวในภูษาทรงสีเม็ดมะปราง ทรงอาชาสีขาว พ่อ-
ขุนรามคำแหงมหาราช ทรงภูษาศีเงินยวง ทรงอาชาสีนิล

แต่หน้าสีขาว และสีเท้าสีขาว กับทั้งมวลเหล่าทหาร และผู้คนชายหญิงอีกมากมาย รวากับตั้งทัพรออยู่พร้อมที่จะเข้าตีเมืองพร้อมกัน

ขณะที่พระรूपปั้นหล่อพ่อขุนผาเมืองขึ้นประทับยืนบนฐานที่ตั้งได้สำเร็จ เสียงโห่ร้องก้องกัมปนาทแสดงถึงชัยชนะราวกับสมัยในอดีตเมื่อ ๘๐๐ ปีที่ผ่านมา ขณะเมื่อกองทัพพ่อขุนผาเมืองกับพ่อขุนบางกลางท่าวเข้าตีสุโขทัยได้รับชัยชนะ ปลดแอกคนไทยจากขอมทวารุณพร้อมกันนั้นเสียงเพลงชาติไทย ก็ต้องสะท้อนสะท้อนขึ้นผสมผสานกับ เสียงคำว่า พุทฺธฺ สรรณํ คจฺฉามิ.....

เมื่อทุกอย่างเสร็จสิ้นลงแล้ว คณะท่านผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์และคณะท่านนายพลตรี อัมพร สมบูรณ์ยิ่ง ก็เดินทางกลับ ยังคงเหลืออยู่แต่คณะเราจากกรุงเทพฯ และชาวบ้านแถบนั้น ในตอนเย็นจึงได้มาสวดมนต์กันที่พระเจดีย์อิสราภาพ อนุสรณ์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช แล้วเวียนเทียนทักษิณาวัตรรอบองค์พระเจดีย์เนื่องในวันมาฆบูชา

พระรูปปั้นหล่อเหมือน

พ่อขุนผาเมือง

ได้จากผลงานการค้นคว้าของ

สำนักค้นคว้าทางวิญญาน

ดำเนินงานโดย

นายพร รัตนสุวรรณ

ราวกลางพุทธศตวรรษที่ ๑๗ พ่อขุนผาเมือง เป็นพระนัดดาของท้าวสะหม่า (พระเจ้าฟ้างคะราช) เป็น พระโอรสของท้าวพะมะ (พระเจ้าพรหมมหาราช หรือ พ่อขุนศรีนาวนัมถ)

พระเจ้าพรหมมหาราชเป็นนักรบที่กล้าหาญ มีบ่วงนาคบาทเป็นอาวุธประจำตัว รวบรวมเผ่าชนชาว ไทยที่กระจัดกระจาย จนสร้างเวียงไชยনারายณ์ (ไชย- ปรากฏ) ต่อมาถูกขอมรังควาน ได้อพยพครอบครัว เผ่าชนชาวไทย มาตั้งที่เวียงสีทวง (ในเขตอำเภอเชียง- แสน) แม้กระนั้นก็ยังถูกพวกขอมรังควานอีก เพราะ ในสมัยนั้น พระเจ้าไชยวรมันที่ ๗ ฝึฟ้าหรือเจ้าเมือง

ศรีโสธรพยายามแผ่อำนาจไปทุกหัวเมือง แต่เพราะพระองค์มีบ่วงนาคบาศเป็นอาวุธ ซึ่งได้มาจากพญานาคราช จึงตั้งมั่นแผ่ชนชาวไทยอยู่ริมฝั่งลุ่มน้ำยม เป็นต้นว่า เมืองแก่งหลวง เมืองชะเลียง เมืองโสโห เมืองโรงโทอง ฯลฯ ได้

พ่อขุนศรีนาวนัมถมหรือพระเจ้าพรหมมหาราช ซึ่งเวลานั้นเป็นเจ้าเมืองปกครองลุ่มน้ำยม ได้ให้พระโอรส คือ ขุนนัมถม (พระเจ้าไชยศิริ) ไปปกครองเมืองปลายเขตแดนที่เมืองแปป (กำแพงเพชร) ให้พ่อขุนผาเมือง ผู้กล้าหาญ ซึ่งรบเก่งเท่าเทียมพระบิดาไปปกครองเมืองราด ซึ่งเป็นเมืองปลายเขตแดนต่อเมืองกับอาณาเขตภายใต้อิทธิพลขอม โดยได้มอบบ่วงนาคบาศให้เป็นอาวุธประจำกายแทนพระองค์ ซึ่งชราภาพมากแล้ว และให้พ่อขุนบางกลางท่าว ซึ่งเป็นลูกของน้องสาวและได้เลี้ยงดูคู่กันมากับพ่อขุนผาเมือง ไปปกครองเมืองบางยาง (นครไทย) ซึ่งเป็นอาณาเขตติดต่อกับเมืองภายใต้อิทธิพลขอมเช่นกัน

พ่อขุนผาเมือง มีความเก่งกล้าสามารถในการรบ จนเป็นที่ไว้วางพระทัยมากของพระบิดา คือพระเจ้า-

พรหมมหาราช พระเจ้าไชยวรมันที่ ๗ จึงพยายามผูกสัมพันธ์ไมตรี ได้ยกพระธิดาคือพระนางสิงหเทวี พร้อมทั้งพระขรรค์ชัยให้ และได้ตั้งพระนามให้ว่า **กมรเต็ง-อัญศรีอินทรบดินทราทิตย์** อันมีศักดิ์เสมอกัน

ขอมหรือเขมรดำ แม้จะดีต่อพระองค์สักเพียงใด ก็เป็นเรื่องเฉพาะตัว แต่มิได้หยุดต่อการแผ่อิทธิพลเลย ได้สร้างความและส่งผู้คนอยู่ตามหัวเมืองน้อยใหญ่ทุก ๆ เมือง โดยเฉพาะเมื่อพระเจ้าพรหมมหาราช พระบิดาของพระองค์สิ้นพระชนม์ลงด้วยความชราภาพนั้น พวกขอมสมาดและโหลญล่ำพวง ซึ่งเคยอยู่ภายใต้การดูแลได้ขี้นยึดอำนาจทันที ได้ก่อกบฏทำร้ายก่อนความเดือดร้อนแก่เผ่าชนชาวไทยเป็นอันมาก

พ่อขุนผาเมืองและพ่อขุนบางกลางท่าว จึงได้ปรึกษาวางแผนตียึดหัวเมืองต่าง ๆ กลุ่มน้ำยมกลับคืนมาได้ พ่อขุนผาเมืองซึ่งเป็นทายาทโดยตรงต่อการสืบสันตติวงศ์ แต่เพราะมารำลึกถึงเผ่าชนชาวไทย ที่จะต้องเป็นไทยตลอดไปชั่วกาลปาวสาน พระองค์มีมติเป็นขอม จึงได้เสียสละมอบให้พ่อขุนบางกลางท่าว ซึ่งเป็นทั้งเพื่อนทั้งน้องชายให้ปกครองแผ่นดินแทน โดยได้ยกนางเสือง

น้องสาวสุดที่รักของพระองค์ให้ เพื่อสายเลือดไทยจะได้เป็นไทย พ่อขุนบางกลางท่าวมาอาจจะรับเป็นเจ้าของได้ พระองค์จึงขอร้อง และให้พระนามของพระองค์ เป็นศิริมงคล เป็นปฐมวงศ์กษัตริย์ราชพระร่วงว่า ศรีอินทราทิตย ปกครองเมืองลุ่มน้ำยม พร้อมทั้งตั้งราชธานีเมืองสุโขทัย

จากนั้นพระองค์ก็กลับเมืองรัตตามเดิม ถูกกล่าวหาจากพระเจ้าไชยวรมันที่ ๗ ว่าเป็นผู้ทรยศ และถูกรบเร้าจากพระนางสิงหเทวี ให้ยกกองทัพกลับไปตีเอาสุโขทัยคืนมาให้ได้ ทำให้พระองค์ตกอยู่ในภาวะที่แสนจะทันทานได้ จึงได้หนีจากสิงหเทวีและเมืองรัตไปล่องไปตามลำน้ำป่าสัก พักอยู่เมืองศรีเทพชั่วคราว แล้ววกไปทางเวียงจันทร์ เมืองไชย เมืองเชษฐ รอนแรมไปเรื่อย ๆ ซึ่งก็เหน็ดเหนื่อยและกินเวลานานนับเป็นแรมปีทีเดียว

ในที่สุด ได้ไปพักอยู่แหล่งสุดท้าย คือเมืองละเม็ง ซึ่งเป็นถิ่นเดิม คือ เวียงสีทวง เป็นหมู่บ้านเล็ก ๆ อยู่เหนือเชียงแสนไปไม่กี่ไกล ได้มาบูรณะพระธาตุจอมกิตติ ซึ่งปู่ของพระองค์ คือพระเจ้าฟ้างคะราชได้สร้างไว้

พระองค์ได้ละทิ้งกายเนื้อเข้าสู่ภูมิทิพย์ ณ ที่ซ็อน
อยู่กับโลกมนุษย์ตรงนี้เอง ขณะนั้นพระองค์พระชนม์
พรรษาเกือบ ๖๐ ปี ราวปีพุทธศักราช ๑๘๑๙

ข้อความเหล่านี้เป็นพระประวัติของพ่อขุนผา-
เมือง ซึ่งสมเด็จพระนเรศวรมหาราชได้เสด็จมาบอกใน
เวลา ๑๐.๓๐ น. ของวันอาทิตย์ที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๒๘
ให้ข้าพเจ้าบันทึกตาม สำหรับที่จะแกะสลักลงบนหิน
แกรนิต เพื่อติดตั้งไว้ที่ฐานพระรูปปั้นหล่อเหมือนพ่อขุน-
ผาเมือง ซึ่งครั้งแรกตั้งใจว่าจะแกะสลักลงในแผ่นหิน
อ่อน ซึ่งราคาหินและราคาแกะสลักแผ่นละ ๗,๐๐๐ บาท
รวมทั้งค่าติดตั้งด้วยก็ตกราวแผ่นละ ๑๐,๐๐๐ บาท
แต่พระองค์รับสั่งว่า หินแกรนิตสีดำเป็นหินที่แข็งแกร่ง
ดังนั้นพระประวัติของพ่อขุนผาเมือง พระผู้ทรงเสียสละ
มอบผืนแผ่นดินแห่งความเป็นไทยให้สืบทอดกันมาจนบัดนี้
จะต้องเป็นแผ่นหินแกรนิตสีดำ สีดำเป็นสีแห่งความ
เสียสละ ดังนั้นค่าหินจึงแพงขึ้นมาอีกเท่าตัวเป็นแผ่นละ

๒๐,๐๐๐ บาท รวมทั้งค่าติดตั้ง พระประวัตินี้จะต้องสลักลงในแผ่นหินถึง ๔ แผ่น ดังนั้นค่าแผ่นหินและค่าแกะสลักพระประวัติจึงตกถึง ๘๐,๐๐๐ บาท ซึ่งก็เป็นภาระหนักมาก แต่ก็จะต้องกระทำให้จงสำเร็จเพราะสายเลือดไทยเลือดแห่งความเสียสละจากพ่อขุนผาเมืองยังคงเข้มข้นอยู่ในสายเลือดไทยทุกคน

๘๐๐ ปี แห่งความหลัง

โดย ศิริ พุทศุภร์

รูปปั้นเหมือนพ่อขุนผาเมือง

เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๖ ข้าพเจ้าได้เดินทางไปที่ศูนย์พัฒนาศาสนา แคมป์สน กิ่งอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้สังเกตการณ์เกี่ยวกับการนำรูปปั้นเหมือนพ่อขุนผาเมืองขึ้นประดิษฐานบนที่ตั้งซึ่งได้เตรียมไว้ก่อนแล้ว ในงานนี้มีผู้คนไม่มากนัก เมื่อคิดถึงจำนวนหรือปริมาณ แต่ถ้าคิดถึงคุณภาพ ก็คิดว่าจะไม่น้อยเกินไป เพราะในจำนวนคนที่ไม่มากนักนั้นก็ มีท่านผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ และพลตรี อัมพร สมบูรณ์ยิ่ง รวมอยู่ด้วย โดยเฉพาะท่านผู้ว่าฯ ได้เป็นผู้ปีนบันไดนำพวงมาลัยขึ้นไปคล้องคอรูปปั้นเหมือนนี้ ด้วยตนเอง

๘๐๐ ปีมี ๘ บรรทัด

เกี่ยวกับรูปปั้นเหมือนนี้ ผู้อื่นจะคิดอย่างไรไม่ทราบ แต่ข้าพเจ้าได้ไปยืนอยู่เบื้องหน้า แหงนมองดูรูปท่านอย่างเพ่งพินิจอยู่พักใหญ่ ก็รู้สึกว่ามีประทับใจมาก แม้หลังจากนั้น และในวันต่อมา ก็ต้องเหลือบมองดูอีกทุกคราวที่ผ่านไป กลับมาถึงกรุงเทพฯ ๖ แล้วก็ยังนึกถึงท่านเป็นภาพนิมิตอยู่บ่อย ๆ องค์ท่านมีดาบสั้นคู่ ขัดหลัง ยืนถือทวนในท่าพักแบบทหาร อีกมือหนึ่งเท้าสะเอว ซึ่งกะไว้ว่าจะมีบ่วงบาศคล้องแขนไว้ ทำให้คิดว่าถ้ามีอาวุธครบครันตามโครงการที่กะไว้แล้ว ภาพปั้น (และหล่อ) เป็นรูปเหมือนนี้คงจะสง่าผ่าเผยไม่น้อย โดยเฉพาะในเมื่อองค์ท่านอยู่ในท่ายืนบนฐาน ซึ่งตั้งอยู่บนยอดเนิน หันหน้าออกสู่ทางหลวงสาย พิษณุโลก-หล่มสัก ที่ ก.ม. ๑๐๐ รถยนต์ที่ผ่านไปมาจะแลเห็นได้ ถนัดชัดเจน คงจะเป็นที่เคารพสักการะของผู้คนอีกไม่น้อยที่ยังไม่ลืมคุณของท่านผู้ทำความดีชนิด unseen และ unsung คือไม่ค่อยจะมีผู้รู้เห็นและให้เกิดรอยยกย่องตามสมควร อาจารย์พร รัตนสุวรรณ ได้เล่าให้ผู้

ที่มาประชุมกันในวันนั้นฟังว่า ได้เคยไปสอบถามทางกรมศิลปากร ถึงเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติของท่านผู้นี้ปรากฏว่า คุณปอ ขาวสะอาด ซึ่งในเวลานั้นดำรงตำแหน่งศึกษาธิการเขต ๗ ได้ค้นคว้าตำรามาให้ดูก็เห็นว่ามีความเกี่ยวข้องกับองค์ท่านอยู่ **เพียง ๘ บรรทัด** เท่านั้น เมื่อคิดถึงวีรกรรมและความเสียสละอันยิ่งใหญ่ของท่านผู้นี้ การที่ข้าพเจ้ากล่าวว่า ท่านเป็นผู้ทำความดีที่คนทั่วไปสืบทอดกันเกือบหมดแล้วนั้น จึงเป็นความจริงอยู่มากทีเดียว

ข้าพเจ้าเคยคิดถึงพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ คือรัชกาลที่ ๗ ว่าเป็นกษัตริย์ที่อาภัพแบบนนท์ทุกข์ เพราะตลอดเวลาที่แล้วมา มักจะไม่มีใครกล้ากล่าวถึงพระคุณของท่าน จนกระทั่งเมื่อ ๕๐ ปีผ่านไปหลังจากที่องค์ท่านได้พระราชทานรัฐธรรมนูญแล้ว จึงได้เพิ่งมีอนุสาวรีย์ถวายท่านได้ แต่เมื่อมาเห็นรูปปั้นเหมือนพ่อขุนผาเมืองแล้ว ก็ยิ่งเห็นใจมากขึ้น เพราะพ่อขุนฯ ซึ่งเป็นผู้มอบเอกราชให้แก่คนไทย และหาแผ่นดินให้คนไทยอยู่เป็นหลักแหล่งเมื่อ ๘๐๐ ปีมาแล้ว กลับมี

ประวัติของท่านปรากฏอยู่ในหนังสือเพียง ๘ บรรทัดเท่านั้นเอง เป็นอันว่าพ่อขุนต้องรอมมาถึง ๘๐๐ ปี จึงจะมีผู้สร้างรูปปั้นเหมือน ให้ลูกหลานไทยของท่านได้รู้และเห็นทั่วกัน อันที่จริงงานสร้างดังกล่าวนี้ ได้ทราบว่าเป็นตอนแรกทางรัฐบาลรับจะดำเนินงานเอง แต่ต่อมาเกิดมีเรื่องไม่เข้าใจกัน จึงตกเป็นหน้าที่ของเอกชนหรือ คณะบุคคลผู้นับถือท่าน บากบั่นสร้างถวายขึ้นจนได้ จึงนับว่าเป็นผู้มีบุญคุณแก่ชาติไทย ที่ดูเหมือนว่าจะถูกลูกหลานไทยลืมมาเป็นเวลาถึง ๘๐๐ ปี คงจะเป็นระยะเวลาที่ยาวนานที่สุด ในบรรดาพระมหากษัตริย์ผู้มีบุญคุณแก่ชาติไทยทั้งหลาย ที่ต้อง “รอคอย” การรับรู้ของผู้อื่นนานถึงเพียงนี้

วิบากและผลของกรรม

อย่างไรก็ตาม ที่ข้าพเจ้ากล่าวว่า “รอคอย” นั้น ก็คงอาจจะไม่ถูกต้องนัก เพราะการทำความดีทั้งหลาย (หรือว่ารวมทั้งการทำความชั่วด้วย) นั้น ผลของมันจะเกิดขึ้น ทันที โดยอัตโนมัติ ไม่มีการผิดพลาดและ

ตามส่วนแห่งความดี (หรือว่าความชั่ว) ดังกล่าวนั้น
นี่คือผลอันเกิดขึ้นเป็น วิชาภ ที่ฝังรากลึกลงไปในสันดาน
หรือภวังค์ หรือถ้าจะเรียกให้ขลังตามแบบสมัยใหม่
ก็คงจะต้องเรียกว่า ฝังลงไปในจิตใต้สำนึก (หรือจะว่า
เหนือสำนึกก็ได้อีกเหมือนกัน เพื่อให้ทันสมัยเทียบเลยที่
เดียว) นี่เป็นหลักแห่งความยุติธรรมตามธรรมชาติ ซึ่ง
ทำให้เกิดวิบากของกรรมอย่างยุติธรรมที่สุด โดยไม่ต้อง
รอคอยใครที่ไหนเลย ส่วนผลภายนอกเช่นการที่จะมี
คนรู้เห็นสรรเสริญหรือไม่นั้น เป็นอีกเรื่องหนึ่ง เพราะ
บุคคลผู้ทำความดีอันยิ่งใหญ่ในประวัติศาสตร์ที่ต้องถูก
เข้าใจผิด คือต้องถูกตราหน้าว่าเป็นคนเลวทราม ต่ำช้า
นั้น ก็คงมีอยู่ไม่น้อย คนเหล่านี้คงไม่มีวันที่จะมีใคร
สร้างอนุสาวรีย์ให้อย่างแน่นอน ไม่ว่าจะรอไปนาน สัก
กี่ร้อยหรือกี่พันปีก็ตาม แต่ถ้าผู้ที่ได้กระทำความดีไป
แล้วเหล่านั้น เป็นผู้ที่เข้าใจหลักกรรมดังกล่าวนี้อยู่บ้าง
ก็จะไม่วิตกทุกข์ร้อนอย่างใด และท่านก็คงจะเข้าถึง
ภพหรือภูมิอันสมควรแก่ท่าน และได้เสวยสุขอันเกิด
จากความดีนั้นอยู่แล้ว โดยไม่จำเป็นต้องให้ใครมายกย่อง

หรือสร้างอนุสาวรีย์ให้แต่อย่างไร แน่ละ เมื่อมีผู้เห็น
 คุณความดีของท่านและอุตสาหกรรมที่ตะเกียกตะกายสร้าง
 วัตถุเป็นเครื่องระลึกถึงท่านขึ้น ท่านก็ยอมอนุโมทนา
 ด้วย และหาทางช่วยเหลือบุคคลเหล่านั้นบ้างตามสมควร
เท่าที่กุศลของเขาและของท่านรวมกันจะพึงบันดาล
ให้เป็นไปได้ และการที่บุคคลเหล่าใดสร้างวัตถุอันเป็น
 เครื่องระลึกถึงท่านผู้ควรระลึกถึงขึ้นนั้น ก็นับว่าเป็น
 กุศลกรรมข้อกตัญญูกตเวที เป็นกำลังใจให้เขาสร้างสม
 ความดีตามอย่างท่าน นับเป็นกำไรแห่งชีวิตของเขาเอง
 เพราะการนิยมชมชอบคนดีนั้น ย่อมทำให้ผู้นั้นเกิด
 ความกล้าหาญที่จะทำดีตามท่านไปด้วย มากบ้างน้อย
 บ้าง เร็วบ้างช้าบ้าง ตามแต่วาสนาบารมีของแต่ละคน
 เรียกว่าทัศนคติเช่นนี้ มีแต่ให้ผลดี ไม่มีเสีย ส่วนจะดี
 มากดีน้อยและดีเร็วหรือดีช้า ก็คงต้องพิจารณาเป็น
 ราย ๆ ไป

ในทางตรงกันข้าม ความนิยมชมชื่นในบุคคลผู้
 ใจบาปหยาบช้า หรือผู้ที่มีความประพฤติอันเป็นไปเพื่อ
 ส่งเสริม ราคะ โลภะ โทสะ และโมหะ นั้น แม้ตนเอง

จะยังมีได้ทำอกุศลอย่างใดในขณะนั้นก็ตาม แต่ก็เชื่อว่า ได้หันแนวโน้มของจิตใจไปสู่ทิศทางแบบเดียวกันแล้ว และแน่นอน เมื่อมีโอกาส ก็ต้องมีการกระทำตามแนว โนม์ของจิตใจเช่นนั้นด้วยความยินดี ทัศนคติเช่นนี้จึงมี แต่ทางเสียไม่มีทางดี ที่เป็นเช่นนี้เพราะเป็นการเสีย สัมมาทิฏฐิ จึงเป็นการเสียตลอดสาย ส่วนประเภทแรก นั้นเป็นการได้สัมมาทิฏฐิ จึงเป็นการได้ตลอดสาย เช่น เดียวกันจริงอยู่บุคคลบางคนหรือว่าหลายคน แม้มี สัมมาทิฏฐิแล้วก็ยังมีองค์คุณแห่งมรรคข้ออื่นบกพร่องได้ เพราะความที่องค์ประกอบทั้งแปดยังมีกำลังไม่พอ หรือ ว่ายังไม่ได้สัดส่วนกัน เช่นบางคนขาดสัมมาสมาธิ บ้างก็ ขาดสัมมาสติ สัมมาวายามะเป็นต้น แต่เมื่อผู้นั้นยังรักษา สัมมาทิฏฐิให้ดีอยู่ ก็พอมีหวังว่าจะปรับปรุงตนเองให้ ดีขึ้นในเวลาต่อไปได้

การน้อมจิตระลึกถึงผู้ประเสริฐ

มีผู้ถามว่าข้าพเจ้าเชื่อว่ารูปนี้เป็นรูปเหมือนพ่อ-ขุนผาเมืองจริงไหม ? ข้าพเจ้าตอบว่าแต่เดิมก็ไม่ค่อยแน่ใจนัก แต่เดี๋ยวนี้เมื่อได้ไปยืนเพ่งพิจารณาคุรูปท่านอย่าง

พินิจพิเคราะห์ ก็เกิดความประทับใจอย่างลึกซึ้ง ทำให้ต้องเชื่อเสียแล้ว ท่านผู้นั้นถามอีกต่อไปว่า แล้วสมมติถ้าเป็นการเชื่อที่ผิดไป คือรูปปั้นนี้เป็นจินตนาการหรือมโนภาพของผู้ที่ประกาศว่าเห็นดังนี้ละ จะเป็นอย่างไร ? ข้าพเจ้าได้ตอบว่า แม้เป็นเช่นนั้นข้าพเจ้าก็ไม่ขาดทุน เพราะข้าพเจ้าได้น้อมจิตรำลึกถึงผู้มีคุณแห่งชาติ ผู้ประกอบไปด้วยคุณความดีคือความเสียสละอย่างแท้จริง เป็นการนับถือบุคคลผู้มีใจประเสริฐ น้อมจิตรำลึกถึงบุคคลผู้ประเสริฐ ทำให้เกิดกำลังใจในการที่จะปฏิบัติตามท่านผู้ประเสริฐนี้บ้าง ซึ่งก็เป็นความดำริที่ประเสริฐพอสมควร เป็นการตั้งแน่วแน่มของจิตไว้ในทางที่ไม่ผิด ส่วนการที่ข้าพเจ้าจะปฏิบัติตามท่านได้มากหรือน้อยเพียงใด และเร็วหรือช้าเพียงใด ก็เป็นเรื่องสุดแล้วแต่วาสนาบารมีของข้าพเจ้าเอง ข้อสำคัญที่ยิ่งใหญ่ที่สุดก็คือ การติดต่อทางวิญญาณระหว่างผู้อยู่ในภพภูมิต่าง ๆ ที่เรียกว่า different planes of life นั้น เป็นไปได้แน่นอน เป็นแต่ว่าย่อมเป็นไปได้โดยมีเงื่อนไข คือต้องประกอบไปด้วยสภาวะที่อำนวยพอสมควร ซึ่งเรื่องนี้

เป็นเรื่องละเอียดพิสดารเกินกว่าที่จะชี้แจงแสดงรายละเอียดในที่นี้ได้ นี่คือข้อสำคัญที่ยิ่งใหญ่ที่สุด ซึ่งกำลังได้รับการรับรองจากนักวิทยาศาสตร์มากขึ้นทุกที เพราะในปัจจุบันมีหนังสือภาษาอังกฤษมากมายอย่างที่เราคิดไม่ถึงเลย ที่อธิบายถึงความเป็นไปได้ของเรื่องนี้ เป็นเรื่องที่แปลกประหลาดอยู่บ้าง คือว่าผู้ที่ไม่ยอมเชื่อ หรือว่าเชื่อแต่ก็ชิงชังและดูถูกเรื่องนี้เป็นอย่างมากยิ่ง ก็คือชาวพุทธจำนวนหนึ่ง ที่คิดว่าตนเป็นปัญญาชนนั่นเอง

เราบูชาคุณธรรม ไม่ได้บูชารูปโดยตรง

อันที่จริง เมื่อเราทั้งหลายได้เห็นอนุสาวรีย์ของพ่อขุนรามคำแหง (ในมหาวิทยาลัยรามคำแหง) ก็ดี อนุสาวรีย์ของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช หรือพระเจ้ากรุงธนบุรีก็ดี เราก็รู้ยู่ว่านั้นเป็นรูปอันเกิดจากจินตนาการของศิลปินผู้ปั้นเท่านั้น มิใช่หมายความว่าหน้าตาของพระองค์ท่านจะเป็นเช่นนั้นเลย แต่เราก็นับถือกราบไหว้ได้โดยสนิทใจ เพราะเรารู้ยู่ว่เราเคารพ **คุณธรรมคือวีรกรรม** ของท่านที่มีต่อประเทศชาติและ

ประชาชนชาวไทยต่างหาก แม้พระพุทธรูปทั้งหลายใน โบสถ์วิหารวัดวาอารามต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่ทั่วประเทศไทย หรือแม้ประเทศอื่น ๆ เราก็กราบไหว้ได้ทั้ง ๆ ที่รู้ยู่่า หน้าตาของพระพุทธรองค์ ไม่เหมือนกับรูปปั้นหรือรูปหล่อ เหล่านั้นเลย แต่เราก็กราบไหว้ได้ เพราะเราคิดว่า ท่าน เป็นสื่อให้เราโน้มใจระลึกถึงพระคุณของพระพุทธรเจ้า องค์จริงต่างหาก

ผู้ “กินอุดมคติ”

คือ ทำให้โดยไม่หวังผลตอบแทน

อาวุธประจำกายของพ่อขุนผาเมืองก็แปลกกว่า ของพระมหากษัตริย์ที่มีปรากฏอยู่ ณ อนุสาวรีย์แห่งอื่น คือมีทวนด้ามยาวขนาดที่ตั้งขึ้นก็สูงเหนือศีรษะ นอกจาก นั้นยังมีบ่วงบาศและดาบสั้นคู่ขัดหลังอีก แสดงว่าท่าน คงใช้ชีวิตการรบบนหลังม้าเป็นส่วนใหญ่ บ่วงบาศนั้น คงใช้สำหรับจับตัวคล้องขาศึกในระยะไกล โดยเฉพาะตอนที่ม้าขาศึกควบหนีหน้าไป แสดงว่าพ่อขุนรู้จักใช้บ่วง บาศมาก่อนพวกโคบาลในสมัยบุกเบิกทวีปอเมริกา เมื่อ ๒๐๐ ปีมาแล้ว คนรุ่นข้าพเจ้าที่ได้เคยดูหนังควบอย

มาเมื่อตอนเป็นเด็กวัยรุ่น คงจะหลับตานึกภาพอันน่าตื่นตื้นตอนพระเอกควาบอย มีทอมมิคซ์และบัคโจนส์ เป็นต้น ควบม้าผ่านทุ่งราบและภูเขา ไล่มาผู้ร้ายที่ควบหนีไปข้างหน้า พร้อมกับขว้างบ่วงบาศไปคล้องตัวเจ้าผู้ร้ายไว้ได้อย่างแม่นยำ เรายังจำได้ว่าได้เคยส่งเสียงเชียร์เฮฮากันใหญ่ มีการเป่าปากเป็ยว และลุกขึ้นกระโดดโลดเต้น ตบมือด้วยความดีใจเสียงลั่นไปทั้งโรงหนังทีเดียว เมื่อมองเห็นทวน (ในภาพปกหนังสือที่ถ่ายจากภาพจำลองรูปเล็ก) ก็ทำให้เรานึกถึงอัศวิน คือ Knights of the Round Table ของประเทศอังกฤษใน สมัย King Arthur เป็นต้น เรายังหลับตาเห็นภาพที่อัศวินผู้กล้าหาญ ๒ คน นั่งอยู่บนหลังม้าประชันหน้ากันในระยะไกล พร้อมกับบลดหอกของเขาให้ปลายชี้ตรงไปยังคู่ต่อสู้ทางด้านตรงกันข้าม ต่อจากนั้นก็ควบม้าเข้าหากันเต็มฝีเท้าเล็งปลายหอกเข้าประสานกันตรงกึ่งระยะทางที่ ๒ ม้าเข้าพบกัน โดยใช้แรงปะทะอย่างเต็มที่ ตอนนี้แหละเป็นตอนที่ใครดีใครได้ คือใครมีกำลังโถมปะทะแรงกว่าก็อยู่ได้ ใครทานแรงปะทะไม่ได้ ก็ตกม้าลงไป

ส่วนดาบคู่สั้นที่ขัดหลังนั้น คงมีไว้สำหรับเมื่อการรุกรบ
 เข้าชิดตัว แบบตลุมบอน คล้ายกับทหารในสมัยปัจจุบัน
 ที่ติดดาบปลายปืนในเวลาประจันบาน ตอนนั้นก็คง
 ฟาดฟันกันอูตลุต ไม่รู้ว่าใครเป็นใคร พ่อขุนคงเป็นนักรบ
 ที่แข็งแกร่งและห้าวหาญ มีความชำนาญทั้งสามอย่าง
 คือจะใช้บ่วงบาศเป็นโคบาลอเมริกันก็ได้ ใช้ทวนแบบ
 อัสวินอังกฤษก็ได้ หรือจะใช้ดาบสั้นในเวลารุกเข้าถึงตัว
 ก็ได้ นี่ทำให้นึกถึงนายทองดี ฟันขาว หรือพระยาพิชัย
 ดาบหัก ซึ่งเป็นยอดทหารคู่พระทัยของสมเด็จพระเจ้า
 กรุงธนบุรี ที่บุกเข้าประจันบานกับพม่าเข้าศึกในระยะ
 ประชิดตัวได้ ต่อสู้ฟาดฟันกันอย่างทรหด จนถึงดาบหัก
 คามือ ในสมัยปัจจุบัน เรายังคงไม่ลืมการรบที่ห้วยโกรน
 ที่เข้าประจันบานกันด้วยอาวุธสั้นจนถึงมือเปล่า อัน
 เป็นต้นกำเนิดของเพลง “แต่ทหารหาญในสมรภูมิ” ใน
 ปัจจุบันนี้ พ่อขุนผาเมืองคงเป็นผู้เชี่ยวชาญในการใช้
 อาวุธหลายอย่างจริง ๆ ประกอบกับมีบุคลิกลักษณะ
 สง่าและเข้มแข็งด้วย จึงสามารถนำทหารของท่านเข้า
 ยึดเมืองสุโขทัยได้ก่อนพ่อขุนบางกลางท่าว แต่พ่อขุน
 มีนิสัยเสียสละ ไม่ใช่คนแสวงหาอำนาจ จึงหลีกทาง

ให้แก่สหายผู้ร่วมสมรภูมิคือพ่อขุนบางกลางท่าว ได้สถาปนาเป็นกษัตริย์แทน นับเป็นปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์พระร่วงสืบมา ส่วนองค์ท่านเอง ก็หลีกออกเดินทางพงไพร่ไปจนกระทั่งสิ้นชีวิตอย่างคนธรรมดาสามัญคนหนึ่ง บุคคลผู้มีความเสียสละชนิด “ทำให้ แล้วไม่เอา” หรือ “ผู้กินอุตมคติ” เช่นนี้ย่อมหาได้ยากยิ่งกว่าบุคคลผู้มีความกล้าหาญอย่างเดี่ยวอย่างแท้จริง เพราะโดยมากเราจะเห็นแต่ผู้ “ไม่ยอมให้ ได้แต่เอา” เกือบทั้งสิ้น ข้าพเจ้าให้ความเคารพนับถือพ่อขุนผาเมืองเป็นพิเศษก็เพราะเหตุแห่งคุณธรรมพิเศษข้อนี้ของท่าน และก็อดไม่ได้ที่จะสรรเสริญความกล้าหาญ และความเสียสละของคณะบุคคลผู้อุทิศสาหะมานะสร้างรูปเหมือนของวีรชนที่คนส่วนมากลืมนวีรกรรมของท่านไป เกือบหมดแล้ว โดยเฉพาะในเมื่อการสร้างนี้ไม่ได้รับความอุดหนุนจากทางการเลย คือเป็นผลงานและผลเงินของเอกชนที่ตั้งใจเทอดเกียรติท่านด้วยความนับถือท่านจริง ๆ แม้เมื่อสร้างเสร็จ ก็ยังต้องรอจ้งหะอยู่ถึง ๕ ปี กว่าที่จะนำองค์ท่านมาประดิษฐาน ณ ที่ปัจจุบันนี้ได้

อันที่จริง นับว่าเป็นโชคดีของประเทศไทยอยู่ไม่น้อยที่ได้มีโอกาสได้พระมหากษัตริย์ ผู้กล้าหาญทั้งในสมรรถุณิที่เรียกว่า physical courage และทั้งในการทำสิ่งที่ถูกต้องโดย บางครั้งก็ไม่ฟังเสียงข้างมาก (เช่น รัชกาลที่ ๖ ที่ทรงกล้าฝ่าฝืนมติของเสียงส่วนมากของเสนาบดีที่ให้เข้าข้างเยอรมันนี้ แต่ทรงใช้วิจารณญาณของพระองค์เองตัดสินพระทัยเข้าข้างสัมพันธมิตรในสงครามโลกครั้งที่ ๒) ความกล้าหาญชนิดนี้เรียกว่า mental courage ซึ่งแสดงว่าพระองค์ทรงมีวิจารณญาณเห็นเหตุการณ์ได้กว้างไกล และลึกซึ้งกว่าคนส่วนมาก และเราก็ได้มีองค์พระมหากษัตริย์ผู้ “ทำให้โดยไม่เอา” มาจนกระทั่งถึงปัจจุบันนี้

กรรมดำและขาว

ผู้ที่ได้มีโอกาสไปยืนอยู่หน้ารูปเหมือนของท่าน หากได้เคยรู้ประวัติความเป็นมาและความเสียสละของท่านอยู่บ้างแล้ว คงจะต้องอดไม่ได้ที่จะหลับตาเห็นภาพวันอันสำคัญเมื่อประมาณ ๘๐๐ ปีมาแล้ว คือวันที่คนไทย

ผู้กล้าหาญสองกลุ่ม กลุ่มหนึ่งมีพ่อขุนบางกลางท่าว เป็นผู้นำ และอีกกลุ่มหนึ่งมีพ่อขุนผาเมืองเป็นหัวหน้า ได้แบ่งกำลังกันเข้าตีเมืองสุโขทัยในระยะเวลาใกล้เคียงกัน พ่อขุนทั้งสองควมม้าสุดฝีเท้า ตามหลังด้วยวีรชนคนไทยผู้พร้อมแล้วที่จะสละเลือดทาแผ่นดิน ควมม้าบ้าง วิ่งตามหลังมาบ้าง โห่ร้องด้วยความยินดีที่จะร่วมตายกับหัวหน้าของเขา ผู้ซึ่งควมม้าออกหน้าไปแล้ว บรรยากาศตอนนั้นอาจจะแสดงถึงความมุ่งมั่นที่คิดจะฆ่าฟันกัน ดูเหมือนว่าจะเป็นการรบอย่างหนึ่ง เมื่อมองในแง่ปรมัตถธรรม แต่การที่เขาเหล่านั้นพร้อมแล้วที่จะเสี่ยงชีวิตตลอดจนถึงสละชีวิตอันเป็นที่รักยิ่งของเขาเพื่อความเป็นไทยอันเป็นสิทธิของมนุษย์ที่จะต้องต่อสู้ดิ้นรนแสวงหา มาให้ได้ นั้น ย่อมเป็นบุญกุศลในระดับหนึ่งทั้งทาง เจตนา (why) วัตถุประสงค์ (what) และประโยชน์ (how) เขาเหล่านั้นมีเลือดเนื้อ มีร่างกายซึ่งรู้สึกปวดเจ็บ มีครอบครัว ลูกเมียที่จะต้องเป็นห่วงเช่นเราท่านเหมือนกัน การ “หักใจ” สละสิ่งที่เขายังมีตัณหาอุปาทานอยู่ได้นั้น เราจะไม่ยอมรับว่าเป็นกุศลอย่างหนึ่งดอกหรือ? และนี่คือ

สิ่งทีพระพุทธรองค์ทรงกล่าวว่ เป็นกรรมทีหั่งดำและ
 ขาวปนกัน หมายความว่า เป็นกรรมทีหั่งบาปและบุญผสมกัน
 ในกรรมอันเดียนั้นเอง ซึ่งเราจะเรียกว่ “บาปเจือบุญ
 หรือว่า บุญเจือบาป” ก็ได้สำหรับบุุชชนทียังไม่รังเกียจ
 การไปสวรรค์ความสามารถกระทำไ้เช่นนี้ ก็นับว่เป็น
 การค้มตัวไ้พอสมควรแล้ว และโดยเฉพาอย่างยิ่ง
 ในเมื่อเป็นการสู้รบเพื่อป้องกันตนเอง เพื่อให้ไ้มาซึ่ง
 ความเป็นไทย ชาติของตนนั้น ข้าพเจ้าเชื่อว่าต้องเป็น
 บุญมากกว่าบาปอย่างแน่นอน ไม่เช่นนั้นันบรรพบุรุษผู้
 กล้าหาญของเรา เช่นสมเด็จพระนเรศวรฯ พระเจ้ากรุง
 ธนบุรี สมเด็จพระพุทธยอดฟ้ามหาราช เป็นต้น เหล่านี้
 คงต้องไปตกรรทหมกไหม้กันหมดแล้วหรืออย่างไร ?
 ท่านเหล่านี้ทำสงครามเพื่อต่อสู้ป้องกันตนเอง ไม่ใช่เพื่อ
 ขยายดินแดนแผ่อำนาจออกไปด้วยความโลภอันไม่มีที่
 สิ้นสุดเช่นกษัตริย์ของประเทศอื่น บางครั้งเมื่อหลับตา
 นึกถึงภาพอันกล่าวมาแล้วข้างต้น ก็อดคิดต่อไปไ้ไ้ว่
 เราได้เคยเป็นผู้ร่วมสมัยของพ่อขุน และเคยวังโห้ร้อง
 ตามหลังท่านมาแล้วหรือเปล่าหนอ ? และความสามารถ

ที่จะสละสิ่งที่ตนยังรักและหวงแหนไปได้เช่นนี้ น่าจะเป็นฉายาหรือบาทฐานของปรมัตถบารมีได้ด้วยเหมือนกัน บุคคลประเภทนี้เมื่อหันมาปฏิบัติสายปรมัตถบารมี เช่นสายของท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทัตเถระ ย่อมมีทางที่จะเป็น “คนพ้นโลก” ได้ดีกว่าผู้ที่ตีแต่พุดดำและดูถูกผู้อื่นถ่ายเดียว เข้าทำนอง “ว่าแต่เขา อิเหนาเป็นเอง” โดยแท้

ทหารเป็นยักษ์

มีความจริงที่น่าคิดอีกประการหนึ่ง คือ บุคคลผู้ห้าวหาญในการศึกสงคราม มีหน้าที่ออกรบและฆ่าฟันศัตรูเพื่อพิทักษ์รักษาความเป็นไทยของชาตินั้น ก็ไม่ได้หมายความว่า จะเป็นยักษ์เป็นมาร มีใจทมิฬหินชาติคิดแต่จะรวบอำนาจไว้เพื่อสนองตัณหาของตนถ่ายเดียวเสมอไป พ่อขุนผาเมืองเป็นตัวอย่างอันดีรายหนึ่ง อันแสดงให้เห็นความจริงข้อนี้ เพราะอย่างน้อยก็แสดงว่าท่านสามารถเสียสละได้อย่างกล้าหาญไม่น้อยกว่าความกล้าในสมรภูมิเลย โดยนัยปฎิโลม ผู้ที่ไม่ได้ทำงานด้านที่เกี่ยวกับการฆ่าฟันผู้ใด ก็อาจมีใจดำอำมหิต

คิดขายชาติของตนได้ ถ้าเขามีโอกาสที่จะทำเช่นนั้นเพื่อ
สนองตัณหาของเขา ในประวัติศาสตร์เราจะพบนักรบ
ผู้เกรียงไกร นิสัยห้าวหาญไม่เกรงต่อความตาย แต่มี
อารมณ์อันเป็นสุนทรียะอ่อนไหว รู้จักความหวานซาบซึ่ง
ของความรักได้ไม่น้อยกว่าศิลปินเหมือนกัน เช่น จอมพล
ร็อมเมิล ขุนศึกแขนขวาของฮิตเลอร์ ผู้สามารถทำ
ให้ทหารฝ่ายสัมพันธมิตรชนลุกเมื่อเพียงแต่ได้ยินชื่อ
นโปเลียนมหาราชแห่งฝรั่งเศส และเสด็จในกรมหลวง
ชุมพร เขตอุดมศักดิ์ เจ้าพ่อแห่งกองทัพเรือไทยเป็นต้น
ผู้สนใจเรื่องนี้ โปรดอ่านรายละเอียดจากคำนำของ
ข้าพเจ้าในเรื่อง ไส บาบา มนุษย์มหัศจรรย์ เล่ม ๕

กล่าวโดยสรุปก็คือ ผู้ที่เป็นทหารนั้น หากประ-
กอบด้วยโยนิโสมนสิการ คือรู้จักคิดให้เป็นสัมมาทิฐิ
อยู่เสมอ และพื้นอัธยาศัยเป็นคนมีบารมีเป็น “พลังแฝง”
อยู่บ้างพอสมควร จะเป็นผู้สามารถบรรลุธรรมวิเศษได้
อย่างรวดเร็วแม้ในปัจจุบันชาติ ทั้งนี้เพราะการทำงานใน
หน้าที่ของเขา โดยเฉพาะในยามที่บ้านเมืองเกิดความ

วุ่นวายระส่ำระสายนั้น ผู้เป็นทหารต้องใช้ความเสียสละอย่างสูงในการทำหน้าที่เสี่ยงตาย และบางครั้งก็เสี่ยงต่อการถูกวิพากษ์วิจารณ์อีกด้วย การทำงานในลักษณะเช่นนั้น จึงเป็นการบำเพ็ญบารมีอย่างอุกฤษฏ์ไปในตัว สันตติมหาอำมาตย์ผู้บัญชาการทหารของพระเจ้าปเสนทิโกศล ซึ่งกลับจากการปราบปรามผู้ก่อการร้ายชายแดนได้สำเร็จ ได้รับความสลดใจ เมื่อเห็นหญิงนักพ้ออนลุ่มลงสิ้นใจต่อหน้า ก็เกิดความสังเวช ต่อจากนั้นจึงไปเฝ้าพระพุทธองค์ ได้ฟังธรรมเทศนากัณฑ์เดียว ก็สำเร็จอรหัตตผล ณ ที่นั่นเอง ดังนั้น จึงพอจะกล่าวได้ว่า ผู้ที่ต้องทำหน้าที่เสี่ยงอันตรายในด้านต่าง ๆ อยู่ เสมอนั้น หากรู้จักควบคุมความคิดให้เป็นสัมมาทิฐิ อยู่เสมอแล้ว ก็เท่ากับเป็นการบำเพ็ญบารมีอย่างเข้มข้นกว่าผู้ที่ทำงานแบบสบาย ๆ โดยไม่ต้องเสี่ยงอย่างใด

มีความจริงที่น่าสังเกตอยู่อย่างหนึ่งว่า คำว่า **ยักษ์** ซึ่งมาจากคำภาษาบาลีว่า **ยักโข** นั้น ไม่ได้แปลว่าคนป่าเถื่อนดุร้าย (คือ monster หรือ barbarian) เสมอไป

อันที่จริงอาจหมายความถึงพระศิณาสพ คือพระอรหันต์
ก็ได้อีกด้วย ดังนั้นทหารจึงไม่ใช่จะเป็นยักษ์ ชนิดดุร้าย
เสมอไป แต่อาจจะเป็นผู้บำเพ็ญบารมีชั้น อุกฤษณ์
(advanced) คือมีพลังแฝง พร้อมที่จะเป็นพระอรหันต์
หรืออย่างน้อยก็เป็นอริยบุคคลได้มากกว่า คนที่ไม่ใช่
ทหารก็ได้ เพราะถ้าหากว่าทหารเป็นยักษ์ ชนิดกินคน
กินชาติแล้ว อาณาจักรไทยของเราคงจะตั้งขึ้นมาไม่ได้
และประเทศไทยก็คงจะไม่ได้เป็นประเทศเอกราชมา
จนถึงปัจจุบันนี้ และในยามที่บ้านเมืองของเรากำลังถูก
คุกคามด้วยภัยอันตรายทั้งภายในภายนอก ทั้งในแบบ
และนอกแบบทั้งที่เปิดเผยและใต้ดินเช่นนี้ ลำพังการ
เมืองและการทูตโดยไม่มีกำลังทหารหนุนอยู่บ้างแล้ว
เราจะสามารถร้องเพลงชาติไทยและธงธงไทยอยู่ได้จน
ถึงปัจจุบันนี้ละหรือ ? เพราะถึงอย่างไร ๆ ทหารที่เป็น
สถาบันที่เคียงคู่อยู่กับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
อย่างแยกไม่ออกตั้งแต่ต้นมาจนถึงปัจจุบันนี้ และคงจะ
เป็นเช่นนี้อยู่ตลอดไปด้วย

แต่พ่อขุนผาเมือง

แปดร้อยปี	มีอยู่เพียง	แปดบรรทัด
ในประวัติ-	ศาสตร์ไทย	อันใหญ่ยิ่ง
ขุนผาเมือง	ช่างตกอับ	อาภัพจริง
ให้ทุกสิ่ง	โดยไม่รับ	นับว่าเป็น-
ผู้มีใจ	ไม่แสวง	แย่งอำนาจ
ทำเพื่อชาติ	มิเพื่อให้	ใครแลเห็น
แสนลำบาก	ยากแทบเลือด	ตากระเด็น
ไม่ยอมเป็น	เจ้าผู้ครอง	ผองคนไทย
มอบสมบัติ	ให้เพื่อนตาย	สหายศึก
โดยไม่นึก	เสียดายนาม	ความเป็นใหญ่
แม้ว่ากาล	ผ่านเบื้องหน้า	จะหาใคร
ผู้ชวนขาย	เทอดเกียรติให้	คงไม่มี
ท่านเดินดง	พงป่า	หาวิเวก
ทำตนเฉก	เช่นคนไพร	ไร้ศักดิ์ศรี
ด้วยคุณธรรม	ความมั่งน้อย	พลอยยินดี
ตามแต่มี	ที่หาได้	ในพนา

ท่านเป็นเพชร	ในตม	จมในปลัก
ไม่มีผู้	รู้จัก	นานนักหนา
ลูกหลานไทย	มิได้ทราบ	กราบบูชา
แปดร้อยกว่า	ขวบปี	จึงมีคน
ผู้มีใจ	ใฝ่นิยม	ชื่นชมท่าน
ร่วมแรงกัน	กัดฟันเอา	เฝ้าตั้งต้น
ไม่ทอดท้อ	ทรหด	และอดทน
เที่ยวสืบค้น	ตามท้องเรื่อง	เมืองโบราณ
ประกอบด้วย	วิธีใช้	ทางในจิต
ได้นิimit	อันพอเห็น	เป็นหลักฐาน
เข้าใจลึกซึ้ง	ติดต่อได้	ฝ่ายวิญญาน
ได้พบพาน	องค์ท่าน	อันแท้จริง
มาแสดง	ทิพกาย	ให้ปรากฏ
เห็นชัดหมด	ภาษาทรง	ตรงทุกสิ่ง
สรรพาวุธ	ครบชุดที่	มีจริง ๆ
เป็นบุญตา	หายากยิ่ง	กว่าสิ่งใด

จึงให้ช่าง	ผู้ชำนาญ	การวาดเขียน
ลอกแบบเลียน	ตามทีเห็น	เป็นภาพไว้
ให้ช่างปั้น	และช่างหล่อ	ทำต่อไป
เป็นรูปเหมือน	องค์จริงได้	ไว้บูชา
ครั้นฤกษ์งาม	ยามดี	ปีสองหก
วันที่ตก	เลขเดียวกัน	ชั้นษา
ปีอื่นใด	ก็ไม่เหมือน	เดือนกุมภาพันธ์ ๖
ปีนี้เป็น	วันมา-	ฆะมงคล
นำรูปเหมือน	ขึ้นฐานรอง	ขององค์ท่าน
ยืนตระหง่าน	หันหน้าออก	นอกถนน
ทางหลวงให้	เห็นแก่ได้	รถแลคน
เพื่อให้ยล	น้อมรำลึก	นึกบูชา
เป็นมิ่งขวัญ	บรรเจิด	เชิดชูชาติ
กษัตริยา-	ธิราช	ศาสนา
ควรที่เรา	ลูกหลานไทย	ให้สัจจา
ตั้งจิตว่า	จะกล้าสู้	หมู่ไพร่

มาตุภูมิ	แดนดิน	ถิ่นกำเนิด
จะชูเชิด	รักษาไว้	ไม่หน่ายหนี
ยอมสละ	ให้ได้แม้	แต่ชีวี
สมกับที่	เป็นลูกยา	พ่อผาเมือง

รักเพื่อให้
แต่พ่อขุนผาเมือง
ผู้ “ปิดทองหลัง องค์พระปะกั๊มา”

จำเนียรกาล	ผ่านเวลา	มาสี่เดือน
นับจากวัน	อันรูปเหมือน	ขึ้นสู่ฐาน
มิถุนา	ยี่สิบสี่	พอดีกาล
ขึ้นสิบห้า	เดือนอา-สาฬห	พระจันทร์เพ็ญ
ได้ฤกษ์ถวาย	เชือกบ่วงบาศ	คล้องหัตถ์ท่าน
เพิ่มจากทวน	และดาบสั้น	แลดูเด่น
ขุนผาเมือง	ครบเครื่องสรรพ	นับว่าเป็น
ปราการให้	คนได้เห็น	และเทอดทูน
ความรู้สึกล	หวงแหน	แดนถิ่นเกิด
ช่วยชูเชิด	กำลังใจ	มิให้สูญ
ยามคับขัน	ช่วยฝ่าฟัน	คลายอาดูร
เพื่อเพิ่มพุล	ความกล้าหาญ	บันดาลใจ

ให้รู้จัก	เสียสละ	มานะยิ่ง
เป็นคนจริง	ที่รู้จัก	รักเพื่อให้
ไม่คิดอ่าน	การข่มเขา	เอาเปรียบใคร
ฝึกฝนใจ	ให้นิยม	ชื่นชมการ-
“ปิดทองหลัง	องค์พระ-	ปะฎิมา”
ด้วยศรัทธา	แน่วแน่	แลกล้าหาญ
เช่นพ่อขุน	ผาเมือง	เป็องบรรพกาล
ที่องค์ท่าน	รักเพื่อให้	ไม่คิดเอา
ยอมสละ	ความเป็นใหญ่	ในแผ่นดิน
มอบให้สิ้น	แก่เพื่อนตาย	สหายเก่า
ทั้งนางเสือง	ภคินี	ศรีนงเยาว์
เชษฐาเจ้า	ก็ยินยอม	และพร้อมใจ
ยกมอบแก่	ขุนศรีอิน-	ทราทิตย์
เป็นชายา	คู่ชีวิต	เจ้าเมืองใหม่
ร่วมบำรุง	ครอบครองกรุง	สุโขทัย
สืบต่อไป	ให้มั่งคั่ง	ยังยืนนาน

องค์ท่านเอง	ไม่ขออยู่	สู้ยอมผละ
สิงขระ	เทวี	ที่ร้ายฉาน
พระชಾಯา	ผู้ทุกข์หนัก	รักร้ายราน
ไม่สามารถ	อาจตัดทาน	ให้ท่านทำ-
ตามคำสั่ง	ของบิดา	ราชาขอม
ให้ท่านยอม	ปล่อยคนไทย	ถูกเหยียบย่ำ
สองชีวิต	จึงเสร์้าหนัก	รักมีกรรม
เคราะห์ที่กระหน่ำ	ต้องจำพราว	จากกันไป
อนาถหนอ	มรสุม	ทางการเมือง
แส่หาเรื่อง	ให้ครองคู่	อยู่ไม่ได้
ต้องทนทุกข์	ที่รักโรม	โหมกายใจ
ธจากไป	ไม่กลับหลัง	ยังนคร
นี่แหละคือ	น้ำใจกล้า	ชายชาติรี
ถือน้ำที่	ว่ามีความ	สำคัญก่อน
เรื่องส่วนตัว	ท่านไม่กลัว	ไม่อาวรณ์
แม้เดือดร้อน	ทุกข์รุมเร้า	เสร์้าฤทัย

ท่านไม่เกรง
ว่าท่านเป็น
ท่านทำงาน
เพราะรู้จัก

ขอลูกไทย
อย่าทดท้อ
มีความสุข
ไม่เกรงกริ่ง

เราทุกคน
อันแข็งแรง
ที่รุกราน
อย่ายอมกลัว

ขอนอบน้อม
ผู้รุ่งเรือง
ท่านมอบลิ่น
แก่เราไว้

เชิญพวกเรา
จงตั้งใจ
ช่วย “ปิดทอง
เถิดบุญปลุก

จะไม่มี
ผู้ลำบาก
ด้วยชีวิต
รักเพื่อให้

ไม่เกรงขาม
กล้าทำได้
ในการให้
เวลาให้

จักเป็น “ผา”
แกร่งกล้า
คิดหักหาญ
คำข่มขู่

นมัสการ
ได้เป็น “ผา”
อาณาเขต
ได้ครองกัน

ชาวไทย
อธิษฐาน
หลังองค์พระ
ลูกยา

ผู้รู้เห็น
ยากเพียงไหน
และจิตใจ
ด้วยใจจริง

ตามรอย “พ่อ”
ทั้งชายหญิง
จากใจจริง
ใครไม่ดู

คือกำแพง
ทำทุกผู้
เป็นศัตรู
ของผู้ใด

ท่านผาเมือง
ปรากฏใหญ่
ประเทศไทย
แต่นั้นมา

ทุกชีวิต
กันทั่วหน้า
ปะฎิมา”
พ่อผาเมือง

เพลงพ่อขุนผาเมือง

พ่อขุนผาเมือง นามกระเดื่อง ไกลแสนไกล
เรื่องยกย่อน ก่อนเมืองไทย สุขุทัยขอมปกครอง

เจ้ากรุงขอม ยอมยกย้าย นโยบาย ตอบสนอง
ยกธิดา เพื่อหมายปอง หวังจะครอง ใจผาเมือง (เอย...)
ไม่คิดกระเดื่อง ผูกไมตรี

สิงขรเทวี ยอดนารี นครธม ขอมทวารุณ
ไทยไร่เกียรติ ถูกขอมเหยียด ให้ขึ้นขม เกณฑ์แรงใช้
ให้ระบม แสนระทม ท้าวพารา

ให้ทำงาน แสนโหดร้าย เชี่ยนด้วยหวาย
ตายนักหนา ไม่เว้นแม่ เต่าแก่ชรา ขอมเช่นฆ่า
ทวารุณไทย (เอย...) สุดแสนใจ พ่อขุนผาเมือง

สุดขุนเคือง เลยยึดเมือง สุขุทัย แต่ไม่ยอม
เป็นกษัตริย์ ยกสมบัติ มอบให้ไป พ่อขุนบาง-
กลางท่าวไ้ รับช่วงไว้ ครองบ้านเมือง

พ่อขุน ฯ เสียสละ ยกฐานะ มอบนางเสือง
ให้พระร่วง ร่วมครองเมือง ไทยรุ่งเรือง แต่นั้นมา
(เอย...) โธ่เอ๋ยอนิจจา พ่อขุนผาเมือง

ไทยรุ่งเรือง ผาเมือง ไทยสุดลิม

รายนามผู้มีจิตศรัทธาร่วมทำบุญ
หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book)
(หนังสือ อ.พร รัตนสุวรรณ)

๑. ห้างทองเทพน้ำชัย (เตาปูน) โดย
คุณแหลม-คุณชลิกา โรจนโกศล และครอบครัว ๘,๐๐๐ บาท
๒. ห้างทองเทพน้ำชัย (นนทบุรี) โดยคุณชาญวิทย์ รัตน์ธรรมกุล ๖,๐๐๐ บาท
๓. คุณวยชัย-คุณศมานันท์ รัตน์ธรรมกุล และครอบครัว ๑๔,๐๐๐ บาท
๔. ดร.นันทพล-คุณอโณทัย-คุณวันปิยะ โรจนโกศล ๓,๐๐๐ บาท
๕. คุณพจน์-คุณกาญจน์ลภิน-คุณกฤษณ์พีระ รัตนธรรมศรี ๓,๐๐๐ บาท
๖. คุณทศพล-คุณภคมน-ด.ญ.สุภัทสร-ด.ญ.วรัปสร รัตน์ธรรมกุล ๑๖,๐๐๐ บาท
๗. โรงงานทองเทพน้ำชัย ๑๕,๐๐๐ บาท
๘. คุณอภิรักษ์ รัตน์ธรรมกุล ๓,๐๐๐ บาท
๙. คุณธงชัย-คุณนฤมล-คุณวรัญญา จึงประพฤติ และครอบครัว ๖,๐๐๐ บาท
๑๐. ครอบครัวศรีสุธัญลักษณ์ ๙,๐๐๐ บาท
๑๑. คุณฮั่ว-คุณพรมมา หอมศิริวรรณ, คุณสิทธิชัย-คุณปาริชาติ
ด.ช.วณฤทธิ์-ด.ญ.อุสา หอมศิริวรรณ และ
บริษัท สำนักกฎหมาย สิทธิชัยแอนด์แอสโซซิเอทส์ จำกัด ๑๕,๐๐๐ บาท
๑๒. คุณศักดิ์-คุณรัชนี วงศ์วิสกุล และครอบครัว ๑๕,๐๐๐ บาท
๑๓. คุณพ่อเม้งซี่ แซ่ฮั่ว-คุณแม่อาบ๊วย แซ่ตั้ง ๓,๐๐๐ บาท
๑๔. คุณพ่อเล็ก-คุณแม่สิณี รัตน์ธรรมกุล ๓,๐๐๐ บาท
๑๕. คุณพ่อใจเกียง แซ่แต้-คุณแม่แจ็กเกี้ยว แซ่เลี้ยง ๓,๐๐๐ บาท
๑๖. คุณอรพรรณ-คุณรัชพงษ์ รัตน์ธรรมกุล ๓,๐๐๐ บาท
๑๗. ห้างทองไทยศิลป์ ๑ โดยคุณวิศรุต-คุณรัชนี บุญบรรเจิดสุข ๕,๐๐๐ บาท

๑๘. ห้างทองไทยศิลป์ ๒ โดยคุณสุวรรณ-คุณลภัก์ บุญบรรเจิดสุข และครอบครัว	๖,๐๐๐ บาท
๑๙. ห้างทองไทยศิลป์ ๓ โดยคุณสุรชาติ-คุณกิตติมา บุญบรรเจิดสุข และครอบครัว	๖,๐๐๐ บาท
๒๐. คุณพ่อประเสริฐ-คุณแม่อาจัย บุญบรรเจิดสุข	๓,๐๐๐ บาท
๒๑. คุณจีระชัย-คุณทัศนีย์ ไกรกังวาล และครอบครัว	๖,๐๐๐ บาท
๒๒. คุณกิตติ-คุณวันทนีย์ รัตนศรีวิจิตร และครอบครัว	๖,๐๐๐ บาท
๒๓. คุณตาซีเอี้ยง แซ่ฉั่ว-คุณยายโซว แซ่ลิ้ม	๓,๐๐๐ บาท
๒๔. คุณเอี้ยงฮวง บุญบรรเจิดสุข	๖,๐๐๐ บาท
๒๕. คุณทวี-คุณนัยนา สีลาเวชบุตร	๓,๕๐๐ บาท
๒๖. คุณศุภกฤต สีลาเวชบุตร และครอบครัว	๓,๐๐๐ บาท
๒๗. คุณปรีญญา-คุณลานี สีลาเวชบุตร	๓,๐๐๐ บาท
๒๘. คุณภิญญาดา สีลาเวชบุตร	๓,๐๐๐ บาท
๒๙. ครอบครัวอมรสิทธิ์	๘,๐๐๐ บาท
๓๐. คุณชัชชัย จันทร์ศุภฤกษ์	๓,๐๐๐ บาท
๓๑. บริษัท ปารมิตา สตูดิโอ จำกัด	๓,๐๐๐ บาท
๓๒. ครอบครัวหงส์เงิน	๕,๐๐๐ บาท
๓๓. คุณณัฐพล-คุณศุภวาณี ศรีสุธัญลักษณ์	๓,๐๐๐ บาท
๓๔. คุณนริศ เรเชียงแสน-คุณแม่บุญมี คำเอี่ยม	๓,๐๐๐ บาท
๓๕. คุณสุวัชรี เล็กศรีสกุล และครอบครัว	๓,๐๐๐ บาท

ณ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓

พิมพ์ที่โรงพิมพ์วิญญาน ๔๗/๒ ถนนสามเสน
บางลำภู กรุงเทพมหานคร โทร. ๐ ๒๒๕๒ ๒๐๒๕
พร รัตนสุวรรณ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา พ.ศ. ๒๕๓๕

หนังสือที่อธิบายเกี่ยวกับชีวิตในโลกหน้า
ซึ่งจัดพิมพ์โดย
สำนักคัมภีร์ทางวิญญาณ

๑. โลกทิพย์ ภาค ๑,๒,๓	ชุดละ ๑๕๐	บาท
๒. ชีวิตหลังจากตาย (โลกทิพย์ ภาค ๔)	๕๐	”
๓. การเดินทางด้วยจิต	๖๐	”
๔. การติดต่อวิญญาณ ตอนที่ ๑-๒	ชุดละ ๑๐๐	”
๕. ปาฏิหาริย์มีได้อย่างไร	๕๐	”
๖. คนตาทิพย์	๑๐๐	”
๗. วิญญาณคืออะไร	ชุดละ ๕๐	”
๘. แว่วเสียงสวรรค์ เล่ม ๑,๒,๓,๔,๕	ชุดละ ๑๕๐	”
๙. บันทึกการติดต่อสมเด็จพระนเรศวร ฯ	๑๕	”
๑๐. บันทึกการติดต่อเล่ม ๒ (ภาคผนวก)	๒๕	”
๑๑. กายทิพย์	๓๕	”

ส่งซื้อได้ที่ สำนักคัมภีร์ทางวิญญาณ ๔๗/๒
ถนนสามเสน บางลำภู กรุงเทพฯ ฯ ๑๐๒๐๐ สั่งจ่าย ป.ท.
บางลำภูบน